

Szabó József

DEVIZAHITEL

A bíróim fel- és bejelentése

ISBN 978-615-6453-07-5

Felhasználási és hivatkozási korlátozás. Creative Commons licence:

Ezt művet szabadon megoszthatod, másolhatod és terjesztheted bármilyen módon vagy formában az alábbi feltételekkel.

A megosztás során a szerzőt megfelelően fel kell tüntetned, hivatkozást kell létrehoznod az eredeti teljes mű elérhetőségére. Ezt bármilyen ésszerű módon megteheted, kivéve oly módon, ami azt sugallaná, hogy a szerző támogat téged vagy a felhasználásod körülményeit.

Nem használhatod a művet üzleti célokra.

Megosztás előtt a szövegrészeket nem változtathatod meg, nem írhatod át, nem egészítheted ki a szöveget, és nem keverheted meg úgy az egyes részeket, hogy azok más értelmezésre adjanak lehetőséget, mint a szerző célja.

Kapcsolat a szerzővel: devizahiteligazsag@gmail.com

Tartalom

Bevezető.....	4
Ügyészségi feljelentés	6
1. MNB árfolyammal történő behelyettesítés a perben	7
2. Referencia kamatozás a perben	8
3. Késedelmi kamat a perben – iratellenes döntés	12
4. Kockázatfeltáró nyilatkozat a perben – iratellenes döntés.....	16
5. Tiltott kereskedelmi gyakorlat, a megtévesztés esetei a perben.....	20
6. A tisztességes bírói eljárás szabályai	27
7. Két anyajogrendszer	29
8. Alkotmánybíróság és a törvényi beavatkozás	35
9. Főszabály és kivétel az uniós jogban.	38
10. Indoklási kötelezettség.....	47
11. Az Ügyészség feladata	50
Bejelentés az Országos Bírói Hivatalnál	53
Bírói képzés a magas színvonalú ítélkezés érdekében	53
A Fővárosi Törvényszék dilemmája	54
Precedensjog az Európai Bíróság gyakorlatában c. dolgozat 2000-ből	58
Konkrét példák	62
1. MNB árfolyammal történő behelyettesítés a perben	62
2. Referencia kamatozás a perben	64
3. Késedelmi kamat a perben – iratellenes döntés	69
4. Kockázatfeltáró nyilatkozat a perben – iratellenes döntés.....	73
5. Tiltott kereskedelmi gyakorlat, a megtévesztés esetei a perben.....	78
6. A jóerkölcs kérdése.....	86
A tisztességes bírói eljárás szabályai	87
Kezdeményezés az Igazságügyi Bizottságnál és a minisztériumnál	91
Korábbi évek ügyészségi döntései.....	93
Alkotmányjogi panasz 2. kiegészítés	99
Az Alkotmánybíróság döntése.....	127
Észrevételek az Alkotmánybíróság döntéséről	127
Kudarac a civil szervezeteknél.....	136
Próbálkozás az Igazságügyi Bizottságnál az AB döntés után.....	144

Bevezető

Befejeződött tehát a Nagy Devizahiteles Perem, amely bő 12 évig tartott. Nagyon sok megpróbáltatáson mentem keresztül, mivel egyre inkább tudatosult bennem, hogy nem tisztességesek a bírók, csöppet sem függetlenek, gyakorlatilag koncepciók eljárásban van részem.

A perem alakulását az elmúlt években folyamatosan ismertettem könyvekben:

A bíró szóbeli indoklása és a valóság

2022 június

<https://mek.oszk.hu/23200/23220/23220.pdf>

Cáfolatok és kezdeményezések a Kúrián

2023 június

<https://mek.oszk.hu/24700/24715/24715.pdf>

Az ítélethirdetésekről készültek felvételek is:

Deviza Itélőtábla ERSTE Dr. Madari Tibor ügyvéd ÍTÉLETHIRDETÉS

<https://www.youtube.com/watch?v=uG1d9vLqNfs>

Deviza Kúria Simonné Gombos Katalin bíró Ítélethirdetés-Szabó Jozef Erste bank ellen

https://www.youtube.com/watch?v=I_z-hn9gWGw

Az alkotmányjogi panaszom elérhető könyv formában:

Koncepciók per és az Alkotmánybíróság

2023 augusztus

<https://mek.oszk.hu/24800/24859/24859.pdf>

Valamint természetesen elérhető az Alkotmánybíróság honlapján a döntés, az indítványom és az első kiegészítése (a második kiegészítem az Alkotmánybíróság nem volt hajlandó felrakni a honlapjára):

<https://alkotmanybirosag.hu/ugyadatlap/?id=F1345834823C2391C1258A20005AF823>

Ügyszám: IV/01813/2023

A határozat száma: 3550/2023. (XII. 21.) AB végzés

A beadványaimban természetesen nincs tartalomjegyzék, most viszont a könnyebb áttekinthetőség miatt az anyagokat a szükséges mértékben kiegészítettem, hogy lehessen tartalomjegyzék.

Az elszenvedett bírósági eljárással kapcsolatban három helyen tettem észrevételt:

Alkotmánybíróság

Ügyészség

Országos Bírósági Hivatal

valamint még megkerestem a Parlament Igazságügyi bizottságát és az Igazságügyi Minisztériumot is.

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Gfv.VI.30.462/2022/8.

A tanács tagjai: Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke

Dr. Farkas Antónia előadó bíró

Dr. Döme Attila bíró

Dr. Madarász Anna bíró

Dr. Tibold Ágnes bíró

Budapest, 2023. június 21.

Fővárosi Ítéltábla
20.Gf.40.132/2022/3-II.

Budapest, 2022. május 18.

dr. Buglyó Gabriella s.k.
a tanács elnöke

dr. Szunyogh Zsófia s.k.
előadó bíró

dr. Csonka Balázs s.k.
bíró

Ügyészégi feljelentés

Tisztelt Ügyész!

A Büntető Törvénykönyv a társadalomra veszélyes cselekmények egy részét bűncselekménynek nevezi:

A BÜNTETŐJOGI FELELŐSSÉG

A bűncselekmény

4. § (1) Bűncselekmény az a szándékosan vagy – ha e törvény a gondatlan elkövetést is büntetni rendeli – gondatlanságból elkövetett cselekmény, amely veszélyes a társadalomra, és amelyre e törvény büntetés kiszabását rendeli.

A bűncselekmény a hivatali visszaélés:

Hivatali visszaélés

305. § Az a hivatalos személy, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon vagy jogtalan előnyt szerezzen

- a) **hivatali kötelességét megszegi,**
 - b) hivatali hatáskörét túllépi, vagy
 - c) hivatali helyzetével egyébként visszaél,
- büntett miatt **három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő**

A bíróságok honlapján található tanyanyag pontosítja, mi számít a hivatali kötelesség megszegésének:

„A hivatalos személy jogait és kötelességeit jogszabályok, szervezeti és működési szabályok, utasítások határozzák meg. Amikor a hivatalos személy hivatali kötelességét megszegi, akkor feladatkörébe tartozó ügyben tanúsít olyan magatartást, amely ellentétben áll a számára előírt magatartással.”

https://birosag.hu/sites/default/files/static/e-learning/btk/buntetojog3/lecke3_lap1.html#teteje

Ez a tananyag, az ÁROP-2.2.16-2012-2012-0005 "A bírósági szervezetrendszer jogalkalmazásának javítása az ítélkezési tevékenység hatékonyságának fokozása érdekében" projekt keretében valósult meg. Ezt követően oktatás sorozat indult:

„A 120,0 millió forintos összköltségvetésű, az Európai Unió társfinanszírozásával megvalósult oktatássorozat célja, hogy egyes központi jogszabályok gyakorlati alkalmazását elősegítő, a bírósági intézmények valamennyi munkatársát érintő képzések megvalósulhassanak, ezzel elősegítve az érintett jogterületeken az egységes és hatékony jogalkalmazást.”

<https://kuria-birosag.hu/hu/sajto/dr-darak-peter-nyitotta-meg-az-obh-altal-szervezett-oktatassorozatot>

Feltételezhető, hogy minden bíró tisztában van azzal, ha jogszabályellenesen jár el egy ügyben, akkor hivatali visszaélés címén bűncselekményt követ el. Annak megállapítása, hogy bírói gondatlanságról vagy tévedésről van-e szó, a Tisztelt Ügyész feladata.

A lezárt peres ügyekben döntést hozó bíró is hivatalos személynek minősül:

Értelmező rendelkezések

459. § (1) E törvény alkalmazásában

11. hivatalos személy:

- e) **a bíró, az ügyész és a választottbíró**

Jelen esetben az ítéletek meghozatal óta nem telt el három év, így nem lehet elévülésről szó.

A büntethetőség elévülése

26. § (1) A büntethetőség – a (2)–(3) bekezdésben meghatározottak kivételével, illetve az egyes bűncselekmények elévülésének kizárásáról szóló törvény eltérő rendelkezése hiányában – **elévül a büntetési tétel felső határának megfelelő idő**, de legalább öt év elteltével.

Hivatali visszaélés kivizsgálása érdekében feljelentést teszek ismeretlen tettes(ek) ellen, egyrészt a **Fővárosi Ítéltábla 20.Gf.40.132/2022/3-II.** számú, 2022.05.18-án hozott jogerős ítélete, másrészt a **Kúria Gfv.VI.30.462/2022/8.** számú, 2023. június 21-én hozott felülvizsgálati ítélete alapján.

A könnyebb érthetőség és áttekinthetőség érdekében pontokba szedem, hogy milyen bírósági cselekedetek igazolják, hogy egyértelműen hivatali visszaélések történtek a bírósági eljárások során.

1. MNB árfolyammal történő behelyettesítés a perben

Mindkét ítélet tartalmazza, hogy nem kértük a DH törvény általi védelmet, az MNB árfolyammal történő behelyettesítést:

„Az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítettek szerint a felperesek pontosított keresetükben **elsődlegesen annak megállapítását kérték** Jogkövetkezményi keresetükben az elsődleges kérelemhez kapcsolódóan a 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1 törvény) 3. § (2) bekezdése szerinti **jogvédelem figyelmen kívül hagyásával** a teljesítéseik forintban és jegybanki alapkamattal történő elszámolását kérték 14.176.854 forint felperesi tartozás fennállásával.... (1. pont)
Fővárosi Ítéltábla ítélet – 1. oldal

„[9] Jogkövetkezményként **az elsődleges kérelemhez kapcsolódóan** a 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1 törvény) 3. § (2) bekezdése szerinti **jogvédelem figyelmen kívül hagyásával** a teljesítéseik forintban és jegybanki alapkamattal történő elszámolását kérték annak megállapításával, hogy a tartozásuk 14.176.854 forint...”
Kúria ítélet - 3. oldal

Egyik ítélet sem tartalmazza, hogy ebben a kérdésben milyen döntést hozott a bíróság, így aztán a döntés indoklása is hiányzik.

A felülvizsgálati kérelemben részletesen hivatkoztunk az EUB döntésére is:

„Az Ítéltábla „a fél szubjektív elvárásának” tekinthette felperes erre vonatkozó nyilatkozatát, mivel egyáltalán nem tárgyalta és az ítéletben sem említette. Felperes álláspontja szerint EUB döntésre hivatkozva a DH törvények általi védelem elutasítása „az ügy lényegi része”. Felperes ezt jelölte meg elsődleges jogkövetkezményként.

„Az EUB a C-932/19 számú ítéletében 2021.szeptember 2.-án hozott ítéletet.”

„47 E tekintetben a Bíróság ítélezési gyakorlatából kitűnik, hogy a fogyasztó hatékony védelemhez való joga **magában foglalja azt a jogosultságát is, hogy lemondjon azon jogok érvényesítéséről**, amelyek a 93/13 irányelv által – a tisztességtelen kikötések eladók vagy szolgáltatók általi használatával szemben – **a fogyasztók javára bevezetett védelmi rendszerből erednek**. Ily módon a **nemzeti bíróság feladata** tehát, hogy adott esetben

figyelembe vegye a fogyasztó által kifejezett szándékot, amikor a tisztességtelen kikötés kötelező ereje hiányának tudatában ez utóbbi mégis kijelenti, hogy tiltakozik ennek mellőzése ellen, ezáltal szabad és tájékozott hozzájárulását adja a kérdéses kikötéshez (lásd ebben az értelemben: 2019. október 3 i Dziubak ítélet, C 260/18, EU:C:2019:819, 53. és 54. pont; 2021. április 29 i Bank BPH ítélet, C 19/20, EU:C:2021:341, 46. és 47. pont; 2021. június 1 jei Banco Santander végzés, C 268/19, nem tették közzé, EU:C:2021:423, 30. és 31. pont).”

48 Ezenkívül a Bíróság analóg módon úgy ítélte meg, hogy amennyiben a **tisztességtelen kikötésekkel szembeni védelem említett rendszere nem alkalmazható olyan esetben, ha a fogyasztó tiltakozik ellene**, a fogyasztónak ahhoz még inkább joga van, hogy tiltakozzon az ugyanezen rendszer alapján a szerződés egészének érvénytelenné nyilvánítása által okozott káros következményekkel szembeni védelem ellen, amennyiben e védelemre nem kíván hivatkozni a 2014. április 30 i Kásler és Káslerné Rábai ítéletben (C 26/13, EU:C:2014:282) említett körülmények között, mégpedig abban az esetben, ha a tisztességtelen kikötés elhagyása a bíróságot arra kötelezné, hogy e szerződést egészében érvénytelenítse, ezzel pedig a fogyasztót különösen hátrányos következményeknek tenné ki, és ily módon a fogyasztót büntetné (lásd ebben az értelemben: 2019. október 3 i Dziubak ítélet, C 260/18, EU:C:2019:819, 46–48., 55. és 56. pont).

(Felperes 6. – 55. oldal)

(Felperesi nyilatkozat 176. oldal)

„A felperesek ... az érvénytelenség jogkövetkezményeként elsődlegesen a teljesítéseiket Ft-ban figyelembe vevő, a tartozásukat a jegybanki alapkamattal kiszámolt tartozásuk összegét 14.176.581 Ft ban jelölik meg. (Felperes 6. – 3. oldal)

„Felperes kijelenti, hogy **kimondottan hátrányos és ellentétes az érdekével a tisztességtelen vételi és eladási árfolyam helyettesítése az MNB árfolyamával**, ezért mellőzze ezt a helyettesítést a fogyasztó érdekében.”

(Felperes 6. – 56. oldal)

Felülvizsgálati kérelem – 96. oldal – 2022. augusztus 23.

A felperes a felülvizsgálati kérelmének ezen részén hivatkozott a 93/13 irányelvre, valamint az irányelvek értelmezése kapcsán az alábbi EUB döntésre:
C-932/19

2. Referencia kamatozás a perben

Folyamatosan jeleztük a perben, hogy a szerződésünket referencia kamatozású szerződésnek tartjuk: „A felperes jelezte, hogy a **CHF LIBOR-hoz kötött kamatmódosulás számára nem csak tisztességes, hanem előnyös is**, ezért nyújtott be olyan számítást még 2012-ben, mely 2,0%-os kamatfelárat állapít meg a 3 havi CHF LIBOR felett...

A Kúria iránymutatásai alapján a törvényhozás a tisztességtelen kamatemelési lehetőségeket kivette a szerződésekből és a korábban változó kamatozású kölcsönöket **fix kamatozásúvá alakította** majd a forintosítás után az élő szerződéseket ismét átalakította változó kamatozású kölcsönökké. **Ez a megoldás viszont hátrányos felperes számára**, mivel a szerződéskötés és az elszámolás közti időpontban korlátlanul terhelte a CHF árfolyam folyamatos emelkedése, ami növelte a törlesztés és törlesztő részlet forint összegét, azonban elesett a ténylegesen bekövetkezett svájci kamatcsökkentés kedvező hatásától. Alperes a szerződésben egyértelműen **arra vállalt kötelezettséget, hogy a CHF**

kamatszintjét fogja követni az ügyleti kamat.”

Fellebbezés a Fővárosi Ítélőtáblán – 43. oldal - 2022. március 17.

„Felperes álláspontja szerint **súlyosan sérti az anyagi érdekeit, ha számára kedvező tisztességes szerződési pont, a referencia kamatozás indokolatlanul kiesik a szerződésből** és helyette egy számára kedvezőtlen fix kamatozás kerül, erre tekintettel **nem igényli a DH-törvények által a részére biztosított védelmet**, amelyhez joga van a C-932/19 számú ítélet 51. pontja alapján.

A felperes **nem tart igényt a DH törvények szerinti jogkövetkezmények levonására**, tudomásul veszi, hogy a szerződés teljes egészében érvénytelen az egyoldalú szerződésmódosítás feltételrendszerének meghatározatlansága miatt, kész teljes tartozását részletfizetés engedélyezésével megfizetni”

Fellebbezés a Fővárosi Ítélőtáblán – 44. oldal - 2022. március 17.

Az alábbi módon került ismertetésre az elsőfokú bíróság döntésében a szerződés rendelkezése:

„Kitért a tájékoztatás arra is, hogy **a hitel kamatait** a kiválasztott deviza iránti nemzetközi kereslet-kínálat alapján alakuló **elszámoló árak határozzák meg (LIBOR, EULIBOR)**, mely **rendszeres időközönként változik a kiválasztott devizanem mindenkori piaci viszonyaihoz igazodóan.**” (11. pont)

Fővárosi Ítélőtábla ítélet – 3. oldal

Természetesen a felülvizsgálati kérelem is tartalmazza a referencia kamatozás vizsgálatának a szükségességét:

„A "TÁJÉKOZTATÁS A külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól" elnevezésű dokumentum első oldalán, az ötödik bekezdésben olvasható egy kijelentő módon írt mondat a kamatokról: **"A kamatláb rendszeres időközönként - a megállapított kamatperiódusoknak megfelelően - változik és a kiválasztott devizanem mindenkori piaci viszonyaihoz fog igazodni."**

Mint tudjuk, az ügyleti kamat referencia kamatból és kamatfelárból áll. Referencia kamat esetünkben a hathavi CHF LIBOR. A kamatfelár bármennyi is legyen, a futamidő alatt azonos, fix arány a kamaton belül, a forintosítási törvény számítási metódusa is ezen alapul. Ha a kamatfelár fix, akkor a kamatfelárból és referencia kamatból (6MCHFLIBOR) összetevődő **ügyleti kamat és a 6MCHFLIBOR trendje azonos kell, hogy legyen, hiszen az előbbi az utóbbihoz igazodik**, csak az előbbiben van kamatfelár is. A tájékoztatás ugyanis ezt állítja.”

Felülvizsgálati kérelem – 7. oldal – 2022. augusztus 23.

„**A fogyasztói irányelv által létrehozott védelmi rendszer azon az elven alapszik, hogy a fogyasztó a pénzügyi szolgáltatóhoz képest hátrányos helyzetben van** többek között az információs szintje tekintetében, ezért a szerződési feltételek világos és érthető megfogalmazásának, és következésképpen az átláthatóságnak a 4. cikk (2) bekezdésében írt követelményét kiterjesztő módon kell érteni (C 186/16. 44. pont). Mindezt magának a pénzügyi intézménynek **a fogyasztó részére adott tájékoztatásából kell kitűnnie mindazon információknak, amely alapján egy általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó megalapozott döntéseket hozhat** (C-186/16. 49. és 51. pontok).”

Felülvizsgálati kérelem – 8. oldal – 2022. augusztus 23.

A felülvizsgálati kérelemben ismételten hivatkoztunk EUB döntésre:

„Felperes álláspontja szerint súlyosan sérti az anyagi érdekeit, ha számára kedvező tisztességes szerződési pont, a referencia kamatozás indokolatlanul kiesik a szerződésből és helyette egy számára kedvezőtlen fix kamatozás kerül, erre tekintettel **nem igényli a**

DH-törvények által a részére biztosított védelmet, amelyhez joga van a C-932/19 számú ítélet 51. pontja alapján.” (Fellebbezés 44. oldal)
Felülvizsgálati kérelem – 93. oldal – 2022. augusztus 23.

A felülvizsgálati kérelemben egyértelműen leírtuk, hogy a másodfokú bírósági eljárás ezen kereseti kérelmünkkel egyáltalán nem foglalkozott:

„**Az Ítélet** tábla „a fél szubjektív elvárásának” tekintette felperes erre vonatkozó nyilatkozatát, mivel **egyáltalán nem tárgyalta és az ítéletben sem említette**. Felperes álláspontja szerint EUB döntésre hivatkozva a DH törvények általi védelem elutasítása „az ügy lényegi része”. Felperes ezt jelölte meg elsődleges jogkövetkezményként!

„Felperes álláspontja szerint súlyosan sérti az anyagi érdekeit, ha számára kedvező tisztességes szerződési pont, a referencia kamatozás indokolatlanul kiesik a szerződésből és helyette egy számára kedvezőtlen fix kamatozás kerül, erre tekintettel **nem igényli a DH-törvények által a részére biztosított védelmet**, amelyhez joga van a C-932/19 számú ítélet 51. pontja alapján.”

(Fellebbezés 44. oldal)

„**A felperes nem tart igényt a DH törvények szerinti jogkövetkezmények levonására**, tudomásul veszi, hogy a szerződés teljes egészében érvénytelen az egyoldalú szerződésmódosítás feltételrendszerének meghatározatlansága miatt, kész teljes tartozását részletfizetés engedélyezésével megfizetni.”

(Fellebbezés 45. oldal)

„A felperes nem kéri a kötelező, ám hiányzó szerződési adatok bírósági pótlását”

„**A felperes nem tart igényt a DH törvények szerinti jogkövetkezmények levonására**, tudomásul veszi, hogy a szerződés teljes egészében érvénytelen az egyoldalú szerződésmódosítás feltételrendszerének meghatározatlansága miatt, kész teljes tartozását részletfizetés engedélyezésével megfizetni. (Felperes 6.– 50. oldal)”

(Felperesi nyilatkozat 23-24. oldal)

A felperes álláspontja szerint **súlyosan sérti az anyagi érdekeit**, ha a számára kedvező tisztességes szerződési pont **a referencia kamatozás indokolatlanul kiesik a szerződésből és helyette egy számára kedvezőtlen fix kamatozás kerül**, erre tekintettel **nem igényli a DH törvények által a részére biztosított védelmet**, amelyre a C-932/19 számú ítélet 51 pontja alapján joga van. (Fővárosi Törvényszék 18-I 14. oldal)

(Felperesi nyilatkozat 153. oldal)

„Felperes a 2021. december 2.-i nyilvános tárgyaláson:

„Jogkövetkezményként pedig elsődlegesen az EUB C-932/19 számú ítéletére hivatkozással is. Kijelentik, hogy **nem tartanak igényt a DH1 törvény 3. § (2) bekezdése által biztosított védelemre, ez kifejezetten hátrányos számukra**, és elsődlegesen a teljesítéseket forintban figyelembe vevő tartozásokat jegybanki alapkamattal kiszámolt tartozásukban jelölik meg, amely 14.176.581,-Ft.”

(Tárgyalási jegyzőkönyv 15. – felperes - 2. oldal)”

(Felperesi nyilatkozat 174. oldal)

Felülvizsgálati kérelem – 95. oldal – 2022. augusztus 23.

A felperes a felülvizsgálati kérelmének ezen részén hivatkozott a 93/13 irányelvre, valamint az irányelv értelmezése kapcsán az alábbi EUB döntésekre:

C-186/16

C-932/19

A Kúrián tartott tárgyaláson ismételten nyilatkoztunk, hogy nem tartunk igényt arra, hogy törvény által a teljesen érvénytelen szerződésből érvényes szerződést kreáljanak:

„A felperesek jogi képviselője: Kiemeli a felülvizsgálati kérelmében írásban is megjelölt Európai Unió Bírósága által hozott határozatokat, azzal, hogy **a felperesek nem tartanak igényt a DH törvények szerinti jogvédelemre, az Unió fogyasztóvédelmi szabályok alkalmazását kérik.**”

Kúria tárgyalási jegyzőkönyv - Gfv.VI.30.462/2022/7. szám – 2. oldal - 2023. június 7

A Kúria ítélete tényállásként ismerteti, hogy az ügyleti kamatláb igazodik a CHF LIBOR-hoz:

„[6]Kitért a tájékoztatás arra is, hogy **a hitel kamatait a kiválasztott deviza iránti nemzetközi kereslet-kínálat alapján alakuló elszámoló árak határozzák meg (LIBOR, EULIBOR), mely rendszeres időközönként változik a kiválasztott devizanem mindenkori piaci viszonyaihoz igazodóan.**”

Kúria ítélet- 3. oldal

A Kúria az első- és másodfokú ítélet ismertetésekor érinti a referencia kamatozás kérdését:

„[16] Utalt arra, hogy a szerződésben található egyoldalú szerződésmódosítási kikötések utólagos semmissé válásával, és **az ezzel kapcsolatos elszámolás megtörténtével a felperesek ezirányú keresete már nem volt elbírálható.**”

Kúria ítélet - 5. oldal

Szükséges tehát vizsgálni, hogy mi alapján hozta ezt a döntést az első- és a másodfok?

A Fővárosi Törvényszék 2022.január 20.-án született 10.G.41.219/2021/18-I. ítélete megállapítja:

„**A hitelkamat a kiválasztott deviza iránti nemzetközi kereslet-kínálat alapján alakuló elszámoló árak (LIBOR, EURIBOR) határozzák meg.** A kamatláb rendszeres időközönként, a megállapodott kamatperiódusoknak megfelelően változik, és **a kiválasztott devizanem mindenkori piaci viszonyaihoz fog igazodni.**”

Fővárosi Törvényszék ítélet – 5. oldal

Majd megállapítja az elsőfokú ítélet:

„A szerződés tartalmazta azon feltételeket, illetve körülmények részletes meghatározását, amelyek esetében a hiteldíj megváltoztatható, a szerződés megfelelt a Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontjában írtaknak is, figyelemmel a Kúria 6/2013. PJE határozat indokolására, illetve a határozat 5. pontjában és 4. pontjában írtakra is. **A szerződésben található egyoldalú szerződésmódosítási kikötések semmissé válásával, és az ezzel kapcsolatos elszámolás megtörténtével okafogyottá vált felperes ezirányú keresete.**”

Fővárosi Törvényszék ítélet – 31. oldal

Elmaradt az elsőfokú bírósági eljárás során annak a vizsgálata, hogy a kölcsönszerződés referencia kamatozású-e, és ha igen, akkor az egyoldalú szerződésmódosításnak számít-e, így tisztességtelennek tekinthető-e?

A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla ítéletében hiányosan szerepel a referencia-kamatozás kérdés. Csupán a szerződés tartalmát ismerteti:

„[11] ...a **hitel kamatait a kiválasztott deviza iránti nemzetközi kereslet-kínálat alapján alakuló elszámoló árak határozzák meg (LIBOR, EULIBOR), mely rendszeres időközönként változik a kiválasztott devizanem mindenkori piaci viszonyaihoz igazodóan.** Egy kamatperiódus alatt a kamatláb változatlan marad, annak ellenére is, ha a piaci viszonyokban változás következik be. A kamatszint a

finanszírozás devizanemében különbözik a forint kamatszintjétől, és teljesen más tendenciát követhet.”

Fővárosi Ítéltábla ítélet - 3. oldal

Az elsőfok döntésének ismertetése a másodfokú ítéletben:

„[20] A szerződés tartalmazza a THM mértékét, így az a r.Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjának megfelel. A kölcsönszerződés III.2. pontja a kamat meghatározásaként a hirdetményre utal, ezzel a 6/2013. PJE határozat 5. pontjában és az indokolásban foglaltak szerint megfelelően meghatározott volt, így az nem sértette az r.Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontját. A változó kamatozásra tekintettel a kölcsön kamatának mértékét a szerződéskötés időpontjában nem lehetett meghatározni a teljes futamidőre, csak tájékoztató jelleggel. Az elszámolási törvény ugyanakkor **az egyoldalú kamatemelés tisztességtelenségét már teljeskörűen rendezte, így a kamatemelésből igény bíróság előtt nem volt érvényesíthető.**

{21} Az elsőfokú bíróság rámutatott arra is, hogy a szerződés tartalmazta azoknak a feltételeknek és körülményeknek a meghatározását, amely esetben a hiteldíj megváltoztatható, ezért megfelelt az r.Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontjának. **A szerződésben található egyoldalú szerződésmódosítási kikötések utólagos semmissé válásával, és az ezzel kapcsolatos elszámolás megtörténtével a felperes ezirányú keresete már nem bírálható el.** A kölcsönszerződés az r.Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjának is eleget tett, mert kiszámítható módon tartalmazta a törlesztőrészek összegét, így megfelelt a Kúria 6/2013. PJE határozatában foglaltaknak.”

Fővárosi Ítéltábla ítélet – 5. oldal

Teljesen egyértelmű, hogy nem a szerződés „utólagos semmissé válását” kértük a bíróságtól, hanem pontosan az ellenkezőjét, annak a megállapítását, hogy referencia kamatozású a szerződésünk és ez nem tekinthető tisztességtelen szerződési pontnak!

A későbbiekben nem tér ki az ítélet erre a kérdésre, így az Ítéltábla teljesen hibásan a Hirdetményre hivatkozik:

„[56] A szerződés III.3. pontja az ügyleti kamat éves százalékos mértékét tájékoztató jelleggel rögzíti, a szerződés hatálya alatt pedig **a szerződés részévé tett Hirdetményben megállapított kamatláb az irányadó** arra is figyelemmel, hogy a valós kamatfizetési kötelezettség nem a szerződéskötéshez, hanem a folyósításkor rögzül. Egyetértett tehát az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltakkal azzal, hogy **a Hirdetmény és a szerződés rendelkezései együttesen a kamatot megfelelően határozzák meg**, ami összhangban van az 1/2016. PJE határozatban kifejtett jogértelmezéssel.”

Fővárosi Ítéltábla ítélet – 12. oldal

A másodfokú ítélet tehát semmiképpen nem „utalt arra, hogy a szerződésben található egyoldalú szerződésmódosítási kikötések utólagos semmissé válásával, és az ezzel kapcsolatos elszámolás megtörténtével a felperesek ezirányú keresete már nem volt elbírálható.”

Ezt a kérdést az Ítéltábla egyáltalán nem vizsgálta!

3. Késedelmi kamat a perben – iratellenes döntés

Az elsőfokú ítélet még helyesen közölte a tényeket:

„A kölcsönszerződés IV.8. pont szerint a bank **az egyes törlesztőrészeket késedelmes**

teljesítése esetén, azok esedékessé válásától számítottn a jelen szerződésben kikötött kamaton felül, **a késedelem időtartamára késedelmi kamatot is jogosult felszámítani.** A késedelmi kamat mértéke a **meg nem fizetett tőketartozás után**, jelen szerződésben rögzített **üzleti kamaton felül** a bank Hirdetményében meghatározott mértékű kamat (jelenleg **évi 6%**). Minden **egyéb lejárt követelés esetében** a késedelem időpontjában érvényes, a bank Hirdetményében meghatározott mértékű késedelmi kamat kerül felszámításra, ami jelenleg **évi 20%.**”

Fővárosi Törvényszék ítélet – 3. oldal

Az ítélet indoklása tartalmazza **alperes Erste Bank valótlan állítását:**

„A 20 %-os késedelmi kamat vonatkozásában az alperes kiemelte, hogy **a szerződés fő tárgya vonatkozásában történő késedelmes fizetés esetén** a szerződés IV/8. pontja a szerződéskötéskor **évi 6 % késedelmi kamatot határozott meg. A 20 %-os késedelmi kamat a minden egyéb lejárt követelés késedelmes fizetése után számítandó**, amely nem tisztességtelen.”

Fővárosi Törvényszék ítélet – 20. oldal

Az elsőfokú **ítélet indoklása az alperesi állítást szó szerint megismétli:**

„A szerződés **fő tárgya vonatkozásában** történő késedelmes fizetés esetén a szerződés IV/8. pontja a szerződéskötéskor **évi 6 % késedelmi kamatot határozott meg. A 20 %-os késedelmi kamat a minden egyéb** lejárt követelés késedelmes fizetése után számítandó, amely nem tisztességtelen.”

Fővárosi Törvényszék ítélet – 29. oldal

A másodfokon eljáró bíróság, tovább torzított a szerződési pontban rögzített szabályon:

„A felperesek a kifogásolt késedelmi kamat tekintetében is tévesen hivatkoztak arra, hogy a szerződéses szolgáltatás késedelmes fizetése esetére a 20%-os mértékű késedelmi kamat felszámítása tisztességtelen. **Valójában a 20%-os mérték nem a tőke, kamat, és kezelési költség,** valamint az egyéb törlesztőrészlet részét képező, a főszolgáltatás körébe tartozó fizetési kötelezettség **késedelmes teljesítéséért felszámítható összeg,** hanem minden, ezen túl felmerülő fizetési kötelezettség késedelmi kamata. **A törlesztőrészletek késedelmes fizetésére ezzel szemben üzleti plusz 6% késedelmi kamat felszámítását írja elő a szerződés,** ezért a késedelmi kamat kikötését az elsőfokú bíróság helyesen nem tekintette a felperes hivatkozása szerint már mértékénél is fogva tisztességtelennek. Megjegyzi az ítéltábla, hogy az r.Ptk. 301. §-a egyébként is lehetővé teszi a túlzott mértékű késedelmi kamat mérséklését, mellyel az esetleg így okozott jogsérelem kiküszöbölhető.”

Fővárosi Ítéltábla ítélet – 11. oldal

Így azzal, hogy teljesen pontosan idéztük a szerződés pontjait, az Ítéltábla szerint mi hivatkoztunk „tévesen”, nem pedig a valótlanágot állító alperes Erste Bank!

Az, hogy a 20% késedelmi kamatláb miért nem tisztességtelen, **nem lett megindokolva semmilyen módon sem elsőfokon, sem másodfokon.**

A hivatkozott szerződési pont az „**egy-~~es~~ törlesztőrészletek késedelmes teljesítésére**” vonatkozik. **A törlesztő részlet minden kétség nélkül három részből áll:** tőke-, kamat- és kezelési költség összeg. A „**meg nem fizetett tőketartozás után**” üzleti kamatláb + 6%.

„Minden egyéb lejárt követelés esetében”, ami lehet kamatösszeg tartozás és kezelési költség tartozás, a késedelmi kamatláb 20%.

A 20% késedelmi kamatláb tisztességtelenül magas vizsgálata volt a felperesek kezdeményezése:

„A szerződésben az ügyleti kamat 2,29%-os. Ehhez képest a 20% kb. kilencszeres kamatmérték. Ft kölcsönök esetében az ügyleti kamat és a késedelmi kamat közti különbség lényegesen kisebb.

Ez már önmagában is tisztességtelenné teszi a 20% késedelmi kamatot....

A C-96/16. és C-94/17. egyesített ügyek szerint a spanyol legfelsőbb bíróság **tisztességtelennek találta a fogyasztói szerződésekben az olyan késedelmi kamatot, amely 2 százalékpontnál nagyobb mértékben meghaladta az ügyleti kamatot....**

A késedelmi kamatmérték azért is tisztességtelen, mert nem a nyilvántartás devizaneméhez tartozó szokásos késedelmi kamathoz, hanem a Ft késedelmi kamatához igazodik.”

Fellebbezés a Fővárosi Ítéltáblán – 39. oldal - 2022. március 17.

A felperes a fellebbezés ezen részén hivatkozott a 93/13 irányelvre, valamint az irányelv értelmezése kapcsán az alábbi EUB döntésekre:

C-96/16. és C-94/17. egyesített ügyek

A tisztességtelenségi vizsgálat helyett a Fővárosi ítéltábla az ítéletében ismerteti az elsőfokú eljárás fontosabb elemeit:

„[2] Az alperes ellenkérelmében...A szerződés IV.8. pontjában rögzített **20%-os késedelmi kamat nem a szerződés főtárgya késedelmes fizetése esetére meghatározott kamat, hanem minden egyéb lejárt követelés késedelmi kamata, amely nem tisztességtelen.**”

Fővárosi Ítéltábla ítélet – 2. oldal

Az ítéletben az alábbi módon került ismertetésre a szerződés késedelmi kamat rendelkezése:

„[7] A késedelmi kamat mértékét **a tőketartozás és a meg nem fizetett tőketartozás után** a szerződés megkötésének időpontjában **évi 6%-ban**, míg **minden egyéb lejárt követelés** esetében a szerződéskötés időpontjában **évi 20%-ban** határozták meg (IV.8. pont).”

Fővárosi Ítéltábla ítélet – 3. oldal

Az ítéltábla ítéletében szerepel az elsőfokú bíróság döntése:

„A 20%-os késedelmi kamattal összefüggésben az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy a **szerződés főtárgya késedelme esetére** a szerződés IV.8. pontja **6%-ban határozta meg** a szerződéskötés időpontjára a késedelmi kamatot, míg a **20% az egyéb lejárt követelések utáni késedelmi kamat**, amelynek kikötése nem tisztességtelen.” (18. pont)

Fővárosi Ítéltábla ítélet – 5. oldal

Az ítéltábla ítéletében az alábbiak szerint foglalja össze a fellebbezést:

„[29] A késedelmi kamatmérték tisztességtelensége körében **fenntartották, hogy a szerződésben meghatározott 2,29%-os ügyleti kamathoz képest a 20%-os késedelmi kamat már százalékos mértékénél fogva is tisztességtelen.** Az r.Hpt. 213. § (1) bekezdése szerinti semmisség fennállását is állították megismételve a korábbi érveiket.”

Fővárosi Ítéltábla ítélet – 7. oldal

A felülvizsgálati kérelemben világosan megmutattuk, hogy iratellenes az Ítéltábla döntése azonban „tévesen hivatkoztunk”:

„14. A felperesek a kifogásolt késedelmi kamat tekintetében is **tévesen hivatkoztak arra**, hogy a szerződéses szolgáltatás késedelmes fizetése esetére a 20%-os mértékű késedelmi kamat felszámítása tisztességtelen. **Valójában a 20%-os mérték nem a tőke, kamat, és kezelési költség, valamint az**

egyéb törlesztőrészlet részét képező, a főszo­lgáltatás körébe tartozó fizetési kötelezettség késedelmes teljesítéséért felszámítható összeg, **hanem minden, ezen túl felmerülő fizetési kötelezettség késedelmi kamata. A törlesztőrészletek késedelmes fizetésére ezzel szemben ügyleti plusz 6% késedelmi kamat felszámítását írja elő a szerződés**, ezért a késedelmi kamat kikötését az elsőfokú bíróság helyesen nem tekintette a felperes hivatkozása szerint már mértékénél is fogva tisztességtelennek. Megjegyzi az ítéltábla, hogy az r.Ptk. 301. §-a egyébként is lehetővé teszi a túlzott mértékű késedelmi kamat mérséklését, mellyel az esetleg így okozott jogsérelem kiküszöbölhető. Ítéltábla [44]

Az Ítéltábla állítását a kölcsönszerződés tartalma, felperes és még az alperes állítása is cáfolja!!!

Az Ítéltábla: „Valójában a 20%-os mérték nem a tőke, kamat, és kezelési költség, valamint az egyéb törlesztőrészlet részét képező... hanem minden, ezen túl felmerülő fizetési kötelezettség késedelmi kamata.” „A törlesztőrészletek késedelmes fizetésére ezzel szemben ügyleti plusz 6% késedelmi kamat felszámítását írja elő a szerződés”

A kölcsönszerződés IV.8. pontja szerint valójában: „A késedelmi kamat mértéke a meg nem fizetett tőketartozás után a jelen szerződésben rögzített ügyleti kamaton felül... jelenleg 6%. Minden egyéb lejárt követelés esetében ... jelenleg évi 20%.”

Felperes havonta jelentkező fizetési kötelezettsége a kölcsönszerződés IV.2. pontja szerint: „.... türelmi idő alatt a kamat, a kezelési költség havonta esedékessé váló része együttesen képezi a havi törlesztést, a türelmi idő leteltét követően a kölcsön, valamint a kamat és a kezelési költség havonta esedékessé váló része együttesen képezi a havi törlesztő részletet.”

Felperesnek havi rendszerességgel kizárólag csak az alábbi három tételt kell fizetnie:

- a, kamat összeg
- b, kezelési költség összeg
- c, kölcsön-tőke összeg

A kölcsönszerződés IV.3. pontja szerint: „A kamat és kezelési költség (törlesztés)... együttes összege: 422,16 CHF” „A tőke, kamat és kezelési költség... együttes összege: 1.57,54 CHF”

A szerződés rendelkezései teljes mértékben egyértelműek, ez alapján a késedelmi kamat:

- a, késedelmes kamat összegre: 20%**
- b, késedelmes kezelési költség összegre: 20%**
- c, késedelmes kölcsön-tőke összeg: ügyleti kamat +6%**

Az alperes tájékoztatása:

„Alperes csatolta a Hirdetményt (hivatalos tájékoztató a lakossági hitelek esetén alkalmazott kondíciókról, díjakról, jutalékokról és ezek teljesítési rendjéről). Ennek 10. oldalán lévő adataiból megállapítható, hogy a késedelmi kamat, függetlenül attól, hogy forint- vagy devizahitelről van szó, egységesen 6% (tőke) illetve 20% (kamatra és minden díjra, költségre).” (Alperes 11. – Hirdetmény melléklet 10. oldal)”
(Felperesi nyilatkozat 162. oldal)

Az Ítéltábla állítása nem egyezik a valósággal, a szerződés egyértelmű (ám felperes szerint tisztességtelen) meghatározásával. Mivel az Ítéltábla kizárólag csak a „felperes téves hivatkozásának”

tartotta a 20%-os mértékű késedelmi kamat tisztességtelennek állítását, nincs valós indoklás az ítéletben.”

Felülvizsgálati kérelem – 60. oldal – 2022. augusztus 23.

A Kúria az ítéletében teljesen hibásan, iratellenesen ismerteti tényállásként a késedelmi kamatot: „[3]A késedelmi kamat mértékét **a tőketartozás és a meg nem fizetett tőketartozás után a szerződés megkötésének időpontjában évi 6%-ban**, míg **minden egyéb** lejárt követelés esetében a szerződéskötés időpontjában évi **20%-ban határozták meg** (IV.8. pont).”

Kúria ítélet - 2. oldal

A Kúria az ítéletében az első- és másodfokú ítélet ismertetésénél két alkalommal is teljesen hibásan, iratellenesen ismerteti a késedelmi kamatot:

„[14] Rámutatott arra is, hogy a szerződés főtárgya vonatkozásában történő késedelmes fizetés esetén a szerződés IV/8. pontja **a szerződéskötéskor évi 6 % késedelmi kamatot határozott meg. A 20 %-os késedelmi kamat a minden egyéb lejárt követelés késedelmes fizetése után számítandó**, amely nem tisztességtelen.

Kúria ítélet - 4. oldal

[21] **A másodfokú bíróság** a felperesek által kifogásolt késedelmi kamat tekintetében rámutatott arra, hogy **valójában a 20%-os mérték nem a tőke, kamat és kezelési költség**, valamint az egyéb törlesztőrészlet részét képező, a főszolgáltatás körébe tartozó fizetési kötelezettség késedelmes teljesítéséért felszámítható összeg, **hanem minden, ezen túl felmerülő fizetési kötelezettség késedelmi kamata**. Hangsúlyozta, hogy **a törlesztőrészletek késedelmes fizetése esetére ügyleti plusz 6% késedelmi kamat felszámítását írja elő** a szerződés, ezért a késedelmi kamat kikötését az elsőfokú bírósággal egyezően nem tekintette tisztességtelennek.”

Kúria ítélet - 6. oldal

A Kúria ítélete ismerteti a felülvizsgálati kérelmünket:

„[38] **Tisztességtelennek, eltúlzottan magasnak találták a szerződésben kikötött 20% késedelmi kamatmértéket**. Hangsúlyozták, hogy az **ügyleti kamat mértékéhez képest ez jelentősen eltúlzott**, amely már önmagában tisztességtelenné teszi a 20%-os késedelmi kamatkikötést. Állításuk szerint a késedelmi kamatmérték azért is tisztességtelen, mert **nem a nyilvántartás devizaneméhez tartozó szokásos késedelmi kamathoz, hanem a forint késedelmi kamatához igazodik**.”

Kúria ítélet - 9. oldal

4. Kockázatfeltáró nyilatkozat a perben – iratellenes döntés

Az Ítélet tábla helyesen megállapította, hogy egy általános kockázati tájékoztató került átadásra, ismertetésre és aláírásra:

„[10] A kölcsönszerződésben az adós aláírásával igazolta, hogy a finanszírozásnak a kockázatairól világos tájékoztatást kapott, a kockázati összetevőket ismeri és a hitelt ennek ismeretében is fel kívánja venni. **Az adós nyilatkozata szerint a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól szóló tájékoztatást elolvasta**, megértette és tudomásul vette.

[11] **A felperesek által aláírt „Tájékoztató a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól” elnevezésű okiratban** az alperes felhívta a felperesek, mint adósok figyelmét arra, hogy a...”

„[15] **A tájékoztatás aláírásával** a felperesek tudomásul vették a választott devizakonstrukció előnyeit és annak kockázatait is....”

Fővárosi Ítéltábla ítélet – 3. oldal

Később azonban az Ítéltábla teljesen tévesen megállapította, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozat került aláírásra:

„[40] Az árfolyamkockázat felperesek általi viselésével kapcsolatos tájékoztatás megfelelősége tekintetében az ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság döntését és érvrendszerét. Helyesen értékelte az elsőfokú bíróság, hogy a kölcsönszerződés VII.2. pontja, **a felperesek által aláírt külön okiratba foglalt kockázatfeltáró nyilatkozat** és a szerződés egyéb rendelkezései a 2/2014. PJE határozatban, valamint az EUB ítéletekben megfogalmazott elvárási rendszernek megfelelnek.

Fővárosi Ítéltábla ítélet – 8. oldal

„[42] A szerződés árfolyamkockázati tájékoztatóval kapcsolatos VII.2. pontja, valamint a **külön okiratba foglalt kockázatfeltáró nyilatkozat** tartalma ezeknek az elvárásoknak megfelelt...”

Fővárosi Ítéltábla ítélet – 8. oldal

A Kúria ítélete a felülvizsgálati kérelem részben helyesen rögzíti a kérelmünket:

„[32] Hivatkoztak arra is, hogy a per folyamán az **alperes nem tudta igazolni, hogy ismertette és aláíratta volna a kölcsönszerződéshez közvetlenül kapcsolódó „devizafinanszírozás kockázata” című nyilatkozatot** és erről szóban sem kaptak előzetesen információt.”

„[34] ...Hivatkoztak arra, hogy a szerződésüknek **háromféle árfolyamkockázata volt**, amelyet a másodfokú bíróság nem tárt fel.”

Kúria ítélet - 8. oldal

A Kúria döntése egészen megdöbbentő:

„[52] Nem megalapozott a felperesek azon hivatkozása, hogy **a per folyamán az alperes nem tudta igazolni, hogy ismertette és aláíratta volna a kölcsönszerződéshez közvetlenül kapcsolódó „devizafinanszírozás kockázata” című nyilatkozatot**. Nem vitásan **a felperesek aláírták a „Tájékoztatás a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól” elnevezésű okiratot**, amelyben az alperes felhívta a felperesek mint adósok figyelmét arra, hogy a devizában történő finanszírozás választásával élvezhetik a választott deviza piacának előnyeit, ugyanakkor viselik annak kockázatait is. **Kiemeli a Kúria: nem a kockázatfeltáró nyilatkozat címének, elnevezésének van jelentősége, hanem annak, hogy miről és milyen tartalommal kaptak tájékoztatást az adósok...**”

Kúria ítélet - 12. oldal

Van tehát két árfolyamkockázat ismertető dokumentum, egy általános tájékoztatás és egy szerződéshez kapcsolódó nyilatkozat. A két dokumentumból csak az általánost adta át az alperes ERSTE bank. Ebben a tájékoztatóban nem szerepel a lakáskasszás kombinált deviza elszámolású kölcsön semmilyen módon. Így nem szerepel ennek a kölcsönnek a speciális három kockázata sem.

A Kúria pontosan tudta, hogy milyen nagy jelentősége van a szerződéshez kapcsolódó kockázatfeltáró nyilatkozatnak, így írta az ítéletbe:

„[63] Ahogy arra a Kúria már több esetben rámutatott: a régi Ptk. 205.§ (3) bekezdése a feleket a szerződéskötés során terhelő általános együttműködési és tájékoztatási kötelezettséget rögzíti. A fogyasztóval kötött devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén ehhez képest a régi Hpt. szerződések megkötésekor hatályos 203.§-a speciális **tájékoztatási kötelezettséget telepített a**

pénzügyi intézményre, amikor előírta, hogy **fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot**, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja azzal, hogy devizahitel nyújtására irányuló **szerződés esetén a kockázatfeltáró nyilatkozatnak** tartalmaznia kell az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztő részletre.... az árfolyamkockázati tájékoztatás megfelelősége vonatkozásában kialakult értelmezése tárgyában meghozott EUB ítéletek, továbbá az azokat figyelembe vevő **6/2013 és 2/2014 PJE határozatok alapján kell megítélni.**"
Kúria ítélet - 14. oldal

Mindegyik bírói szint teljes mértékben figyelmen kívül hagyta, hogy nem készült a szerződéshez kapcsolódóan „kockázatfeltáró nyilatkozat”, így nem lett „feltárva a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázat”.

A felülvizsgálati kérelemben pontosan ismertettük az előzményeket:

„Felperes jelen felülvizsgálati kérelemben az Ítéltábla ítélete felépítésének logikáját követi.

1.

„...Helyesen értékelte az elsőfokú bíróság, hogy a kölcsönszerződés VII.2. pontja, a felperesek által aláírt külön okiratba foglalt kockázatfeltáró nyilatkozat és a szerződés egyéb rendelkezései...” Ítéltábla [40]

„A szerződés árfolyamkockázati tájékoztatóval kapcsolatos VII.2. pontja, valamint a külön okiratba foglalt kockázatfeltáró nyilatkozat tartalma ezeknek az elvárásoknak megfelelt...” Ítéltábla [42]

Az ítéltábla figyelmen kívül hagyta felperes azon állítását, hogy nem kapták meg a „külön okiratba foglalt kockázatfeltáró nyilatkozatot”:

„Felperes a 2022. január 20.-i nyilvános tárgyaláson:

Az eddigi nyilatkozataimat változatlanul fenntartom, kiemelném, hogy az alperes a december 2-i jegyzőkönyvbe foglalt felhívásoknak nem tett eleget, amit pedig csatolt a december 30-i beadványához az egy külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól elnevezésű tájékoztatás, ezt a felperesek megkapták az azon szereplő aláírást sem vitatják, azonban **kockázatfeltáró nyilatkozatot, ahogy hivatkozta, nem csatolt, és a felperesek ilyet nem is kaptak...**

..továbbá a szerződés 4. oldalának alulról a 4. francia bekezdése említi a **folyósítási feltételek közt**, hogy annak feltétele, hogy a **deviza finanszírozás kockázata aláírásra és benyújtásra került, de ilyen dokumentum nem volt**, elképzelhető, hogy ez egy olyan speciális a konkrét szerződéshez fűződő tájékoztatás lett volna amire csak az alperes tudna nyilatkozni, hogy volt-e ilyen tájékoztatás, tehát az általános tájékoztatáson túlmenően egy konkrét tájékoztatás. (Tárgyalási jegyzőkönyv 18. – felperes - 2. oldal)”
(Felperesi nyilatkozat 30. oldal)

Egyértelmű tény, hogy a per folyamán alperes nem tudta igazolni, hogy ismertette volna és aláíratta volna a kölcsönszerződéshez közvetlenül kapcsolódó „devizafinanszírozás kockázata” című nyilatkozatot. **Az írásbeli nyilatkozat törvényi előírás:**

„A Hpt. 203. § (6) bekezdés a hitelnyújtót kötelezi kockázatfeltárásra (második árfolyamkockázat), a (7) bekezdés pedig meghatározza, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatnak mit kell tartalmaznia. A kölcsönszerződéshez kapcsolt minden konkrétumot nélkülöző „tájékoztatás a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól” nem tekinthető megfelelő tájékoztatásnak, hiszen csupán általánosságokat tartalmaz. Tényszerű a gazdasági hatásokat bemutató az uniós elveknek megfelelő tájékoztatás helyett félrevezető információt tartalmaz, a tájékoztató azt sem tartalmazza

egyértelműen, hogy a forint svájci frankhoz viszonyított árfolyam romlásával nem csupán a törlesztőrészek növekednek, hanem a bank által nyilvántartott adósság összege is. A nem fizetett törlesztés következményei is hiányoznak a kockázat ismertetéséből. Az alperes a tájékoztatásra nem felel meg az átláthatóság követelményének sem, mert abból csak arra lehet következtetni, hogy a CHF árfolyam a szerződés teljes időtartama alatt stabil marad. (Főv.Töv. 18-I – 10. oldal)."

(Felperesi nyilatkozat 36. oldal)

Felülvizsgálati kérelem – 31. oldal – 2022. augusztus 23.

„Felperes ismételten megerősíti, hogy **azt a kockázatfeltáró nyilatkozatot melyre a szerződés hivatkozik és a 2/2014 PJE utal, nem látta, nem ismeri és nem írta alá.**”

Felülvizsgálati kérelem – 49. oldal – 2022. augusztus 23.

„20.

Az Ítélet tábla a helyes megállapítása után nem vonta le a következtetést. Nem vizsgálta meg felperes kérése ellenére sem, hogy a szerződéshez közvetlenül kapcsolódó három különböző árfolyamkockázat tisztességes volt-e?

„Csak **később vált ismertté, hogy a szerződésnek háromféle árfolyamkockázata is van**, egyrészt az amit említettem, hogy **a szerződés aláírása és a folyósítás között lehetséges egy árfolyamváltozás**, és ez fogja meghatározni a deviza nyilvántartási összeget, amely végig a futamidő alatt a felpereseket, minket fog terhelni ez a kockázat, másrészt arról sem esett szó, hogy **volt egy lakáskasszás előtörlesztésünk, és hogy ennek is van egy árfolyamkockázata**, mivel mi öt éven keresztül forintban tettük félre ezt a megtakarítást, és az előtörlesztés egyösszegben történt és az előtörlesztéskor, mivel a forint gyengébb volt tehát itt volt egy átszámítás a forintról a svájci frankra, és **kevesebb összeg lett emiatt átszámítva, ennek a kockázatát is nekünk kellett viselni**. Harmadrészt pedig arról sem tájékoztattak, hogy a törlesztőrészek összege is változhat, illetve, hogy a törlesztőrészek összege hogy változhat-e erről tájékoztattak, csak azt mondták, hogy ez a változás nem várható, hogy tartós és jelentős emelkedés fog bekövetkezni a futamidő alatt.

2011-ben amikor lejárt a szerződéskötéshez képest az öt éves türelmi idő, akkor **próbáltunk az alperestől írásban is információt kérni, hogy mennyi lesz a havi törlesztőrészek összege, erre az alperestől nem kaptunk választ az írásbeli kérdéseink ellenére**, illetve arról tájékoztattak, hogy nem tudják, hogy mennyi lesz az árfolyam, illetve nincs ilyen törvényi kötelezettségük, hogy választ adjanak.”

(Tárgyalási jegyzőkönyv 15. – felperes - 3. oldal)

(Felperesi nyilatkozat 35-36. oldal)

„Felperesnek a következő tájékoztatást mindenképpen át kellett volna adnia:”

„**A lakáskasszás kombinált kölcsönnek magas, speciális kockázata van**, arra kell számolni, hogy az elért **állami támogatást teljesen elviszi a forintgyengülés hatása**”

(Felperes 6. – 11. oldal)

„A szerződésből eredő harmadik árfolyamkockázat szintén speciális abból a szempontból, hogy **a káros hatását később esetleges kedvező árfolyamváltozás sem tudja kompenzálni.**”

„Az alperesek nem közölték semmilyen módon a felperesekkel, hogy a Lakáskasszával kombinált kölcsönterméknek nagyon jelentős árfolyamkockázata van. A kockázat ismertetést az alperes elmulasztotta...” (Felperes 6. – 15. oldal)

„Alperesnek ismertetnie kellett volna, hogy most **olyan árfolyamkockázatot vállal a lakástakarékpénztári konstrukcióval, amely nagyon jelentős, akár egy millió forintot is okozhat** forint gyengülés esetén.”

(Felperes 6. – 15. oldal)

(Felperesi nyilatkozat 120. oldal)

„A szerződésből eredő harmadik árfolyamkockázat szintén speciális abból a szempontból, hogy **a káros hatását később esetleges kedvező árfolyamváltozás sem tudja kompenzálni**, hogy olyan árfolyamkockázatot vállal a lakás takarékpénztári konstrukcióval, amely **nagyon jelentős akár egymillió forintot is okozhat e forintgyengülés esetén**, továbbá az előtörlesztést a folyósítási árfolyammal kell átszámolni. (Fővárosi Törvényszék 18-I – 10. oldal)”

(Felperesi nyilatkozat 120. oldal)

Az Ítélet tábla úgy hozott döntést, hogy nem tárt fel mindhárom árfolyamkockázatot, azt hogy van amikor a forintgyengülés, van amikor a forint erősödés okoz veszteséget a felperesnek. Nem vizsgálta meg, hogy az alperes tájékoztatása mindenre kiterjedt-e?

Korrekt és teljeskörű tájékoztatás hiányában felperes nem volt tisztában a szerződés rá nézve hátrányos gazdasági hatásaival.

Felülvizsgálati kérelem – 79. oldal – 2022. augusztus 23.

5. Tiltott kereskedelmi gyakorlat, a megtévesztés esetei a perben

A fellebbezésben már jeleztük, hogy nem történt meg a szükséges vizsgálat:

„A bíróság azonban **nem vizsgálta meg, pl. hogy eltitkolt-e lényeges információt alperes, ebben a kérdésben az állításokat nem vetette össze, azokat az elvárható alapossággal nem vizsgálta meg.** A felsoroltak ismeretében **elsőként meg kellett volna állapítani** a per tárgyát képviselő deviza elszámolású kölcsön (általánosan elterjesztett nevén devizahitel) **alapvető tulajdonságait, jellegzetességeit. Majd** meg kellett volna állapítani, **milyen lett volna** az uniós és (az esetleg szigorúbb) hazai előírásoknak **megfelelő fogyasztói tájékoztatás.** Fel kell tártatni, hogy **milyen információkat kívánt ténylegesen közölni a szerződéskötés folyamatában**, illetve a szerződésben alperes? Végül azt lett volna szükséges megállapítani, hogy a konkrétan adott tájékoztatás világos, érthető volt-e, valamint alperes részéről a szerződéskötés során tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat felmerült-e? A C-453/10 ítélet tartalmaz erre nézve általános elveket...”

Fellebbezés a Fővárosi Ítélet táblán - 2. oldal - 2022. március 17.

„A fentiek alapján a Bíróságnak **azt kellett volna megvizsgálnia**, hogy az alperes:

- folytatott-e tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot (megtévesztő tevékenység, megtévesztő mulasztás)?
- torzította-e felperes döntését?
- eleget tett-e a szakmai gondosság követelményének?
- átadott-e minden releváns információt?
- eltitkolt-e lényeges információt?
- adott-e félreérthető információt?
- ismertette-e felperes részére a deviza elszámolású kölcsön hátrányos tulajdonságait?
- a kockázatokat tárgyilagosan és pontosan bemutatta-e?”

Fellebbezés a Fővárosi Ítélet táblán - 3. oldal - 2022. március 17.

„Az ítélet **nem vette figyelembe a felperesi tényállításokat:**

- azt, hogy az alperes számol határidős árfolyamot, mely a kamatparitás több, mint 100 éve ismert elméletén alapszik,
- azt, hogy a határidős árfolyam az elmúlt évtizedekben azt mutatja, hogy a forint gyengülni fog
- azt, hogy a devizahitelezés időszakában (2000-2008) a forint nem gyengült olyan mértékben, amire számítani lehetett, a forint felülértékeltté vált(ezt tartalmazza pl. a Bankszövetség 2006. januári anyaga, a BÉT 2004 őszi tanulmánya, amely 2014 végére 100 forint CHF erősödést jelzett előre
- azt, hogy az árfolyam gyengülésére kell számítani, ami azt jelenti, hogy a devizahitel törlesztő részlete folyamatosan emelkedni fog
- azt, hogy másként alakul a devizás és a forintos kölcsön törlesztő részlete, a forintos fizetése egyre könnyebb, mert az infláció megeszi a törlesztő részlet egy részét, míg a devizásé nehezebb, mert egyre nő a törlesztő részlet (eltérő a törlesztési karakterisztika)
- azaz a devizás kölcsön csak a futamidő elején kedvezőbb, mint a forintos kölcsön
- azt, hogy a banki ügyintéző azt mondta, amit a Bankszövetség állított 2006 januárjában: nem kell félni a devizahiteltől...”

Fellebbezés a Fővárosi Ítéltáblán - 23. oldal - 2022. március 17.

„A bíróság szerint a felperes korlátlan kockázatot vállalt a kedvezőbb kamat fejében, és ez világosan, érthetően kiderül a kockázatfeltáró nyilatkozatból. **A bíróság nem tulajdonított jelentőséget a felperes jogi képviselője által megfogalmazott és elvárt bankszakmai és közgazdasági ismeretek átadása hiányának.** Ezzel a bírói negligenciával szemben a C-186/16 számú ítélet viszont **a szolgáltató feladatává teszi azt, hogy minden, a szerződéskötéskor rendelkezésére álló információt megosszon a fogyasztóval,** hogy az gazdasági következményekre tekintettel, alapos döntést hozhasson. A bíróság úgy vélte, hogy nem feladata a felperes által hivatkozott közgazdasági összefüggések vizsgálata. Ezzel szemben **az ügy ura a felperes, aki meghatározza a perbe vitt jog és tényállás kereteit,** és ha a felperes azt állítja, hogy a vele szerződő másik félnek tudomása volt olyan körülményekről, amelyek alapján biztosan tudhatta, hogy a fogyasztó csak rosszabbul járhat a szerződéses konstrukció immanens sajátosságai miatt, akkor ezt **a tényelődást a bíróság köteles megvizsgálni,** és- ha nincs meg hozzá a megfelelő szakértelme- akkor szakértő bevonásával levonni a következtetést, azaz megállapítani, hogy valós volt-e a felperesi tényállítás, és rosszhiszeműen, lényeges információt eltitkolva kötött-e szerződést az alperes a felperessel, vagy sem. Ezt **a bíróság téves jogi álláspontjából eredően nem volt hajlandó vizsgálni,** így **nem merítette ki a felperesi keresetet, megalapozatlanul, a perbe vitt tényállítás érdemi vizsgálata nélkül döntött arról.**”

Fellebbezés a Fővárosi Ítéltáblán - 24. oldal - 2022. március 17.

A felperes a fellebbezés ezen részén hivatkozott a 93/13 és a 2005/29 irányelvre, valamint az irányelvek értelmezése kapcsán az alábbi EUB döntésekre:

C-453/10

C-186/16

A fentiekben ismertetett kérelmünket az ítéltábla így foglalta össze:

„[24] Az árfolyamkockázati tájékoztatás tisztességtelensége körében **az elsőfokú bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy az alperes tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott-e,** torzította-e a felperes döntését. Eleget tett-e a szakmai gondosság követelményének, átadott-e minden releváns információt vagy eltitkolt-e lényeges információkat, továbbá adott-e félreérthető tájékoztatást, és ismertetette-e a felperesek részére a deviza elszámolású kölcsön hátrányait, a

kockázatot tárgyilagosan és pontosan mutatta-e be. Ezzel kapcsolatban a BH2020. 151 számú és a BH2021. 141 számú eseti döntésben foglaltakra, valamint számos egyedi ítéletre hivatkoztak.”

Fővárosi Ítéltábla ítélet – 6. oldal

Szeretném arra felhívni a Tisztelt Ügyészség figyelmét, hogy a másodfokú eljárásban az alperes Erste Bank egyáltalán nem vett részt. Ezt a tényt a ítélet is tartalmazza:

„[33] Az alperes a fellebbezésre ellenkérelmet, észrevételt nem tett.”

Fővárosi Ítéltábla ítélet – 7. oldal

Az ítéltábla a saját döntésével kapcsolatban az alábbi indoklást fejtette ki:

„[46] **Nem szükséges** ugyanakkor a felperesek hivatkozása szerint az árfolyamkockázati tájékoztatónak részletes **közgazdasági elemzést vagy a jövőre vonatkozó árfolyam prognosztizálást tartalmaznia.**”

Fővárosi Ítéltábla ítélet – 10. oldal

Az Ítéltábla megindokolta, hogy miért nem foglalkozott minden kereseti kérelmünkkel:

„[36] **A bíróságnak a határozatát** az adott ügy jellege és az eljárás során tisztázásra szoruló körülmények által meghatározott **szükséges mértékben köteles megindokolni.** A bíróságok indokolási kötelezettségéből **nem következik, hogy a felek által felhozott minden észrevételt, nyilatkozatot, hivatkozást egyenként kell az ítéletben rögzíteni és azt értékelni.** Különösen nem szükséges **a fél szubjektív elvárását kielégítő mélységű érvrendszer** szerint indokolni az ítéletet [30/2014. (IX. 30.) AB határozat Indokolás [89], 3177/2021. (IV. 30.) AB végzés Indokolás [42]].

Az elsőfokú bíróság jogi indokolása – a fellebbezésben foglaltakkal szemben – érthetően és logikusan tartalmazza az általa irányadónak vett körülmények és tények, valamint bizonyítékok értékelését, ezért az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése nem indokolt még abban az esetben sem, ha valóban **nem tért ki az igen részletes, sokszor terjengős felperesi nyilatkozatok valamennyi részletére.** Az ítéltábla hangsúlyozza, hogy a határozat indokolásában a felek alapvető, lényeges hivatkozásai értékelése és bemutatása szükséges, mely követelménynek az elsőfokú bíróság ítélete eleget tesz.”

Fővárosi Ítéltábla ítélet – 7. oldal

Az Ítéltábla egy Alkotmánybírósági döntés mögé bújott azért, mert súlyosan megsértette a tisztességes bírói eljárás nemzeti és uniós (közösségi) elveit. Itt van az a pont, ahol határozottan és egyértelműen megjelenik a hivatali visszaélés. **Az ítéltábla egyértelműen nem foglalkozott öt ismertetett kereseti kérelemmel és két esetben iratellenes döntést hozott.**

Nem a „sokszor terjengős felperesi nyilatkozatok valamennyi részletére” nem tért ki az eljáró bíróság, hanem öt pontosan megfogalmazott és érvekkel kellő mértékben alátámasztott kereseti kérelem értékelése és eldöntése maradt el.

A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat és a 2/2014. PJE között szoros kapcsolat van. Erre felhívtuk a Kúria figyelmét:

„E körben hivatkozni kell a 2/2014. PJE III/1. pontjában írtakra ("[...] konkrét, hitelt érdemlőnek tűnő, később azonban tévesnek, valótlannak bizonyult tájékoztatást kapott ..." a felperes.”

Felülvizsgálati kérelem – 5. oldal – 2022. augusztus 23.

Azt, hogy a bíróságnak milyen vizsgálatot szükséges elvégezni az eljárása során, a felülvizsgálati kérelemben is összesítettük:

„Az EUB C-186/16. számú ítélete szerint **a tájékoztatásnak ki kell terjednie mindarra, amiről a szolgáltató a szerződés megkötése időpontjában tudhatott**, és amely a fogyasztó fizetési kötelezettségét a későbbiekben befolyásolhatja. Tehát érdemes összehasonlítani azt az ismeretanyagot, amelyet **alperes tudhatott a szerződéskötést megelőzően, és azt, amelyet átadott a fogyasztó részére** szem előtt tartva azt, hogy a hitelezőnek nem tudományos ismereteket kell közölnie az árfolyamkockázati tájékoztató keretében, hanem laikus számára érthetően kell tájékoztatnia az adóst a lehetséges következményekről, hogy az alapján el tudja dönteni, vállalható-e a kockázat a számára, vagy nem."

Négy elemet kell összehasonlítani:

1. termék, a devizahitel tulajdonsága, mely jelentős részt az elmúlt 15 év árfolyamváltozásából megismerhető
2. "amiről az alperes tudhatott a szerződéskötést megelőzően" vagyis a több száz éve felismert gazdasági törvényszerűségek
3. a fogyasztó részére a szerződéskötés során átadott információ: mit akart közölni az alperes, azt megfelelő, egyértelmű, felismerhető formában tette-e meg?
4. a tömegkommunikációs eszközök révén a fogyasztó számára továbbított információ

Felülvizsgálati kérelem – 6. oldal – 2022. augusztus 23.

„A bíróság úgy vélte, hogy nem feladata a felperes által hivatkozott közgazdasági összefüggések vizsgálata. Ezzel szemben az ügy ura a felperes, aki meghatározza a perbe vitt jog és tényállás kereteit, és ha a felperes azt állítja, hogy a vele szerződő másik félnek tudomása volt olyan körülményekről, amelyek alapján biztosan tudhatta, hogy a fogyasztó csak rosszabbul járhat a szerződéses konstrukció immanens sajátosságai miatt, akkor ezt a tényelőadást a bíróság köteles megvizsgálni, és- ha nincs meg hozzá a megfelelő szakértelme- akkor szakértő bevonásával levonni a következtetést, azaz megállapítani, hogy valós volt-e a felperesi tényállítás, és rosszhiszeműen, lényeges információt eltitkolva kötött-e szerződést az alperes a felperessel, vagy sem. Ezt a bíróság téves jogi álláspontjából eredően nem volt hajlandó vizsgálni, így nem merítette ki a felperesi keresetet, megalapozatlanul, a perbe vitt tényállítás érdemi vizsgálata nélkül döntött arról."

Felülvizsgálati kérelem – 15. oldal – 2022. augusztus 23.

A felülvizsgálati kérelemben egyértelműen hivatkoztunk a Kúria határozatára:

„Az Ítélet tábla nem végezte el a feladatát, hiába tett meg mindent felperes, hogy ellássa minden szükséges információval a banki megtévesztéssel kapcsolatban. Ezzel az eljárással az Ítélet tábla a 6/2013 PJE, már 9 éve megfogalmazott alábbi elvárását is semmibe vette:

„Amennyiben a fogyasztó nem kapott megfelelő tájékoztatást a szerződéses kockázatokról, ez - az Európai Unió Bírósága által a C-26/13. számú ügyben kifejtendő állásponttól is függően - felvetheti azt a kérdést, hogy a téves, nem a valóságnak megfelelő tájékoztatás folytán a szerződés egyes feltételei megfelelnek-e az átláthatóság elvének; ha nem, ez akár tisztességtelenséget is eredményezhet. **A téves vagy nem megfelelő tartalmú tájékoztatás, illetve a félrevezető tájékoztatás - bizonyítottság esetén - annak megállapításához is vezethet, hogy az adós a szerződés megkötésekor tévedésben volt vagy a pénzügyi intézmény őt szándékosan megtévesztette.**"

Felülvizsgálati kérelem – 76. oldal – 2022. augusztus 23.

A felülvizsgálati kérelemben ismételten hivatkoztunk az EUB döntésére:

„A C-453/10 ítélet tartalmaz erre nézve általános elveket:

„40 Végül, amint az a **2005/29 irányelv** 6. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik, **megtévesztőnek minősül a kereskedelmi gyakorlat, amennyiben hamis információt tartalmaz**, és ezáltal valótlan vagy bármilyen módon – ideértve a megjelenítés valamennyi körülményét – félrevezeti vagy félrevezetheti az átlagfogyasztót az említett 6. cikk (1) bekezdésében felsorolt elemek közül egy vagy több tekintetében...”

„I-125. **A két irányelv védelmi irányában meglévő konvergencia** – amelyre már utaltam (63) – arról ismerhető fel, hogy a fogyasztó véleményformálásának a vállalkozó általi, **tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat révén történő nem megengedett befolyásolása** nem ritkán egyenlőtlenséget eredményez a szerződéses viszonyokban a fogyasztó terhére. (64) A szerződési feltétel tisztességtelen jellegét elsősorban a 93/13 irányelv – mint a közvetlenül alkalmazandó jog – rendelkezései alapján kell megítélni.”

A bíróság a két irányelvvel kapcsolatban a tényeket, állításokat nem vetette össze, az elvárható alapossággal nem vizsgálta meg.”

(Fellebbezés 3. oldal)

„A bíróság ... nem vizsgálta meg, pl. hogy eltitkolt-e lényeges információt alperes, ebben a kérdésben az állításokat nem vetette össze, azokat az elvárható alapossággal nem vizsgálta meg.

A felsoroltak ismeretében

1.

Elsőként meg kellett volna állapítani a per tárgyát képviselő deviza elszámolású kölcsön (általánosan elterjesztett nevén devizahitel) alapvető tulajdonságait, jellegzetességeit.

2.

Majd meg kellett volna állapítani, milyen lett volna az uniós és (az esetleg szigorúbb) hazai előírásoknak megfelelő fogyasztói tájékoztatás.

3.

Fel kell tární, hogy milyen információkat kívánt ténylegesen közölni a szerződéskötés folyamatában, illetve a szerződésben alperes?

4.

Végül azt lett volna szükséges megállapítani, hogy a konkrétan adott tájékoztatás világos, érthető volt-e,

5.

valamint alperes részéről a szerződéskötés során tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat felmerült-e?”

(Fellebbezés 2-3. oldal)

Felülvizsgálati kérelem – 91. oldal – 2022. augusztus 23.

Pontosan idéztük a megtévesztés eseteit az uniós irányelvből:

„Tanács **2005/29 irányelv**

6. cikk

Megtévesztő tevékenységek

(1)

Megtévesztőnek minősül a kereskedelmi gyakorlat, amennyiben **hamis információt tartalmaz**, és ezáltal valótlan, vagy bármilyen módon – ideértve a megjelenítés valamennyi körülményét – félrevezeti vagy félrevezetheti az átlagfogyasztót, még akkor is, ha az információ az alábbi elemek közül egy vagy több tekintetében tényszerűen helytálló, és feltéve bármelyik esetben, hogy

ténylegesen vagy valószínűsíthetően **arra készíti a fogyasztót, hogy olyan ügyleti döntést hozzon, amelyet egyébként nem hozott volna meg**

7. cikk

Megtévesztő mulasztások

(1)

Megtévesztőnek minősül az a kereskedelmi gyakorlat, amely a ténybeli körülmények alapján figyelembe véve annak valamennyi jellemzőjét és feltételét, valamint kommunikációs eszközeinek korlátait is –, az átlagfogyasztó tájékozott **ügyleti döntéséhez szükséges jelentős információkat hagy ki**, és ezáltal – a körülményektől függően – **ténylegesen vagy valószínűsíthetően ahhoz vezet, hogy az átlagfogyasztó olyan ügyleti döntést hoz, amelyet egyébként nem hozott volna.**

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32005L0029&from=HU>

Felülvizsgálati kérelem – 99. oldal – 2022. augusztus 23.

Nem tudott semmiképpen sem érvényesülni a fenti irányelv fogyasztóvédelmi hatása, mivel a bíróságok nem végezték el a jogszabályok által rájuk rótt feladatukat!

A Kúria az első- és másodfokú ítélet ismertetésekor megállapítja:

„[19]. Nem tartotta szükségesnek ugyanakkor a felperesek hivatkozása szerinti részletes közgazdasági elemzést vagy a jövőre vonatkozó árfolyam prognosztizálást.”

Kúria ítélet - 5. oldal

Iratellenes megállapításokat erősít meg a Kúria, ahelyett, hogy elvégezte volna az uniós fogyasztóvédelmi jognak megfelelő vizsgálatot.

„[24] A másodfokú bíróság ítélete indokolásában azt is rögzítette, hogy a felperesek által hivatkozott Budapesti Értéktőzsde (BÉT) értékelés, az egyéb szakmai állásfoglalások és tanulmányok nem a felperesek álláspontját támasztják alá, miszerint **az alperes család módon elhallgatott számára egyértelműen rendelkezésre álló, és a CHF jövőbeni árfolyamát prognosztizálható adatokat.** A felperesi hivatkozással szemben a 2006-os bankszövetségi nyilatkozat a CHF állandó és stabil valutaként történő bemutatását rögzíti azzal, hogy nem kell a CHF-ben nyilvántartott devizahitelektől az adósoknak tartania. A CHF-ben folyósított összeg 15%-os pufferral történő meghatározása nem a forint jövőbeni leértékelődésével számolt. **Mindez arra utal, hogy nincs a bankoknak olyan ismerete, amivel a hosszú távú hiteleknél az egyes devizaárfolyamok jövőbeni alakulását számítani lehetett volna.**”

Kúria ítélet - 7. oldal

Csak **néhány tény és valótlanág, a teljesség igénye nélkül** a fenti megállapításokkal kapcsolatban: Tény, hogy a BÉT számolt előre 10 évre várható CHF árfolyamot, amit a 10 év végére pontosan annyi lett, mint az előrejelzés.

Tény, hogy az ERSTE bank nem adott tájékoztatást erről a BÉT jelentésről.

Tény, hogy lehet számolni határidős árfolyamot, úgy mint számolt a BÉT. Ehhez van képlet.

Tény, hogy az ERSTE bank nem adott tájékoztatást a határidős árfolyamról és annak képletéről.

Tény, hogy a határidős árfolyam képlete gazdasági törvényszerűségeen alapul. A gazdasági törvényszerűség neve: kamatparitás.

Tény, hogy van olyan gazdasági törvényszerűség, mely az infláció és a várható deviza árfolyam kapcsolatát határozza meg. A gazdasági törvényszerűség neve: vásárlóerő paritás.

Tény, hogy az Erste Bank egyik gazdasági törvényszerűséget sem ismertette a szerződéskötés során.

Tény, hogy a 2000-es évek elején a forint nem gyengült úgy, miként a két gazdasági törvényszerűség szerint arra számítani lehetett. Ezt tartalmazza a Bankszövetség 2006 januári szakmai anyaga (szöveges leírás és ábra). Megállapítják, hogy a forint egyre inkább felértékelődött.

Tény, hogy az Erste Bank nem adott arról tájékoztatást, hogy 2007 elejére a forint jelentősen felértékelődött, és arról sem, hogy ez milyen hatással lesz a törlesztő részletek alakulására.

Valós a bíróság megállapítása: a Bankszövetség tájékoztatója szerint „nem kell ... a devizahitelektől az adósoknak tartania.”

Valótlan a bíróság megállapítása: „CHF-ben folyósított összeg” – ugyanis az Erste Bank forintot folyósított. Pontosan azt a 17 millió forintot, amit a kölcsönkérelemben megjelöltünk. Mindenki számára köztudott, hogy a bankok ebből az összegből számoltak CHF nyilvántartási összeget.

Valós a bíróság megállapítása: „15%-os pufferral történő meghatározása nem a forint jövőbeni leértékelődésével számolt”. Valóban, az Erste Bank azzal számolt, hogy a szerződéskötés és a folyósítás között az CHF árfolyam 15%-ot gyengülhet.

Valótlan a bíróság megállapítás: „nincs a bankoknak olyan ismerete, amivel a hosszú távú hiteleknél az egyes devizaárfolyamok jövőbeni alakulását számítani lehetett volna.”

Ez a rövid példa megmutatja, hogy milyen egyszerű lett volna az eljáró bírók számára megismerni a tényeket, felismerni az összefüggéseket és levonni a helyes következtetést.

A Kúria döntésének indoklása:

„[41] Az Európai Parlament és a Tanács **2005/29/EK irányelve** (2005. május 11.) a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott **tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól**, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról (a továbbiakban 2005/29/EK irányelv) a 3. cikk (2) bekezdésében kifejezetten **kizárja a tárgyi hatálya alól a szerződések jogát, és különösen a szerződések érvényességére, létrejöttére és joghatásaira vonatkozó szabályokat, ezen kérdéseket az irányelv nem érinti.**”

A Kúria csonkítva és ezáltal valós tartalmából kifordítva utal arra, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlattal kapcsolatos uniós fogyasztóvédelmi elveknek milyen hatása van a szerződés érvényességére és létrejöttére.

Kúria ítélet - Gfv.VI.30.462/2022/8 – 2023. június 21. – 10. oldal

Szeretném felhívni itt arra a Tisztelt Ügyészség figyelmét arra, hogy a 6/2013 PJE és a 2/2014 PJE a szerződés részleges vagy teljes érvénytelenségét írja elő, ha a tájékoztatás az árfolyamkockázatról nem volt megfelelő.

A 6/2013 PJE megállapításai:

„A **téves vagy nem megfelelő tartalmú tájékoztatás**, illetve a **félrevezető tájékoztatás** - bizonyítottság esetén - annak megállapításához is vezethet, hogy az adós a szerződés megkötésekor tévedésben volt vagy a pénzügyi intézmény őt **szándékosan megtévesztette.**”

„Az eredményes igényérvényesítéshez, amely **az egész szerződés érvénytelenségének jogkövetkezményével jár**, azt szükséges - többek között - bizonyítani, hogy a pénzügyi intézmény okozta az adós tévedését, megtévesztette őt.”

A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat jogkövetkezménye megjelenik a 2/2014 PJE-ben. A megtévesztő árfolyamkockázat miatt a szerződés teljes egészében semmis lehet:

„Ha a pénzügyi intézménytől kapott **nem megfelelő tájékoztatás** vagy **a tájékoztatás elmaradása folytán** a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy **az árfolyamkockázat nem valós**, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében **a szerződés részlegesen vagy teljesen érvénytelen.**”

A „nem megfelelő tájékoztatás” megfelel a MEGTÉVESZTŐ TEVÉKENYSÉG-nek!

A „tájékoztatás elmaradása” megfelel a MEGTÉVESZTŐ MULASZTÁS-nak!

Mindkét jogegységi határozat alapján elkerülhetetlen annak vizsgálata, hogy mik a devizahitel valós tulajdonságai, ezzel egyezett-e a banki tájékoztatás? Történt-e valótlan információ közlés (megtévesztő tevékenység), történt-e lényeges információ elhallgatás (megtévesztő mulasztás)?

Az irányelvet az EUB döntései alapján kell, sőt kötelező a bíróságoknak alkalmazni. Az irányelv az EUB döntései által lesz alkalmazandó jog. Ez igaz a 2005/29/EK irányelvre is.

Jelen feljelentés célja nem az, hogy az ügyészség felülvizsgáljon egy jogerős és Kúria által felülvizsgált ítéletet. A feljelentés tárgya annak megállapítása, történt-e a bírósági eljárások során hivatali visszaélés?

6. A tisztességes bírói eljárás szabályai

Már az elsőfokú eljárásban részleteztük azokat a jogi előírásokat, amiket a bíróságnak be kell tartania. Részlet a felülvizsgálati kérelemből:

„Felperes a Fővárosi Törvényszéken folyó elsőfokú eljárásban részletesen ismertette a tisztességes bírói eljárás alapjait:

„A Polgári Perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) - bár e perben nem alkalmazható, de a jogfejlődés következtében - három olyan alapelvet rögzít, melyek a tisztességes bírói eljárás alapjai.

1. **Rendelkezési elv:** a bíróság az előterjesztett kérelmekhez és a jognyilatkozatokhoz kötve van (2.§ (2)).

2. **Perkoncentráció elve:** a bíróságnak és a feleknek törekedniük kell arra, hogy valamennyi tény és bizonyíték a bíróság rendelkezésére álljon a döntéshozatalhoz (3.§).

3. **A felek eljárástámogatási és igazmondási kötelezettsége:** a feleknek az állításaikat alátámasztó bizonyítékokat a bíróság rendelkezésére kell bocsátani, a felek a nyilatkozataikat, állításaikat a valóságnak megfelelően kötelesek előadni (4.§ (2) és (3)).

A tisztességes eljáráshoz tartozik az is, hogy **„a döntésnek ki kell terjednie a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre”** (341.§ (1)).

További feltétel, hogy a bíróságnak a felek által előtárt **tényeket, állításokat össze kell vetnie**, majd egyenként és **összességében kell értékelnie ezeket** a döntése során (279.§ (1)).

A régi Pp (1952. évi III. törvény a polgári perrendtartásról) megfogalmazása:

A bíróság feladatai a polgári perben

2. § * (1) A bíróságnak az a feladata, hogy - összhangban az 1. §-ban foglaltakkal - a feleknek a jogviták elbírálásához, **a perek tisztességes lefolytatásához** és észszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse.

3. § * (1) A bíróság a polgári ügyek körében felmerült jogvitát erre irányuló kérelem esetén bírálja el. Ilyen kérelmet - ha törvény eltérően nem rendelkezik - csak a vitában érdekelt fél terjeszthet elő.

(2) A bíróság - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a felek által előterjesztett **kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van**. A bíróság a fél által előadott kérelmeket, nyilatkozatokat nem alakszerű megjelölésük, hanem **tartalmuk szerint veszi figyelembe**.

(3) A jogvita elbírálásához **szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása** - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a feleket terheli. A bizonyítás indítványozása elmulasztásának, illetve a bizonyítási indítvány elkésztett voltának jogkövetkezményei, valamint a bizonyítás esetleges sikertelensége törvény eltérő rendelkezése hiányában **a bizonyításra kötelezett felet terheli**. A bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni.

(5) Ha törvény másként nem rendelkezik, a bíróság a polgári perben alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, **szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint felhasználhat minden egyéb bizonyítékot, amely a tényállás felderítésére alkalmas**. E rendelkezések nem érintik a törvényes vélelmeket, ideértve azokat a jogszabályokat is, amelyek szerint valamely körülményt **az ellenkező bizonyításáig valónak kell tekinteni**.

(6) **A bíróság köteles gondoskodni** arról, hogy a felek minden, az eljárás során előterjesztett kérelmet, jognyilatkozatot, valamint a bírósághoz benyújtott **okiratot megismerhessenek és** azokra – törvényben előírt időn belül - **nyilatkozthassanak**.

Az Alkotmánybíróság folyamatosan meghatározza, hogy milyen szempontoknak kell megfelelnie a **tisztességes bírói eljárásoknak**. Pl. a 7/2013. (III. 1.) AB határozat kifejti:

„...a jogi szabályozással szemben **alkotmányos igény, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthessen**. Önmagában a bírói út igénybevételének formális biztosítása ugyanis nem elegendő az eljárási garanciák teljesedéséhez, hiszen az alkotmányos szabályban előírt garanciák éppen azt a célt szolgálják, hogy azok megtartásával **a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést**.”

„a bírói döntésekkel szemben valamennyi **demokratikus jogállamban elvárható az objektivitás és az átláthatóság**, ami egyfelől **elejét veszi az önkényes hatósági és bírói döntéshozatalnak**, másrésztől erősíti a bírói döntéshozatalba vetett közbizalmat, és a bírói döntések tekintélyét.”

„a tisztességes eljárás és a jogállamiság elvéhez tartozik az a követelmény, hogy **a bíróságok a döntéseik alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel mutassák be**.”

„feltétlen elvárás, hogy a bíróság **az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot**.”

„kizárólag **a kellő alapossággal indokolt bírói határozatból tűnhet ki, hogy az ügyet eldöntő bíróság ténylegesen figyelembe vette-e a felek által előterjesztett bizonyítékokat és érveket**.”

(Felperes 10. – 2. melléklet – 3. oldal)”

Felülvizsgálati kérelem – 29. oldal – 2022. augusztus 23.

A perben, azon túl, hogy ismertettük a tisztességes bírói eljárás lépéseit, külön **kigyűjtöttük egy Felperesi Nyilatkozatban, hogy milyen konkrét hiányosságok miatt nem volt tisztességes bírói eljárásban részünk:**

„A perben eljáró bíróságnak alapos vizsgálat során figyelembe kell venni a felek álláspontját, a felek által előterjesztett bizonyítékokat és érveket. A döntése alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel kell bemutatnia.” (Felperesi nyilatkozat 1-2. oldal) A felperesi nyilatkozat meglétét az Ítélet tábla az alábbiak szerint ismerteti: „A felperesek fellebbezésükhöz csatoltak egy, az eljárásban a felperesi nyilatkozatokat és az elsőfokú ítélet megállapításait összefoglaló részletes előadást,

megismételve a perben a felek álláspontját, az azt alátámasztó indokolást, kifejtve, hogy ezek milyen mértékben vettek részt az elsőfokon eljáró bíróság döntésében. Mindebből kitűnik, hogy az ügy lényegi részét a szükséges alapossággal az elsőfokú bíróság nem vizsgálta meg, és a döntését szolgáló indokokat kellő részletességgel nem vette figyelembe és nem mutatta be. Kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság az elvárható alapossággal nem vizsgálta meg és nem vette megfelelően figyelembe az EUB döntéseit.” Ítélet [32] Erre, a fellebbezés részét képező felperesi összeállításra a továbbiakban „Felperesi nyilatkozatként” hivatkozunk. Azonban ez az összeállítás tartalmazza számtalan esetben az alperes perbeli álláspontjait, a bíróság megállapításait is.”
Felülvizsgálati kérelem – 30. oldal – 2022. augusztus 23.

„A felperesi jogi képviselő mellékelten csatolja az I.r. felperes által készített azon összefoglalót, amely a per során a felek által tett lényeges nyilatkozatokat, és a bíróság ítéletének egyes állításait veti össze, amelyeket a felperesi jogi képviselő terjedelmi okokból nem tudott a fellebbezésben is megismételni, de azokra hivatkozik.”
Fellebbezés a Fővárosi Ítéletben – 48. oldal - 2022. március 17.

Teljes mértékben tisztában voltak azzal a perben eljáró bíróságok, hogy jogellenes tevékenységet folytatnak.

Jelen feljelentésnek egyáltalán nem tárgya annak vizsgálata, hogy megalapozott döntést hoztak-e a bíróságok!

„A döntésnek ki kell terjednie a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre” – ez az a rendelkezés, melyet a bíróságok figyelmen kívül hagytak. És az a tudatos jogsértés vezet ahhoz, hogy a hivatali visszaélés megállapításra kerüljön. **Mivel több kereseti kérelem sem került elbírálásra, nem tudott érvényesülni a hazai és az uniós fogyasztóvédelmi jog.** Pl. tisztességtelen szerződési pontok megállapítása, a referencia kamatozás ítéletben történő kimondása ahhoz vezetett volna, hogy csökken a bank követelése, a mi tartozásunk. Az uniós fogyasztóvédelmi jog EUB döntések általi hatása, konkrétan a DH törvények félretétele szintén ahhoz vezetett volna, hogy csökken a bank követelése, csökken a mi tartozásunk.

7. Két anyajogrendszer

A törvénysértés, a hivatali visszaélés megállapításához tisztában kell lenni a bíróságok által alkalmazandó különböző jogrendszerekkel és ezek kapcsolatával egymással.

Ismerni kell a kontinentális és a precedens jogrendszer sajátosságainak különbségét. Közel negyed évszázada, az uniós csatlakozásunk előtt négy évvel készült dr. Kovács Virág dolgozata „Precedensjog az Európai Bíróság gyakorlatában” címmel. Ebben a szerző megállapítja, hogy Európában „két nagy anyajogrendszer-típus - ti. a kontinentális jog és a common law-, vagy precedensjogi-rendszer” terjedt el.

A szerző megállapítja a közösségi jog elsőbbségét:

„A közösségi jogot a nemzetközi közjogi jelleg felé sodorja az a tény, hogy alapját a tagállamok között megkötött szerződések jelentik. Ám ezek a szerződések nem csupán a szerződő felekre: az államokra állapítanak meg kötelezettségeket, hanem a tagállamok belső viszonyaiba is lényeges behatással bírnak azáltal, hogy a tagállamok állampolgárainak egyes életviszonyait szabályozhatják. Ezt a

sajátosságát részben a közösségi jog belső joggal szembeni elsődlegességének kimondása révén éri el: elsődlegessége valamennyi tagállami jogszabállyal, így az alkotmánnyal szemben is érvényesül; részben pedig a közvetlen hatály révén. Így a nemzetközi szerződésekkel ellentétben a közösségi jog nemcsak nemzetközi jogalanyok számára állapít meg jogokat és kötelezettségeket, hanem közvetlenül az állampolgárok számára is.”

A kontinentális jogrendszer kapcsán „az egyik végpontra a francia jogelméleti tanra épülő szemléletmódot szokták helyezni, amelyik a hatalommegosztás elméletére támaszkodva azt mondja ki, hogy a jogalkotás jogával kizárólag a törvényhozó rendelkezik - vagyis abból a bíró kizárt: az ő feladata a törvények szabályainak szövegű értelmezése (röviden szólva: "a bíró a törvény szája"). Vagyis ezen jogi tan szerint a jogértelmezéskor kizárólag a szöveg az irányadó.

Ezt a felfogást elméletként támogatja meg az az elgondolás, hogy a jogban nem léteznek joghézagok, mivel a jogalkotó mindent leszabályoz, amit leszabályozni kíván, amire nem alkotott szabályt az amiatt van, mert nem is kívánt szabályt alkotni. Így nem engedhető meg a bíró joghézagot kipótló jogértelmezése, mivel ezáltal a hatalmi ágakon átnyúlva jogalkotásra ragadtatná magát. Eljárásjogi szempontból mindez azt is jelenti, hogy ha egy kereset, indítvány nem támaszkodik egy pontosan meghatározható törvényi helyre, akkor azt a bíróság köteles elutasítani.”

Ez utóbbi a saját 2012. évi, személyes bírósági tapasztalatom alapján így jelentkezett, hogy: „mutassa meg a szerződés mely pontja, milyen törvény melyik pontjába ütközik”?

„A másik végpontra az angol common law-rendszert sorolják, ahol a bíró éppen hogy aktív szerepet vállal és kap a jog alakításában és alkotásában. " „Hiszen a Common Law is szabályokból áll, de ezeket nem a törvényekből lehet nyerni, hanem precedenseket kell találni. "

A leglényegesebb különbség a szerző szerint: **„a precedensben nem a konkrét döntés a lényeges, mely csak az adott esetre vonatkozik, hanem a szabály, amelyet mint jogilag döntő szempontot a konkrét döntés hordoz.”** Az előzetes határozat esetében az „ügytípusnak ugyanis kinyilvánítottan elsődleges célja az, hogy az egységességet biztosítsa az Unió joggyakorlatán belül: a Bíróság feladata, hogy a tagállamok jogalkalmazásában az Unió jogszabályok egységes értelmezést kapjanak. Ebben a körben csak az köti a Bíróságot, hogy **az Unió jogot kell maradéktalanul érvényre juttatniuk, valamint annak egységességét, ezáltal a jogbiztonságot.**”

„Előzetes határozat meghozatala iránt a tagállami bíróság fordulhat a Bírósághoz akkor, ha úgy véli, hogy az Unió jog valamelyik területének értelmezésére szüksége van az előtte folyamatban lévő ügyben a döntés meghozatalához.”

A szerző kitér a nemzeti bíróság lehetőségeire: „meghagyta a tagállami bíróságoknak a szabad mérlegelés jogát: **választhatják, hogy önként alkalmazkodnak a Bíróság értelmezéseihez, vagy dönthetnek úgy, hogy új értelmezést kérnek az ECJ-től.**”

Valamint kitér a bíróság rugalmasságára is: „A folyamatosság mellett a bíróságnak szüksége van arra is, hogy esetjogában bizonyos fokú rugalmasság is jelen legyen: vagyis, hogy ne csak a jogszabályokhoz ne legyen hozzákötve, de saját joggyakorlatához se, hanem bizonyos rugalmassággal tudja kezelni esetjogát, tovább tudja árnyalni, illetve a változó körülményekhez tudja igazítani az általa kidogozott

elveket, értelmezéseket. Erre szolgál a megkülönböztetés, a felülszabályozás, a módosítás és a magyarázat módszere.”

A szerző 2000-ben elég sok feladatot látott az átállással kapcsolatban:

„...nem kizárt, hogy a csatlakozásra váró államok bírósági számára célszerű minél hamarabb megismerkedni az Európai Bíróság esetjogával, különös tekintettel a kiemelkedő jelentőségű ügyekre. Ugyanakkor kérdés, hogy ezeknek az országoknak a bírósági mennyiben fogadják majd el az Európai Bíróság jelenlegi szerepkörét, vagyis azt, hogy gyakorlatával befolyásolni tudja a tagállami bíróságok joggyakorlatát. Nyilván nem lesz zökkenőmentes a Bíróság ezen szerepének elfogadási folyamata a tagállami bíróságok részéről, kérdés, hogy ez megakaszthatja-e egy időre azt a fejlődési folyamatot, amely felé a Bíróság elindult: vagyis hogy esetjogával egy, ha kötelező erővel nem is, de egyre inkább befolyásoló erővel bíró esetjogot alkot.”

Álláspontom szerint kontinentális jog szerinti gondolkodásmóddal nem lehet az uniós jogot alkalmazni, mivel ez esetben az EUB döntéseiben keres egy „alkalmazható jogszabályt” (ami lehet csupán egy mérlegelési szempont, nem pedig döntést alátámasztó indoklás) és ez alapján dönt, ahelyett, hogy egészében, összefüggésében vizsgálná a kérdést, és a korábbi precedensek által meghatározott elvi keretek között hozná meg a döntését.

Teljesen nyilvánvaló, hogy nem csak az uniós jog precedens szerkezetű, hanem az Alaptörvényünk elveinek érvényesülése is a precedens jog alapján fejt ki hatását.

Míg az uniós jogot, az EUB a döntései által teszi a bíróságok által kötelezően alkalmazandó joggá, mondhatni törvénné, így az Alaptörvényben szereplő elveket az Alkotmánybíróság döntései teszik a bíróságok által kötelezően alkalmazandó joggá, mondhatni törvénné.

Az Alkotmánybíróság nem jogosult az uniós jog értelmezésére, és természetesen fordítva is, az EUB nem értelmezheti az Alaptörvény pontjait. Az Alkotmánybíróság nem jogosult a nemzeti jog értelmezésére, hiszen az a bíróságok feladata. Ezt egyértelműen megfogalmazta a 30/2014. (IX. 30.) AB határozatában:

„[110] **Az Alkotmánybíróság először is hangsúlyozza, hogy nem tartozik hatáskörébe** a jogviták elbírálása és ennek során **a jogszabályok értelmezése**, mert ez elsősorban **az ítélkezési feladatokkal megbízott bíróságokra tartozik.** Az alkotmánybírósági eljárás nem szolgálhat a szakjogág keretei között kimunkált elméleti megállapítások helyességének eldöntésére {3077/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [5]}. Az Alkotmánybíróság feladatai ott kezdődnek, ahol a jogszabályok bírósági jogértelmezéssel kibontott tartalmának Alaptörvénnyel való összhangjáról kell döntenie.”

Amennyiben az Alkotmánybíróság döntése ellentétes az uniós joggal, az alkotmánybíróság döntését félre kell tenni, hogy az uniós jog érvényesülni tudjon.

Teljesen természetes, hogy a leírtakkal a peres ügyekben eljáró bírók mindegyikének teljes mértékben tisztában kell lennie. Kiemelt és példamutató módon a Kúria bíróinak, hiszen évtizedek óta ők alakítják ki a „törvénykezési gyakorlatot” (melyet gyakran az alsóbb fokú bíróságok szolgai módon követnek), másrészt pár éve hazánkban megjelent a korlátozott precedens jog.

2024. januárjában a Kúria közleményben tájékoztatott arról, hogy **az európai jog elsőbbséget élvez:**

A magyarországi korlátozott precedens-rendszer összhangban van az Európai Unió jogával

2024. január 15.

Az Európai Unió Bírósága (EUB) C-537/22. számon 2024. január 11-én hozott ítélete szerint **az európai jog elsőbbségének elve** alapján az európai rendelkezések körében a bíróságoknak **a saját tagállamuk felsőbírósági jogértelmezésével szemben is az EUB jogértelmezését kell követniük**, „[u]gyanakkor az olyan nemzeti szabályozás, amely arra szorítkozik, hogy az alacsonyabb szintű nemzeti bíróságokat az ezen értékelésektől való bármely eltérés indokolására kötelezze, nem ellentétes ezen elvvel” (rendelkező rész 1. pont és indokolás 30. pont). Az EUB úgy találta, hogy az **indokolási kötelezettség nem képez olyan akadályt, amely megnehezítené a Kúria korábbi határozataitól való eltérést** (indokolás 29. pont).

Az ítélet nem érinti a Kúria tanácsainak azt a kötelezettségét, hogy az EUB új jogértelmezése esetén előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezzenek annak érdekében, hogy a Kúria jogegységi határozattal megszüntesse a korábbi, az EUB jogértelmezésével ellentétes határozatainak kötelező erejét.

Budapest, 2024. január 15.

A Kúria Kommunikációs Osztálya

<https://kuria-birosag.hu/hu/sajto/magyarorszag-i-korlatozott-precedens-rendszer-osszhangban-van-az-europai-unio-jogaval>

A C-537/22 ügyben, 2024. január 11.-én hozott ítéletet az EUB. Ebben az ügyben az eldöntendő kérdés, a „dilemma” az volt, hogy miként kell a perben eljáró bíróságnak eljárnia, ha ellentmondást észlel a kialakult bírói gyakorlat (adott esetben a Kúria precedensértékű ítéletei) és az uniós jog között:

14 Mivel a kérdést előterjesztő **bíróságot főszabály szerint kötik a Kúria ítéletei**, és az ezen ítéletekben – amelyek **kötelező precedensértékkel bírnak** – foglalt jogi értékeléstől való bármilyen eltérést köteles indokolni, e bíróság arra keresi a választ, hogy **az uniós jog elsőbbségének elvére tekintettel ténylegesen mellőznie kell e a Kúria azon ítéleteit, amelyek összeegyeztethetetlennek tűnnek számára a** héairányelvnek a Bíróság által a Vikingo Fővállalkozó végzésben és a Crewprint végzésben értelmezett rendelkezéseivel.

16 ... az alapügyben szóban forgó nemzeti szabályozás alapján **a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy még akkor is kötik a magasabb szintű nemzeti bíróságok ítéletei, ha azok olyan jogi értékeléseket tartalmaznak, amelyek összeegyeztethetetlennek tűnnek számára az uniós joggal.**

Ez utóbbi vélelem azt jelzi, hogy hazánkban az volt a kialakult bírói gyakorlat, hogy a Kúria döntései felülírták az uniós jogot.

Az EUB azonban hangsúlyozza, hogy az uniós jog elsőbbséget élvez, mégpedig úgy ahogyan az EUB értelmezi az uniós jogot:

23 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint **az uniós jog elsőbbségének elve szentesíti az uniós jog elsődlegességét a tagállamok jogával szemben.** Ez az elv tehát arra kötelezi a tagállamok valamennyi szervét, hogy biztosítsák a különböző uniós jogi

normák teljes érvényesülését, mivel a tagállamok joga nem befolyásolhatja a különböző normáknak az említett államok területére nézve elismert hatását.

24 Ebben az összefüggésben meg kell állapítani, hogy az a nemzeti bíróság, amely élt az EUMSZ 267. cikkben részére biztosított lehetőséggel, **kötvén az alapügy elbírálásánál a Bíróság által az uniós jog szóban forgó rendelkezései tekintetében adott értelmezéshez**, és így adott esetben **mellőznie kell valamely felsőbb szintű bíróság értékelését**, ha úgy ítéli meg, hogy a Bíróság által adott értelmezésre tekintettel azok nem állnak összhangban az uniós joggal, adott esetben eltekintve az őt arra kötelező nemzeti szabály alkalmazásától, hogy feleljen meg e felsőbb szintű bíróság határozatainak.

Ezek alapján kötelezettsége a nemzeti bíróságnak a devizahiteles perekben:

1. mellőzni kell a Kúria ítélezési gyakorlatát...
2. mellőzni kell a devizahiteles jogegységi határozatokat...
3. el kell tekinteni a törvények, jogszabályok alkalmazásától...

...amennyiben a bíróság észleli, hogy ezek nem állnak összhangban az uniós jog olyan értelmezésével, mely az EUB döntései alapján testet öltött.

Ilyen eltérés, ellentét esetén nem bírói mérlegelésről, nem lehetőségről van szó, hanem kötelezettségről:

25 Ilyen feltételek között az uniós jog teljes érvényesülésének biztosítására vonatkozó követelmény e **nemzeti bíróság azon kötelezettségével jár**, hogy adott esetben **módosítania kell az állandó ítélezési gyakorlatot**, amennyiben az a nemzeti jognak az uniós joggal összeegyeztethetetlen értelmezésén alapul.

A nemzeti bíróságnak meg kell tennie mindent, hogy az érvényre jusson az uniós jog:

26 Ezenkívül, ha a Bíróság ítélezési gyakorlata egyértelmű választ adott az uniós jog értelmezésével kapcsolatos valamely kérdésre, **a nemzeti bíróságnak meg kell tennie mindent, ami az uniós jog ezen értelmezésének érvényre juttatásához szükséges**

Az EUB összefoglalja, hogy ne legyen tere semmilyen félreértésnek:

28 A jelen ügyben tehát a kérdést előterjesztő **bíróságot** az alapjogvita elbírálása során **köti az uniós jognak a Bíróság által adott értelmezése**, és e bíróságnak adott esetben **mellőznie kell a Kúria által korábban hozott, a nemzeti jogban kötelező precedensértékkel bíró határozatokban foglalt értékelést**, ha úgy ítéli meg, hogy ez az értékelés ezen értelmezésre tekintettel **nem áll összhangban az uniós joggal**.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

1) Az uniós jog elsőbbségének elvét úgy kell értelmezni, hogy az azon **nemzeti bíróságot**, amely élt az EUMSZ 267. cikkben részére biztosított lehetőséggel, **arra kötelezi, hogy mellőzze a felsőbb szintű nemzeti bíróság jogi értékeléseit, ha úgy ítéli meg, hogy az uniós jog valamely rendelkezésének a Bíróság által ítélet vagy az eljárási szabályzatának 99. cikke értelmében vett indokolt végzés formájában adott értelmezésére tekintettel ezen értékelések nem állnak összhangban az uniós joggal**. Ugyanakkor az olyan nemzeti szabályozás, amely arra szorítkozik, hogy az alacsonyabb szintű nemzeti bíróságokat az ezen értékelésektől való bármely eltérés indokolására kötelezze, nem ellentétes ezen elvvel.

Teljesen nyilvánvaló, hogy nem csak ezen EUB ítélet után kell így eljárni a hazai bíróságoknak, hanem korábban is így kellett volna eljárni. Mivel nem így jártak el, hivatali visszaélést követtek el.

Az, hogy az EUB ítélezési gyakorlatával szemben rá kívánták erőltetni a bíróságokra a Kúria ítélezési gyakorlatát, már kiderült a C 564/19. sz. ügyben:

46 Ezenkívül a **Kúria ítélete azon nemzeti ítélezési gyakorlatra támaszkodik, amely szerint a magyar jognak az uniós joggal való összeegyeztethetősége** nem képezheti előzetes döntéshozatali eljárás tárgyát. Ez az ítélezési gyakorlat ellentétes az uniós jog elsőbbségének elvével és a Bíróság ítélezési gyakorlatával.

62 A jelen ügyben, mivel a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy folytatható e az alap büntetőeljárás abban az esetben, ha **a Kúria ítéletét az uniós joggal ellentétesnek kell tekinteni**, meg kell állapítani, hogy még ha a Kúria ítélete nem is helyezi hatályon kívül és nem módosítja az előzetes döntéshozatalra utaló határozatot, és nem is kötelezi a kérdést előterjesztő bíróságot e határozat visszavonására vagy módosítására, a Kúria ítélete hatással van e bíróságra és az alap büntetőeljárásra.

68 E tekintetben a Bíróság már több ízben kimondta, a nemzeti bíróságok a lehető legszélesebb lehetőséggel rendelkeznek arra, hogy az uniós jog vonatkozó rendelkezésének értelmezése kérdésében a Bírósághoz forduljanak, és e lehetőség kötelezettséggé válik a végső fokon eljáró bíróságok esetében, a Bíróság ítélezési gyakorlata által elismert kivételektől eltekintve (2016. április 5 i PFE ítélet, C 689/13, EU:C:2016:199, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).

Itt szeretném felhívni a Tisztelt Ügyészség figyelmét arra, hogy a perünk során **több esetben is kértük, hogy forduljon az eljáró bíróság az EUB-hez előzetes döntéshozatali eljárással**. Sajnos minden esetben elutasításban volt részünk, még a Kúria részéről is. Remélni merem, hogy nem fegyelmi eljárástól tartottak a legfelsőbb bírói vezetés részéről.

Ebben az ügyben az EUB-án 2021. november 23.-án született ítélet.

78 Másodsorban, ami azt a kérdést illeti, hogy az uniós jog elsőbbségének elve megköveteli-e, hogy az érintett tagállam legfelsőbb bírósága által – az előzetes döntéshozatalra utaló határozat jogi hatályát nem érintően – törvénysértőnek minősített előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bírósághoz előterjesztő nemzeti bíróság figyelmen kívül hagyja a legfelsőbb bíróság ilyen határozatát, először is emlékeztetni kell arra, hogy **a Bíróság állandó ítélezési gyakorlata értelmében az uniós jog elsőbbségének elve szentesíti az uniós jog elsődlegességét a tagállamok jogával szemben**. Ez az elv tehát **arra kötelezi a tagállamok valamennyi szervét, hogy biztosítsák a különböző uniós jogi normák teljes érvényesülését, mivel a tagállamok joga nem befolyásolhatja az e különböző normáknak az említett államok területére nézve elismert hatását** (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 244. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).

79 Ily módon a Bíróság már több alkalommal megállapította, hogy az uniós jog elsőbbségének elve értelmében **nem sértheti az uniós jog egységességét és hatékonyságát az, hogy a tagállam** – akár alkotmányos jellegű – **nemzeti jogi rendelkezésekre hivatkozik**. A következetes ítélezési gyakorlat értelmében ugyanis az uniós jog elsőbbségének elvéhez kapcsolódó hatások a tagállamok valamennyi szervére vonatkoznak, anélkül hogy többek között a bírósági hatáskörök megosztására vonatkozó belső rendelkezések – ideértve az alkotmányos jellegűeket is – akadályozhatnák azt (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 245. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).

8. Alkotmánybíróság és a törvényi beavatkozás

A devizahiteles törvények kapcsán a Tisztelt Ügyészségnek vizsgálnia kell a fogyasztók érdekében, hogy a törvényalkotás alapjai biztosítva voltak-e az Alkotmánybíróság döntései alapján (nemzeti precedens jog)?

Az Alkotmánybíróság 2013. február 11.-én 3048/2013. (II. 28.) határozatában, egy 1995. évi AB döntésre hivatkozva megállapította, hogy milyen körülmények között lehet külsőleg egy szerződést megváltoztatni:

[33] Az indítvány által is elismerten a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) lehetővé teszi a szerződési szabadság jogszabályi korlátozását. A Ptk. 226. § (1) bekezdése szerint **„Jogszabály meghatározhatja a szerződés egyes tartalmi elemeit és kimondhatja, hogy ezek a szerződésnek akkor is részei, ha a felek eltérően rendelkeznek.”** A Ptk. 226. § (2) bekezdése ezt a lehetőséget **a jogszabály hatályba lépése előtt megkötött szerződések tartalmának megváltoztatására nézve kivételessé teszi.** A kivételes jogalkotói intervenció alkotmányossági feltételeit – a Ptk. 241. §-ából kiindulva a „clausula rebus sic stantibus” elvére építve – az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata fejlesztette ki a tartós jogviszonyok jogszabályi átalakíthatósága céljából. A 66/1995. (XI. 24.) AB határozat szerint ez **a feltétel akkor áll fenn, ha „a szerződéskötést követően beállott valamely körülmény folytán a szerződés változatlan tartalommal történő fenntartása valamelyik fél lényeges jogos érdekét sérti, a körülményváltozás nem volt ésszerűen előrelátható,** továbbá, ha az túlmegy a normális változás kockázatán. A jogszabályi beavatkozásnak pedig további feltétele, hogy a lényeges körülményváltozás társadalmi méretű legyen, vagyis a szerződések nagy tömegét érintse. A törvényhozó feladata meghatározni és egyúttal felelőssége eldönteni, hogy melyek azok a területek, amelyeken a beavatkozás már jogalkotási követelmény. Azt pedig, hogy a beavatkozás feltételei alkotmányosan fennállnak-e, köteles bizonyítani. Vita esetén viszont az Alkotmánybíróság jogosult a beavatkozás alkotmányosságát eldönteni, ugyanúgy, ahogy a konkrét, egyes szerződésekben a Ptk. 241. §-a alapján esetenként a bíróság jár el és a feltételek fennállása esetén módosítja a szerződések tartalmát.” (ABH 1995, 333, 339.)

A vizsgálat szempontjából a „megkötött szerződések tartalmának megváltoztatása”, a „valamelyik fél lényeges jogos érdekét sérti”, a „szerződéskötést követően beállott körülmény” valamint a „körülményváltozás nem volt ésszerűen előrelátható” feltételek vizsgálata indokolt.

Sem a különmű árfolyamok alkalmazása (árfolyamrés okozta költség), sem pedig az egyoldalú és önkényes kamatláb emelés nem tekinthető a szerződést követően beállott körülmény változásnak. Megkötött szerződésről sem lehet beszélni, mert a tisztességtelen elemek miatt a szerződés a megkötés pillanatától teljesen érvénytelen volt. Mint a peranyag ismertetésből kiderült, éppen a DH törvények jelentik-jelenthetik a fogyasztó „lényeges jogos érdekének a sérelmét”.

Az AB a következő pontban egy 1991-es döntésére hivatkozva pontosítja a feltételeket:

„[34] Az Alkotmánybíróság a hosszú távra szóló szerződésekkel kapcsolatban a 32/1991. (VI. 6.) AB határozatában a következőket állapította meg. „Minden olyan szerződés, amelyet a szerződés megkötését követően nem rögtön teljesítenek, bizonyos fokú kockázatot jelent a felek számára. **A szerződéskötést követően ugyanis olyan változások állhatnak be, amelyek eredményeként a szerződés gazdasági egyensúlya teljesen felborulhat, de legalábbis jelentős aránytalanságok következhetnek be.** Ha ezeket a szerződő felek megállapodásukkal, szerződésmódosításukkal nem tudják rendezni, ezek kiküszöbölése ugyancsak a szerződésekbe történő beavatkozást teheti

szükségessé. **A beavatkozás történhet bírói úton és történhet törvényi vagy rendeleti úton is.** A bíróság feladata egy-egy konkrét szerződés megbomlott egyensúlyát helyreállítani. A társadalmi méretű változásoknak a szerződések nagy tömegét azonosan érintő következményeit azonban az egyes peres eljárások keretei között nem lehet célszerűen megoldani, itt már indokolt, hogy a törvényhozás dolgozzon ki általános megoldást.” (ABH 1991, 146, 152–153.)”

<https://njt.hu/jogszabaly/2013-3048-30-75>

Jelen esetben nem „gazdasági egyensúlyt felborító változsról” van szó, sem pedig „jelentős aránytalanság bekövetkeztéről”. **A tisztességtelen szerződési pontok miatt a szerződés érvénytelensége egyből fennállt.**

Az Alkotmánybíróság 2014. március 17.-én a 8/2014. (III. 20.) AB határozatában megállapította, hogy a fogyasztók érdekében az államnak kötelessége a fogyasztók védelme. A védelem lehet jogszabályalkotás is:

„1. Az Alkotmánybíróság megállapítja: az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdése második mondatából **az államnak az a kötelezettsége következik**, amely – az Alaptörvényben szereplő alkotmányos értékek figyelembevételével – **a fogyasztók érdekeit védő**, az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben fellépő intézményrendszer létrehozására és fenntartására, továbbá **a fogyasztók jogait biztosító jogszabályok megalkotására** vonatkozik.”

Azonban az Alkotmánybíróság felállított egy korlátot is, csak olyan tartalmú törvényt hozhat az Országgyűlés, amilyent döntést bíróság hozhat:

„Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény II. cikkét és a B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság elvét az M) cikk (2) bekezdése második mondatával összefüggésben értelmezve megállapítja, hogy jogszabály a hatályba lépése előtt megkötött szerződések tartalmát kivételesen – a *clausula rebus sic stantibus* elve alapján – megváltoztathatja. **Az állam jogszabállyal a szerződések tartalmát általában csak ugyanolyan feltételek fennállása esetén változtathatja meg** alkotmányosan, mint **amilyen feltételek fennállását a bírósági úton való szerződésmódosítás is megköveteli.**

[12] 2.2.1. ... a fennálló szerződések tartalmának megállapítása a Ptk. 241. §-ában rögzített feltételekkel történhet, tehát **az állam jogszabály útján olyan esetben változtathatja meg a megkötött szerződések tartalmát, amilyen esetben a Ptk. a megállapodás bíróság általi módosítását lehetővé teszi.**

Szerződésmódosítás bírósági úton

Ptk.241. § A bíróság módosíthatja a szerződést, ha a felek tartós jogviszonyában a **szerződéskötést követően beállott körülmény** folytán a szerződés valamelyik fél lényeges jogos érdekét sérti.

Az Alkotmánybíróság később is összesíti, mikor és hogyan lehet törvénnyel módosítani szerződést:

„[90] 2.2.1. Az Alkotmánybíróság a 32/1991. (VI. 6.) AB határozatában (ABH 1991, 146, 166., a továbbiakban: Abh.) rámutatott arra, hogy különösen a hosszú évekig fennálló szerződési jogviszonyokra **a jelentős gazdasági – esetleg politikai –, pénzügyi és egyéb társadalmi változások nyilvánvalóan számottevő hatást, lényegi befolyást gyakorolnak. A szerződéskötéskor előre nem látott körülmények** ugyanis lényegesen megváltoztathatják a szerződő felek helyzetét, a jogok és kötelezettségek arányát, és valamelyikük számára rendkívül terhessé vagy egyenesen lehetetlenné tehetik a szerződés változatlan tartalommal történő fenntartását, illetőleg a szerződés teljesítését. Ezekben **a rendkívüli változást előidéző esetekben a törvények lehetővé teszik, hogy az egyes egyedi jogviszonyokba a bíróság beavatkozzék és módosítsa**, a megváltozott körülményekhez igazítsa a

tartós, hosszú lejáratú szerződések eredeti tartalmát. Kimondta az Alkotmánybíróság továbbá azt is, hogy ha a társadalmi méretű változások a szerződések nagy tömegét érintik, indokolt – és alkotmányosan nem kifogásolható –, hogy a jogviszonyok megváltoztatására, módosítására a törvényhozás dolgozzon ki általános megoldást. **Az állam** azonban jogszabállyal a fennálló szerződések tartalmát általában **csak ugyanolyan feltételek fennállása esetén módosíthatja**, változtathatja meg alkotmányosan, **mint amilyen feltételek fennállását a bírósági úton való szerződésmódosítás megköveteli**. Vagyis a tartós jogviszonyok jogszabállyal történő alakítására a *clausula rebus sic stantibus* tételének alkalmazásával kerülhet sor. Eszerint **a jogalkotó – akárcsak a bíróság – akkor jogosult a fennálló és tartós szerződési jogviszonyokat módosítani, ha a szerződéskötést követően beállott valamely körülmény folytán** a szerződés változatlan tartalommal történő **fenntartása valamelyik fél lényeges jogos érdekét sérti, a körülményváltozás nem volt ésszerűen előrelátható, továbbá, ha az túlmegy a normális változás kockázatán**. A jogszabályi beavatkozásnak pedig további feltétele, hogy a lényeges körülményváltozás társadalmi méretű legyen, vagyis a szerződések nagy tömegét érintse. A törvényhozó feladata meghatározni és egyúttal felelőssége eldönteni, hogy melyek azok a területek, amelyeken a beavatkozás már jogalkotási követelmény. Azt pedig, hogy a beavatkozás feltételei alkotmányosan fennállnak-e, köteles bizonyítani. Vita esetén viszont az Alkotmánybíróság jogosult a beavatkozás alkotmányosságát eldönteni, ugyanúgy, ahogy a konkrét, egyes szerződésekben a Ptk. 241. §-a alapján esetenként a bíróság jár el és a feltételek fennállása esetén módosítja a szerződések tartalmát.”

Ez az összesítés a korábbiakhoz képest nem tartalmaz új szempontot.

Nem lehet figyelmen kívül hagyni azt a tényt, hogy ebben az ügyben nem csak az árfolyamkockázat volt vizsgálva:

„[37] Ebben az első kérdésben gondolatjelek között jelennek meg az ún. devizahitel szerződések. Ezek közül kiemelten azok, amelyeknél arról lehet beszélni az indítvány szerint, hogy a szerződések bizonyos elemei – „az árfolyamkockázatnak kizárólag az adósra hárítását rögzítő, a hitelező számára az egyoldalú kamatemelés lehetőségét viszonylag szabad mérlegelés alapján és széles körben biztosító, valamint az árfolyamrész alkalmazását előíró” elemei – az együttesen érvényesülő három feltételnek – tipikus elemeik révén – megfelelnek. A gondolatjeles beszúrás a devizahitel szerződések **három tipikus elemét emeli ki: (1) az árfolyamkockázatnak kizárólag az adósra hárítása, (2) a hitelező számára az egyoldalú kamatemelés lehetősége, (3) az árfolyamrész alkalmazása**. Az indítvány tartalma szerint a három tipikus elemet tartalmazó valamennyi szerződésről el lehet mondani, hogy „tömeges, egyoldalú, jelentős hátrányt okozó”.”

<https://alkotmanybirosag.hu/ugyadatlap/?id=EE3A84E45401B26EC1257C32006000E6?OpenDocument>

Az Alkotmánybíróság 2015. február 2.-án a 2/2015. (II. 2.) AB határozatában megállapította, „[65] Mivel **a tisztességtelennek minősített kikötések már a szerződések létrejöttekor semmisek voltak**, azokhoz joghatás nem fűződhetett volna...”

<https://njt.hu/jogszabaly/2015-2-30-75>

Tehát **semmilyen módon nem beszélhetünk „szerződéskötést követően beállott valamely körülmény” megváltozásáról**. Két olyan pont is van, amellyel kapcsolatban a DH törvények beavatkoztak a szerződésbe, nem is úgy, hogy módosították annak tartalmát, hanem úgy, hogy a teljesen érvénytelen szerződésből érvényes szerződést csináltak.

Az uniós irányelv EUB általi jogalkotása folytán ilyen beavatkozást nemzeti, így magyar bíró sem végezhet a főszabály szerint. Ha bíróság nem jogosult a beavatkozásra, akkor a törvényhozás sem hozhat fogyasztó számára káros döntést.

Több száz devizahiteles, banki károsult fogyasztó fordult egyből a DH törvények megszületése után az Alkotmánybírósághoz. Ezeket a panaszokat összevonva tárgyalta meg az Alkotmánybíróság, majd 2015. december 1. hozott, 33/2015. (XII. 3.) AB számon döntést. Ebben ismételt felsorolja, milyen esetekben módosíthat bíróság a szerződésen:

„[40] **Bírósági szerződésmódosításra** a hatályos jogszabályi előírások szerint **akkor van lehetőség**, ha a felek közötti tartós jogviszonyban **a szerződés megkötését követően előállott körülmény következtében a szerződés változatlan feltételek melletti teljesítése bármelyik fél lényeges jogi érdekét sértené, és a) a körülmények megváltozásának lehetősége a szerződés megkötésének időpontjában nem volt előrelátható; b) a körülmények megváltozását nem ő idézte elő; és c) a körülmények változása nem tartozik rendes üzleti kockázata körébe** (2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, 6:192. §). E szabályok lényegében megfelelnek az Alkotmánybíróság által korábban, a jogalkotói szerződésmódosítással összefüggésben kialakított gyakorlatnak: a 66/1995. (XI. 24.) AB határozat szerint a jogalkotói beavatkozás feltételei akkor állnak fenn, ha „a szerződéskötést követően beállott valamely körülmény folytán a szerződés változatlan tartalommal történő fenntartása valamelyik fél lényeges jogos érdekét sérti, a körülményváltozás nem volt ésszerűen előrelátható, továbbá, ha az túlmegy a normális változás kockázatán. A jogszabályi beavatkozásnak pedig további feltétele, hogy a **lényeges körülményváltozás társadalmi méretű** legyen, vagyis a szerződések nagy tömegét érintse.” (ABH 1995, 333, 339.)

Az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatta az elmúlt években született EUB döntéseket, azonban tisztában kellett lennie a 2015 előtt született EUB döntésekkel.

9. Főszabály és kivétel az uniós jogban.

A devizahiteles törvények meghozatalakor az uniós jognak való megfelelését is vizsgálnia kell a Tisztelt Ügyészségnek a fogyasztók érdekében (közösségi, vagyis uniós precedens jog).

Egyértelműen megállapítható az EUB döntései alapján, hogy mi a főszabály a semmisség által érvénytelen szerződések esetében. Az is megállapítható, hogy milyen esetben, milyen feltétel bekövetkezte esetén lehet eltérni a főszabálytól. Amikor ez a feltétel bekövetkezik, akkor lehet dönteni a részletkérdésekről.

A joggal való visszaélés az, ha bíróság vagy a törvényhozás, a részletkérdés szabálya alapján dönt anélkül, hogy megvizsgálná, hogy a főszabálytól való eltérés feltételei adóttak-e?

A főszabály az, hogy a tisztességtelenség miatt kieső szerződési pontot a bíró vagy a jogalkotó nem helyettesítheti, nem pótolhatja, nem egészítheti ki a szerződést semmivel!

A főszabálytól csak akkor lehet eltérni, ha káros lenne az alkalmazása a fogyasztóra nézve. Részletkérdés, hogy a szerződés részben vagy teljes egészében semmis, és a kogens vagy diszpozitív rendelkezést iktathat-e be a bíróság a kieső szerződési pont helyett.

Az álláspontomat az alábbi EUB döntésekkel támasztom alá.

A C-618/10. sz. ügyben meghatározott az EUB egy főszabályt, melyet minden esetben alkalmazni kell:
65

Az említett 6. cikk (1) bekezdésének a szövegéből következik tehát, hogy **a nemzeti bíróságok csak arra kötelesek, hogy a tisztességtelen feltétel alkalmazásától eltekintsenek** annak érdekében, hogy az ne váltson ki kötelező joghatásokat a fogyasztó vonatkozásában, de **nem jogosultak arra, hogy a feltétel tartalmát módosítsák**. A szerződésnek ugyanis **főszabály szerint úgy kell fennmaradnia, hogy csak a tisztességtelen feltételek elhagyása jelentsen módosulást**, ha a belső jogszabályok értelmében a szerződés jogilag ilyen módon fennmaradhat.

71

E megfontolásokból következik tehát, hogy a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése **nem értelmezhető oly módon**, hogy az lehetővé teszi a nemzeti bíróság számára, hogy abban az esetben, ha az eladó vagy a szolgáltató és a fogyasztó közötti szerződésben foglalt tisztességtelen feltétel fennállását megállapítja, **az említett feltétel tartalmát módosítsa** ahelyett, hogy a fogyasztó vonatkozásában e feltétel alkalmazásától egyszerűen eltekintene.

73

A fentiekre tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal **ellentétes az olyan tagállami szabályozás**, mint amelyet az 1/2007. sz. törvényerejű rendelet 83. cikke ír elő, amely **a nemzeti bíróság számára lehetővé teszi**, hogy az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó közötti szerződésben foglalt feltétel **tisztességtelen jellegének a megállapítása esetén az említett szerződést e feltétel tartalmának a módosítása útján kiegészítse**.

A C-690/10. sz. ügyben ismét megjelenik a főszabály:

71

E megfontolásokból következik tehát, hogy a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése **nem értelmezhető oly módon, hogy az lehetővé teszi a nemzeti bíróság számára**, hogy abban az esetben, ha az eladó vagy a szolgáltató és a fogyasztó közötti szerződésben foglalt tisztességtelen feltétel fennállását megállapítja, **az említett feltétel tartalmát módosítsa** ahelyett, hogy a fogyasztó vonatkozásában e feltétel alkalmazásától egyszerűen eltekintene.

A fentieket természetesen ismerte Kúria, szeretett volna eltérni a főszabálytól. Mivel ezt nem tehette meg, az EUB-hez fordult kérdésekkel. Ez volt a híres Kásler ügy.

C-26/13 Kásler ügy nagy fejleménye volt, hogy kiderült:

„Jelzálogbank az ügyfelei részére devizát nem bocsátott rendelkezésre.”

„A Jelzálogbank a kölcsönvevők számára semmilyen, a deviza vételével vagy eladásával kapcsolatos pénzügyi szolgáltatást nem nyújt...”

Ebből a tényből következett, hogy a különnemű árfolyamok alkalmazása tisztességtelen.

A különnemű árfolyamok (vételi és eladási) kiesése azonban a teljes szerződés érvénytelenségét jelentené. Ez a fejlemény hátrányos lehet a banki károsult fogyasztó számára, mivel a fennálló adósság visszafizetése (mivel nincs kölcsönszerződés) azonnal esedékes lenne.

A Kúria észlelte ezt a visszás helyzetet (a bank tisztességtelensége folytán az adós kerül lehetetlen helyzetbe), és egy megoldást ajánlott az EUB részére, egyúttal rákérdezve arra is, hogy a megoldás összeegyeztethető-e az uniós irányelv által meghatározott céllal?

Az EUB elfogadta a Kúria javaslatát:

82

A tisztességtelen feltételnek a nemzeti jog valamely diszpozitív rendelkezésével való helyettesítése ugyanis megfelel a 93/13 irányelv 6. cikke (1) bekezdésének, mivel az állandó ítélkezési gyakorlat szerint e rendelkezés arra irányul, hogy a szerződő felek jogai és kötelezettségei tekintetében a szerződés által megállapított formális egyensúlyt a szerződő felek egyenlőségét helyreállító, valódi egyensúllyal helyettesítse, nem pedig arra, hogy a tisztességtelen feltételeket tartalmazó valamennyi szerződést semmissé nyilvánítsák (lásd ebben az értelemben többek között: Pereničová és Perenič ítélet, C-453/10, EU:C:2012:144, 31. pont, valamint Banco Español de Crédito ítélet, EU:C:2012:349, 40. pont és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

83

Ha viszont az alapügyben szereplőhöz hasonló helyzetben **nem volna megengedett a tisztességtelen feltétel valamely diszpozitív rendelkezéssel való helyettesítése**, és a bíróságnak egészében meg kellene semmisítenie a szerződést, **a fogyasztót különösen káros következmények érhetnék**, és ily módon a szerződés megsemmisítéséből eredő visszatartó erő veszélybe kerülne.

Idézem Nils Wahl főtanácsnok indítványából is, mivel elég jól megvilágítja a főszabálytól való eltérés indokoltságát:

97. Így a bíróság számára **előírt azon tilalom**, hogy felülvizsgálja az általa tisztességtelennek minősített feltétel tartalmát ahelyett, hogy egészen egyszerűen eltekintene az alkalmazásától, arra az esetre vonatkozik, amikor a szerződés rendszerében járulékos jelleggel rendelkező, vitatott kikötés elhagyása nem veszélyezteti az említett szerződés létét, és nem bizonyul sérelmesnek a fogyasztóra nézve.

98. Ez az eset különbözik az alapügyben szereplő esettől, ahol a tisztességtelennek ítélt szerződési feltétel elhagyása lehetetlenné teszi a szerződés további teljesítését, ami végeredményben **különösen sérelmes következményekkel jár a fogyasztóra nézve**. Az alkalmazandó átváltási árfolyamra vonatkozó feltételek elhagyása ugyanis **teljesíthetetlenné teszi a kölcsönszerződést**. Egyébiránt a fogyasztónak minden valószínűség szerint azonnal vissza kellene fizetnie a kölcsön fennmaradó összegét a bank számára. Mivel a fogyasztó főszabály szerint nem rendelkezik az azonnali törlesztés képességével, elképzelhető a jelzálogjoggal terhelt ingatlan értékesítésének lehetősége.

Kiemelendő, hogy a főszabály kapcsán a főtanácsnok „bíróság számára előírt tilalmat” említ.

Az EUB a 2013 március 14.-i ítéletében, a **C-415/11.** számú ügyben a főszabályt kogens előírásnak nevezi:

45

E hátrányos helyzetre tekintettel az említett irányelv 6. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy **a tisztességtelen feltételek nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve**. Amint az, az ítélkezési gyakorlatból következik, olyan **kogens rendelkezésről van szó**, amely arra irányul, hogy a szerződő felek jogai és kötelezettségei tekintetében a szerződés által megállapított formális egyensúlyt a szerződő felek egyenlőségét helyreállító, valódi egyensúllyal helyettesítse (a fent hivatkozott Banco Español de Crédito ügyben hozott ítélet 40. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

A 2019. október 3.-án, a C-260/18 számú Dziubak ügyben hozott ítéletében az EUB a főszabálytól való eltérést a „korlátozódik – különösen káros és büntetné” feltétellel teszi lehetővé:

Mindazonáltal a Bíróság megállapította, hogy az említett 6. cikk (1) bekezdésével **nem áll ellentétben az, ha a nemzeti bíróság a tisztességtelen feltételt a belső jog valamely diszpozitív rendelkezésével** vagy azt a szóban forgó szerződés feleinek egyetértése esetén alkalmazandó rendelkezésével helyettesítheti, e lehetőség azonban **azokra az esetekre korlátozódik**, amelyekben e tisztességtelen feltétel elhagyása arra kötelezné a bíróságot, hogy a szerződés teljes érvénytelenségét megállapítsa, és ezáltal **a fogyasztót különösen káros következmények érhetnék**, ily módon pedig **ez utóbbit büntetné** (lásd ebben az értelemben: 2014. április 30-i Kásler és Káslerné Rábai ítélet, C-26/13, EU:C:2014:282, 80–84. pont; 2019. március 26-i Abanca Corporación Bancaria és Bankia ítélet, C-70/17 és C-179/17, EU:C:2019:250, 64. pont).

Fontos megállapítás volt már ekkor az EUB részéről, hogy a „védelmi rendszer” nem lehet kötelező:

53

Másodsorban, ami **a fogyasztó erre vonatkozóan kinyilvánított akaratának tulajdonított jelentőséget** illeti, emlékeztetni kell arra, hogy a **nemzeti bíróság azon kötelezettségével kapcsolatban**, hogy a 93/13 irányelv 6. cikke (1) bekezdésével összhangban szükség esetén hivatalból mellőzze a tisztességtelen feltételeket, a Bíróság már pontosította, hogy a **nemzeti bíróság nem köteles arra, hogy mellőzze a szóban forgó feltétel alkalmazását, amennyiben a fogyasztó**, miután a nemzeti bíróság megfelelően tájékoztatta, szabad és világos hozzájárulását adja e feltételhez, illetve **kifejezi azon szándékát, hogy nem kíván az ilyen kikötés tisztességtelen jellegére hivatkozni** (lásd ebben az értelemben: 2013. február 21-i Banif Plus Bank ítélet, C-472/11, EU:C:2013:88, 23., 27. és 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

54

Így a 93/13 irányelv **nem megy el addig, hogy kötelezővé tegye** az irányelv által a fogyasztók javára bevezetett, az eladók vagy szolgáltatók által alkalmazott **tisztességtelen feltételekkel szembeni védelem rendszerét**. Következésképpen, **amennyiben a fogyasztó úgy dönt, hogy nem hivatkozik e védelmi rendszerre, az nem alkalmazandó**.

55

Ennek megfelelően, mivel az említett tisztességtelen feltételekkel szembeni védelmi rendszer **nem alkalmazandó, amennyiben a fogyasztó azt ellenzi**, a fogyasztónak még inkább joga van arra, hogy **lemondjon arról, hogy** – ugyanezen rendszert alkalmazva – **védelemben részesüljön** a szerződés teljes érvénytelenségének megállapításából eredő hátrányos következményekkel szemben, **amennyiben e védelemre nem kíván hivatkozni**.

A fenti ponttal kapcsolatban emlékeztetem a Tisztelt Ügyészséget, hogy a per beadványaiban nem kértük, hogy a változó kamatozású kölcsönszerződést fix kamatozásúra alakítsák, mivel a szerződés szövege egyértelműen tartalmazza, hogy a szerződés referencia kamatozású. A fix kamatozású elszámolás súlyosan hátrányos számunkra. Ezt a kérelmet a perben eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták.

A fogyasztók egy része pont azzal került hátrányos helyzetbe, hogy a bank hibájából teljesen érvénytelen szerződésüket a jogszabályi behelyettesítéssel megmentették. Az elindult perek során ez a kérdés is az EUB-hez került.

Az EUB a C-932/19 számú ügyben a kérdések:

16

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat azt is megállapítja, hogy a 2019. március 14-i Dunai ítéletet (C-118/17, EU:C:2019:207) és a 2019. október 3-i Dziubak ítéletet (C-260/18, EU:C:2019:819) követően **egyre több fogyasztó kéri** a magyar bíróságoktól a tisztességtelen kikötés felváltása és a kölcsönszerződés fennmaradó részének fenntartása helyett **a szerződés teljes érvénytelenségének megállapítását**, mivel úgy vélik, hogy a nemzeti jog vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazása nem nyújtana számukra megfelelő védelmet. Ugyanakkor az eljáró bíróságok többsége úgy véli, hogy – amennyiben az árfolyamkockázatra vonatkozó kikötések tisztességtelen jellege nem állapítható meg – nem érvényteleníthetik a kölcsönszerződést pusztán azzal az indokkal, hogy az árfolyamrésre vonatkozó kikötések semmiek, és ily módon nem alkalmazhatják ez utóbbi kikötések semmisségének jogkövetkezményeit a szerződés egészére, ezáltal figyelmen kívül hagyva a DH 1 törvény 3. cikke (1) és (2) bekezdésének rendelkezéseit.

46

Másodszor, a kérdést előterjesztő bíróság azt kérdezi a Bíróságtól, hogy **minden eljáró bíróság helyt adhat-e, sőt köteles-e helyt adni az érintett fogyasztó azon kérelmének, amely a szóban forgó kölcsönszerződés teljes érvénytelenségének megállapítására irányul**, ahelyett, hogy kizárólag az árfolyamrésre vonatkozó kikötést nyilvánítja semmisnek, és azt felváltja valamely nemzeti rendelkezéssel, amint azt az alapeljárásban alkalmazandó nemzeti jogszabály előírja.

Az EUB C-932/19 ügyben hozott döntésében megjelenik a feltétel, mely bekövetkezte esetében lehet használni a diszpozitív behelyettesítést. Megjelenik a „nem ellentétes – váltsa fel” és a „anélkül-feltéve megállapítani” kifejezés:

„A fenti indokok alapján a Bíróság (hatodik tanács) a következőképpen határozott:

A fogyasztókkal kötött szerződések tisztességtelen feltételeiről szóló, 1993. április 5 i

93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal **nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás**, amely a fogyasztóval kötött kölcsönszerződéseket illetően semmisnek nyilvánítja az árfolyamrésre vonatkozó, tisztességtelennek tekintett kikötést, és arra kötelezi a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságot, hogy **e kikötést a nemzeti jog olyan rendelkezésével váltsa fel, amely hivatalos árfolyam alkalmazását írja elő, anélkül** hogy ennek a bíróságnak lehetősége lenne helyt adni az érintett fogyasztó azon kérelmének, amely a kölcsönszerződés teljes érvénytelenségének megállapítására irányul, még akkor is, ha az említett bíróság úgy ítéli meg, hogy a szerződés fenntartása ellentétes lenne a fogyasztó érdekeivel, különös tekintettel az árfolyamkockázatra, amely a fogyasztót az említett szerződés egy másik kikötése értelmében továbbra is terheli, **feltéve, hogy** ugyanez a bíróság az önálló mérlegelési jogkörének gyakorlása keretében és anélkül hogy az e fogyasztó által kifejezett szándék elsőbbséget élvezhetne e mérlegelési jogkörhöz képest, **meg tudja állapítani, hogy az e nemzeti jogszabályban így előírt intézkedések megtétele valóban lehetővé teszi azon jogi és ténybeli állapot helyreállítását, amelyben az említett fogyasztó e tisztességtelen kikötés hiányában lett volna.**

A C-269/19 ügyben az EUB kifejtette, hogy a főszabályra a visszatartó erő (szankció) megtartása érdekében van szükség. Az eltérés a főszabálytól le van korlátozva „olyan helyzetekre...”:

30

Következésképpen, ha a **nemzeti bíróság megállapítja** az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között létrejött szerződésben szereplő **tisztességtelen feltétel semmisségét**, **e bíróság nem egészítheti ki a szerződést** e feltétel tartalmának módosításával (lásd ebben az értelemben: 2020. március 3 i Gómez

del Moral Guasch ítélet, C 125/18, EU:C:2020:138, 59. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

31

A Bíróság ugyanis megállapította, hogy ha a nemzeti bíróság jogosult lenne arra, hogy az ilyen szerződésben foglalt tisztességtelen feltételek tartalmát módosítsa, e lehetőség sérthetné a 93/13 irányelv 7. cikke által elérni kívánt hosszú távú célt. E lehetőség hozzájárulhat annak a visszatartó erőnek a megszüntetéséhez, amely az eladók vagy szolgáltatók tekintetében jelentkezik az ilyen tisztességtelen feltételeknek a fogyasztók vonatkozásában való pusztán és egyszerű alkalmazhatatlansága következtében, mivel az eladók vagy szolgáltatók továbbra is alkalmazni próbálnák az említett feltételeket annak tudatában, hogy még ha azok érvénytelenségét meg is állapítanák, a szerződést a nemzeti bíróság a szükséges mértékben továbbra is kiegészíthetné oly módon, hogy az említett eladók vagy szolgáltatók érdekei biztosítottak legyenek (lásd többek között: 2014. április 30-i Kásler és Káslerné Rábai ítélet, C 26/13, EU:C:2014:282, 79. pont; 2019. március 26-i Abanca Corporación Bancaria és Bankia ítélet, C 70/17 és C 179/17, EU:C:2019:250, 54. pont; 2019. október 3-i Dziubak ítélet, C 260/18, EU:C:2019:819, 48. pont; 2020. március 3-i Gómez del Moral Guasch ítélet, C 125/18, EU:C:2020:138, 60. pont).

30

Következésképpen, ha a nemzeti bíróság megállapítja az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között létrejött szerződésben szereplő tisztességtelen feltétel semmisségét, **e bíróság nem egészítheti ki a szerződést e feltétel tartalmának módosításával** (lásd ebben az értelemben: 2020. március 3-i Gómez del Moral Guasch ítélet, C 125/18, EU:C:2020:138, 59. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

32

Ezzel szemben, abban az esetben, ha egy eladó vagy szolgáltató és egy fogyasztó között létrejött szerződés valamely tisztességtelen feltétel elhagyása után **nem maradhat fenn**, a Bíróság elfogadta, hogy a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével **nem ellentétes az, hogy a nemzeti bíróság a szerződések jogára vonatkozó elvek alkalmazásával a tisztességtelen feltételt elhagyja, és azt a nemzeti jog valamely kiegészítő rendelkezésével helyettesítse olyan helyzetekben**, amelyekben a tisztességtelen feltétel érvénytelenségének kimondása miatt a bíróságnak a teljes szerződés semmisségét kellene megállapítania, és ezzel **a fogyasztót különösen hátrányos következményeknek tenné ki**, és így módon **a fogyasztót büntetné** (lásd többek között: 2014. április 30-i Kásler és Káslerné Rábai ítélet, C 26/13, EU:C:2014:282, 80. és 83. pont; 2019. március 26-i Abanca Corporación Bancaria és Bankia ítélet, C 70/17 és C 179/17, EU:C:2019:250, 56. pont; 2019. október 3-i Dziubak ítélet, C 260/18, EU:C:2019:819, 48. pont; 2020. március 3-i Gómez del Moral Guasch ítélet, C 125/18, EU:C:2020:138, 61. pont).

34

Ha egy olyan helyzetben, mint amilyen a jelen ítélet 32. pontjában szerepel, nem volna lehetséges a nemzeti bíróság számára, hogy a tisztességtelen feltételt a **nemzeti jog valamely diszpozitív rendelkezésével helyettesítse**, és a teljes szerződés semmisségét kellene megállapítania, **a fogyasztót különösen hátrányos következményeknek tenné ki**, és így módon a szerződés semmisségéből eredő visszatartó erő veszélybe kerülne. Az ilyen semmissé nyilvánításnak egy kölcsönszerződés tekintetében főszabály szerint ugyanis az a következménye, hogy a részletekben megfizetendő fennmaradó kölcsönösszeg azonnal esedékessé válik, ami azzal a kockázattal jár, hogy meghaladja a fogyasztó pénzügyi képességeit, és ezért jobban bünteti őt, mint a hitelezőt, amely ennek következtében lehetséges, hogy nem lesz annak elkerülésére ösztönözve, hogy ilyen feltételeket illesszen az általa kínált szerződésekbe (lásd többek között: 2014. április 30-i Kásler és Káslerné Rábai ítélet, C 26/13, EU:C:2014:282, 83. és 84. pont; 2019. március 26-i Abanca

Corporación Bancaria és Bankia ítélet, C 70/17 és C 179/17, EU:C:2019:250, 58. pont; 2020. március 3 i Gómez del Moral Guasch ítélet, C 125/18, EU:C:2020:138, 63. pont).

Az EUB a **C-80/21–C-82/21.** sz. egyesített ügyekben 2022.szeptember 8.án hozott ítéletében a feltétel lehetősége a már ismert „kivételes lehetőség – korlátozódik” szópárban jelent meg, a feltételt pedig, a „különösen káros – fogyasztót büntetné” szópár jelzi:

71

Először is emlékeztetni kell arra, hogy a semmissé nyilvánított feltétel valamely diszpozitív nemzeti rendelkezéssel való helyettesítésének kivételes lehetősége – amint az a jelen ítélet 67. pontjából kitűnik – **azokra az esetekre korlátozódik**, amelyekben e tisztességtelen feltétel elhagyása arra kötelezné a bíróságot, hogy a szerződést egészében érvénytelenítse, és ezáltal **a fogyasztót különösen káros következményeknek tenné ki**, ily módon pedig ez utóbbit büntetné.

Új, és nagyon fontos elemként jelenik meg, hogy a fogyasztó akaratát (megfelelő tájékoztatás után) figyelembe kell venni. Ezt az EUB a „nem jogosult” kifejezéssel határozza meg:

83 Ezen ítélkezési gyakorlatból következik, hogy a nemzeti bíróság **nem jogosult a semmissé nyilvánított tisztességtelen feltétel tartalmának módosítására** egy olyan szerződés hatályban tartása érdekében, amely az említett feltétel elhagyását követően nem maradhat fenn, amennyiben **az érintett fogyasztót tájékoztatták** a szerződés semmissé nyilvánításának következményeiről, és **e semmisség következményeit elfogadta.**

A **C-6/22** EUB ítéletben az „olyan helyzetekbe” kifejezés utal a főszabálytól való eltérésre.

52

A 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése értelmében **a nemzeti bíróság feladata, hogy mellőzze a tisztességtelen feltételek alkalmazását** annak érdekében, hogy azok ne váltsanak ki kötelező joghatásokat a fogyasztóra nézve, **kivéve, ha ezt a fogyasztó ellenzi.** Mindazonáltal a szerződésnek **főszabály szerint úgy kell fennmaradnia, hogy csak a tisztességtelen feltételek elhagyása folytán módosuljon**, ha a belső jogszabályok értelmében a szerződés jogilag ilyen módon fennmaradhat (2020. november 25 i Banca B. ítélet, C 269/19, EU:C:2020:954, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

53

Következésképpen, ha a nemzeti bíróság megállapítja az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között létrejött szerződésben szereplő tisztességtelen feltétel semmisségét, **e bíróság nem egészítheti ki a szerződést e feltétel tartalmának módosításával** (2020. november 25 i Banca B. ítélet, C 269/19, EU:C:2020:954, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

55

Ezzel szemben, abban az esetben, ha egy eladó vagy szolgáltató és egy fogyasztó között létrejött szerződés valamely tisztességtelen feltétel elhagyása után nem maradhat fenn, a Bíróság elfogadta, hogy a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével **nem ellentétes az**, hogy a nemzeti bíróság a szerződések jogára vonatkozó elvek alkalmazásával a tisztességtelen feltételt elhagyja, és **azt a nemzeti jog valamely diszpozitív rendelkezésével helyettesítse olyan helyzetekben**, amelyekben a tisztességtelen feltétel érvénytelenségének kimondása miatt a bíróságnak a teljes szerződés semmisségét kellene megállapítania, és ezzel **a fogyasztót különösen hátrányos következményeknek tenné ki**, és ily módon a

fogyasztót büntetné (2020. november 25-i Banca B. ítélet, C-269/19, EU:C:2020:954, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

A C-395/21 számú ügyben hozott ítéletében az EUB szintén feltételhez köti, hogy mikor lehet a főszabálytól eltérni. Az egyik pontban diszpozitív kifejezés helyett „kiegészítő rendelkezést” ír, a feltétel pedig az „olyan helyzetekben” szófordulat után következik, a „fogyasztót büntetné, káros következménynek tenné ki”:

56

Ha az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között létrejött szerződés valamely tisztességtelen feltétel elhagyása esetén nem teljesíthető, a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével **nem ellentétes az**, hogy a nemzeti bíróság a szerződések jogára vonatkozó elvek alkalmazásával a tisztességtelen kikötést **úgy semmisíti meg, hogy azt a nemzeti jog valamely kiegészítő rendelkezésével helyettesíti olyan helyzetekben**, amelyekben a tisztességtelen kikötés érvénytelenségének megállapítása arra kötelezné a bíróságot, hogy a szerződést teljes egészében semmisítse meg, és ezzel **a fogyasztót különösen káros következményeknek tegye ki**, ezáltal büntetve őt (2020. november 25-i Banca B. ítélet, C-269/19, EU:C:2020:954, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

Az alábbi pontban a „csak abban az esetben – kivételes lehetőség” szókapcsolat jelzi a feltétel lehetőségét, majd megjelenik a feltétel a „különösen káros következmény – fogyasztó szankcionálás” szókapcsolattal:

60 A kérdést előterjesztő bíróság **csak abban az esetben rendelkezik** azzal a kivételes lehetőséggel, hogy a megsemmisített tisztességtelen kikötést a nemzeti jog diszpozitív vagy a szóban forgó szerződés feleinek egyetértése esetén alkalmazandó nemzeti jogi rendelkezéssel helyettesítse, ha a szerződések egészének érvénytelensége **különösen káros következményekkel járna a fogyasztó számára**, és így **ez utóbbit szankcionálnák**.

Ebben a döntésben új elemként jelenik meg a „nemzeti jog diszpozitív szabálya” mellett a „szerződő felek egyetértésével kiválasztott nemzeti jog”.

Az EUB a 2023. április 27-én, a C-705/21 AxFin ügyben ítéletében szintén a „kivételes eset – különösen hátrányos” szókapcsolatot használja:

52

Amint az a jelen ítélet 42. pontjában megállapításra került, a **Bíróság elismerte a nemzeti bíróság azon lehetőségét, hogy a nemzeti jog valamely diszpozitív rendelkezésével helyettesítse a kölcsönszerződés tisztességtelen feltételét**, ez a lehetőség azonban **kivételes esetekre korlátozódik**, vagyis azokra, amikor a tisztességtelen feltétel érvénytelenségének kimondása miatt a bíróságnak a teljes szerződés semmisségét kellene megállapítania, és ezzel **a fogyasztót különösen hátrányos következményeknek tenné ki**, és így módon a fogyasztót büntetné.

Az EUB C-321/22 számú ügyben, 2023. november 23.-án hozott ítéletében ismételtelen megerősíti a fogyasztó jogát arra, hogy a tisztességtelenség vizsgálata miatt bírósághoz forduljon:

64

Egyébként, az eladókkal vagy szolgáltatókkal szemben kiszolgáltatott helyzetben lévő fogyasztók védelméhez fűződő közérdek jellegére és fontosságára tekintettel a 93/13 irányelv – amint az a huszonnegyedik preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett 7. cikkének (1) bekezdéséből következik – **arra kötelezi a tagállamokat, hogy rendelkezzenek megfelelő és hatékony eszközökről**

annak érdekében, hogy megszüntessék az eladók vagy szolgáltatók fogyasztókkal kötött szerződéseiben a tisztességtelen feltételek alkalmazását (2023. július 13 i CAJASUR Banco ítélet, C 35/22, EU:C:2023:569, 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

65

Így az említett irányelv **feljogosítja a fogyasztót arra, hogy bírósághoz forduljon** az eladó vagy szolgáltató által vele kötött szerződésben szereplő valamely feltétel tisztességtelen jellegének megállapítása és e feltétel alkalmazásának mellőzése érdekében (2020. július 16 i Caixabank és Banco Bilbao Vizcaya Argentaria ítélet, C 224/19 és C 259/19, EU:C:2020:578, 98. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

Ezen EUB ítélet megerősíti, hogy a tisztességtelen szerződési pontok kiesése a szerződés teljes érvénytelenségét is okozhatja:

84

Következésképpen, ha a nemzeti bíróság úgy ítéli meg, hogy a belső jogának vonatkozó rendelkezései alapján valamely szerződésnek az abban szereplő tisztességtelen feltételek nélküli fenntartása nem lehetséges, a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével főszabály szerint **nem áll ellentétben az érvénytelenségének megállapítása** (2019. október 3 i Dziubak ítélet, C 260/18, EU:C:2019:819, 43. pont).

87

E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a nemzeti bíróság a tisztességtelen feltételt a nemzeti jog valamely diszpozitív rendelkezésével vagy a szóban forgó szerződés feleinek megállapodása esetén alkalmazandó rendelkezéssel is helyettesítheti, **azzal a feltétellel**, hogy e helyettesítés összhangban van a 93/13 irányelv 6. cikke (1) bekezdésének céljával, és lehetővé teszi a szerződő felek jogai és kötelezettségei közötti valódi egyensúly helyreállítását. Mindazonáltal e kivételes lehetőség **azokra az esetekre korlátozódik**, amelyekben a tisztességtelen feltétel érvénytelenségének megállapítása arra kötelezné a bíróságot, hogy a szerződést teljes egészében semmisítse meg, és ezzel **a fogyasztót különösen káros következményeknek tenné ki**, és ezáltal a fogyasztót hátrány érne (lásd ebben az értelemben: 2015. január 21 i Unicaja Banco és Caixabank ítélet, C 482/13, C 484/13, C 485/13 és C 487/13, EU:C:2015:21, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2023. január 12 i D. V. [Ügyvédi munkadíjak – Óradíj elve] ítélet, C 395/21, EU:C:2023:14, 60. pont).

88

A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság kizárja ezt az eshetőséget, mivel az érintett szerződések **semmisségének megállapítása nem lenne hátrányos az azokat aláíró fogyasztókra nézve**.

A perünkben több alkalommal is nyilatkoztunk, hogy számukra nem hátrányos és nem okoz káros következményt, ha a bíróság a szerződést a tisztességtelen pontok miatt teljes mértékben érvénytelenné nyilvánítaná. Azonban **jogsértő módon a Fővárosi Ítéltábla és a Kúria félretolta elsődleges kérelmünket**. Ezáltal **megfosztott bennünket attól, hogy az uniós fogyasztóvédelmi jog esetünkben érvényesüljön**.

Az EUB 2023. október 12.-én hozott ítéletet a C-645/22 ügyben. Megerősítést nyer a korábban ismertetett főszabály és az attól való eltérés lehetősége, valamint a fogyasztónak lehetősége van ellenkezését jelezni:

27

A 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése értelmében **a nemzeti bíróság feladata**, hogy a tisztességtelen feltételek alkalmazásától eltekintsen annak érdekében, hogy azok ne váltsanak ki kötelező joghatásokat a fogyasztóra nézve **kivéve, ha ezt a fogyasztó ellenzi**. Mindazonáltal a

szerződésnek **főszabály szerint úgy kell fennmaradnia, hogy csak a tisztességtelen feltételek elhagyása módosuljon**, ha a belső jogszabályok értelmében a szerződés jogilag ilyen módon fennmaradhat (2023. január 12-i D. V. [Ügyvédi munkadíjak – Óradíj elve] ítélet, C-395/21, EU:C:2023:14, 55. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

28 Így a nemzeti bíróság nem köteles arra, hogy mellőzze a szóban forgó feltétel alkalmazását, amennyiben **a fogyasztó, miután e bíróság megfelelően tájékoztatta**, szabad és világos hozzájárulását adja e feltételhez, illetve **kifejezi azon szándékát, hogy nem kíván az ilyen feltétel tisztességtelen és nem kötelező jellegére hivatkozni** (lásd ebben az értelemben: 2019. október 3-i Dziubak ítélet, C-260/18, EU:C:2019:819, 53. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

32 Abban az esetben, ha a belső jog vonatkozó szabályai alapján a szerződés az érintett tisztességtelen feltétel elhagyása esetén nem maradhat fenn, a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével **nem ellentétes a szerződés érvénytelenné nyilvánítása** (lásd ebben az értelemben: 2023. január 12-i D. V. [Ügyvédi munkadíjak – Óradíj elve] ítélet, C-395/21, EU:C:2023:14, 59. pont).

33 A kérdést előterjesztő bíróság csak abban az esetben rendelkezik azzal a **kivételes lehetőséggel**, hogy a megsemmisített tisztességtelen feltételt a **nemzeti jog diszpozitív vagy a szóban forgó szerződés feleinek egyetértése esetén alkalmazandó nemzeti jogi rendelkezéssel helyettesítse**, ha a szerződés egészének érvénytelensége **különösen káros következményekkel járna a fogyasztó számára**, például ha ez utóbbi számára jogbizonytalanságot okozna, de amelyek nem korlátozhatók kizárólag a tisztán pénzügyi jellegű következményekre. (lásd ebben az értelemben: 2023. január 12-i D. V. [Ügyvédi munkadíjak – Óradíj elve], ítélet C-395/21, EU:C:2023:14, 60–62. pont).

10. Indoklási kötelezettség

Az Alkotmánybíróság a peranyag szerint két döntésében is foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy korlátozható-e a bíróságok indoklási kötelezettsége?

Bő 10 éve, 2014. szeptember 23.-án született meg a 30/2014. (IX. 30.) AB határozat.

Az alapügy a GVH eljárása volt a 2002–2006-ban kiírt útépítési közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatban:

[4] A GVH szerint az egységes és folyamatos jogsértés megállapításához **nem kell az egyes feleknek a feltárt jogsértés minden egyes mozzanatában való részvételét egyesével bizonyítani**, a jogsértés közvetett bizonyítékok alapján is megállapítható. A közösségi jog szerint az egységes, **folyamatos jogsértés megállapításának nem feltétele a teljes folyamatosság** (jelen ügyben az árkartell megszakadása külső körülményből, a tenderkiírások számának szűküléséből, és nem a felek magatartásából eredt).

[18] 2.8. Végül az **indítványozó** – szintén a tisztességes eljáráshoz való jog alapján – **sérelmezte**, hogy az ítéletben foglalt megállapítások, illetve az indítványozó által felhozott érvekre vonatkozó **érdemi indokolás hiánya sértik a bíróság indokolási kötelezettségét**. Hiányosnak találta a kúriai ítéletet egyrészt azért, mert a Kúria „elfogadta a GVH által az egységes és folyamatos jogsértéssel kapcsolatban hivatkozott »uniós gyakorlatot«”, és **nem vette figyelembe az indítványozó által felhozott kifogásokat, ellenérveket**.

Tehát ebben az ügyben versenypiaci eljárás kapcsán felmerült kifogások és ellenérvek figyelembevételéről volt szó.

[65] Az Alkotmánybíróság esetjoga alapján és az EJEB és az uniós bíróságok ítélkezési gyakorlatát is figyelembe véve **nem következik azonban** a tisztességes eljáráshoz való jogból, **hogy már a GVH előtti**

eljárásnak meg kellene felelnie a XXVIII. cikk (1) bekezdésének, ha bíróság a határozatot mind tény- mind jogkérdésben – a kereseti kérelem tartalmáról függően – teljeskörűen felülvizsgálhatja, és a GVH határozatát hatályon kívül helyezheti, esetleg maga hozhat döntést.

[67] ...**A GVH tekintetében nem alkotmányos elvárás, hogy megfeleljen a bíróságokkal szemben támasztott előírásoknak** (függetlenség, pártatlanság), eljárásával szemben nem követelmény a XXVIII. cikk (1) bekezdésében megfogalmazott garanciák betartása sem, mivel a versenyfelügyeleti határozatot három fokon bíróság tény- és jogkérdésben felülvizsgálta...

XXVIII. cikk (1)

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

Tehát egy GVH eljárásnak nem kell olyan szigorú feltételnek megfelelnie, mint egy bírósági eljárásnak.

A Kúria idézte korábbi döntését a bírósági eljárásokkal kapcsolatban:

[88] 6.1. **Az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III. 1.) AB határozatában** – kifejezetten a közigazgatási perek kapcsán, de megállapításait nem szűkítve erre e körre – **részletesen foglalkozott a tisztességes eljáráshoz való jog tartalmával**, összefoglalva a korábbi alkotmánybírósági gyakorlatot és utalva az EJB esetjogára (Indokolás [24]–[34]). A testület a bíróságok indokolási kötelezettsége kapcsán kifejtette: „Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben **azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossgal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon.**” (Indokolás [34]) Hozzátette azt is, hogy „az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jog azt a minimális tartalmi követelményt állítja az adóigazgatási eljárásban hozott határozatot felülvizsgáló bírói döntés indokolásával szemben, hogy az eljárási törvény rendelkezéseinek megfelelően a[z] határozat törvényességét érintő **lényeges kérdéseit kellő mélységben vizsgálja meg, és ennek indokait döntésében részletesen mutassa be.**” (Indokolás [38]) **E követelmény irányadó bármely fokon hozott bírósági ítéletre**, legyen az akár a felülvizsgálati eljárásban hozott ítélet is, mely – az alkotmányjogi panasz kivételével – további jogorvoslattal már nem támadható. A tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülésén túl ezáltal ellenőrizhető ugyanis az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdésének, a bírói törvény alá rendeltségének, valamint a 28. cikkben megfogalmazott értelmezési követelmények teljesülése is.

„[89] Az indítványozó több mozzanat tekintetében állította az ítéleti indokolás hiányosságát („egységes és folyamatos jogsértés” vonatkozásában előadott indítványozói érvek figyelmen kívül hagyása és a GVH megállapításainak indítványozói vitatása, a nyilatkozatokkal kapcsolatos állásfoglalások, GVH bíróságnak minősülése, helyszíni kutatások és az Egyezmény 8. cikkének sérelme). **A Kúria azonban a határozatában számot adott a döntését alátámasztó érvekről, beleértve az indítványozó által vitatott kérdéseket is.** A bíróságok indokolási kötelezettségéből **nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége**, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása. A jogszabályok végső soron és kötelező erővel történő értelmezése egyébiránt a bíróságok feladata.”

Mint ismertettem a perem során, **teljes kereseti kérelmek elbírálásától tekintett el a bíróság, nem pedig valamiféle észrevételtől, szubjektív elvárástól.** Esetemben az eljáró bíróságok teljes mértékben kiforgatták az AB ezen döntését és **teljesen figyelmen kívül hagyták a tisztességes bíró eljárásnak a tartalmát, miként azt az AB még 2013-ban összesítette.**

A másik hivatkozott 3177/2021. (IV. 30.) számú AB végzését, 2021. április 13.-án hozta meg az Alkotmánybíróság.

Ennek az alapügye már devizahiteles szerződés volt.

[16] A felperesek beadványukban – tartalma szerint – a Kúria 2020. április 21-én kelt Gfv.VII.30.211/2019/10. számú közbenső ítélete kiegészítését kérték. Rámutattak arra, hogy **a Kúria határozatának indokolása nem tartalmazza a felperesek felülvizsgálati ellenkérelmét, valamint az előzetes döntéshozatali eljárás iránti kérelmét.**

[19] A Kúria a rendelkezésre álló iratok alapján megállapította, hogy Gfv.VII.30.211/2019/10. számú ítélete **hiányos, nem tartalmazta a felperesek ellenkérelmét, előzetes döntéshozatali eljárás iránti kérelmét,** valamint ez utóbbi kérelem körében **a döntés indokolását.** Mindezekre tekintettel a Kúria a rendelkező rész szerint határozott a Gfv.10. számú ítélet kiegészítéséről.

[20] A Kúria Gfv.VII.30.211/2019/15. számú ítéletében a Gfv.VII.30.211/2019/10. számú ítélete rendelkező részét az alábbiak szerint egészítette ki: A Kúria a felperesek előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmét elutasítja

[21] A Kúria Gfv.VII.30.211/2019/10. számú ítélete indokolásának [10] bekezdését az alábbiak szerint egészítette ki:...

[23] A Kúria Gfv.VII.30.211/2019/10. számú ítélete indokolásának [13] bekezdését az alábbiak szerint egészítette ki:...

Mint jól látható, megállapításra került, hogy **nem volt megfelelően indokolva a bírói döntés, és ezért kellett a Kúriának utólag kiegészíteni az indoklását.**

Az adósok azonban ezzel a kiegészítéssel sem voltak elégedettek:

[30] **Az indítványozók szerint a Kúria kiegészítő ítélete is sérti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogukat,** mert a felülvizsgálati ellenkérelemben szereplő lényeges hivatkozásait, az abban hivatkozott tényeket és bizonyítékaikat továbbra sem bírálta el és **nem adta részletes indokát annak, hogy miért nem kezdeményezte az előzetes döntéshozatali eljárást.**

Az alkotmánybíróság, az alábbi indoklással az alkotmányjogi panaszt nem fogadta be:

[41] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozók alkotmányjogi panaszai valójában a Kúria eljárásának felülbírálatára irányulnak. **Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványozók panaszai egészében nem alkotmányossági, hanem törvényességi kérdésekre vonatkoznak,** a Kúria tényállás-megállapításának, bizonyítékértékelésének, valamint jogértelmezésének és jogalkalmazásának helytállóságát vitatják és a támadott ítéletekben foglalt döntést magát, annak hátrányos voltát tekintik alapjogi sérelemnek a döntés Alkotmánybíróság általi megváltoztatása érdekében.

[42] Az Alkotmánybíróság megállapította azt is, hogy **az indokolási kötelezettség konkrét ügyben történő megsértésének kételye sem merül fel, a Kúria határozataiban számot adott az érdemi döntést alátámasztó lényeges érvekről.** A Kúria 2020. június 23-án Gfv.VII.30.211/2019/15. számú **kiegészítő ítéletet hozott,** melyben a Gfv. VII.30.211/2019/10. számú ítéletet kiegészítette az indítványozók felülvizsgálati ellenkérelme, illetőleg az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelem tárgyában. Az alkotmánybírósági gyakorlat **szerint a bíróságok**

indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozók szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [38]; 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}. Az Alkotmánybíróság itt is hangsúlyozza, hogy önmagában az a körülmény, hogy az indítványozók nem értenek egyet a Kúria döntéseivel és annak indokolásaival, nem elégséges érv a támadott döntések alaptörvényellenességének alátámasztására {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.

Ez az ügy teljesen eltér a saját peremtől. Itt a Kúria kiegészítő ítéletben indokolta meg a döntését és ezt követően merült fel, hogy „minden észrevételt nem kell megcáfolni”, valamint nem kell foglalkozni „az indítványozók szubjektív elvárásaival”. **Esetemben kereseti kérelmeket egyáltalán nem vizsgált meg egyik bírói szint sem. Mivel határozottan, és részletekbe menően hivatkoztunk fogyasztóvédelmi EUB döntésekre, nem tudott érvényesülni semmilyen módon az uniós fogyasztóvédelmi jog a bírói eljárás során.**

11. Az Ügyészség feladata

Az ügyészség feladatával kapcsolatban hivatkozom a 2011. évi CLXIII. törvény alábbi pontjaira:

1. § (2) Az ügyészség **a közérdek védelme érdekében közreműködik annak biztosításában, hogy mindenki betartsa a törvényeket.** A jogszabályok megsértése esetén – törvényben meghatározott esetekben és módon – **fellép a törvényesség érdekében.**
16. § (1) Az ügyészség köteles biztosítani
 - a) minden, a hivatali tevékenysége során **tudomására jutott bűncselekmény következetes üldözését;**
 - (2) A bűnözés elleni küzdelem érdekében az ügyészség összehangolt intézkedéseket kezdeményezhet a nyomozó hatóságoknál, illetve **más érdekelt szerveknél.**

Jelen esetben azt kell vizsgálni, hogy a perünkben eljáró bíróságok betartották-e a bírói eljárásra vonatkozó törvényeket?

2. § (1) a) a büntetőeljárásról szóló törvényben meghatározott előkészítő eljárást folytat, illetve felülyeli más szerv előkészítő eljárásának törvényességét,

Az ügyészség feladatai az előkészítő eljárás és a nyomozás során

17. § (4) Az előkészítő eljárás és a nyomozás során az ügyészség a jogszabályban meghatározott jogai gyakorlásával **minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy az előkészítő eljárást folytató szerv, illetve a nyomozó hatóság tevékenységét törvényesen, az emberi jogok tiszteletben tartásával, a bűncselekmény gyanújának megállapítása, illetve a vádemelés kérdésében történő döntésre alkalmas módon teljesítse.**
- (5) Az előkészítő eljárásra és a nyomozásra vonatkozó intézkedéseiért, az általa elvégzett eljárási cselekmények, az általa tett **intézkedések** és meghozott határozatok megalapozottságáért, **jogszerűségéért az ügyészség felelős.**

Kérem, hogy folytasson a Tisztelt Ügyészség előkészítő eljárást. Ennek keretében szükség esetén jelen beadványomat kiegészítem, pontosítom majd.

2. § (1) e) közvádlóként **gyakorolja a vádemelés közhatalmi jogkörét**, a bírósági eljárásban képviseli a vádat, továbbá gyakorolja a büntetőeljárásról szóló törvényben számára biztosított jogorvoslati jogokat,

Az ügyészség feladatai a bírósági eljárás során

21. § (1) Az ügyészség az igazságszolgáltatás közreműködőjeként **érvényesíti az állam büntetőigényét a bíróság előtt**, egyúttal **közreműködik abban, hogy a bíróságok határozatai megfeleljenek az Alaptörvénynek és a törvényeknek**.

Kérem, hogy a Tisztelt Ügyészség az előkészítő eljárás után indítson bírósági eljárást, „hogy a bíróságok határozatai megfeleljenek az Alaptörvénynek és a törvényeknek.” Ez utóbbi alatt, „törvények”, értve természetesen az uniós jogot is.

11. § (2) A legfőbb ügyész

d) **jogegységi eljárást indítványozhat a Kúria előtt**, illetve a Kúria előtti jogegységi eljárásban gyakorolja törvényben meghatározott jogkörét;

j) a Kúria előtti eljárásban a bíróságok ítélezési gyakorlatának egységesítése érdekében jogkérdésben, **a közérdeket képviselve**, saját kezdeményezésére, vagy bármely fél kérelmére kifejtheti, a Kúria felhívására **kifejti szakmai véleményét** akkor is, ha az ügyész az eljárásban nem vesz részt. A legfőbb ügyész véleményét, amely a Kúriát nem köti, az eljárásban részt vevő felekkel közölni kell.

Kezdeményezem, hogy a legfőbb ügyész kezdeményezzen jogegységi eljárást azért, hogy az elmúlt évtizedben kialakult fogyasztó- és uniós jog ellenes ítélezési gyakorlat megváltozzon.

A közérdekvédelmi feladatok közös szabályai

26. § (1) Az ügyészségnek e törvényben nem szabályozott, az igazságszolgáltatás közreműködőjeként gyakorolt büntetőjogon kívüli közérdekű feladat- és hatásköreiről külön törvények rendelkeznek. Az ügyész ezeket a hatásköreit a törvénysértés kiküszöbölése érdekében **elsősorban bírósági peres és nemperes eljárások megindításával** (perindítási jog), valamint hatósági eljárások **kezdeményezésével és jogorvoslat előterjesztésével gyakorolja** (a továbbiakban együtt: fellépés).

(2) Az ügyész – törvény eltérő rendelkezésének hiányában – intézkedésének megalapozása érdekében **hivatalból vizsgálatot folytat**, ha a tudomására jutott adat vagy más körülmény **megalapozottan súlyos törvénysértésre**, mulasztásra vagy törvénysértő állapotra (a továbbiakban együtt: törvénysértés) **utal**.

Kérem, hogy a jelzett törvénytelenések súlyára való tekintettel, a Tisztelt Ügyészség minden rendelkezésre álló lehetőséggel éljen és hivatalból egészítse ki a feljelentésem, ha további törvénysértésre derül fény az eljárása során.

Budapest, 2024.10.23

Szabó József

Az alábbi levél szerint két ügyészség foglalkozik a most ismertetett beadvánnyal:

BUDAPESTI KÖZÉRDEKVÉDELMI ÜGYÉSZSÉG

1076 Budapest, Dózsa György út 18-22.

1443 Budapest, Pf.: 240

Telefon: (1) 324-2174, (1) 324-2175 | Fax: (1) 324-2176

E-mail: budapest.torv@mku.hu

TF-I. 27085/2024/4.

SZABÓ JÓZSEF

ELEKTRONIKUS ÚTON

A Budapesti Közérdekvédelmi Ügyészségen 2024. október 23. napján EPAPIR-20241023-2076 számon előterjesztett, „hivatali visszaélés bejelentése és feljelentés” tárgyú beadványa vonatkozásában tájékoztatom, hogy azt hatáskör hiányában a szükséges intézkedések megtétele céljából megküldtem a Központi Nyomozó Főügyészség, továbbá a Fővárosi Főügyészség Magánjogi Osztálya részére.

Budapest, 2024. október 24.

dr. Nagy Izabella
ügyész

Az első ügyészségi feljelentésem 2016-ban tettem meg:

Tisztelt Ügyészség...

<https://mek.oszk.hu/18300/18357/18357.pdf>

Sajnos nem volt semmi hatása.

Bejelentés az Országos Bírószági Hivatalnál

Tisztelt Országos Bírószági Hivatal!

Tisztelt dr. Senyei György Barna elnök úr!

mottó:

*„az Európai Unió területén
minden nemzeti bíró
európai bíróként jár el”*

Az általános ténymegállapítások után egy konkrét ügy részletes ismertetésével kezdeményezem intézkedésüket, mivel nagyon valószínűleg, nem egyedi ügyről van szó.

Bírói képzés a magas színvonalú ítélkezés érdekében

Azért fordulok Önökhöz, mert az OBH honlapján a stratégiai célok közt szerepel a magas színvonalú ítélkezés elérése, valamint a cél elérése érdekében az OBH-nak kell megszervezni a bírók képzését:

„A stratégiai célok kitűzése, majd azok elérésére való törekvés folyamatában a bírósági szervezet a jogalkotó által **az igazságügyi reformmal elérni kívánt** – és a Bszi. általános indoklásában megjelölt – **célt valósítja meg: „a bíróságok a döntéseiket egységes jogalkalmazási gyakorlatot folytatva**, ésszerű időn belül hozzák meg, függetlenül attól, hogy az ország mely pontján folyik az eljárás”.

„A stratégiai célok a következőkben határozhatók meg:

- a bíróságok az alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék – **a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélkezzenek**,
-
- **a képzési rendszer fejlesztése**, együttműködés a többi hivatásrenddel.

<https://birosag.hu/birosagokrol/birosagi-szervezet/obh/strategiai-celok>

A képzési rendszerrel kapcsolatban is szempontokat ad az OBH honlapja:

„A képzési rendszer célja, hogy szervezett és átlátható keretek között hozzájáruljon ahhoz, hogy a bírósági szervezetrendszer teljesíthesse Magyarország Alaptörvényének 25. cikk (1) bekezdésében foglalt kötelezettségét, vagyis időszerű és **magas színvonalú ítélkezési tevékenységet folytasson.**”

„A központi képzési feladatokat az **OBH elnöke** az OBH Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 11/2013. (XII. 31.) OBH utasítás 32.§ (3) bekezdés f) pontja alapján a **MIA Képzési Osztálya** által előkészített központi oktatási tervben határozza meg, amelynek kialakításában és végrehajtásában az OBH elnöke által felkért 16 fős szakértői csoport is közreműködik.”

„A szakmai továbbképzések megszervezésével **az OBH lehetőséget biztosít arra**, hogy a gyorsan formálódó gazdasági, technológiai és kulturális változások közepette **a bírák és bírósági titkárok felkészülten álljanak a jogalkalmazás új kihívásai elé.**”

A megfelelő képzés érdekében az OBH minden évben oktatási tervet állít össze. Meglepő módon sem az idei (2024. évi), sem pedig a tavalyi (2023. évi) oktatási tervben nem találtam nyomát olyan témának, mint

- az uniós jog elsődleges a nemzeti jog felett;
- a közösségi fogyasztóvédelmi elveknek minden körülmények között érvényesülni kell;
- miként kell biztosítani a tisztességes bírói eljárás szabályait.

Nem zárható ki természetesen, hogy az oktatások során ezek is megjelentek, azonban az oktatási terv túl általános pontokat tartalmaz – így azokból nem derülnek ki a részletek:

2023-ban:

Polgári ügyszakban:

a, hatékony perrvitel és a polgári perrendtartásról szóló törvény egyes kérdései

b, szerződések joga, különösen a deviza alapú szerződések

...

Több ügyszakot érintő, horizontális témák:

...

d, korlátozott precedensjog

...

2024-ben:

Polgári ügyszakban:

a, hatékony perrvitel és a polgári perrendtartásról szóló törvény egyes kérdései (bizonyítási kérdések, szakértői bizonyítás, ideiglenes intézkedés, költségek)

b, szerződések joga, különösen a deviza alapú szerződések, fedezetelvonó szerződések

...

k, végrehajtási perek

...

Több ügyszakot érintő, horizontális témák:

...

c, Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EUB) és az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) joggyakorlata

...

Nemzetközi képzési projektek:

...Az OBH támogatóként több képzési projekthez is csatlakozott... 2024-ben 3 képzési alkalmon 20 fő EJSZH (Európai Jogi Szaktanácsadói Hálózat) szaktanácsadó bíró vehet részt az uniós jog alkalmazása, az előzetes döntéshozatali eljárás és az alapvető jogok témájában tartott képzéseken...

A Fővárosi Törvényszék dilemmája

Feltehetően a nem megfelelő képzés lehet annak az oka, hogy a Fővárosi Törvényszék két éve súlyos „dilemma” elé került: **észlelte, hogy a magyar és az uniós precedens jog nem**

összeegyeztethető. Megoldásért az Európai Unió Bíróságához fordult (38.K.701.169/2021/22 – 2022. augusztus 11. - C-537/22 ügy), részlet a Törvényszék megállapításából: „Mivel a Bíróság ítéletei az Unió minden tagállamára nézve kötelező érvényűek, és **az Európai Unió területén minden nemzeti bíró európai bíróként jár el, a bírák egyik alapelve pedig a törvények betartása**, beleértve az uniós jog elsőbbségének alapelvét, a kérdést feltevő bíróság számára ezért **azon dilemma fogalmazódott meg, hogy hogyan oldható fel két precedens jellegű döntés közti ellentmondás...**”

Az Európai Unió Bírósága így fogalmazta meg a „dilemmát”:

14 Mivel a kérdést előterjesztő **bíróságot főszabály szerint kötik a Kúria ítéletei**, és az ezen ítéletekben – amelyek **kötelező precedensértékkel bírnak** – foglalt jogi értékeléstől való bármilyen eltérést köteles indokolni, e bíróság arra keresi a választ, hogy **az uniós jog elsőbbségének elvére tekintettel ténylegesen mellőznie kell e a Kúria azon ítéleteit, amelyek összeegyeztethetetlennek** tűnnek számára a héairányelvnek a Bíróság által a Vikingo Fővállalkozó végzésben és a Crewprint végzésben értelmezett rendelkezéseivel.

16 ... az alapügyben szóban forgó nemzeti szabályozás alapján **a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy még akkor is kötik a magasabb szintű nemzeti bíróságok ítéletei, ha azok** olyan jogi értékeléseket tartalmaznak, amelyek **összeegyeztethetetlennek** tűnnek számára **az uniós joggal**.

Egyértelmű, hogy a Fővárosi Törvényszék úgy vélte (feltehetőleg több éven keresztül..), hogy a kialakult hazai ítélkezési gyakorlat felülírja az uniós jogot. Azonban egyszer csak a „dilemma” felmerült 2022 nyarán...

Az EUB ebben a kérdésben nagyon határozottan foglalt állást:

23 **A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az uniós jog elsőbbségének elve szentesíti az uniós jog elsődlegességét a tagállamok jogával szemben.** Ez az elv tehát **arra kötelezi a tagállamok valamennyi szervét, hogy biztosítsák a különböző uniós jogi normák teljes érvényesülését**, mivel a tagállamok joga nem befolyásolhatja a különböző normáknak az említett államok területére nézve elismert hatását. Ebből az következik, hogy **az uniós jog elsőbbségének elve** értelmében nem sértheti az uniós jog egységességét és **tényleges érvényesülését** az, hogy a tagállam – akár alkotmányos jellegű – nemzeti jogi rendelkezésekre hivatkozik (lásd ebben az értelemben: 2023. június 5 i Bizottság kontra Lengyelország [A bírák függetlensége és magánélete] ítélet, C 204/21, EU:C:2023:442, 77. pont; 2023. július 24 i Lin ítélet, C 107/23 PPU, EU:C:2023:606, 128. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

24 Ebben az összefüggésben meg kell állapítani, hogy az a **nemzeti bíróság**, amely élt az EUMSZ 267. cikkben részére biztosított lehetőséggel, **kötvén van** az alapügy elbírálásánál a **Bíróság által az uniós jog szóban forgó rendelkezései tekintetében adott értelmezéshez**, és így adott esetben **mellőznie kell valamely**

felsőbb szintű bíróság értékelését, ha úgy ítéli meg, hogy a Bíróság által adott értelmezésre tekintettel azok nem állnak összhangban az uniós joggal, adott esetben eltekintve az őt arra kötelező nemzeti szabály alkalmazásától, hogy feleljen meg e felsőbb szintű bíróság határozatainak (lásd ebben az értelemben: 2023. július 24 i Lin ítélet, C 107/23 PPU, EU:C:2023:606, 132. és 133. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

25 Ilyen feltételek között az uniós jog teljes érvényesülésének biztosítására vonatkozó követelmény e **nemzeti bíróság azon kötelezettségével jár**, hogy adott esetben **módosítania kell az állandó ítélkezési gyakorlatot**, amennyiben az a nemzeti jognak az uniós joggal összeegyeztethetetlen értelmezésén alapul (2021. szeptember 9 i Dopravní podnik hl. m. Prahy ítélet, C 107/19, EU:C:2021:722, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

Jelen beadványon célja nem az, hogy az OBH olyan képzést indítson, melyben elmagyarázza az EUB döntéseit. Ugyanis erre az OBH nem jogosult (mint ahogyan a Kúria sem). Azt viszont képzés során minden egyes bírónak el kell magyarázni, hogy 5-10-15 éven keresztül hibás ítélkezési gyakorlatot folytattak, abban az esetben, ha az uniós jog nem tudott ténylegesen érvényesülni. Azokban az esetekben, amikor a hazai bírói gyakorlatot az uniós jog fölé helyezték.

A Kúria ezzel a C-537/22 ügyel kapcsolatban 2024. január 15.-én sajtóközleményt adott ki „A magyarországi korlátozott precedens-rendszer összhangban van az Európai Unió jogával” címmel. Ez tájékoztat az uniós jog elsőbbségéről:

„az európai jog elsőbbségének elve alapján az európai rendelkezések körében a bíróságoknak a saját tagállamuk felsőbbbíróági jogértelmezésével szemben is az EUB jogértelmezését kell követniük.”

<https://kuria-birosag.hu/hu/sajto/magyarorszagi-korlatozott-precedens-rendszer-osszhangban-van-az-europai-unio-jogaval>

Ez mindenképpen olyan jelentős változás, melyre a bírók OBH által szervezett képzése során ki kell térni. Természetesen a lehető leghamarabb.

2024 januárjától egyértelműen jogsértő minden olyan bírói döntés (a Kúria döntései is), amely a kialakult nemzeti bírói gyakorlatot helyezi az EUB jogértelmezésével szemben, amely az uniós jog rendelkezéseinek az EUB általi értelmezéseit háttérbe szorítják.

A teljesen hibás ítélkezési gyakorlatot úgy lehet a leggyorsabban módosítani, ha az OBH a teljes bírói karra kiterjedő képzést folytat. Olyan képzést, mely után minden egyes bíró képes lesz megítélni önállóan, hogy a korábbi ítélkezési gyakorlat összhangban van-e az uniós joggal. Amint az adott perben eljáró bíró szembesül a „dilemmával”, akkor egyetlen egy út marad a számára: előzetes döntéshozatali eljárással kell fordulnia az EUB-hez.

Remélem valami elírás lehet az idei képzési tervben, hogy csupán 20 olyan bíró kapott 2024-ben képzést, akik tagjai az EJSZH-nak:

„3 képzési alkalmon 20 fő EJSZH (Európai Jogi Szaktanácsadói Hálózat) szaktanácsadó bíró vehet részt az uniós jog alkalmazása, az előzetes döntéshozatali eljárás és az alapvető jogok témájában tartott képzéseken” (képzési terv 2024).

Az alapvető jogok alatt, gondolom érteni kell a tisztességes bírói eljáráshoz való jogot is.

Az EUB a később nyomatékosan megismétli:

28 A jelen ügyben tehát a kérdést előterjesztő **bíróságot** az alapjogvita elbírálása során **köti az uniós jognak a Bíróság által adott értelmezése**, és e bíróságnak adott esetben **mellőznie kell a Kúria** által korábban hozott, a nemzeti jogban kötelező **precedensértékkel bíró határozatokban foglalt értékelést**, ha úgy ítéli meg, hogy ez az értékelés ezen értelmezésre tekintettel **nem áll összhangban az uniós joggal**.

Az, hogy az EUB ítélezési gyakorlatával szemben rá kívánták erőltetni a bíróságokra a Kúria ítélezési gyakorlatát, már kiderült a C 564/19. sz. ügyben:

46 Ezenkívül **a Kúria** ítélete azon nemzeti ítélezési gyakorlatra támaszkodik, amely szerint **a magyar jognak az uniós joggal való összeegyeztethetősége nem képezheti előzetes döntéshozatali eljárás tárgyát. Ez az ítélezési gyakorlat ellentétes az uniós jog elsőbbségének elvével és a Bíróság ítélezési gyakorlatával**.

62 A jelen ügyben, mivel a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy **folytatható e az alap büntetőeljárás** abban az esetben, **ha a Kúria ítéletét az uniós joggal ellentétesnek kell tekinteni**, meg kell állapítani, hogy még ha a Kúria ítélete nem is helyezi hatályon kívül és nem módosítja az előzetes döntéshozatalra utaló határozatot, és nem is kötelezi a kérdést előterjesztő bíróságot e határozat visszavonására vagy módosítására, a Kúria ítélete hatással van e bíróságra és az alap büntetőeljárásra.

68 E tekintetben a Bíróság már több ízben kimondta, **a nemzeti bíróságok a lehető legszélesebb lehetőséggel rendelkeznek arra, hogy az uniós jog vonatkozó rendelkezésének értelmezése kérdésében a Bírósághoz forduljanak**, és **e lehetőség kötelezettséggé válik a végső fokon eljáró bíróságok esetében**, a Bíróság ítélezési gyakorlata által elismert kivételektől eltekintve (2016. április 5 i PFE ítélet, C 689/13, EU:C:2016:199, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).

Itt szeretném felhívni az OBH figyelmét arra, hogy a perünk során több esetben is kértük, hogy forduljon az eljáró bíróság előzetes döntéshozatali eljárással az EUB-hez. Sajnos minden esetben elutasításban volt részünk. Még a Kúria részéről is, pedig a Kúria végső fokon eljáró (kötelezett) bíróság volt.

Remélni merem, hogy a peremben eljáró bírók nem fegyelmi eljárástól tartottak a legfelsőbb bírói vezetés részéről (arra az esetre, ha EDE-t merészelnek kezdeményezni).

Ebben az ügyben az EUB-án 2021. november 23.-án született ítélet.

78 Másodsorban, ami azt a kérdést illeti, hogy az uniós jog elsőbbségének elve megköveteli e, hogy az érintett tagállam legfelsőbb bírósága által – az előzetes döntéshozatalra utaló határozat jogi hatályát nem érintően – törvénysértőnek minősített előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bírósághoz előterjesztő nemzeti bíróság figyelmen kívül hagyja a legfelsőbb bíróság ilyen határozatát, először is emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében **az uniós jog elsőbbségének elve szentesíti az uniós jog elsődlegességét a tagállamok jogával szemben**. Ez az elv tehát arra **kötelezi a tagállamok valamennyi szervét, hogy biztosítsák a különböző uniós jogi normák teljes érvényesülését**, mivel a tagállamok joga nem befolyásolhatja az e különböző normáknak az említett államok területére nézve elismert hatását (2021. május 18 i Asociația „Forumul Judecătoralor din România” és társai ítélet, C 83/19, C 127/19, C 195/19, C 291/19, C 355/19 és C 397/19, EU:C:2021:393, 244. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

79 Ily módon a Bíróság már több alkalommal megállapította, hogy **az uniós jog elsőbbségének elve értelmében nem sértheti az uniós jog egységességét és hatékonyságát az, hogy a tagállam – akár alkotmányos jellegű – nemzeti jogi rendelkezésekre hivatkozik**. A következetes ítélkezési gyakorlat értelmében ugyanis az uniós jog elsőbbségének elvéhez kapcsolódó hatások a tagállamok valamennyi szervére vonatkoznak, anélkül hogy többek között a bírósági hatáskörök megosztására vonatkozó belső rendelkezések – ideértve az alkotmányos jellegűeket is – akadályozhatnák azt (2021. május 18 i Asociația „Forumul Judecătoralor din România” és társai ítélet, C 83/19, C 127/19, C 195/19, C 291/19, C 355/19 és C 397/19, EU:C:2021:393, 245. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

A „dilemma probléma” megismeréséhez tisztában kell lenni (az OBH teljesen nyilvánvalóan teljes mértékben tisztában is van) a különböző jogrendszerekkel és ezek egymással való kapcsolatával.

Precedensjog az Európai Bíróság gyakorlatában c. dolgozat 2000-ből

Közel negyed évszázada, az uniós csatlakozásunk előtt négy évvel készült dr. Kovács Virág dolgozata „Precedensjog az Európai Bíróság gyakorlatában” címmel.

<https://jesz.ajk.elte.hu/kovacs4.html>

Ebben a 2000-ben írt dolgozatban a szerző megállapítja, hogy Európában „két nagy anyajogrendszer-típus - ti. a kontinentális jog és a common law-, vagy precedensjogi-rendszer” terjedt el.

A szerző megállapítja a közösségi jog elsőbbségét:

„A közösségi jogot a nemzetközi közjogi jelleg felé sodorja az a tény, hogy alapját a tagállamok között megkötött szerződések jelentik. Ám ezek a szerződések nem csupán a szerződő felekre: az államokra állapítanak meg kötelezettségeket, hanem a tagállamok belső viszonyaiba is lényeges behatással bírnak azáltal, hogy a tagállamok állampolgárainak egyes életviszonyait szabályozhatják. Ezt a sajátosságát részben **a közösségi jog belső joggal szembeni elsődlegességének kimondása** révén éri el: **elsődlegessége valamennyi tagállami jogszabállyal, így az alkotmánnyal szemben is érvényesül**; részben pedig a közvetlen hatály révén. Így a nemzetközi szerződésekkel ellentétben a közösségi jog nemcsak nemzetközi jogalanyok számára állapít meg jogokat és kötelezettségeket, hanem közvetlenül az állampolgárok számára is.”

Miként lehet, hogy „dilemma” elé került az uniós csatlakozás után 18 évvel a Fővárosi Törvényszék, miközben már az uniós csatlakozás előtt 4 évvel teljesen egyértelmű volt az uniós jog elsőbbsége? Miként szervezte az OBH az elmúlt negyed évszázad alatt a bírók képzését az uniós jog elsődleges alkalmazására?

A kontinentális jogrendszer kapcsán „az egyik végpontra a francia jogelméleti tanra épülő szemléletmódot szokták helyezni, amelyik a hatalommegosztás elméletére támaszkodva azt mondja ki, hogy a jogalkotás jogával kizárólag a törvényhozó rendelkezik - vagyis abból a bíró kizárt: az ő feladata a törvények szabályainak szöveghű értelmezése (röviden szólva: "a bíró a törvény szája"). Vagyis ezen jogi tan szerint a jogértelmezéskor kizárólag a szöveg az irányadó. Ezt a felfogást elméletként támogatja meg az az elgondolás, hogy a jogban nem léteznek joghézagok, mivel a jogalkotó mindent leszabályoz, amit leszabályozni kíván, amire nem alkotott szabályt az amiatt van, mert nem is kívánt szabályt alkotni. Így nem engedhető meg a bíró joghézagot kipótló jogértelmezése, mivel ezáltal a hatalmi ágakon átnyúlva jogalkotásra ragadtatná magát. Eljárásjogi szempontból mindez azt is jelenti, hogy ha egy kereset, indítvány nem támaszkodik egy pontosan meghatározható törvényi helyre, akkor azt a bíróság köteles elutasítani.”

Ez utóbbi a saját 2012. évi, személyes tárgyalási tapasztalatom alapján így jelentkezett, hogy a bíróm feltette a kérdést: „mutassa meg a szerződés mely pontja, milyen törvény melyik pontjába ütközik”?

„A másik végpontra az angol common law-rendszert sorolják, ahol a bíró éppenhogy aktív szerepet vállal és kap a jog alakításában és alkotásában. " „Hiszen a Common Law is szabályokból áll, de ezeket nem a törvényekből lehet nyerni, hanem precedenseket kell találni. "

A leglényegesebb különbség a szerző szerint: „a precedensben nem a konkrét döntés a lényeges, mely csak az adott esetre vonatkozik, hanem a szabály, amelyet mint jogilag döntő szempontot a konkrét döntés hordoz.” Az előzetes határozat esetében az „ügytípusnak ugyanis kinyilvánítottan elsődleges célja az, hogy az egységességet biztosítsa az Unió

joggyakorlatán belül: **a Bíróság feladata, hogy a tagállamok jogalkalmazásában az Unió jogszabályok egységes értelmezést kapjanak. Ebben a körben csak az köti a Bíróságot, hogy az Unió jogot kell maradéktalanul érvényre juttatniuk, valamint annak egységességét, ezáltal a jogbiztonságot.**”

„Előzetes határozat meghozatala iránt a tagállami bíróság fordulhat a Bírósághoz akkor, ha úgy véli, hogy az Unió jog valamelyik területének értelmezésére szüksége van az előtte folyamatban lévő ügyben a döntés meghozatalához.”

Szeretném kiemelni:

**„az köti a Bíróságot,
hogy az Unió jogot kell
maradéktalanul érvényre juttatniuk,
valamint annak egységességét,
ezáltal a jogbiztonságot.”**

Írja 2000-ben a szerző a hivatkozott dolgozatában.

Most, 2024 végén pedig ott tartunk jogállamiság megítélése dolgában, hogy:

„A jelentés lesújtó képet fest Magyarország jogállamiságáról. A 142 ország összesített rangsorában akárcsak tavaly, a 73. helyen található Magyarország, közvetlenül Panama és Trinidad és Tobago között. Az Európai Unió és az Európai Szabadkereskedelmi Társulás (EFTA) tagállamait, valamint az észak-amerikai országokat tartalmazó kategória 31 országából pedig a legutolsó helyre kerültünk. A 31-ből egyébként csak a bolgár jogállamiság hasonlóan hiányos, de az összesített rangsorban még ők is 14 hellyel előrébb állnak.”

https://hvg.hu/itthon/20241105_world-justice-project-jogallamisag-magyarorszag

Úgy vélem az OBH-nak nagyon sürgős és mélyreható feladatai vannak azért, hogy Magyarország fel tudjon emelkedni erről a szégyenpadról.

A dolgozatában szerző kitér a nemzeti bíróság lehetőségeire: „meghagyta a tagállami bíróságoknak a szabad mérlegelés jogát: **választhatják, hogy önként alkalmazkodnak a Bíróság értelmezéseihez, vagy dönthetnek úgy, hogy új értelmezést kérnek az ECJ-től.**”

Valamint kitér a bíróság rugalmasságára is: „A folyamatosság mellett **a bíróságnak szüksége van arra is, hogy esetjogában bizonyos fokú rugalmasság is jelen legyen:** vagyis, hogy **ne csak a jogszabályokhoz ne legyen hozzákötve, de saját joggyakorlatához se,** hanem bizonyos rugalmassággal tudja kezelni esetjogát, tovább tudja árnyalni, illetve a változó körülményekhez tudja igazítani az általa kidogozott elveket, értelmezéseket. Erre szolgál a megkülönböztetés, a felülszabályozás, a módosítás és a magyarázat módszere.”

A változó körülményekhez való igazodás megjelenik az OBH feladatai között is:

„A szakmai továbbképzések megszervezésével az OBH lehetőséget biztosít arra, hogy a gyorsan formálódó gazdasági, technológiai és kulturális változások közepette a bírák és bírósági titkárok felkészülten álljanak a jogalkalmazás új kihívásai elé.”

Mindenképpen új kihívás, ha kiderül a „dilemma” megoldása kapcsán, hogy több évtizede teljesen hibásan működik a bírói kar... remélhetőleg csak egy része, és nem a teljes bírói kar. Ez utóbbi kérdésre azonban csak az OBH vizsgálata fogja megadni a választ. Esetleg a folyamatban lévő EU devizahiteles Pilot eljárás – ám az eléggé kellemetlen lenne Magyarországra nézve, ha az érintett bírói felső vezetés tétlen marad, nem veszi komolyan pl. ezt a mostani jelzést... kezdeményezést.

A szerző 2000-ben elég sok feladatot látott az átállással kapcsolatban:

„...nem kizárt, hogy **a csatlakozásra váró államok bírósági számára célszerű minél hamarabb megismerni az Európai Bíróság esetjogával**, különös tekintettel a kiemelkedő jelentőségű ügyekre. Ugyanakkor kérdés, hogy ezeknek az országoknak a bírósági mennyiben fogadják majd el az Európai Bíróság jelenlegi szerepkörét, vagyis azt, hogy gyakorlatával befolyásolni tudja a tagállami bíróságok joggyakorlatát. **Nyilván nem lesz zökkenőmentes a Bíróság ezen szerepének elfogadási folyamata a tagállami bíróságok részéről**, kérdés, hogy ez megakaszthatja-e egy időre azt a fejlődési folyamatot, amely felé a Bíróság elindult: vagyis hogy esetjogával egy, ha kötelező erővel nem is, de egyre inkább befolyásoló erővel bíró esetjogot alkot.”

Láthatóan hatalmas „zökkenő” volt az elmúlt negyed évszázad alatt, mivel alapvetően, elégséges bírói képzés esetén, el sem kellett volna jutnia a Fővárosi Törvényszéknek, hogy „dilemma” elé kerüljön. Tudnia kellett volna mindenképpen az uniós jog elsőbbségét.

Teljesen nyilvánvaló, hogy nem csak az uniós jog precedens szerkezetű, hanem az Alaptörvényünk elveinek érvényesülése is a precedens jog alapján fejt ki hatását. Ez kimondottan a tisztességes bírói eljárás feltételeivel kapcsolatban fontos (erre később visszatérek).

Míg az uniós jogot, az EUB a döntései által teszi a bíróságok által kötelezően alkalmazandó joggá, mondhatni törvénnyé, így az Alaptörvényben szereplő elveket az Alkotmánybíróság döntései teszik a bíróságok által kötelezően alkalmazandó joggá, mondhatni törvénnyé.

Az Alkotmánybíróság nem jogosult az uniós jog értelmezésére, és természetesen fordítva is, az EUB nem értelmezheti az Alaptörvény pontjait. Az Alkotmánybíróság nem jogosult a nemzeti jog értelmezésére, hiszen az a bíróságok feladata. Ezt egyértelműen megfogalmazta a 30/2014. (IX. 30.) AB határozatában:

„[110] Az Alkotmánybíróság először is hangsúlyozza, hogy **nem tartozik hatáskörébe a jogviták elbírálása** és ennek során a jogszabályok értelmezése, mert **ez elsősorban az ítélkezési feladatokkal megbízott bíróságokra tartozik**. Az alkotmánybírói eljárás nem szolgálhat a szakjogág keretei között kimunkált elméleti megállapítások helyességének

eldöntésére {3077/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [5]}. Az Alkotmánybíróság feladatai ott kezdődnek, ahol a jogszabályok bírósági jogértelmezéssel kibontott tartalmának Alaptörvénnyel való összhangjáról kell dönten.

Ez előzőek értelmében, amennyiben az Alkotmánybíróság döntése ellentétes az uniós joggal, az alkotmánybíróság döntését félre kell tenni, hogy az uniós jog érvényesülni tudjon.

Teljesen természetes, hogy a leírtakkal a peres ügyekben eljáró bírók mindegyikének teljes mértékben tisztában kell lennie. Kiemelt és példamutató módon a Kúria bíróinak, hiszen évtizedek óta ők alakítják ki a „törvénykezési gyakorlatot” (melyet gyakran az alsóbb fokú bíróságok szolgai módon követnek), másrészt pár éve hazánkban megjelent a korlátozott precedens jog.

Konkrét példák

Az általános ténymegállapítások után most konkrétan kívánom ismertetni a peremben eljáró bíróságok uniós jog ellenes és tisztességtelen bírói eljárását. Teljesen természetes, hogy nem az a célom, hogy „új ítélet szülessen”. Esetemben Kúria által felülvizsgált, jogerős ítéletről van szó. Viszont meg lehet előzni, hogy a jövőben (a lehető legkorábban) uniós jognak megfelelő, tisztességes bírói eljárás alapján szülessenek döntések a bíróságainkon. A szükséges változásban megkerülhetetlenül nagy szerepe van az OBH-nak.

A saját peremben a Kúria 2023. június 21.-én hozta meg a Gfv.VI.30.462/2022/8 számú ítéletét (valamint bő egy évvel korábban, 2022.május.18-án hozta meg a Fővárosi Ítéltábla a 20.Gf.40.132/2022/3-II. számú jogerős ítéletét). Mivel a C-537/22 ügyben félévvel később született csak döntés, mint a Kúrián a felülvizsgálati ügyben hozott döntés, a Kúria nem vette figyelembe az uniós jogot. Így például komplett kereseti kérelmek nem lettek megvizsgálva és elbírálva a 12 évig tartó perem során.

Nem teljes körűen, ám a lehető legpontosabban szeretnék idézni a peranyagomból. Összesen hat pontot fogok ismertetni. Ezek alapján világossá válik a Tisztelt OBH számára, hogy egy konkrét perben minként nem tudott érvényesülni az uniós jog. Valamint miként sérültek a tisztességes bírói eljárás szabályai.

1. MNB árfolyammal történő behelyettesítés a perben

Mindkét ítélet tartalmazza, hogy nem kértük a DH törvény általi védelmet, az MNB árfolyammal történő behelyettesítést:

„Az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítettek szerint a felperesek pontosított keresetükben elsődlegesen annak megállapítását kérték Jogkövetkezményi keresetükben az elsődleges kérelemhez kapcsolódóan a 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1 törvény) 3. § (2) bekezdése szerinti jogvédelem figyelmen kívül hagyásával a teljesítéseik forintban és jegybanki

alapkamattal történő elszámolását kérték 14.176.854 forint felperesi tartozás fennállásával....

(1. pont)

Fővárosi Ítéltábla ítélet – 1. oldal

„[9] Jogkövetkezményként az elsődleges kérelemhez kapcsolódóan a 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1 törvény) 3. § (2) bekezdése szerinti jogvédelem figyelmen kívül hagyásával a teljesítéseik forintban és jegybanki alapkamattal történő elszámolását kérték annak megállapításával, hogy a tartozásuk 14.176.854 forint...”

Kúria ítélet - 3. oldal

Egyik ítélet sem tartalmazza, hogy ebben a kérdésben milyen döntést hozott a bíróság, így aztán a döntés indoklása is hiányzik természetesen.

A felülvizsgálati kérelemben részletesen hivatkoztunk az EUB döntésére is:

„Az Ítéltábla „a fél szubjektív elvárásának” tekinthette felperes erre vonatkozó nyilatkozatát, mivel egyáltalán nem tárgyalta és az ítéletben sem említette. Felperes álláspontja szerint EUB döntésre hivatkozva a DH törvények általi védelem elutasítása „az ügy lényegi része”. Felperes ezt jelölte meg elsődleges jogkövetkezményként.

„Az EUB a C-932/19 számú ítéletében 2021.szeptember 2.-án hozott ítéletet.”

„47 E tekintetben a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a fogyasztó hatékony védelemhez való joga magában foglalja azt a jogosultságát is, hogy lemondjon azon jogok érvényesítéséről, amelyek a 93/13 irányelv által – a tisztességtelen kikötések eladók vagy szolgáltatók általi használatával szemben – a fogyasztók javára bevezetett védelmi rendszerből erednek. Ily módon a nemzeti bíróság feladata tehát, hogy adott esetben figyelembe vegye a fogyasztó által kifejezett szándékot, amikor a tisztességtelen kikötés kötelező ereje hiányának tudatában ez utóbbi mégis kijelenti, hogy tiltakozik ennek mellőzése ellen, ezáltal szabad és tájékozott hozzájárulását adja a kérdéses kikötéshez (lásd ebben az értelemben: 2019. október 3 i Dziubak ítélet, C 260/18, EU:C:2019:819, 53. és 54. pont; 2021. április 29 i Bank BPH ítélet, C 19/20, EU:C:2021:341, 46. és 47. pont; 2021. június 1 jei Banco Santander végzés, C 268/19, nem tették közzé, EU:C:2021:423, 30. és 31. pont).”

48 Ezenkívül a Bíróság analóg módon úgy ítélte meg, hogy amennyiben a tisztességtelen kikötésekkel szembeni védelem említett rendszere nem alkalmazható olyan esetben, ha a fogyasztó tiltakozik ellene, a fogyasztónak ahhoz még inkább joga van, hogy tiltakozzon az ugyanezen rendszer alapján a szerződés egészének érvénytelenné nyilvánítása által okozott káros következményekkel szembeni védelem ellen, amennyiben e védelemre nem kíván hivatkozni a 2014. április 30 i Kásler és Káslerné Rábai ítéletben (C 26/13, EU:C:2014:282) említett körülmények között, mégpedig abban az esetben, ha a tisztességtelen kikötés elhagyása a bíróságot arra köteleznél, hogy e szerződést egészében érvénytelenítse, ezzel pedig a fogyasztót különösen hátrányos következményeknek tenné ki, és ily módon a fogyasztót büntetné (lásd ebben az értelemben: 2019. október 3 i Dziubak ítélet, C 260/18, EU:C:2019:819, 46–48., 55. és 56. pont).

(Felperes 6. – 55. oldal)

(Felperesi nyilatkozat 176. oldal)

„A felperesek ... az érvénytelenség jogkövetkezményeként elsődlegesen a teljesítéseiket Ft-ban figyelembe vevő, a tartozásukat a jegybanki alapkamattal kiszámolt tartozásuk összegét 14.176.581 Ft-ban jelölik meg. (Felperes 6. – 3. oldal)

„Felperes kijelenti, hogy kimondottan hátrányos és ellentétes az érdekével a tisztességtelen vételi és eladási árfolyam helyettesítése az MNB árfolyamával, ezért mellőzze ezt a helyettesítést a fogyasztó érdekében.”

(Felperes 6. – 56. oldal)

Felülvizsgálati kérelem – 96. oldal – 2022. augusztus 23.

A felperes a felülvizsgálati kérelmének ezen részén hivatkozott a 93/13 irányelvre, valamint az irányelvek értelmezése kapcsán az alábbi EUB döntésre:

C-932/19

Mivel az eljáró bíróságok ezt a kereseti kérelmet egyáltalán nem vizsgálták meg, az uniós irányelv fogyasztóvédelmi hatása semmilyen módon sem tudott érvényesülni.

Mivel a DH törvény akadályozta a uniós irányelv fogyasztóvédelmi rendelkezésének a hatályosulását, a DH törvényt a bíróknak félre kellett volna tenniük.

2. Referencia kamatozás a perben

Folyamatosan jeleztük a perben, hogy a szerződésünket referencia kamatozású szerződésnek tartjuk:

„A felperes jelezte, hogy a CHF LIBOR-hoz kötött kamatmódosulás számára nem csak tisztességes, hanem előnyös is, ezért nyújtott be olyan számítást még 2012-ben, mely 2,0%-os kamatfelárat állapít meg a 3 havi CHF LIBOR felett...

A Kúria iránymutatásai alapján a törvényhozás a tisztességtelen kamatemelési lehetőségeket kivette a szerződésekből és a korábban változó kamatozású kölcsönöket fix kamatozásúvá alakította majd a forintosítás után az élő szerződéseket ismét átalakította változó kamatozású kölcsönökké. Ez a megoldás viszont hátrányos felperes számára, mivel a szerződéskötés és az elszámolás közti időpontban korlátlanul terhelte a CHF árfolyam folyamatos emelkedése, ami növelte a törlesztés és törlesztő részlet forint összegét, azonban elesett a ténylegesen bekövetkezett svájci kamatcsökkentés kedvező hatásától. A felperes a szerződésben egyértelműen arra vállalt kötelezettséget, hogy a CHF kamatszintjét fogja követni az üzleti kamat.” Fellebbezés a Fővárosi Ítéltáblán – 43. oldal - 2022. március 17.

„Felperes álláspontja szerint súlyosan sérti az anyagi érdekeit, ha számára kedvező tisztességes szerződési pont, a referencia kamatozás indokolatlanul kiesik a szerződésből és helyette egy számára kedvezőtlen fix kamatozás kerül, erre tekintettel nem igényli a DH-törvények által a részére biztosított védelmet, amelyhez joga van a C-932/19 számú ítélet 51. pontja alapján.

A felperes nem tart igényt a DH törvények szerinti jogkövetkezmények levonására, tudomásul veszi, hogy a szerződés teljes egészében érvénytelen az egyoldalú szerződésmódosítás feltételrendszerének meghatározatlansága miatt, kész teljes tartozását részletfizetés engedélyezésével megfizetni”

Fellebbezés a Fővárosi Ítéltáblán – 44. oldal - 2022. március 17.

Az alábbi módon került ismertetésre az elsőfokú bíróság döntésében a szerződés rendelkezése:

„Kitért a tájékoztatás arra is, hogy a hitel kamatait a kiválasztott deviza iránti nemzetközi kereslet-kínálat alapján alakuló elszámoló árak határozzák meg (LIBOR, EULIBOR), mely rendszeres időközönként változik a kiválasztott devizanem mindenkori piaci viszonyaihoz igazodóan.” (11. pont)

Fővárosi Ítéltábla ítélet – 3. oldal

Természetesen a felülvizsgálati kérelem is tartalmazza a referencia kamatozás vizsgálatának a szükségességét:

„A "TÁJÉKOZTATÁS A külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól" elnevezésű dokumentum első oldalán, az ötödik bekezdésben olvasható egy kijelentő módon írt mondat a kamatokról: "A kamatláb rendszeres időközönként - a megállapított kamatperiódusoknak megfelelően - változik és a kiválasztott devizanem mindenkori piaci viszonyaihoz fog igazodni."

Mint tudjuk, az ügyleti kamat referencia kamatból és kamatfelárból áll. Referencia kamat esetünkben a havi CHF LIBOR. A kamatfelár bármennyi is legyen, a futamidő alatt azonos, fix arány a kamaton belül, a forintosítási törvény számítási módszere is ezen alapul. Ha a kamatfelár fix, akkor a kamatfelárból és referencia kamatból (6MCHFLIBOR) összetevődő ügyleti kamat és a 6MCHFLIBOR trendje azonos kell, hogy legyen, hiszen az előbbi az utóbbihoz igazodik, csak az előbbiben van kamatfelár is. A tájékoztatás ugyanis ezt állítja.”
Felülvizsgálati kérelem – 7. oldal – 2022. augusztus 23.

„A fogyasztói irányelv által létrehozott védelmi rendszer azon az elven alapszik, hogy a fogyasztó a pénzügyi szolgáltatóhoz képest hátrányos helyzetben van többek között az információk szintje tekintetében, ezért a szerződési feltételek világos és érthető megfogalmazásának, és következésképpen az átláthatóságnak a 4. cikk (2) bekezdésében írt követelményét kiterjesztő módon kell érteni (C 186/16. 44. pont). Mindezt magának a pénzügyi intézménynek a fogyasztó részére adott tájékoztatásából kell kitűnnie mindazon információknak, amely alapján egy általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó megalapozott döntéseket hozhat (C-186/16. 49. és 51. pontok).”

Felülvizsgálati kérelem – 8. oldal – 2022. augusztus 23.

A felülvizsgálati kérelemben ismételten hivatkoztunk EUB döntésre:

„Felperes álláspontja szerint súlyosan sérti az anyagi érdekeit, ha számára kedvező tisztességes szerződési pont, a referencia kamatozás indokolatlanul kiesik a szerződésből és helyette egy számára kedvezőtlen fix kamatozás kerül, erre tekintettel nem igényli a DH-törvények által a részére biztosított védelmet, amelyhez joga van a C-932/19 számú ítélet 51. pontja alapján.” (Fellebbezés 44. oldal)

Felülvizsgálati kérelem – 93. oldal – 2022. augusztus 23.

A felülvizsgálati kérelemben egyértelműen leírtuk, hogy a másodfokú bírósági eljárás ezen kereseti kérelmünkkel egyáltalán nem foglalkozott:

„Az Ítélet tábla „a fél szubjektív elvárásának” tekintette felperes erre vonatkozó nyilatkozatát, mivel egyáltalán nem tárgyalta és az ítéletben sem említette. Felperes álláspontja szerint EUB döntésre hivatkozva a DH törvények általi védelem elutasítása „az ügy lényegi része”. Felperes ezt jelölte meg elsődleges jogkövetkezményként!

„Felperes álláspontja szerint súlyosan sérti az anyagi érdekeit, ha számára kedvező tisztességes szerződési pont, a referencia kamatozás indokolatlanul kiesik a szerződésből és helyette egy számára kedvezőtlen fix kamatozás kerül, erre tekintettel nem igényli a DH-törvények által a részére biztosított védelmet, amelyhez joga van a C-932/19 számú ítélet 51. pontja alapján.”

(Fellebbezés 44. oldal)

„A felperes nem tart igényt a DH törvények szerinti jogkövetkezmények levonására, tudomásul veszi, hogy a szerződés teljes egészében érvénytelen az egyoldalú szerződésmódosítás feltételrendszerének meghatározatlansága miatt, kész teljes tartozását részletfizetés engedélyezésével megfizetni.”

(Fellebbezés 45. oldal)

„A felperes nem kéri a kötelező, ám hiányzó szerződési adatok bírósági pótlását”

„A felperes nem tart igényt a DH törvények szerinti jogkövetkezmények levonására, tudomásul veszi, hogy a szerződés teljes egészében érvénytelen az egyoldalú szerződésmódosítás feltételrendszerének meghatározatlansága miatt, kész teljes tartozását részletfizetés engedélyezésével megfizetni. (Felperes 6.– 50. oldal)”

(Felperesi nyilatkozat 23-24. oldal)

A felperes álláspontja szerint súlyosan sérti az anyagi érdekeit, ha a számára kedvező tisztességes szerződési pont a referencia kamatozás indokolatlanul kiesik a szerződésből és helyette egy számára kedvezőtlen fix kamatozás kerül, erre tekintettel nem igényli a DH törvények által a részére biztosított védelmet, amelyre a C-932/19 számú ítélet 51. pontja alapján joga van. (Fővárosi Törvényszék 18-I 14. oldal)

(Felperesi nyilatkozat 153. oldal)

„Felperes a 2021. december 2.-i nyilvános tárgyaláson:

„Jogkövetkezményként pedig elsődlegesen az EUB C-932/19 számú ítéletére hivatkozással is. Kijelentik, hogy nem tartanak igényt a DH1 törvény 3. § (2) bekezdése által biztosított védelemre, ez kifejezetten hátrányos számukra, és elsődlegesen a teljesítéseket forintban figyelembe vevő tartozásokat jegybanki alapkamattal kiszámolt tartozásukban jelölik meg, amely 14.176.581 Ft.”

(Tárgyalási jegyzőkönyv 15. – felperes - 2. oldal)”

(Felperesi nyilatkozat 174. oldal)

Felülvizsgálati kérelem – 95. oldal – 2022. augusztus 23.

A felperes a felülvizsgálati kérelmének ezen részén hivatkozott a 93/13 irányelvre, valamint az irányelv értelmezése kapcsán az alábbi EUB döntésekre:

C-186/16

C-932/19

A Kúrián tartott tárgyaláson ismételten nyilatkoztunk, hogy nem tartunk igényt arra, hogy törvény által a teljesen érvénytelen szerződésből érvényes szerződést kreáljanak:

„A felperesek jogi képviselője: Kiemeli a felülvizsgálati kérelmében írásban is megjelölt Európai Unió Bírósága által hozott határozatokat, azzal, hogy a felperesek nem tartanak igényt a DH törvények szerinti jogvédelemre, az Unió fogyasztóvédelmi szabályok alkalmazását kérik.”

Kúria tárgyalási jegyzőkönyv - Gfv.VI.30.462/2022/7. szám – 2. oldal - 2023. június 7

A Kúria ítélete tényállásként ismerteti, hogy az ügyleti kamatláb igazodik a CHF LIBOR-hoz:

„[6] ...Kitért a tájékoztatás arra is, hogy a hitel kamatait a kiválasztott deviza iránti nemzetközi kereslet-kínálat alapján alakuló elszámoló árak határozzák meg (LIBOR, EULIBOR), mely rendszeres időközönként változik a kiválasztott devizanem mindenkori piaci viszonyaihoz igazodóan.”

Kúria ítélet- 3. oldal

A Kúria az első- és másodfokú ítélet ismertetésekor érinti a referencia kamatozás kérdését:

„[16] Utalt arra, hogy a szerződésben található egyoldalú szerződésmódosítási kikötések utólagos semmissé válásával, és az ezzel kapcsolatos elszámolás megtörténtével a felperesek ezirányú keresete már nem volt elbírálható.”

Kúria ítélet - 5. oldal

Szükséges tehát vizsgálni, hogy mi alapján hozta ezt a döntést az első- és a másodfok?

A Fővárosi Törvényszék 2022.január 20.-án született 10.G.41.219/2021/18-I. ítélete megállapítja:

„A hitelkamat a kiválasztott deviza iránti nemzetközi kereslet-kínálat alapján alakuló elszámoló árak (LIBOR, EURIBOR) határozzák meg. A kamatláb rendszeres időközönként, a megállapodott kamatperiódusoknak megfelelően változik, és a kiválasztott devizanem mindenkori piaci viszonyaihoz fog igazodni.”

Fővárosi Törvényszék ítélet – 5. oldal

Majd megállapítja az elsőfokú ítélet:

„A szerződés tartalmazta azon feltételeket, illetve körülmények részletes meghatározását, amelyek esetében a hiteldíj megváltoztatható, a szerződés megfelelt a Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontjában írtaknak is, figyelemmel a Kúria 6/2013. PJE határozat indokolására, illetve a határozat 5. pontjában és 4. pontjában írtakra is. A szerződésben található egyoldalú szerződésmódosítási kikötések semmissé válásával, és az ezzel kapcsolatos elszámolás megtörténtével oka fogottá vált felperes ezirányú keresete.”

Fővárosi Törvényszék ítélet – 31. oldal

Elmaradt az elsőfokú bírósági eljárás során annak a vizsgálata, hogy a kölcsönszerződés referencia kamatozású-e, és ha igen, akkor az egyoldalú szerződésmódosításnak számít-e, így tisztességtelennek tekinthető-e?

A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla ítéletében hiányosan szerepel a referencia-kamatozás kérdés. Csupán a szerződés tartalmát ismerteti:

„[11] ...a hitel kamatait a kiválasztott deviza iránti nemzetközi kereslet-kínálat alapján alakuló elszámoló árak határozzák meg (LIBOR, EULIBOR), mely rendszeres időközönként változik a kiválasztott devizanem mindenkor piaci viszonyaihoz igazodóan. Egy kamatperiódus alatt a kamatláb változatlan marad, annak ellenére is, ha a piaci viszonyokban változás következik be. A kamatszint a finanszírozás devizanemében különbözik a forint kamatszintjétől, és teljesen más tendenciát követhet.”

Fővárosi Ítéltábla ítélet - 3. oldal

Az elsőfok döntésének ismertetése a másodfokú ítéletben:

„[20] A szerződés tartalmazza a THM mértékét, így a r.Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjának megfelel. A kölcsönszerződés III.2. pontja a kamat meghatározásaként a hirdetményre utal, ezzel a 6/2013. PJE határozat 5. pontjában és az indokolásban foglaltak szerint megfelelően meghatározott volt, így az nem sértette az r.Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontját. A változó kamatozásra tekintettel a kölcsön kamatának mértékét a szerződéskötés időpontjában nem lehetett meghatározni a teljes futamidőre, csak tájékoztató jelleggel. Az elszámolási törvény ugyanakkor az egyoldalú kamatemelés tisztességtelenségét már teljeskörűen rendezte, így a kamatemelésből igény bíróság előtt nem volt érvényesíthető.

{21} Az elsőfokú bíróság rámutatott arra is, hogy a szerződés tartalmazta azoknak a feltételeknek és körülményeknek a meghatározását, amely esetben a hiteldíj megváltoztatható, ezért megfelelt az r.Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontjának. A szerződésben található egyoldalú szerződésmódosítási kikötések utólagos semmissé válásával, és az ezzel kapcsolatos elszámolás megtörténtével a felperes ezirányú keresete már nem bírálható el. A kölcsönszerződés az r.Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjának is eleget tett, mert kiszámítható módon tartalmazta a törlesztőrészletek összegét, így megfelelt a Kúria 6/2013. PJE határozatában foglaltaknak.”

Fővárosi Ítéltábla ítélet – 5. oldal

Teljesen egyértelmű, hogy nem a szerződés „utólagos semmissé válását” kértük a bíróságtól, hanem pontosan az ellenkezőjét, annak a megállapítását, hogy referencia kamatozású a szerződésünk és ez nem tekinthető tisztességtelen szerződési pontnak!

A későbbiekben nem tér ki az ítélet erre a kérdésre, így az Ítéltábla teljesen hibásan a Hirdetményre hivatkozik:

„[56] A szerződés III.3. pontja az ügyleti kamat éves százalékos mértékét tájékoztató jelleggel rögzíti, a szerződés hatálya alatt pedig a szerződés részévé tett Hirdetményben megállapított kamatláb az irányadó arra is figyelemmel, hogy a valós kamatfizetési kötelezettség nem a szerződéskötéshez, hanem a folyósításkor rögzül. Egyetértett tehát az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltakkal azzal, hogy a Hirdetmény és a szerződés rendelkezései együttesen a kamatot megfelelően határozzák meg, ami összhangban van az 1/2016. PJE határozatban kifejtett jogértelmezéssel.”

Fővárosi Ítéltábla ítélet – 12. oldal

A másodfokú ítélet tehát semmiképpen nem „utalt arra, hogy a szerződésben található egyoldalú szerződésmódosítási kikötések utólagos semmissé válásával, és az ezzel kapcsolatos elszámolás megtörténtével a felperesek ezirányú keresete már nem volt elbírálható.” Ezt a kérdést az Ítélet tábla egyáltalán nem vizsgálta!

Mivel az eljáró bíróságok ezt a kereseti kérelmet érdemében nem vizsgálták meg, az uniós irányelv fogyasztóvédelmi hatása semmilyen módon sem tudott érvényesülni. Mivel a DH törvény akadályozta az uniós irányelv fogyasztóvédelmi rendelkezésének a hatályosulását, a DH törvényt a bíróknak félre kellett volna tenniük.

3. Késedelmi kamat a perben – iratellenes döntés

Az elsőfokú ítélet még helyesen közölte a tényeket:

„A kölcsönszerződés IV.8. pont szerint a bank az egyes törlesztőrészletek késedelmes teljesítése esetén, azok esedékessé válásától számítottan a jelen szerződésben kikötött kamaton felül, a késedelem időtartamára késedelmi kamatot is jogosult felszámítani. A késedelmi kamat mértéke a meg nem fizetett tőketartozás után, jelen szerződésben rögzített ügyleti kamaton felül a bank Hirdetményében meghatározott mértékű kamat (jelenleg évi 6%). Minden egyéb lejárt követelés esetében a késedelem időpontjában érvényes, a bank Hirdetményében meghatározott mértékű késedelmi kamat kerül felszámításra, ami jelenleg évi 20%.”

Fővárosi Törvényszék ítélet – 3. oldal

Az ítélet indoklása tartalmazza alperes Erste Bank valótlan állítását:

„A 20 %-os késedelmi kamat vonatkozásában az alperes kiemelte, hogy a szerződés fő tárgya vonatkozásában történő késedelmes fizetés esetén a szerződés IV/8. pontja a szerződéskötéskor évi 6 % késedelmi kamatot határozott meg. A 20 %-os késedelmi kamat a minden egyéb lejárt követelés késedelmes fizetése után számítandó, amely nem tisztességtelen.”

Fővárosi Törvényszék ítélet – 20. oldal

Az elsőfokú ítélet indoklása az alperesi állítást szó szerint megismétli:

„A szerződés fő tárgya vonatkozásában történő késedelmes fizetés esetén a szerződés IV/8. pontja a szerződéskötéskor évi 6 % késedelmi kamatot határozott meg. A 20 %-os késedelmi kamat a minden egyéb lejárt követelés késedelmes fizetése után számítandó, amely nem tisztességtelen.”

Fővárosi Törvényszék ítélet – 29. oldal

A másodfokon eljáró bíróság, tovább torzított a szerződési pontban rögzített szabályon:

„A felperesek a kifogásolt késedelmi kamat tekintetében is tévesen hivatkoztak arra, hogy a szerződéses szolgáltatás késedelmes fizetése esetére a 20%-os mértékű késedelmi kamat felszámítása tisztességtelen. Valójában a 20%-os mérték nem a tőke, kamat, és kezelési költség, valamint az egyéb törlesztőrészlet részét képező, a főszolgáltatás körébe tartozó

fizetési kötelezettség késedelmes teljesítéséért felszámítható összeg, hanem minden, ezen túl felmerülő fizetési kötelezettség késedelmi kamata. A törlesztőrészletek késedelmes fizetésére ezzel szemben ügyleti plusz 6% késedelmi kamat felszámítását írja elő a szerződés, ezért a késedelmi kamat kikötését az elsőfokú bíróság helyesen nem tekintette a felperes hivatkozása szerint már mértékénél is fogva tisztességtelennek. Megjegyzi az ítélet, hogy az r.Ptk. 301. §-a egyébként is lehetővé teszi a túlzott mértékű késedelmi kamat mérséklését, mellyel az esetleg így okozott jogsérelem kiküszöbölhető.”

Fővárosi Ítélet – 11. oldal

Így azzal, hogy teljesen pontosan idéztük a szerződés pontjait, az ítélet szerint mi hivatkoztunk „tévesen”, nem pedig a valótlan állítást állító alperes Erste Bank!

Az, hogy a 20% késedelmi kamatláb miért nem tisztességtelen, nem lett megindokolva semmilyen módon sem elsőfokon, sem másodfokon.

A hivatkozott szerződési pont kizárólag az „egyes törlesztőrészletek késedelmes teljesítésére” vonatkozik. A törlesztő részlet minden kétség nélkül három részből áll: tőke-, kamat- és kezelésköltség összeg. A „meg nem fizetett tőketartozás után” ügyleti kamatláb + 6%. „Minden egyéb lejárt követelés esetében”, ami kizárólag csak kamatösszeg tartozás és/vagy kezelési költség tartozás lehet, a késedelmi kamatláb 20%.

A szerződés rendelkezését egészen egyszerűen nem lehet másként értelmezni!

Feltéve, ha tisztességes bírói eljárás folyik...

A 20% késedelmi kamatláb tisztességtelenül magas vizsgálata volt a felperesek kezdeményezése:

„A szerződésben az ügyleti kamat 2,29%-os. Ehhez képest a 20% kb. kilencszeres kamatmérték. Ft kölcsönök esetében az ügyleti kamat és a késedelmi kamat közti különbség lényegesen kisebb.

Ez már önmagában is tisztességtelenné teszi a 20% késedelmi kamatot....

A C-96/16. és C-94/17. egyesített ügyek szerint a spanyol legfelsőbb bíróság tisztességtelennek találta a fogyasztói szerződésekben az olyan késedelmi kamatot, amely 2 százalékpontonál nagyobb mértékben meghaladta az ügyleti kamatot....

A késedelmi kamatmérték azért is tisztességtelen, mert nem a nyilvántartás devizaneméhez tartozó szokásos késedelmi kamathoz, hanem a Ft késedelmi kamatához igazodik.”

Fellebbezés a Fővárosi Ítéletén – 39. oldal - 2022. március 17.

A felperes a fellebbezés ezen részén hivatkozott a 93/13 irányelvre, valamint az irányelv értelmezése kapcsán az alábbi EUB döntésekre:

C-96/16. és C-94/17. egyesített ügyek

A tisztességtelenségi vizsgálat helyett a Fővárosi ítélet az ítéletében ismerteti az elsőfokú eljárás fontosabb elemeit:

„[2] Az alperes ellenkérelmében...A szerződés IV.8. pontjában rögzített 20%-os késedelmi kamat nem a szerződés főtárgya késedelmes fizetése esetére meghatározott kamat, hanem minden egyéb lejárt követelés késedelmi kamata, amely nem tisztességtelen.”

Fővárosi Ítéltábla ítélet – 2. oldal

Az ítéletben az alábbi módon került ismertetésre a szerződés késedelmi kamat rendelkezése:

„[7] A késedelmi kamat mértékét a tőketartozás és a meg nem fizetett tőketartozás után a szerződés megkötésének időpontjában évi 6%-ban, míg minden egyéb lejárt követelés esetében a szerződéskötés időpontjában évi 20%-ban határozták meg (IV.8. pont).”

Fővárosi Ítéltábla ítélet – 3. oldal

Az ítéltábla ítéletében szerepel az elsőfokú bíróság döntése:

„A 20%-os késedelmi kamattal összefüggésben az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy a szerződés főtárgya késedelme esetére a szerződés IV.8. pontja 6%-ban határozta meg a szerződéskötés időpontjára a késedelmi kamatot, míg a 20% az egyéb lejárt követelések utáni késedelmi kamat, amelynek kikötése nem tisztességtelen.” (18. pont)

Fővárosi Ítéltábla ítélet – 5. oldal

Az ítéltábla ítéletében az alábbiak szerint foglalja össze a fellebbezést:

„[29] A késedelmi kamatmérték tisztességtelensége körében fenntartották, hogy a szerződésben meghatározott 2,29%-os ügyleti kamathoz képest a 20%-os késedelmi kamat már százalékos mértékénél fogva is tisztességtelen. Az r.Hpt. 213. § (1) bekezdése szerinti semmisség fennállását is állították megismételve a korábbi érveiket.”

Fővárosi Ítéltábla ítélet – 7. oldal

A felülvizsgálati kérelemben világosan megmutattuk, hogy iratellenes az Ítéltábla döntése azonban a bírói indoklás szerint mi „tévesen hivatkoztunk”:

„14. A felperesek a kifogásolt késedelmi kamat tekintetében is tévesen hivatkoztak arra, hogy a szerződéses szolgáltatás késedelmes fizetése esetére a 20%-os mértékű késedelmi kamat felszámítása tisztességtelen. Valójában a 20%-os mérték nem a tőke, kamat, és kezelési költség, valamint az egyéb törlesztőrészlet részét képező, a főszolgáltatás körébe tartozó fizetési kötelezettség késedelmes teljesítéséért felszámítható összeg, hanem minden, ezen túl felmerülő fizetési kötelezettség késedelmi kamata. A törlesztőrészletek késedelmes fizetésére ezzel szemben ügyleti plusz 6% késedelmi kamat felszámítását írja elő a szerződés, ezért a késedelmi kamat kikötését az elsőfokú bíróság helyesen nem tekintette a felperes hivatkozása szerint már mértékénél is fogva tisztességtelennek. Megjegyzi az ítéltábla, hogy az r.Ptk. 301. §-a egyébként is lehetővé teszi a túlzott mértékű késedelmi kamat mérséklését, mellyel az esetleg így okozott jogsérelem kiküszöbölhető. Ítéltábla [44]

Az Ítéltábla állítását a kölcsönszerződés tartalma, felperes és még az alperes állítása is cáfolja!!!

Az Ítéltábla: „Valójában a 20%-os mérték nem a tőke, kamat, és kezelési költség, valamint az egyéb törlesztőrészlet részét képező... hanem minden, ezen túl felmerülő fizetési

kötelezettség késedelmi kamata.” „A törlesztőrészletek késedelmes fizetésére ezzel szemben ügyleti plusz 6% késedelmi kamat felszámítását írja elő a szerződés”

A kölcsönszerződés IV.8. pontja szerint valójában: „A késedelmi kamat mértéke a meg nem fizetett tőketartozás után a jelen szerződésben rögzített ügyleti kamaton felül... jelenleg 6%. Minden egyéb lejárt követelés esetében ... jelenleg évi 20%.”

Felperes havonta jelentkező fizetési kötelezettsége a kölcsönszerződés IV.2. pontja szerint: „.... türelmi idő alatt a kamat, a kezelési költség havonta esedékessé váló része együttesen képezi a havi törlesztést, a türelmi idő leteltét követően a kölcsön, valamint a kamat és a kezelési költség havonta esedékessé váló része együttesen képezi a havi törlesztő részletet.”

Felperesnek havi rendszerességgel kizárólag csak az alábbi három tételt kell fizetnie:

a, kamat összeg

b, kezelési költség összeg

c, kölcsön-tőke összeg

A kölcsönszerződés IV.3. pontja szerint: „A kamat és kezelési költség (törlesztés)... együttes összege: 422,16 CHF” „A tőke, kamat és kezelési költség... együttes összege: 1.57,54 CHF”

A szerződés rendelkezései teljes mértékben egyértelműek, ez alapján a késedelmi kamat:

a, késedelmes kamat összegre: 20%

b, késedelmes kezelési költség összegre: 20%

c, késedelmes kölcsön-tőke összeg: ügyleti kamat +6%

Az alperes tájékoztatása:

„Alperes csatolta a Hirdetményt (hivatalos tájékoztató a lakossági hitelek esetén alkalmazott kondíciókról, díjakról, jutalékokról és ezek teljesítési rendjéről). Ennek 10. oldalán lévő adataiból megállapítható, hogy a késedelmi kamat, függetlenül attól, hogy forint- vagy devizahitelről van szó, egységesen 6% (tőke) illetve 20% (kamatra és minden díjra, költségre).” (Alperes 11. – Hirdetmény melléklet 10. oldal)”
(Felperesi nyilatkozat 162. oldal)

Az Ítéltábla állítása nem egyezik a valósággal, a szerződés egyértelmű (ám felperes szerint tisztességtelen) meghatározásával. Mivel az Ítéltábla kizárólag csak a „felperes téves hivatkozásának” tartotta a 20%-os mértékű késedelmi kamat tisztességtelennek állítását, nincs valós indoklás az ítéletben.”

Felülvizsgálati kérelem – 60. oldal – 2022. augusztus 23.

A Kúria az ítéletében teljesen hibásan, iratellenesen ismerteti tényállásként a késedelmi kamatot:

„[3] ...A késedelmi kamat mértékét a tőketartozás és a meg nem fizetett tőketartozás után a szerződés megkötésének időpontjában évi 6%-ban, míg minden egyéb lejárt követelés esetében a szerződéskötés időpontjában évi 20%-ban határozták meg (IV.8. pont).”

Kúria ítélet - 2. oldal

A Kúria az ítéletében az első és másodfokú ítélet ismertetésénél két alkalommal is teljesen hibásan, iratellenesen ismerteti a késedelmi kamatot:

„[14] Rámutatott arra is, hogy a szerződés főtárgya vonatkozásában történő késedelmes fizetés esetén a szerződés IV/8. pontja a szerződéskötéskor évi 6 % késedelmi kamatot határozott meg. A 20 %-os késedelmi kamat a minden egyéb lejárt követelés késedelmes fizetése után számítandó, amely nem tisztességtelen.

Kúria ítélet - 4. oldal

[21] A másodfokú bíróság a felperesek által kifogásolt késedelmi kamat tekintetében rámutatott arra, hogy valójában a 20%-os mérték nem a tőke, kamat és kezelési költség, valamint az egyéb törlesztőrészlet részét képező, a főszolgáltatás körébe tartozó fizetési kötelezettség késedelmes teljesítéséért felszámítható összeg, hanem minden, ezen túl felmerülő fizetési kötelezettség késedelmi kamata. Hangsúlyozta, hogy a törlesztőrészletek késedelmes fizetése esetére ügyleti plusz 6% késedelmi kamat felszámítását írja elő a szerződés, ezért a késedelmi kamat kikötését az elsőfokú bírósággal egyezően nem tekintette tisztességtelenné.”

Kúria ítélet - 6. oldal

A Kúria ítélete ismerteti a felülvizsgálati kérelmünket:

„[38] Tisztességtelenné, eltúlzottan magasnak találták a szerződésben kikötött 20% késedelmi kamatmértéket. Hangsúlyozták, hogy az ügyleti kamat mértékéhez képest ez jelentősen eltúlzott, amely már önmagában tisztességtelenné teszi a 20%-os késedelmi kamatkikötést. Állításuk szerint a késedelmi kamatmérték azért is tisztességtelen, mert nem a nyilvántartás devizaneméhez tartozó szokásos késedelmi kamathoz, hanem a forint késedelmi kamatához igazodik.”

Kúria ítélet - 9. oldal

Mivel az eljáró bíróságok a 20% mértékű késedelmi kamat tisztességtelenségét nem vizsgálták meg, az uniós irányelv fogyasztóvédelmi hatása semmilyen módon sem tudott érvényesülni. Azért, hogy az eljáró bíróságok mindenképpen az alperes bank számára kedvező döntést tudjanak hozni, a tisztességes bírói eljárás több évtizedes elveit sutba dobták, és a szerződés szövegét egész egyszerűen meghamisították!

Feltételezem, hogy az OBH részéről nem történt olyan jellegű oktatás az elmúlt években, hogy ezt megcsinálhassák.

4. Kockázatfeltáró nyilatkozat a perben – iratellenes döntés

Az Ítélet tábla helyesen megállapította, hogy egy általános kockázati tájékoztató került átadásra, ismertetésre és aláírásra:

„[10] A kölcsönszerződésben az adós aláírásával igazolta, hogy a finanszírozásnak a kockázatairól világos tájékoztatást kapott, a kockázati összetevőket ismeri és a hitelt ennek ismeretében is fel kívánja venni. Az adós nyilatkozata szerint a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól szóló tájékoztatást elolvasta, megértette és tudomásul vette.

[11] A felperesek által aláírt „Tájékoztatás a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól” elnevezésű okiratban az alperes felhívta a felperesek, mint adósok figyelmét arra, hogy a...”

„[15] A tájékoztatás aláírásával a felperesek tudomásul vették a választott devizakonstrukció előnyeit és annak kockázatait is...”

Fővárosi Ítéltábla ítélet – 3. oldal

Később azonban az Ítéltábla teljesen tévesen megállapította, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozat került aláírásra:

„[40] Az árfolyamkockázat felperesek általi viselésével kapcsolatos tájékoztatás megfelelősége tekintetében az ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság döntését és érvrendszerét. Helyesen értékelte az elsőfokú bíróság, hogy a kölcsönszerződés VII.2. pontja, a felperesek által aláírt külön okiratba foglalt kockázatfeltáró nyilatkozat és a szerződés egyéb rendelkezései a 2/2014. PJE határozatban, valamint az EUB ítéletekben megfogalmazott elvárási rendszernek megfelelnek.

Fővárosi Ítéltábla ítélet – 8. oldal

„[42] A szerződés árfolyamkockázati tájékoztatóval kapcsolatos VII.2. pontja, valamint a külön okiratba foglalt kockázatfeltáró nyilatkozat tartalma ezeknek az elvárásoknak megfelelt...”

Fővárosi Ítéltábla ítélet – 8. oldal

A Kúria ítélete a felülvizsgálati kérelem részben helyesen rögzíti a kérelmünket:

„[32] Hivatkoztak arra is, hogy a per folyamán az alperes nem tudta igazolni, hogy ismertette és aláíratta volna a kölcsönszerződéshez közvetlenül kapcsolódó „devizafinanszírozás kockázata” című nyilatkozatot és erről szóban sem kaptak előzetesen információt.”

„[34] ...Hivatkoztak arra, hogy a szerződésüknek háromféle árfolyamkockázata volt, amelyet a másodfokú bíróság nem tárt fel.”

Kúria ítélet - 8. oldal

A Kúria döntése egészen megdöbbentő:

„[52] Nem megalapozott a felperesek azon hivatkozása, hogy a per folyamán az alperes nem tudta igazolni, hogy ismertette és aláíratta volna a kölcsönszerződéshez közvetlenül kapcsolódó „devizafinanszírozás kockázata” című nyilatkozatot. Nem vitásan a felperesek aláírták a „Tájékoztatás a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól” elnevezésű okiratot, amelyben az alperes felhívta a felperesek, mint adósok figyelmét arra, hogy a devizában történő finanszírozás választásával élvezhetik a választott deviza piacának előnyeit, ugyanakkor viselik annak kockázatait is. Kiemeli a Kúria: nem a kockázatfeltáró nyilatkozat címének, elnevezésének van jelentősége, hanem annak, hogy miről és milyen tartalommal kaptak tájékoztatást az adósok...”

Kúria ítélet - 12. oldal

Van tehát két árfolyamkockázat ismertető dokumentum, egy általános tájékoztatás és egy szerződéshez kapcsolódó nyilatkozat. A két dokumentumból csak az általánost adta át az

alperes ERSTE bank. Ebben a tájékoztatóban nem szerepel a lakáskasszás kombinált deviza elszámolású kölcsön semmilyen módon. Így nem szerepel ennek a kölcsönnek a speciális három kockázata sem.

A Kúria pontosan tudta, hogy milyen nagy jelentősége van a szerződéshez kapcsolódó kockázatfeltáró nyilatkozatnak, így írta az ítéletbe:

„[63] Ahogy arra a Kúria már több esetben rámutatott: a régi Ptk. 205.§ (3) bekezdése a feleket a szerződéskötés során terhelő általános együttműködési és tájékoztatási kötelezettséget rögzíti. A fogyasztóval kötött devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén ehhez képest a régi Hpt. szerződések megkötésekor hatályos 203.§-a speciális tájékoztatási kötelezettséget telepített a pénzügyi intézményre, amikor előírta, hogy fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja azzal, hogy devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén a kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztő részletre.... az árfolyamkockázati tájékoztatás megfelelősége vonatkozásában kialakult értelmezése tárgyában meghozott EUB ítéletek, továbbá az azokat figyelembe vevő 6/2013 és 2/2014 PJE határozatok alapján kell megítélni.”

Kúria ítélet - 14. oldal

Mindegyik bírói szint teljes mértékben figyelmen kívül hagyta, hogy nem készült a szerződéshez kapcsolódóan „kockázatfeltáró nyilatkozat”, így nem lett „feltárva a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázat”.

A felülvizsgálati kérelemben pontosan ismertettük az előzményeket:

„Felperes jelen felülvizsgálati kérelemben az Ítéltábla ítélete felépítésének logikáját követi.

1.

„...Helyesen értékelte az elsőfokú bíróság, hogy a kölcsönszerződés VII.2. pontja, a felperesek által aláírt külön okiratba foglalt kockázatfeltáró nyilatkozat és a szerződés egyéb rendelkezései...” Ítéltábla [40]

„A szerződés árfolyamkockázati tájékoztatóval kapcsolatos VII.2. pontja, valamint a külön okiratba foglalt kockázatfeltáró nyilatkozat tartalma ezeknek az elvárásoknak megfelelt...” Ítéltábla [42]

Az ítéltábla figyelmen kívül hagyta felperes azon állítását, hogy nem kapták meg a „külön okiratba foglalt kockázatfeltáró nyilatkozatot”:

„Felperes a 2022. január 20.-i nyilvános tárgyaláson:

Az eddigi nyilatkozataimat változatlanul fenntartom, kiemelném, hogy az alperes a december 2-i jegyzőkönyvbe foglalt felhívásoknak nem tett eleget, amit pedig csatolt a december 30-i beadványához az egy külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól elnevezésű tájékoztatás, ezt a felperesek megkapták az azon szereplő aláírást sem vitatják, azonban kockázatfeltáró nyilatkozatot, ahogy hivatkozta, nem csatolt, és a felperesek ilyet nem is kaptak...

...továbbá a szerződés 4. oldalának alulról a 4. francia bekezdése említi a folyósítási feltételek közt, hogy annak feltétele, hogy a deviza finanszírozás kockázata aláírásra és benyújtásra került, de ilyen dokumentum nem volt, elképzelhető, hogy ez egy olyan speciális a konkrét szerződéshez fűződő tájékoztatás lett volna amire csak az alperes tudna nyilatkozni, hogy volt-e ilyen tájékoztatás, tehát az általános tájékoztatáson túlmenően egy konkrét tájékoztatás. (Tárgyalási jegyzőkönyv 18. – felperes - 2. oldal)”

(Felperesi nyilatkozat 30. oldal)

Egyértelmű tény, hogy a per folyamán alperes nem tudta igazolni, hogy ismertette volna és aláíratta volna a kölcsönszerződéshez közvetlenül kapcsolódó „devzafinanszírozás kockázata” című nyilatkozatot. Az írásbeli nyilatkozat törvényi előírás:

„A Hpt. 203. § (6) bekezdés a hitelnyújtót kötelezi kockázatfeltárára (második árfolyamkockázat), a (7) bekezdés pedig meghatározza, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatnak mit kell tartalmaznia. A kölcsönszerződéshez kapcsolt minden konkrétumot nélkülöző „tájékoztatás a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól” nem tekinthető megfelelő tájékoztatásnak, hiszen csupán általánosságokat tartalmaz. Tényszerű a gazdasági hatásokat bemutató az uniós elveknek megfelelő tájékoztatás helyett félrevezető információt tartalmaz, a tájékoztató azt sem tartalmazza egyértelműen, hogy a forint svájci frankhoz viszonyított árfolyam romlásával nem csupán a törlesztőrészletek növekednek, hanem a bank által nyilvántartott adósság összege is. A nem fizetett törlesztés következményei is hiányoznak a kockázat ismertetéséből. Az alperes a tájékoztatásra nem felel meg az átláthatóság követelményének sem, mert abból csak arra lehet következtetni, hogy a CHF árfolyam a szerződés teljes időtartama alatt stabil marad. (Főv.Töv. 18-I – 10. oldal).”

(Felperesi nyilatkozat 36. oldal)

Felülvizsgálati kérelem – 31. oldal – 2022. augusztus 23.

„Felperes ismételten megerősíti, hogy azt a kockázatfeltáró nyilatkozatot melyre a szerződés hivatkozik és a 2/2014 PJE utal, nem látta, nem ismeri és nem írta alá.”

Felülvizsgálati kérelem – 49. oldal – 2022. augusztus 23.

„20.

Az Ítélet tábla a helyes megállapítása után nem vonta le a következtetést. Nem vizsgálta meg felperes kérése ellenére sem, hogy a szerződéshez közvetlenül kapcsolódó három különböző árfolyamkockázat tisztességes volt-e?

„Csak később vált ismertté, hogy a szerződésnek háromféle árfolyamkockázata is van, egyrészről az amit említettem, hogy a szerződés aláírása és a folyósítás között lehetséges egy árfolyamváltozás, és ez fogja meghatározni a deviza nyilvántartási összeget, amely végig a futamidő alatt a felpereseket, minket fog terhelni ez a kockázat, másrészről arról sem esett szó, hogy volt egy lakáskasszás előtörlesztésünk, és hogy ennek is van egy árfolyamkockázata, mivel mi öt éven keresztül forintban tettük félre ezt a megtakarítást, és az előtörlesztés egyösszegben történt és az előtörlesztéskor, mivel a forint gyengébb volt tehát itt volt egy átszámítás a forintról a svájci frankra, és kevesebb összeg lett emiatt átszámítva, ennek a kockázatát is nekünk kellett viselni. Harmadrészt pedig arról sem tájékoztattak, hogy a

törlesztőrészletek összege is változhat, illetve, hogy a törlesztőrészletek összege hogy változhat-e erről tájékoztattak, csak azt mondták, hogy ez a változás nem várható, hogy tartós és jelentős emelkedés fog bekövetkezni a futamidő alatt.

2011-ben amikor lejárt a szerződéskötéshez képest az öt éves türelmi idő, akkor próbáltunk az alperestől írásban is információt kérni, hogy mennyi lesz a havi törlesztőrészletek összege, erre az alperestől nem kaptunk választ az írásbeli kérdéseink ellenére, illetve arról tájékoztattak, hogy nem tudják, hogy mennyi lesz az árfolyam, illetve nincs ilyen törvényi kötelezettségük, hogy választ adjanak.”

(Tárgyalási jegyzőkönyv 15. – felperes - 3. oldal)

(Felperesi nyilatkozat 35-36. oldal)

„Felperesnek a következő tájékoztatást mindenképpen át kellett volna adnia:”

„A lakáskasszás kombinált kölcsönnek magas, speciális kockázata van, arra kell számolni, hogy az elért állami támogatást teljesen elviszi a forintgyengülés hatása” (Felperes 6. – 11. oldal)

„A szerződésből eredő harmadik árfolyamkockázat szintén speciális abból a szempontból, hogy a káros hatását később esetleges kedvező árfolyamváltozás sem tudja kompenzálni.”

„Az alperesek nem közölték semmilyen módon a felperesekkel, hogy a Lakáskasszával kombinált kölcsönterméknek nagyon jelentős árfolyamkockázata van. A kockázat ismertetést az alperes elmulasztotta...” (Felperes 6. – 15. oldal)

„Alperesnek ismertetnie kellett volna, hogy most olyan árfolyamkockázatot vállal a lakástakarékpénztári konstrukcióval, amely nagyon jelentős, akár egy millió forintot is okozhat forint gyengülés esetén.”

(Felperes 6. – 15. oldal)

(Felperesi nyilatkozat 120. oldal)

„A szerződésből eredő harmadik árfolyamkockázat szintén speciális abból a szempontból, hogy a káros hatását később esetleges kedvező árfolyamváltozás sem tudja kompenzálni, hogy olyan árfolyamkockázatot vállal a lakás takarékpénztári konstrukcióval, amely nagyon jelentős akár egymillió forintot is okozhat e forintgyengülés esetén, továbbá az előtörlesztést a folyósítási árfolyammal kell átszámolni. (Fővárosi Törvényszék 18-I – 10. oldal)”

(Felperesi nyilatkozat 120. oldal)

Az Ítélet tábla úgy hozott döntést, hogy nem tárt fel mindhárom árfolyamkockázatot, azt, hogy van amikor a forintgyengülés, van amikor a forint erősödés okoz veszteséget a felperesnek. Nem vizsgálta meg, hogy az alperes tájékoztatása mindenre kiterjedt-e?

Korrekt és teljeskörű tájékoztatás hiányában felperes nem volt tisztában a szerződés rá nézve hátrányos gazdasági hatásaival.

Felülvizsgálati kérelem – 79. oldal – 2022. augusztus 23.

Mivel az eljáró bíróságok ezt a kereseti kérelmet érdemében nem vizsgálták meg, az uniós irányelv fogyasztóvédelmi hatása semmilyen módon sem tudott érvényesülni. Ennél a pontnál is szembetűnő a tisztességtelen bírói eljárás – annak érdekében, hogy mindenképpen az alperes Erste Bank legyen pernyertes.

5. Tiltott kereskedelmi gyakorlat, a megtévesztés esetei a perben

Egy komplett uniós fogyasztóvédelmi irányelv alkalmazását mellőzték a peremben a bíróságok.

„A bíróság azonban nem vizsgálta meg, pl. hogy eltitkolt-e lényeges információt alperes, ebben a kérdésben az állításokat nem vetette össze, azokat az elvárható alapossággal nem vizsgálta meg.

A felsoroltak ismeretében elsőként meg kellett volna állapítani a per tárgyát képviselő deviza elszámolású kölcsön (általánosan elterjesztett nevén devizahitel) alapvető tulajdonságait, jellegzetességeit. Majd meg kellett volna állapítani, milyen lett volna az uniós és (az esetleg szigorúbb) hazai előírásoknak megfelelő fogyasztói tájékoztatás. Fel kell tárni, hogy milyen információkat kívánt ténylegesen közölni a szerződéskötés folyamatában, illetve a szerződésben alperes? Végül azt lett volna szükséges megállapítani, hogy a konkrétan adott tájékoztatás világos, érthető volt-e, valamint alperes részéről a szerződéskötés során tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat felmerült-e? A C-453/10 ítélet tartalmaz erre nézve általános elveket...”

Fellebbezés a Fővárosi Ítéltáblán - 2. oldal - 2022. március 17.

„A fentiek alapján a Bíróságnak azt kellett volna megvizsgálnia, hogy az alperes:

- folytatott-e tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot (megtévesztő tevékenység, megtévesztő mulasztás)?
- torzította-e felperes döntését?
- eleget tett-e a szakmai gondosság követelményének?
- átadott-e minden releváns információt?
- eltitkolt-e lényeges információt?
- adott-e félreérthető információt?
- ismertette-e felperes részére a deviza elszámolású kölcsön hátrányos tulajdonságait?
- a kockázatokat tárgyilagosan és pontosan bemutatta-e?”

Fellebbezés a Fővárosi Ítéltáblán - 3. oldal - 2022. március 17.

„Az ítélet nem vette figyelembe a felperesi tényállításokat:

- azt, hogy az alperes számol határidős árfolyamot, mely a kamatparitás több, mint 100 éve ismert elméletén alapszik,
- azt, hogy a határidős árfolyam az elmúlt évtizedekben azt mutatja, hogy a forint gyengülni fog
- azt, hogy a devizahitelezés időszakában (2000-2008) a forint nem gyengült olyan mértékben, amire számítani lehetett, a forint felülértékeltté vált (ezt tartalmazza pl. a Bankszövetség 2006. januári anyaga, a BÉT 2004 őszi tanulmánya, amely 2014 végére 100 forint CHF erősödést jelzett előre
- azt, hogy az árfolyam gyengülésére kell számítani, ami azt jelenti, hogy a devizahitel törlesztő részlete folyamatosan emelkedni fog
- azt, hogy másként alakul a devizás és a forintos kölcsön törlesztő részlete, a forintos fizetése egyre könnyebb, mert az infláció megeszi a törlesztő részlet egy részét, míg a devizásé nehezebb, mert egyre nő a törlesztő részlet (eltérő a törlesztési karakterisztika)

- azaz a devizás kölcsön csak a futamidő elején kedvezőbb, mint a forintos kölcsön
- azt, hogy a banki ügyintéző azt mondta, amit a Bankszövetség állított 2006 januárjában: nem kell félni a devizahiteltől...”

Fellebbezés a Fővárosi Ítéltáblán - 23. oldal - 2022. március 17.

„A bíróság szerint a felperes korlátlan kockázatot vállalt a kedvezőbb kamat fejében, és ez világosan, érthetően kiderül a kockázatfeltáró nyilatkozatból. A bíróság nem tulajdonított jelentőséget a felperes jogi képviselője által megfogalmazott és elvárt bankszakmai és közgazdasági ismeretek átadása hiányának. Ezzel a bírói negligenciával szemben a C-186/16 számú ítélet viszont a szolgáltató feladatává teszi azt, hogy minden, a szerződéskötéskor rendelkezésére álló információt megosszon a fogyasztóval, hogy az gazdasági következményekre tekintettel, alapos döntést hozhasson. A bíróság úgy vélte, hogy nem feladata a felperes által hivatkozott közgazdasági összefüggések vizsgálata. Ezzel szemben az ügy ura a felperes, aki meghatározza a perbe vitt jog és tényállás kereteit, és ha a felperes azt állítja, hogy a vele szerződő másik félnek tudomása volt olyan körülményekről, amelyek alapján biztosan tudhatta, hogy a fogyasztó csak rosszabbul járhat a szerződéses konstrukció immanens sajátosságai miatt, akkor ezt a tényelőadást a bíróság köteles megvizsgálni, és- ha nincs meg hozzá a megfelelő szakértelme- akkor szakértő bevonásával levonni a következtetést, azaz megállapítani, hogy valós volt-e a felperesi tényállítás, és rosszhiszeműen, lényeges információt eltitkolva kötött-e szerződést az alperes a felperessel, vagy sem. Ezt a bíróság téves jogi álláspontjából eredően nem volt hajlandó vizsgálni, így nem merítette ki a felperesi keresetet, megalapozatlanul, a perbe vitt tényállítás érdemi vizsgálata nélkül döntött arról.”

Fellebbezés a Fővárosi Ítéltáblán - 24. oldal - 2022. március 17.

A felperes a fellebbezés ezen részén hivatkozott a 93/13 és a 2005/29 irányelvre, valamint az irányelvek értelmezése kapcsán az alábbi EUB döntésekre:

C-453/10

C-186/16

A fentiekben ismertetett kérelmünket az ítéltábla így foglalta össze:

„[24] Az árfolyamkockázati tájékoztatás tisztességtelensége körében az elsőfokú bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy az alperes tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott-e, torzította-e a felperes döntését. Eleget tett-e a szakmai gondosság követelményének, átadott-e minden releváns információt vagy eltitkolt-e lényeges információkat, továbbá adott-e félreérthető tájékoztatást, és ismertette-e a felperesek részére a deviza elszámolású kölcsön hátrányait, a kockázatot tárgyilagosan és pontosan mutatta-e be. Ezzel kapcsolatban a BH2020. 151 számú és a BH2021. 141 számú eseti döntésben foglaltakra, valamint számos egyedi ítéletre hivatkoztak.”

Fővárosi Ítéltábla ítélet – 6. oldal

Az ítéltábla a saját döntésével kapcsolatban az alábbi indoklást fejtette ki:

„[46] Nem szükséges ugyanakkor a felperesek hivatkozása szerint az árfolyamkockázati tájékoztatónak részletes közgazdasági elemzést vagy a jövőre vonatkozó árfolyam prognosztizálást tartalmaznia.”

Fővárosi Ítéltábla ítélet – 10. oldal

Az Ítéltábla megindokolta, hogy miért nem foglalkozott minden kereseti kérelmünkkel:

„[36] A bíróságnak a határozatát az adott ügy jellege és az eljárás során tisztázásra szoruló körülmények által meghatározott szükséges mértékben köteles megindokolni. A bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik, hogy a felek által felhozott minden észrevételt, nyilatkozatot, hivatkozást egyenként kell az ítéletben rögzíteni és azt értékelni. Különösen nem szükséges a fél szubjektív elvárását kielégítő mélységű érvrendszer szerint indokolni az ítéletet [30/2014. (IX. 30.) AB határozat Indokolás [89], 3177/2021. (IV. 30.) AB végzés Indokolás [42]].

Az elsőfokú bíróság jogi indokolása – a fellebbezésben foglaltakkal szemben – érthetően és logikusan tartalmazza az általa irányadónak vett körülmények és tények, valamint bizonyítékok értékelését, ezért az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése nem indokolt még abban az esetben sem, ha valóban nem tért ki az igen részletes, sokszor terjengős felperesi nyilatkozatok valamennyi részletére. Az ítéltábla hangsúlyozza, hogy a határozat indokolásában a felek alapvető, lényeges hivatkozásai értékelése és bemutatása szükséges, mely követelménynek az elsőfokú bíróság ítélete eleget tesz.”

Fővárosi Ítéltábla ítélet – 7. oldal

Az Ítéltábla egy Alkotmánybírósági döntés mögé bújt azért, mert súlyosan megsértette a tisztességes bírói eljárás nemzeti és uniós (közösségi) elveit. Itt van az a pont, ahol határozottan és egyértelműen megjelenik a hivatali visszaélés.

Nem a „sokszor terjengős felperesi nyilatkozatok valamennyi részletére” nem tért ki az eljáró bíróság, hanem a pontosan megfogalmazott és érvekkel kellő mértékben alátámasztott kereseti kérelem értékelése és eldöntése maradt el.

A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat és a 2/2014 PJE között szoros kapcsolat van. Erre felhívtuk a Kúria figyelmét:

„E körben hivatkozni kell a 2/2014 PJE III/1. pontjában írtakra ("[...] konkrét, hitelt érdemlőnek tűnő, később azonban tévesnek, valótlannak bizonyult tájékoztatást kapott ..." a felperes.”

Felülvizsgálati kérelem – 5. oldal – 2022. augusztus 23.

Azt, hogy a bíróságnak milyen vizsgálatot szükséges elvégezni az eljárása során, a felülvizsgálati kérelemben is összesítettük:

„Az EUB C-186/16. számú ítélete szerint a tájékoztatásnak ki kell terjednie mind arra, amiről a szolgáltató a szerződés megkötése időpontjában tudhatott, és amely a fogyasztó fizetési kötelezettségét a későbbiekben befolyásolhatja. Tehát érdemes összehasonlítani azt az ismeretanyagot, amelyet alperes tudhatott a szerződéskötést megelőzően, és azt, amelyet

átadott a fogyasztó részére szem előtt tartva azt, hogy a hitelezőnek nem tudományos ismereteket kell közölnie az árfolyamkockázati tájékoztató keretében, hanem laikus számára érthetően kell tájékoztatnia az adóst a lehetséges következményekről, hogy az alapján el tudja dönteni, vállalható-e a kockázat a számára, vagy nem."

Négy elemet kell összehasonlítani:

1. termék, a devizahitel tulajdonsága, mely jelentős részt az elmúlt 15 év árfolyamváltozásából megismerhető
 2. "amiről az alperes tudhatott a szerződéskötést megelőzően", vagyis a több száz éve felismert gazdasági törvényszerűségek
 3. a fogyasztó részére a szerződéskötés során átadott információ: mit akart közölni az alperes, azt megfelelő, egyértelmű, felismerhető formában tette-e meg?
 4. a tömegkommunikációs eszközök révén a fogyasztó számára továbbított információ
- Felülvizsgálati kérelem – 6. oldal – 2022. augusztus 23.

„A bíróság úgy vélte, hogy nem feladata a felperes által hivatkozott közgazdasági összefüggések vizsgálata. Ezzel szemben az ügy ura a felperes, aki meghatározza a perbe vitt jog és tényállás kereteit, és ha a felperes azt állítja, hogy a vele szerződő másik félnek tudomása volt olyan körülményekről, amelyek alapján biztosan tudhatta, hogy a fogyasztó csak rosszabbul járhat a szerződéses konstrukció immanens sajátosságai miatt, akkor ezt a tényelőadást a bíróság köteles megvizsgálni, és- ha nincs meg hozzá a megfelelő szakértelmek- akkor szakértő bevonásával levonni a következtetést, azaz megállapítani, hogy valós volt-e a felperesi tényállítás, és rosszhiszeműen, lényeges információt eltitkolva kötött-e szerződést az alperes a felperessel, vagy sem. Ezt a bíróság téves jogi álláspontjából eredően nem volt hajlandó vizsgálni, így nem merítette ki a felperesi keresetet, megalapozatlanul, a perbe vitt tényállítás érdemi vizsgálata nélkül döntött arról.”

Felülvizsgálati kérelem – 15. oldal – 2022. augusztus 23.

A felülvizsgálati kérelemben egyértelműen hivatkoztunk a Kúria határozatára:

„Az Ítélet tábla nem végezte el a feladatát, hiába tett meg mindent felperes, hogy ellássa minden szükséges információval a banki megtévesztéssel kapcsolatban. Ezzel az eljárással az Ítélet tábla a 6/2013. PJE, már 9 éve megfogalmazott alábbi elvárását is semmibe vette: „Amennyiben a fogyasztó nem kapott megfelelő tájékoztatást a szerződéses kockázatokról, ez - az Európai Unió Bírósága által a C-26/13. számú ügyben kifejtendő állásponttól is függően - felvetheti azt a kérdést, hogy a téves, nem a valóságnak megfelelő tájékoztatás folytán a szerződés egyes feltételei megfelelnek-e az átláthatóság elvének; ha nem, ez akár tisztességtelenséget is eredményezhet. A téves vagy nem megfelelő tartalmú tájékoztatás, illetve a félrevezető tájékoztatás - bizonyítottság esetén - annak megállapításához is vezethet, hogy az adós a szerződés megkötésekor tévedésben volt vagy a pénzügyi intézmény őt szándékosan megtévesztette.”

Felülvizsgálati kérelem – 76. oldal – 2022. augusztus 23.

A felülvizsgálati kérelemben ismételten hivatkoztunk az EUB döntésére:

„A C-453/10 ítélet tartalmaz erre nézve általános elveket:

„40 Végül, amint az a 2005/29 irányelv 6. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik, megtévesztőnek minősül a kereskedelmi gyakorlat, amennyiben hamis információt tartalmaz, és ezáltal valótlan vagy bármilyen módon – ideértve a megjelenítés valamennyi körülményét – félrevezeti vagy félrevezetheti az átlagfogyasztót az említett 6. cikk (1) bekezdésében felsorolt elemek közül egy vagy több tekintetében...”

„I-125. A két irányelv védelmi irányában meglévő konvergencia – amelyre már utaltam (63) – arról ismerhető fel, hogy a fogyasztó véleményformálásának a vállalkozó általi, tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat révén történő nem megengedett befolyásolása nem ritkán egyenlőtlenséget eredményez a szerződéses viszonyokban a fogyasztó terhére. (64) A szerződési feltétel tisztességtelen jellegét elsősorban a 93/13 irányelv – mint a közvetlenül alkalmazandó jog – rendelkezései alapján kell megítélni.”

A bíróság a két irányelvvel kapcsolatban a tényeket, állításokat nem vetette össze, az elvárható alapossággal nem vizsgálta meg.”

(Fellebbezés 3. oldal)

„A bíróság ... nem vizsgálta meg, pl. hogy eltitkolt-e lényeges információt alperes, ebben a kérdésben az állításokat nem vetette össze, azokat az elvárható alapossággal nem vizsgálta meg.

A felsoroltak ismeretében

1.

Elsőként meg kellett volna állapítani a per tárgyát képviselő deviza elszámolású kölcsön (általánosan elterjesztett nevén devizahitel) alapvető tulajdonságait, jellegzetességeit.

2.

Majd meg kellett volna állapítani, milyen lett volna az uniós és (az esetleg szigorúbb) hazai előírásoknak megfelelő fogyasztói tájékoztatás.

3.

Fel kell tárni, hogy milyen információkat kívánt ténylegesen közölni a szerződéskötés folyamatában, illetve a szerződésben alperes?

4.

Végül azt lett volna szükséges megállapítani, hogy a konkrétan adott tájékoztatás világos, érthető volt-e,

5.

valamint alperes részéről a szerződéskötés során tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat felmerült-e?”

(Fellebbezés 2-3. oldal)

Felülvizsgálati kérelem – 91. oldal – 2022. augusztus 23.

Pontosan idéztük a megtévesztés eseteit az uniós irányelvből:

„Tanács 2005/29 irányelv

6. cikk

Megtévesztő tevékenységek

(1)

Megtévesztőnek minősül a kereskedelmi gyakorlat, amennyiben hamis információt tartalmaz, és ezáltal valótlan, vagy bármilyen módon – ideértve a megjelenítés valamennyi körülményét – félrevezeti vagy félrevezetheti az átlagfogyasztót, még akkor is, ha az információ az alábbi elemek közül egy vagy több tekintetében tényszerűen helytálló, és feltéve bármelyik esetben, hogy ténylegesen vagy valószínűsíthetően arra készteti a fogyasztót, hogy olyan üzleti döntést hozzon, amelyet egyébként nem hozott volna meg

7. cikk

Megtévesztő mulasztások

(1)

Megtévesztőnek minősül az a kereskedelmi gyakorlat, amely a ténybeli körülmények alapján figyelembe véve annak valamennyi jellemzőjét és feltételét, valamint kommunikációs eszközeinek korlátait is –, az átlagfogyasztó tájékozott üzleti döntéséhez szükséges jelentős információkat hagy ki, és ezáltal – a körülményektől függően – ténylegesen vagy valószínűsíthetően ahhoz vezet, hogy az átlagfogyasztó olyan üzleti döntést hoz, amelyet egyébként nem hozott volna.”

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32005L0029&from=HU>

Felülvizsgálati kérelem – 99. oldal – 2022. augusztus 23.

Nem tudott semmiképpen sem érvényesülni a fenti irányelv fogyasztóvédelmi hatása, mivel a bíróságok nem végezték el a jogszabályok által rájuk rótt feladatukat!

A bíróságok azért folytattak tisztességtelen bírói eljárást, hogy mindenképpen az alperes Erste Bank legyen a pernyertes.

A Kúria az első- és másodfokú ítélet ismertetésekor megállapítja:

„[19]. Nem tartotta szükségesnek ugyanakkor a felperesek hivatkozása szerinti részletes közgazdasági elemzést vagy a jövőre vonatkozó árfolyam prognosztizálást.”

Kúria ítélet - 5. oldal

Iratellenes megállapításokat erősít meg a Kúria, ahelyett, hogy elvégezte volna az uniós fogyasztóvédelmi jognak megfelelő vizsgálatot.

„[24] A másodfokú bíróság ítélete indokolásában azt is rögzítette, hogy a felperesek által hivatkozott Budapesti Értéktőzsde (BÉT) értékelés, az egyéb szakmai állásfoglalások és tanulmányok nem a felperesek álláspontját támasztják alá, miszerint az alperes csalárd módon elhallgatott számára egyértelműen rendelkezésre álló, és a CHF jövőbeni árfolyamát prognosztizálható adatokat. A felperesi hivatkozással szemben a 2006-os bankszövetségi nyilatkozat a CHF állandó és stabil valutaként történő bemutatását rögzíti azzal, hogy nem kell a CHF-ben nyilvántartott devizahitelektől az adósoknak tartania. A CHF-ben folyósított összeg 15%-os pufferral történő meghatározása nem a forint jövőbeni leértékelődésével számolt.

Mindez arra utal, hogy nincs a bankoknak olyan ismerete, amivel a hosszú távú hiteleknel az egyes devizaárfolyamok jövőbeni alakulását számítani lehetett volna.”

Kúria ítélet - 7. oldal

Csak néhány tény és valótlanság, a teljesség igénye nélkül a fenti megállapításokkal kapcsolatban:

- Tény, hogy a BÉT számolt előre 10 évre várható CHF árfolyamot, amit a 10. év végére pontosan annyi lett, mint az előrejelzés.
- Tény, hogy az ERSTE bank nem adott tájékoztatást erről a BÉT jelentésről.
- Tény, hogy lehet számolni határidős árfolyamot, úgy mint számolt a BÉT. Ehhez van képlet. A bankok által nap mint nap használt határidős árfolyam képlete.
- Tény, hogy az ERSTE bank nem adott tájékoztatást a határidős árfolyamról és annak képletéről.
- Tény, hogy a határidős árfolyam képlete gazdasági törvényszerűségekre alapul. A gazdasági törvényszerűség neve: kamatparitás.
- Tény, hogy van olyan gazdasági törvényszerűség, mely az infláció és a várható deviza árfolyam kapcsolatát határozza meg. A gazdasági törvényszerűség neve: vásárlóerő paritás.
- Tény, hogy az Erste Bank egyik gazdasági törvényszerűséget sem ismertette a szerződéskötés során.
- Tény, hogy a 2000-es évek elején a forint nem gyengült úgy, miként a két gazdasági törvényszerűség szerint arra számítani lehetett. Ezt tartalmazza a Bankszövetség 2006 januári szakmai anyaga (szöveges leírás és ábra). Megállapítják, hogy a forint egyre inkább felértékelődött.
- Tény, hogy az Erste Bank nem adott arról tájékoztatást, hogy 2007 elejére a forint jelentősen felértékelődött, és arról sem, hogy ez milyen hatással lesz a törlesztő részletek alakulására.
- Valós a bíróság megállapítása: a Bankszövetség tájékoztatója szerint „nem kell ... a devizahitelektől az adósoknak tartania.”
- Valótlan a bíróság megállapítása: „CHF-ben folyósított összeg” – ugyanis az Erste Bank forintot folyósított. Pontosán azt a 17 millió forintot, amit a kölcsönkérelemben megjelöltünk. Mindenki számára köztudott, hogy a bankok ebből az összegből számoltak CHF nyilvántartási összeget.
- Valós a bíróság megállapítása: „15%-os pufferrel történő meghatározása nem a forint jövőbeni leértékelődésével számolt”. Valóban, az Erste Bank azzal számolt, hogy a szerződéskötés és a folyósítás között az CHF árfolyam 15%-ot gyengülhet.
- Valótlan a bíróság megállapítás: „nincs a bankoknak olyan ismerete, amivel a hosszú távú
- hiteleknel az egyes devizaárfolyamok jövőbeni alakulását számítani lehetett volna.”

Ez a rövid példa megmutatja, hogy milyen egyszerű lett volna az eljáró bírók számára megismerni a tényeket, felismerni az összefüggéseket és levonni a helyes következtetést.

A Kúria döntésének indoklása:

„[41] Az Európai Parlament és a Tanács 2005/29/EK irányelve (2005. május 11.) a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról (a továbbiakban 2005/29/EK irányelv) a 3. cikk (2) bekezdésében kifejezetten kizárja a tárgyi hatálya alól a szerződések jogát, és különösen a szerződések érvényességére, létrejöttére és joghatásaira vonatkozó szabályokat, ezen kérdéseket az irányelv nem érinti.”

A Kúria csonkítva és ezáltal valós tartalmából kifordítva utal arra, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlattal kapcsolatos uniós fogyasztóvédelmi elveknek milyen hatása van a szerződés érvényességére és létrejöttére.

Kúria ítélet - Gfv.VI.30.462/2022/8 – 2023. június 21. – 10. oldal

A 6/2013 PJE és a 2/2014 PJE a szerződés részleges vagy teljes érvénytelenségét írja elő, ha a tájékoztatás az árfolyamkockázatról nem volt megfelelő.

A 6/2013 PJE megállapításai:

„A téves vagy nem megfelelő tartalmú tájékoztatás, illetve a félrevezető tájékoztatás - bizonyítottság esetén - annak megállapításához is vezethet, hogy az adós a szerződés megkötésekor tévedésben volt vagy a pénzügyi intézmény őt szándékosan megtévesztette.”

„Az eredményes igényérvényesítéshez, amely az egész szerződés érvénytelenségének jogkövetkezményével jár, azt szükséges - többek között - bizonyítani, hogy a pénzügyi intézmény okozta az adós tévedését, megtévesztette őt.”

A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat jogkövetkezménye megjelenik a 2/2014 PJE-ben. A megtévesztő árfolyamkockázat miatt a szerződés teljes egészében semmis lehet:

„Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen vagy teljesen érvénytelen.”

A „nem megfelelő tájékoztatás” megfelel a MEGTÉVESZTŐ TEVÉKENYSÉG-nek!

A „tájékoztatás elmaradása” megfelel a MEGTÉVESZTŐ MULASZTÁS-nak!

Mindkét jogegységi határozat alapján elkerülhetetlen annak vizsgálata, hogy mik a devizahitel valós tulajdonságai, ezzel egyezett-e a banki tájékoztatás? Történt-e valótlan információ közlés (megtévesztő tevékenység), történt-e lényeges információ elhallgatás (megtévesztő mulasztás)?

Az irányelvet az EUB döntései alapján kell, sőt kötelező a bíróságoknak alkalmazni. Az irányelv az EUB döntései által lesz alkalmazandó jog. Ez igaz a 2005/29/EK irányelvre is.

6. A jóerkölcs kérdése

A 2022. augusztus 23.-i felülvizsgálati kérelmünkben kezdeményeztük, hogy a Kúria forduljon gyorsított előzetes döntéshozatali eljárással az Európai Unió Bíróságához a következő kérdésekben:

1. Az Európai Parlament és a Tanács 2005/29 irányelv 6. és 7. cikke a megtévesztő kereskedelmi gyakorlaton belül nevesíti a megtévesztő tevékenységet és a megtévesztő mulasztást. Ahhoz, hogy mihez képest adott pl. hamis információt egy kereskedő, egy pénzügyi intézet, vagy mihez képest hagyott ki lényeges információt, tisztában kell lenni a termék, szolgáltatás minden lényeges jellemzőjével, tulajdonságával. Ezek ismeretében tud a fogyasztó megalapozott szerződéskötési döntést hozni. Megfelel-e az irányelv célkitűzéseinek, ha egy nemzeti bíróság önmaga határozza meg – esetleg más országok bíróságaitól eltérő tartalommal- a több uniós országban tömegesen forgalmazott devizahitel alapvető tulajdonságait?
2. Amennyiben devizahitel alapvető tulajdonságainak meghatározására nem alkalmas a nemzeti bíróság, megfelelő-e az, ha nemzeti állami pénzügyi fogyasztóvédelmi hatóság végzi el ezt a feladatot?
3. Amennyiben devizahitel alapvető tulajdonságainak meghatározására alkalmas a nemzeti bíróság, akkor megfelelő-e az olyan bírósági eljárás, mely teljesen titkos és a fogyasztók semmilyen módon sem ismerhetik meg, hogy mi alapján határozza meg a nemzeti bíróság a devizahitel tulajdonságait?
4. Megfelel-e az irányelv célkitűzéseinek az olyan nemzeti bíróság által hozott döntés, mely korlátozza a fogyasztókat abban, hogy egyedi ügyekben az eljáró bíróságon adott kérdésben pert indítsanak? Megtilthatja-e, hogy konkrét, lényeges kérdésekben nyilvános tárgyaláson vizsgáljanak „kényes kérdéseket” a devizahittel kapcsolatban?
5. A nemzeti jogszabály ismeri a „jó erkölcs” fogalmát és kimondja, hogy a jó erkölcsbe ütköző szerződés semmis. Megfelel-e az irányelv célkitűzéseinek az, ha a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat alapján kötött szerződést jó erkölcsbe ütközőnek minősíti a bíróság, és semmisnek tekinti.

A Kúria annak ellenére nem fordult az EUB-hez, hogy köteles bírósággént köteles lett volna ezt megtenni.

A Kúria a devizahiteles jogegységi határozataiban több valótlan állítást is tesz. Ezekre több éve próbálom felhívni a Kúria figyelmét, és elérni, hogy gondolja újra a 2013-ban, 2014-ben, tehát több mint tíz éve tett állításait.

Most nem kívánok belemélyedni a részletekbe, az alábbi összesítéseimből megismerhetők:

A Kúria valótlan állításai

<https://mek.oszk.hu/18300/18356/18356.pdf>

A megtévesztés esetei

<https://mek.oszk.hu/19100/19109/19109.pdf>

A PSZÁF alaposan félrevezette 2013-ban a Kúriát - értékelés 2021-ben

<https://mek.oszk.hu/22300/22368/22368.pdf>

Ez utóbbi elemzés azt ismerteti, hogy 2013-ban, a Kúria kérdéseire adott válaszában a PSZÁF miként vezette félre a Kúriát azért, hogy a bankok számára kedvező jogegységi határozatot hozzon.

Azonban 2013-ban a Magyar Nemzeti Bank is készített szakvéleményt, amely a mai napig titkos!

Sem az MNB, sem pedig a Kúria nem kívánja nyilvánosságra hozni. Így nem lehet megvizsgálni, tartalmaz-e olyan megtévesztéseket, mint a PSZÁF válaszlevele.

Talán az OBH el tud járni annak érdekében, hogy a születését követően bő tíz évvel később, megismerhető legyen ez az MNB tanulmány. Kérem, tegyenek ilyen jellegű kezdeményezést az MNB-nél, illetve egyeztessenek a Kúria elnökével.

Több évig tartó pereskedés indult az MNB tanulmány megismerése céljából. A pert a Kúria jogerősen elvesztette: ki kell adni az MNB tanulmányt! Azonban a Kúria jogorvoslatért a Kúriához fordult. Az eljárás során a Kúria – meglepő módon – a Kúriának adott igazat. Az ügy az Alkotmánybíróságra került. 2019. március 26. az Alkotmánybíróság a Kúria döntését megsemmisítette:

„Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Kúria Pfv.IV.21.749/2016/9. számú ítélete alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisíti.” - IV/1079/2017.

Sajnos ezt követően a pert indító Gömöri László elhalálozott, így az ügy megszakadt. A Kúria számára készült 2013-as MNB tanulmány azóta sem nyilvános.

A tisztességes bírói eljárás szabályai

A peranyag ismertetése során egyértelművé vált, hogy a bíróságok nem tartották be a tisztességes bírói eljárás szabályait. Ezen szabályokkal az OBH nyilvánvalóan tisztában van. Indokoltnak látom a bírói kar oktatását a tisztességes bírói eljárások fontosságára.

Már az elsőfokú eljárásban részleteztük azokat a jogi előírásokat, amiket a bíróságnak be kell tartania. Részlet a felülvizsgálati kérelemből:

„Felperes a Fővárosi Törvényszéken folyó elsőfokú eljárásban részletesen ismertette a tisztességes bírói eljárás alapjait:

„A Polgári Perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) - bár e perben nem alkalmazható, de a jogfejlődés következtében - három olyan alapelvet rögzít, melyek a tisztességes bírói eljárás alapjai.

1. **Rendelkezési elv:** a bíróság az előterjesztett kérelmekhez és a jognyilatkozatokhoz kötve van (2.§ (2)).

2. **Perkoncentráció elve:** a bíróságnak és a feleknek törekedniük kell arra, hogy valamennyi tény és bizonyíték a bíróság rendelkezésére álljon a döntéshozatalhoz (3.§).

3. **A felek eljárástámogatási és igazmondási kötelezettsége:** a feleknek az állításaikat alátámasztó bizonyítékokat a bíróság rendelkezésére kell bocsátani, a felek a nyilatkozataikat, állításaikat a valóságnak megfelelően kötelesek előadni (4.§ (2) és (3)).

A tisztességes eljáráshoz tartozik az is, hogy „**a döntésnek ki kell terjednie a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre**” (341.§ (1)).

További feltétel, hogy a bíróságnak **a felek által előtárt tényeket, állításokat össze kell vetnie**, majd egyenként és összességében kell értékelnie ezeket a döntése során (279.§ (1)).

A régi Pp (1952. évi III. törvény a polgári perrendtartásról) megfogalmazása:

A bíróság feladatai a polgári perben

2. § * (1) A bíróságnak az a feladata, hogy - összhangban az 1. §-ban foglaltakkal - a feleknek a jogviták elbírálásához, **a perek tisztességes lefolytatásához** és észszerű időn belül történő befejezéséhez **való jogát érvényesítse**.

3. § * (1) A bíróság a polgári ügyek körében **felmerült jogvitát erre irányuló kérelem esetén bírálja el**. Ilyen kérelmet - ha törvény eltérően nem rendelkezik - csak a vitában érdekelt fél terjeszthet elő.

(2) **A bíróság** - törvény eltérő rendelkezése hiányában - **a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van**. A bíróság a fél által előadott kérelmeket, nyilatkozatokat nem alakszerű megjelölésük, hanem tartalmuk szerint veszi figyelembe.

(3) A jogvita elbírálásához szükséges **bizonyítékok rendelkezésre bocsátása** - ha törvény eltérően nem rendelkezik - **a feleket terheli**. A bizonyítás indítványozása elmulasztásának, illetve a bizonyítási indítvány elkésett voltának jogkövetkezményei, valamint a bizonyítás esetleges sikertelensége törvény eltérő rendelkezése hiányában a bizonyításra kötelezett felet terheli. **A bíróság köteles** a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről **a feleket előzetesen tájékoztatni**.

(5) Ha törvény másként nem rendelkezik, **a bíróság** a polgári perben alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, **szabadon felhasználhatja a felek előadásait**, valamint felhasználhat minden egyéb bizonyítékot, amely a tényállás felderítésére alkalmas. E rendelkezések nem érintik a törvényes vélelmeket, ideértve azokat a jogszabályokat is, amelyek szerint valamely körülményt az ellenkező bizonyításáig valónak kell tekinteni.

(6) **A bíróság köteles gondoskodni arról, hogy a felek** minden, az eljárás során előterjesztett kérelmet, jognyilatkozatot, valamint a bírósághoz benyújtott okiratot megismerhessenek és azokra – törvényben előírt időn belül - **nyilatkozhassanak**.

Az Alkotmánybíróság folyamatosan meghatározza, hogy milyen szempontoknak kell megfelelnie a tisztességes bírósági eljárásoknak. Pl. a 7/2013. (III. 1.) AB határozat kifejti: „...a jogi szabályozással szemben alkotmányos igény, hogy **a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthessen**. Önmagában a bírói út igénybevételének formális biztosítása ugyanis nem elegendő az eljárási garanciák teljesedéséhez, hiszen az alkotmányos szabályban előírt garanciák éppen azt a célt szolgálják, hogy azok megtartásával **a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést.**”

„a bírói döntésekkel szemben valamennyi demokratikus jogállamban elvárható az objektivitás és az átláthatóság, ami egyfelől **elejét veszi az önkényes hatósági és bírósági döntéshozatalnak**, másrészt erősíti a bírósági döntéshozatalba vetett közbizalmat, és a bírói döntések tekintélyét.”

„a tisztességes eljárás és a jogállamiság elvéhez tartozik az a követelmény, hogy **a bíróságok a döntéseik alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel mutassák be.**”

„feltétlen elvárás, hogy a bíróság **az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg**, és erről a vizsgálatáról a határozatának **indokolásában is adjon számot.**”

„kizárólag a kellő alapossággal indokolt bírói határozatból tűnhet ki, hogy az ügyet eldöntő bíróság **ténylegesen figyelembe vette-e a felek által előterjesztett bizonyítékokat és érveket.**”

(Felperes 10. – 2. melléklet – 3. oldal)”

Felülvizsgálati kérelem – 29. oldal – 2022. augusztus 23.

Meggyőződésem, hogy teljes mértékben tisztában voltak azzal a peremben eljáró bíróságok, hogy jogellenes tevékenységet folytatnak!

Köztudomású, hogy a DH törvényeket a Kúria álláspontjai, megállapításai alapján hozta meg az Országgyűlés. Azonban a Kúria valótlan tartalmú döntéseket hozott. Az Országgyűlés pedig olyan törvényeket hozott, melyek nem felelnek meg egyrészt az Alkotmánybíróság korábbi döntéseinek, másrészt nem felelnek meg az EUB által megfogalmazott uniós fogyasztóvédelmi előírásoknak. Ezeket részletesem ismertetem az 1. számú mellékletemben.

Mindenképpen szükségesnek látom a bírósági rendszeren átvezetni azt, hogy a perben eljáró bíróknak a DH törvényeket félre kell tenniük, ellenkező esetben közvetlenül megsértik az uniós jogot.

Kérem, hogy az ismertetett visszasságokat az OBH alaposan vizsgálja ki, és szükséges mértékben építse be a szükséges oktatási modulokat a 2025-ös tervbe.

Kérem, tegyenek meg mindent, hogy az uniós jog érvényesüljön a bíróságokon és tisztességes bírói eljárások legyenek.

Várom intézkedésüket és válaszukat, tisztelettel:

Szabó József
1182 Budapest, Nagyenyed u. 62.
Budapest, 2024. november 6.

Melléklet:

1. A devizahiteles törvények megfelelése

Megjegyzés: Ez a melléklet az ügyészégi részben lévő 8. és 9. pont. Annyi pici eltéréssel, hogy a benne szereplő, ügyészégre utaló szavakat átírtam értelemszerűen.

Kezdeményezés az Igazságügyi Bizottságnál és a minisztériumnál

Tisztelt Igazságügyi Bizottság!

Tisztelt Dr. Vejkey Imre elnök úr!

Kezdeményezem a Kúria elnökének, az OBH elnökének és az Igazságügyi miniszternek a soron kívüli meghallgatását. Rendkívül aggályosnak tartom, hogy a bíróságaink úgy hoztak (sajnos jelenleg is hoznak) döntéseket, hogy mellőzték (mellőzik) az uniós jog alkalmazását.

Tény, hogy a Fővárosi Törvényszék „dilemma” elé került, mert nem tudta eldönteni, hogy a hazai (nemzeti) kialakult bírói gyakorlatot alkalmazza vagy a közösségi (uniós) jogot.

Tény, hogy az Európai Unió Bírósága megerősítette, hogy az uniós jog elsőbbséget élvez.

Tény, hogy az Európai Unió Bíróságának döntése után a Kúria közleményt adott ki az uniós jog elsőbbségéről.

Az Igazságügyi Bizottság feladata beszámoltatni a Kúria és az OBH elnökét, valamint az Igazságügyi minisztert, hogy

1. miként fordulhatott elő, hogy közel negyed évszázaddal az uniós csatlakozás után nem ismerik a hazai bírók az uniós jogot és az uniós jog elsőbbségét?
2. mit kíván tenni a bírói felsővezetés, az Igazságügyi Minisztérium, hogy a perekben eljáró bírók alkalmazzák az uniós jogot?
3. mi a megítélése az uniós jog mellőzésével született jogerős ítéleteknek, a jogellenesen hozott bírói döntéseknek mi a jogi megítélése?

A precedens jogként működő közösségi jog alapján a DH törvények gátolják az uniós fogyasztóvédelmi jog hatályosulását. Az Igazságügyi Bizottság feladata megvizsgálni, hogy milyen törvény meghozatalával lehet a kialakult helyzetet megoldani a fogyasztók maximális védelme érdekében - eleget téve az Alaptörvény rendelkezésének.

Csatolom az OBH elnökének elküldött kezdeményezésem, valamint ennek a mellékletét.

Kérem, tegyék lehetővé, hogy a következő bizottsági ülésen jelen lehessenek és válaszolni tudjak a bizottsági tagok kérdéseire.

Kérem Elnök urat, jelen leveletem továbbítsa a bizottság tagjainak.

Várom intézkedésüket, meghívójukat,
tisztelettel:

Szabó József

Tisztelt dr. Tóth Zoltán államtitkár úr!

Tisztelt dr. Gyimesi Tamás Ferenc helyettes államtitkár úr!

Rendkívül aggályosnak tartom, hogy a bíróságaink úgy hoztak (sajnos jelenleg is hoznak) döntéseket, hogy mellőzték (mellőzik) az uniós jog alkalmazását.

Tény, hogy a Fővárosi Törvényszék „dilemma” elé került, mert nem tudta eldönteni, hogy a hazai (nemzeti) kialakult bírói gyakorlatot alkalmazza vagy a közösségi (uniós) jogot.

Tény, hogy az Európai Unió Bírósága megerősítette, hogy az uniós jog elsőbbséget élvez.

Tény, hogy az Európai Unió Bíróságának döntése után a Kúria közleményt adott ki az uniós jog elsőbbségéről.

Kérem az Igazságügyi minisztériumot, hogy vizsgálják ki:

1. miként fordulhatott elő, hogy közel negyed évszázaddal az uniós csatlakozás után nem ismerik a hazai bírók az uniós jogot és az uniós jog elsőbbségét?
2. mit kíván tenni az Igazságügyi Minisztérium, hogy a perekben eljáró bírók kötelezően alkalmazzák az uniós jogot?
3. mi a megítélése az uniós jog mellőzésével született jogerős ítéleteknek, a jogellenesen hozott bírói döntéseknek mi a jogi megítélése?

A precedens jogként működő közösségi jog alapján a DH törvények gátolják az uniós fogyasztóvédelmi jog hatályosulását. Úgy vélem, az Igazságügyi Minisztérium feladata megvizsgálni, hogy milyen törvény meghozatalával lehet a kialakult helyzetet megoldani a fogyasztók maximális védelme érdekében - eleget téve az Alaptörvény ezirányú rendelkezésének.

Csatolom az OBH elnökének elküldött kezdeményezésem, valamint ennek a mellékletét.

Szeretnék kezdeményezni Önökkel egy személyes találkozót, hogy kérdéseikre tudjak válaszolni.

Tisztelettel:

Szabó József

Korábbi évek ügyészégi döntései

Próbáltam elérni a hazug 6/2013 PJE felülvizsgálatát. Az ügyészégnél is sikertelenül.

MAGYARORSZÁG
ÜGYÉSZSÉGE

**LEGFŐBB ÜGYÉSZSÉG |
KÖZÉRDEKVÉDELMI FŐOSZTÁLY
GAZDASÁGI JOGI ÉS KÉPVISELETI OSZTÁLY**

1055 Budapest, Markó utca 16. | 1372 Budapest, Pf.: 438
Telefon: (1) 354-5557, E-mail: kozerdekvedelmi@mku.hu

P.KvFG. 10.676/2021/1-I.

ELEKTRONIKUSAN
ALÁÍRTA:

Pintérné Dr. Hunyady Orsolya Erzsébet
ügyész

SZABÓ JÓZSEF ÚRNAK

elektronikus úton

Tisztelt Szabó József Úr!

A Legfőbb Ügyészség Közérdekvédelmi Főosztályán 2021. november 21. napján, elektronikus úton, az EPAPIR-20211121-1306 számú azonosítóval benyújtott kérelmével kapcsolatban a következőkről tájékoztatom:

1.)

Szabó Úr beadványa arra irányul, hogy az ügyészség kezdeményezzen jogegységi eljárást a Kúria 2013. december 16. napján kelt, 6/2013. számú, a deviza alapú kölcsönszerződésekkel kapcsolatos perekben felmerült egyes elvi kérdésekről szóló Polgári jogegységi határozata ellen, mert az félrevezető állítást is tartalmaz. Beadványához mellékelte a Magyar Nemzeti Bankhoz (mint pénzügyi fogyasztóvédelmi hatósághoz, a továbbiakban: MNB) és a Kúriához 2021. augusztus 22-i dátummal címzett kérelmét, és az arra kapott válaszokat is. A Kúria Elnökhelyettesének 2021.El.I.H.678/2. számú tájékoztatása szerint a legfőbb bírói szerv nem észlelte azt, hogy a jogegységi eljárás megindításának feltételei fennállnak. Az MNB is arról tájékoztatta Szabó Urat, hogy a megkeresésében foglaltak szerint, jogszabályi rendelkezés alapján, az MNB eljárása nem kezdeményezhető.

2.)

Az ügyészség közérdekvédelmi feladatairól szóló 3/2012. (I. 6.) LÜ utasítás (a továbbiakban: Utasítás) 24/A. § (3) bekezdéséből következően a beadványozót a Legfőbb Ügyészség tájékoztatja arról, hogy a beadványban foglaltak alapján a legfőbb ügyész gyakorolja-e az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény (a továbbiakban: Ütv.) 11. § (2) bekezdés d) pontjában biztosított hatáskörét.

Az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése szerint a Kúria biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz. A jogegységi igény érvényesítése valamely elvi kérdésben követendő jogi álláspont kialakítását célozza. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 32. és 33. §-ai alapján – mely jogszabályhelyekre Szabó Úr is hivatkozik beadványában – jogegységi eljárásnak, egyéb, jelen jogkérdés szempontjából nem releváns kérdések mellett, akkor van helye, ha a joggyakorlat továbbfejlesztése vagy az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében elvi kérdésben korábban meghozott jogegységi határozat megváltoztatása vagy hatályon kívül helyezése szükséges, és azt a legfőbb ügyész indítványozza. Az Ütv. 11. § (2) bekezdés d) pontjának első fordulata alapján – mely jogszabályi rendelkezésre szintén hivatkozott beadványában Szabó Úr –, a legfőbb ügyész jogegységi eljárást kezdeményezhet a Kúria előtt.

A Bszi. értelmében a jogegységi eljárást akkor kell lefolytatni, ha azt a jogosult indítványozza és indítványában eldöntendő elvi kérdés van. A jogegységi eljárás tárgyi keretét az képezi, hogy milyen kérdésekben és mely okokból kéri a jogegységi határozat meghozatalát. Annak eldöntése, hogy van-e eldöntendő elvi kérdés, azt kell vizsgálni, hogy a joggyakorlat továbbfejlesztése vagy az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása végett szükséges és indokolt-e jogegységi határozat meghozatala. Ebből következően a legfőbb ügyész is kizárólag abban az esetben jogosult a Kúria jogegységi eljárása indítványozására, amennyiben annak a Bszi.-ben meghatározott valamennyi feltétele együttesen fennáll.

Szabó Úr kérelme alapján jelen ügyben azt kellett megítélni, hogy a joggyakorlatot, illetve az ítélkezési gyakorlatot érintő, elvi jelentőséggel bíró olyan jogkérdés felmerült-e, amelyre figyelemmel szükséges a Kúria 6/2013. számú jogegységi döntésének megváltoztatása. A rendelkezésre álló adatok alapján az ügyészség nem tapasztalt a hatáskörébe tartozó olyan joggyakorlatot (köztük olyan ítéleti rendelkezést vagy jogi álláspontot), amely a 6/2013. számú Jogegységi határozattal ellentétes lenne. Emellett nem került az ügyészség látókörébe olyan európai uniós bírósági döntés sem, amely olyan jogkérdést tartalmazna, hogy az alapján – a Bszi.-ben foglalt jogszabályi előírásoknak megfelelően – a jogegységi kezdeményezés felvetődhetne, továbbá Szabó Úr sem jelölt meg olyan körülményt, mely erre okot adna.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján a jogegységi eljárás törvényi feltételei nem állnak fenn, jogszabályi feltételek hiányában pedig nincs törvényes lehetőség, az Ütv. 11. § (2) bekezdés d) pontjában szabályozott jogkör gyakorlására nincs mód.

3.)

Beadványában foglaltakkal kapcsolatban indokolt rámutatni a következőkre. Bár a Kúria döntése meghozatalánál figyelembe vette a PSZÁF 2013. május 31-én kelt tájékoztatását is, azonban a sérelmezett jogegységi határozat csak az alábbiakat rögzítette: *„A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által a Kúria részére 2013. május 31-én adott tájékoztatás szerint, a 2001-2008 közötti időszakban a pénzügyi intézmények sem láthatták előre a jövőbeni árfolyamváltozásnak sem a mértékét, sem az irányát.”* A legfőbb bírói szerv jogi álláspontja nem a PSZÁF nyilatkozatára épült, hanem kifejezetten a bírói gyakorlatot elemezte, és figyelembe vette az akkori jogszabályi keretek között más szervek véleményét is.

A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy a Legfőbb Ügyészség Közérdekvédelmi Főosztálya korábban már tájékoztatást adott Szabó Úrnak a polgári jogegységi eljárás jogintézményének tartalmáról, kezdeményezésének ügyészségi feltételeiről, továbbá arról, hogy Szabó Úr álláspontjával ellentétben a bíróságok nem automatikusan alkalmazzák a Kúria polgári jogegységi határozatait döntéseik meghozatala során. A korábbi állásfoglalásokban kifejtettek ezért jelen beadványa tárgyában is irányadóak.

Tájékoztatom, hogy a legfőbb ügyész Ütv. 11. § (2) bekezdésének d) pontjában biztosított jogköre gyakorlásával kapcsolatban kialakított álláspont ellen felülvizsgálati kérelemnek nincs helye, az esetleges erre irányuló kérelmet a Legfőbb Ügyészség válaszadás nélkül irattárba helyezi.

Kérem a fent írtak szíves tudomásulvételét.

Budapest, 2021. december 16.

Tisztelettel:

Pintérné dr. Hunyady Orsolya
legfőbb ügyészségi ügyész

Kásler Árpád feljelentéséhez csatlakoztam 2021 végén:

Központi Nyomozó Főügyészség

1087 Budapest, Könyves Kálmán krt. 38.

1476 Budapest, Pf: 404.

Tisztelt Központi Nyomozó Főügyészség!

Tisztelt Keresztes Imre Főügyész úr!

Mint az Erste Bank károsultja, csatlakozom Kásler Árpád csatolt feljelentéséhez.

Kérem az eljárásuk során vegyék figyelembe az alábbi, többed magammal készült összeállítást:

Törvénytelen a deviza alapú... !

2014. jún. 11

<https://www.youtube.com/watch?v=y9DyiEgmJWk>

A 8. perctől látható, hogy a Kúria közel 8 éve tisztában van a Kásler Árpád által jelzett tényekkel és mivel azóta sem hoztak lépéseket fennáll a folytatólagosan, bünszövetségben elkövetett hivatali visszaélés megalapozott gyanúja.

Kérem a bejelentéssel a társadalmi jelentőségének megfelelően, alapos nyomozással foglalkozzanak

Tisztelettel:

Szabó József

MAGYARORSZÁG
ÜGYÉSZSÉGE

BUDAPESTI REGIONÁLIS NYOMOZÓ ÜGYÉSZSÉG

1087 Budapest, Könyves Kálmán krt. 38. | 1476 Budapest, Pf.: 405

Telefon: (1) 201-0133, BM: 12-990, HM: 31-110

Fax: (1) 201-7770, BM: 12-056, HM: 31-124

E-mail: budapest.reg@mku.hu

2.Nyom.88/2022.

H A T Á R O Z A T
a feljelentés elutasításáról

A Szabó József által hivatali visszaélés büntette miatt tett feljelentést – mert a feljelentett cselekmény nem bűncselekmény –

e l u t a s í t o m.

A határozatot Szabó József feljelentő részére azzal küldöm meg, hogy ellene annak közlésétől számított 15 napon belül a határozatot hozó ügyészségnél panaszt terjeszthet elő.

Tájékoztatatom továbbá a feljelentőt, hogy az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló törvényben foglalt rendelkezések alapján vállalhatja az elektronikus kapcsolattartást. Az elektronikus kapcsolattartásra szolgáló elérhetőség a biztonságos kézbesítési szolgáltatási cím vagy a Kormány által rendeletben meghatározott egyéb elektronikus elérhetőség (Ügyfélkapu) lehet. Tájékoztatatom arról is, hogy az elektronikus kapcsolattartásra nem köteles büntetőeljárásban részt vevő személy az egyéb elektronikus úton történő kapcsolattartást is választhatja, továbbá az egyéb elektronikus úton történő kapcsolattartás papíralapú kapcsolattartásnak minősül.

INDOKOLÁS:

A Központi Nyomozó Főügyészség a Budapesti Regionális Nyomozó Ügyészre küldte meg Szabó József beadványait, amelyekben nevezett a Kúrián szolgálatot teljesítő dr. Vezekényi Ursula bírót, valamint további, konkrétan meg nem nevezett bírót magatartását kifogásolta.

Feljelentése előzményeként előadta, hogy 2008. évben devizában nyilvántartott jelzálog-típusú kölcsönszerződést kötött, majd a létrejött polgári jogi jogviszony egyes vitás kérdései vonatkozásában polgári pert kezdeményezett.

Sérelmezte továbbá, hogy a megkötött kölcsönszerződés az egész családja egzisztenciális ellehetetlenüléséhez vezetett, valamint hogy eredménytelenül indítványozta a per folyamán az ellene indított végrehajtási eljárás megszüntetését, illetve büntetőeljárás kezdeményezését. Álláspontja szerint a Kúria 6/2013. számú PJE határozata azzal a céllal rendeli alkalmazni a pénzkölcsönszerződés mögöttes jogszabályaként a pénztartozásra vonatkozó rendelkezéseket, hogy ezzel a jogi érveléssel legális színben tüntesse fel a pénzintézetek által tanúsított megtévesztő

tőkekihelyezési gyakorlatot, amelynek következtében emberek millióit fosztottak ki. Álláspontja szerint a pénztartozás és a pénzkölcsön nyújtás fogalmának összemosása aljas szándékot feltételez, hiszen a bírók pontosan ismerik a magyar nyelv szabályait, így tisztában vannak a jogértelmezés általuk választott módjának lehetséges következményeivel.

Sérelmezte továbbá, hogy ő a TEÁOR számhoz kötött pénzkölcsön nyújtási szolgáltatást, nem pedig az abban nem szereplő „pénztartozás megadását” vette igénybe, amelynek szabályait a bíróság alkalmazni kívánja a közte és az alperes pénzintézet között fennálló jogviszonyra.

A feljelentésben foglaltakat dr. Vezekényi Ursula bírót vonatkozásában a Btk. 305. §-ába ütköző hivatali visszaélés büntette elkövetésének gyanúja miatt tett feljelentésként kellett értékelni.

A hivatali visszaélés büntettét az a hivatalos személy követi el, aki azért, hogy jogtalan előnyt szerezzen, vagy jogtalan hátrányt okozzon, a hivatali kötelességét megszegi, a hivatali hatáskörét túllépi, vagy a hivatali helyzetével egyébként visszaél. A vizsgált bűncselekménnyel kapcsolatban azt kell kiemelni, hogy az célzatos, ezért az elkövetési magatartásnak a jogtalan hátrány okozására, vagy a jogtalan előny szerzésére kell irányulnia. A hátrány, illetve az előny az elkövetéshez kapcsolódó olyan új helyzet, amely valakire nézve kedvezőbb, illetve kedvezőtlenebb, mint az elkövetést megelőző korábbi állapot.

A bírót a Btk. 459. § 11. pontjának e) alpontja alapján hivatalos személynek minősül.

A feljelentés alapján megállapítható, hogy Szabó Lószef a személyét érintő polgári perben eljáró bíró szakmai-ügyintézői tevékenységét kifogásolja, ugyanakkor beadványa nem tartalmaz olyan konkrét tényre, körülményre vonatkozó adatot, amely a feljelentő által sérelmezett ügyben eljáró hivatalos személyek részéről hivatali kötelesség megszegésére, hivatali hatáskör túllépésére, vagy hivatali helyzettel egyéb módon történő visszaélésre utalna, ezáltal megalapozná a hivatali visszaélés büntetnének megvalósulását.

A bíróságok – és más hatóságok – jogértelmezése, valamint az annak alapján meghozott döntése ellen az arra jogosultak a szükséges törvényi feltételek fennállása esetén rendes vagy rendkívüli jogorvoslattal élhetnek, a bírósági eljárás során sérelmezett döntések-intézkedések egyéb módon joghatályosan nem támadhatók.

A Budapesti Regionális Nyomozó Ügyészség a Be. 30. § alapján a kizárólagos ügyészségi nyomozás hatáskörébe tartozó – és külön utasításban meghatározott – bűncselekmények, illetve meghatározott személyi kör vonatkozásában jogosult eljárni. Bűncselekményre utaló tények, körülmények hiányában azonban nem jogosult arra, hogy más hatóságok, illetve polgári jogi jogalanyok tevékenységét, eljárásaik szakszerűségét, döntéseik jogszerűségét vizsgálja. Önmagában az a körülmény, hogy a feljelentő valamely jogegységi határozatot, illetve az annak alapjául szolgáló jogértelmezést sérelmesnek tartja, büntetőeljárás alapjául nem szolgálhat.

A leírtak alapján a feljelentés elutasításáról hozott döntés a jogi minősítés tekintetében a Btk. 305. §-ának c) pontján, az elutasításról hozott döntés a Be. 381. §-a (1) bekezdésének a) pontján, a jogorvoslati lehetőségekről való tájékoztatás a Be. 369. §-ának (1) bekezdésén és a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 193. §-ának (4) bekezdésén, a nem kötelező elektronikus kapcsolattartásra vonatkozó tájékoztatás a Be. 149. §-ának (1) és (5) bekezdésén, illetőleg az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 15. §-ának (1) bekezdésén és a 14. §-ának (1) bekezdésén, valamint a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 198. §-ának (4) és (6) bekezdésein alapul.

Budapest, 2022. január 17.

dr. Nagy Attila százados sk.
mb. vezetőhelyettes ügyész

A kiadmány hitelül:
irodavezető h.

Alkotmányjogi panasz 2. kiegészítés

A Tisztességtelen bírói eljárás miatt alkotmányjogi panaszt nyújtottam be a Kúria ítélete ellen.
A második kiegészítem nem került fel az Alkotmánybíróság honlapjára, hiába is kértem:

Iktatószám: IV-21/01813-12/2023 - 2024. szeptember 4.

Szabó József úr részére

Tisztelt Uram!

az Alkotmánybírósághoz 2024. augusztus 31-én elektronikus úton előterjesztett beadványában azt kérte, hogy az Alkotmánybíróság honlapján tegye közzé a IV/1813/2023. számon iktatott alkotmányjogi panasz ügyében 2023. október 31-én benyújtott indítvány-kiegészítést.

Tájékoztatom, hogy az Alkotmánybíróság honlapján közzétette a IV/1813/2023. számú ügyben 2023. augusztus 23-án érkezett alkotmányjogi panasz indítványt, valamint a 2023. október 12-én érkezett indítvány-kiegészítést.

További indítvány-kiegészítést az Alkotmánybíróság nem tett közzé honlapján, mivel a 2023. október 31-én érkezett elektronikus beadványában csupán bírósági döntéseket csatolt, azonban indítvány-kiegészítés a mellékletek között nem szerepelt. Az Alkotmánybíróság által az ügyben hozott 3550/2023 (XII. 21) AB végzés indokolásának [36] bekezdése is ezeket a benyújtott bírósági döntéseket említi, indítvány-kiegészítést nem említi. Az ügyek alapjául szolgáló, illetve ahhoz kapcsolódó bírósági döntéseket viszont az Alkotmánybíróság nem teszi közzé a honlapján.

Kérem tájékoztatásom szíves tudomásulvételét.

Üdvözlettel,

Bitskey Botond Dr.
főtitkár

A második kiegészítem szerintem lényeges. Ezért most közzé teszem:

Alkotmánybíróság

1015 Budapest, Donáti u. 35-45.
Postacím: 1535 Budapest, Pf. 773.
hianypotlas@mkab.hu

Tárgy: második beadvány kiegészítés a IV/1813-2023 ügyszámú alkotmányjogi panaszhoz

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Dr. Bitskey Botond főtitkár úr a 2023. augusztus 29.-i írásbeli tájékoztatásában közölte többek között, hogy „további beadványukban az ügyszámra szíveskedjenek hivatkozni”.

2023. október 6.-án telefonbeszélgetés során az Alkotmánybíróság munkatársa közölte, hogy beadványt beküldhetünk elektronikus levélként is, így 2023. október 11.-én benyújtottuk a kiegészítésünket a hozzá kapcsolódó négy melléklettel. Érdeklődésünkre Alkotmánybíróság munkatársa 2023. október 19.-én telefonon megerősítette, hogy a kiegészítésünk beérkezett, azonban erről nem küldenek visszaigazoló e-mailt, levelet a panaszosnak.

Az elmúlt hetekben két olyan fontos döntés is született, melyek olyan alkotmánybíróági elvárásokra, kúriai megállapításokra, tisztességes bírói eljárással kapcsolatos összefüggésekre világítanak rá, amelyek szükségessé teszik, hogy az alkotmányjogi panaszunkat ismét kiegészítsük.

A két döntés:

1. Az Alkotmánybíróság V/2694/2021 számú ügyben 2023. október 3.-án hozott végzése
2. A Kúria a Gfv.VI.30.204/2023/2 számú végzésével, 2023. szeptember 26.-án, több kérdéssel fordult az Európai Unió Bíróságához (előzetes döntéshozatali eljárás)

Panaszosok a 2023.08.14.-i panasz beadványukban összesítették a tisztességes bírói eljárás láncolatának elemeit (19.oldal). Panaszosok elsőként most ezt a felsorolást, valamint a bírósághoz fordulás jogának, a kereset indítás jogának indoklását kívánják kibővíteni.

A 2011. évi CLXII. törvény a bírák jogállásáról és javadalmazásáról, a kinevezést követően, ám a bírói tevékenység megkezdése előtt, előírja az alábbi eskü megtételét:

„Én, ... fogadom, hogy Magyarországhoz és annak Alaptörvényéhez hű leszek, jogszabályait megtartom és másokkal is megtartatom; a bírói tisztségemet a magyar nemzet javára gyakorolom.

Fogadom, hogy a rám bízott ügyeket tisztességes eljárásban, részrehajlás nélkül, lelkiismeretesen, kizárólag a törvényeknek megfelelően bírálom el; hivatásom gyakorlása során az igazságosság és a méltányosság vezérel.

Isten engem úgy segítjen!”

Panaszosok szükségesnek tartják tisztázni, hogy mi számít az eskü szövegében „törvénynek” és „jogszabálynak”?

Alaptörvény E) cikke tartalmazza az Európai Unióval való kapcsolatunkat:

(1) Magyarország az európai népek szabadságának, jólétének és biztonságának kiteljesedése érdekében közreműködik az európai egység megteremtésében.

(2) **Magyarország az Európai Unióban tagállamként** való részvétele érdekében nemzetközi szerződés alapján – az alapító szerződésekből fakadó jogok gyakorlásához és kötelezettségek teljesítéséhez szükséges mértékig – **az Alaptörvényből eredő egyes hatásköreit a többi tagállammal közösen, az Európai Unió intézményei útján gyakorolhatja.** Az e bekezdés szerinti hatáskörgyakorlásnak összhangban kell állnia az Alaptörvényben foglalt alapvető jogokkal és szabadságokkal, továbbá nem

korlátozhatja Magyarország területi egységére, népességére, államformájára és állami berendezkedésére vonatkozó elidegeníthetetlen rendelkezési jogát.

Az alapvető jogok biztosa az idézett E) értelmezése kapcsán fordult az Alkotmánybírósághoz. Részletek az Alkotmánybíróság 2/2019. (III. 5.) számú határozatából:

[13] a) Az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdése értelmében **jogosultak-e, illetve kötelesek-e a magyar állami szervek és intézmények** az Európai Unióban megvalósuló államközi együttműködés keretei között hozott **olyan intézkedések végrehajtására, amelyek ellentétesek a magyar Alaptörvénynek az alapvető jogok tartalmára vonatkozó rendelkezéseivel?** Levezethető-e az Alaptörvény rendelkezéseiből, hogy amennyiben a magyar intézmények és szervek nem jogosultak, illetve kötelesek az ilyen intézkedések végrehajtására, mely magyar intézménynek áll jogában ezt kimondani? (2/2019 – 13)

[14] b) Az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdése alapján az alapító szerződésekből fakadó jogok gyakorlásához és kötelezettségek teljesítéséhez szükséges mértékéhez kötött hatáskörgyakorlás korlátozhatja-e olyan uniós jogi aktus végrehajtását, amely nem alapul a Magyarország által a többi tagállammal kötött alapító szerződések alapján az Európai Unió részére átadott hatáskörökön? Levezethető-e az Alaptörvény rendelkezéseiből, hogy amennyiben a magyar intézmények és szervek nem jogosultak, illetve kötelesek az ilyen intézkedések végrehajtására, mely **magyar intézménynek áll jogában ezt kimondani?** (2/2019 – 14)

[54] Az Alaptörvény Nemzeti Hitvallása, illetve E) cikk (2) bekezdése értelmezése révén, tekintettel az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdésében felhívott nemzetközi szerződések egyike, az EUSz 4. cikk (2) bekezdésére, **az Alkotmánybíróság a közös hatáskörgyakorlás két fő korlátját állapítja meg.** Egyrészt a közös hatáskörgyakorlás nem sértheti Magyarország szuverenitását (szuverenitáskontroll), másrészt nem járhat az alkotmányos önazonosság sérelmével (identitáskontroll). (2/2019 – 54)

[60] **Magyarország az Európai Unióhoz történt csatlakozásával** nem szuverenitásáról mondott le, hanem csak **egyes hatáskörök közös gyakorlását tette lehetővé**, ennek megfelelően Magyarország szuverenitásának fenntartását kell vélelmezni az Európai Unió alapító szerződéseiben megállapított jogokhoz és kötelezettségekhez képest további hatáskörök közös gyakorlásának megítélésakor (fenntartott szuverenitás vélelme). A szuverenitás az Alaptörvényben a hatáskörök végső forrásaként és nem hatáskörként került rögzítésre. Ezért a hatáskörök közös gyakorlása sem eredményezheti azt, hogy a nép elveszíti végső ellenőrzési lehetőségét a közhatalom (akár közös, akár egyedi, tagállami formában megvalósuló) gyakorlása felett. Ezt támasztja alá az Alaptörvény E) cikk (4) bekezdésében írt országgyűlési elismerésre vonatkozó szabály, illetve kivételesen az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdésében írt népszavazási jog gyakorlása. (2/2019 – 60)

[64] A magyar **Alkotmánybíróság az alkotmányos identitás fogalma alatt Magyarország alkotmányos önazonosságát érti**, és tartalmát az Alaptörvény egésze, illetve egyes rendelkezései alapján, az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdése szerint azok céljával, a Nemzeti Hitvallással és történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban, esetről-esetre bontja ki. (2/2019 – 64)

[65] Magyarország alkotmányos önazonossága nem statikus és zárt értékek jegyzéke, ugyanakkor több olyan fontos összetevője kiemelhető példálódzó jelleggel, amelyek azonosak a ma általánosan elfogadott alkotmányos értékekkel: a szabadságjogok, a hatalommegosztás, a köztársasági államforma, a közjogi autonómiák tisztelete, a vallásszabadság, a törvényes hatalomgyakorlás, a parlamentarizmus, **a jogegyenlőség, a bírói hatalom elismerése**, a velünk élő nemzetiségek védelme. Egyebek mellett ezek **történeti alkotmányunk olyan vívmányai, amelyeken az Alaptörvény és általa a magyar jogrendszer nyugszik.** (2/2019 – 65)

15. alkotmányjogi kérdés

A közösségi jog részét képező 93/13/EGK irányelv és a 2005/29/EK irányelv sértik-e Magyarország szuverenitását és/vagy Magyarország önazonosságát? Ha nem sértik, akkor kötelesek-e a bírók az irányelvek előírásait betartani? Kötelesek-e a bíróságok ezen két irányelv alapján tisztességes bírói eljárást végezni, ha a keresetlevélben egyértelműen szerepel az unió jog alkalmazásának igény?

16. alkotmányjogi kérdés

Amikor a bírók esküt tesznek arra, hogy a jogszabályokat megtartják, az ügyeket a törvényeknek megfelelően bírálják el, akkor a jogszabályok, illetve a törvények alatt érteni kell-e a közösségi, az uniós jogot (irányelvek), vagy csak a magyar törvényekre vonatkozik az esküvel vállalt fogadalom?

Amit a panaszosok a beadványukban a „tisztességes bírói eljárás láncolatának elemeinek” neveznek, az Alkotmánybíróság megfogalmazásában „a tisztességes eljáráshoz való jog tartalmát kitöltő részjogosítvány”.

Részlet a 22/2014 (VII.15.) AB határozatból:

[49] 2.2. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének értelmezésével **nevesíthetők a tisztességes eljáráshoz való jog tartalmát kitöltő ún. részjogosítványok. Ezek különösen: a bírósághoz fordulás joga, a tárgyalás igazságossága** (ami nem garantálja a döntés igazságosságát), a tárgyalás nyilvánosságának és **a bírói döntés nyilvános kihirdetésének a követelménye**, törvény által létrehozott bíróság, **a bírói függetlenség és pártatlanság kívánalma, továbbá az ésszerű időn belüli elbírálás.** A szabály de facto nem rögzíti, de az Alkotmánybíróság értelmezése szerint része a tisztességes eljárásnak az is, hogy az eljárásban **biztosítva legyen a fegyverek egyenlősége.** (22/2014 – 49)

[50] Ahogyan arra az Abh. is utal, az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog lényegéről kialakított álláspontját elvi jelentőséggel a 6/1998. (III. 11.) AB határozatában foglalta össze. A tisztességes eljárás (fair trial) az Alkotmánybíróság ezen döntésében kimunkált alkotmányos mérce szerint „olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért **egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes.**” [6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 95.] A tisztességes eljárás követelménye által meghatározott garanciák, „[...] a bírósághoz való jog megannyi konkrét feltételét tartalmazzák, amelyek nem abszolútak abban az értelemben, mint például az említett pártatlanság vétele, de amelyek az általános szabály szerinti mérlegelésnek mégis abszolút korlátai. **Nincs olyan szükségesség, amely miatt a**

tárgyalás tisztességes voltát arányosan ugyan, de korlátozni lehetne; hanem a tisztességes tárgyalás fogalmán belül alakítandó ki olyan ismérrendszer, amely annak tartalmát adja, s csak ezen belül értékelhető bizonyos korlátozások szükséges és arányos volta.” [6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 99.]. Az Abh.-ban az Alkotmánybíróság korábbi döntésére visszautalva megerősítette: „[a]z Alkotmánybíróság az Abh.-ban [értsd: 6/1998. (III. 11.) AB határozatában] utalt arra, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog **abszolút jog, amellyel szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye.**” (Abh., ABH 2004, 241, 266.) (22/2014 – 50)

Panaszosok kiemelik: „nincs olyan szükségesség, amely miatt a tárgyalás tisztességes voltát arányosan ugyan, de korlátozni lehetne”.

Panaszosok semmiképpen sem szeretnék új fogalmat bevezetni, mivel az Alkotmánybíróság már megalkotta a szükséges kifejezéseket. Panaszosok kérik tehát, hogy a „résztörvénnyel” vagy az „ismérrendszerrel” értse az Alkotmánybíróság a panaszosok által eddig használt „tisztességes bírói eljárás láncolatának elemei” alatt. Érthető alatta „garanciális szabály is” a 3003/2022 (I.13) számú határozat megfogalmazása szerint:

[50] **A tisztességes eljáráshoz való jog több garanciális szabályból áll.** Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt **tisztességes eljáráshoz való jog résztörvényei** különösen: a bírósághoz fordulás joga, a tárgyalás igazságossága, a tárgyalás nyilvánosságának és a bírói döntés nyilvános kihirdetésének a követelménye, a törvény által létrehozott bíróság, a bírói függetlenség és a pártatlanság kívánalma, továbbá az észszerű határidőn belüli elbírálás követelménye. A szabály de facto nem állapítja meg, de az Alkotmánybíróság értelmezése szerint része a tisztességes eljárásnak az is, hogy az eljárásban biztosítva legyen a fegyverek egyenlősége {22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]} (Indokolás [45]–[53]). (3003/2022 -50)

[51] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, észszerű határidőn belül bírálja el. A bírósághoz fordulás joga a tisztességes eljáráshoz való jogból ered, annak **egyik résztörvénye, azt a kötelezettséget rója az államra, hogy a jogviták elbírálására bírói utat biztosítson** {3153/2016. (VII. 22.) AB határozat, Indokolás [35]}. (3003/2022 -51)

Panaszosok felhívják arra az Alkotmánybíróság figyelmét, hogy a korábbi beadványukhoz képest új résztörvény elemként jelenik meg az állam kötelezettségeként, hogy biztosítania kell a bírói utat a jogviták elbírálásához:

„tisztességes eljáráshoz való jog
egyik résztörvénye,
**azt a kötelezettséget rója az államra,
hogy a jogviták elbírálására
bírói utat biztosítson**”

Jelen kiegészítésben Panaszosok másodsorban az **Alkotmánybíróság IV/2694/2021. ügyben hozott végzéséből (2023.10.03.)** próbálják a saját számukra a **legtöbb következtetést levonni azért, hogy maximálisan eleget tudjanak tenni az Alkotmánybíróság szempontjainak**, laikus fogyasztóként is.

[8] ...Az indítványozó megsértettként megjelölt olyan jogszabályhelyeket is, amelyek annak alátámasztására szolgálhatnak, hogy a nyújtott tájékoztatás megítélése szerint jogszabályba ütközött, kérve a tájékoztatásra vonatkozó dokumentumoknak a bizonyítékok köréből való kirekesztését, azonban ezekkel összefüggésben **megfelelő érvelést nem adott elő**, így ez a **kérelme** a felülvizsgálati eljárásban a Kúria megítélése szerint **nem volt vizsgálható.** (IV/2694/2021 – 8)

[16]Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint nem alkalmas az indítvány az érdemi elbírálásra, ha megjelöli ugyan az Alaptörvénynek egy adott rendelkezését, de nem indokolja meg – **nem tartalmaz részletes érvelést arra vonatkozóan –, hogy az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével miért ellentétes a bírói döntés** {3075/2016. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [19]; 3231/2016. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [26]}. (IV/2694/2021 – 16)

A hivatkozott 3075/2016. (IV. 18.) AB határozatból:

[19] Az indítvány nem felel meg a határozott kérelem követelményének az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése szerinti véleménynyilvánítás szabadsága, a XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jog, a XV. cikk (1) bekezdése szerinti törvény előtti egyenlőség követelménye, illetve a XXIV. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes hatósági eljáráshoz való jog vonatkozásában, ugyanis azokkal összefüggésben az indítványozó önálló, **alkotmányjogilag értékelhető indokolást nem terjesztett elő, ezen alapjogok csak említésszerűen jelentek meg az indítványban.** (3075/2016 – 19)

[23] 2. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt **a bírói döntést érdemben befolyásoló- alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.** Az indítványban foglaltak az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdésében rögzített testi és lelki egészséghez való jog, illetve **a XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jog vonatkozásában megfelelő indokolást tartalmaznak** a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre, így az indítványt az Alkotmánybíróság e körben befogadta és érdemben bírálta el. (3075/2016 – 23)

[35] Az első- és a másodfokú ítélet egyaránt **részletes tényállást és bizonyíték-értékelést tartalmaz.** Az indítványozó a tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jogának sérelmét az ítélet érdemére és egyes bizonyítékok értékelésére alapítja, ugyanakkor nem hivatkozik arra, hogy bizonyítási indítványait a bíróság érteketlenül hagyta volna. Mivel nem merült fel olyan körülmény a panaszban, amely alapján megállapítható lett volna, hogy az eljáró bíróságok a tényállás tisztázása, illetve abból a megfelelő következtetések levonása során az indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát megsértették, vagy nem kellő súllyal vették figyelembe, az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében is elutasította. (3075/2016 – 35)

Panaszosok kiemelik, hogy az Alkotmánybíróság szerint is az ítéleteknek részletesen kell ismertetnie a tényállásokat és bizonyíték értékeléseket is tartalmaznia kell. Panaszosok az augusztusi beadványukban tételesen megmutatták, hogy a bíróságok az ügyükben nem így jártak el.

Visszatérve az Alkotmánybíróság októberi döntéséhez:

[22] 3.3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz **a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet** tartalmazzon vagy **alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel.** (IV/2694/2021 – 22)

Panaszosok kérik, ha az Alkotmánybíróság a több mint négy tucat panasz elemmel kapcsolatban **úgy véli, hogy nincs mellettük megfelelő érvelés**, akkor az Alkotmánybíróság szíveskedjék majd a sorszám(ka)t megadni egy (esetleges) hiánypótlást kérő végzés során. Azt is kérik panaszosok, hogy **ha nem látszik eléggé a bírói döntés érdemi befolyásolásának a ténye**, akkor azt is szíveskedjenek jelezni. Panaszos csak így tud szükség esetén eleget tenni majd az alkotmánybírósági felszólításnak.

[28] Jelen ügyben is emlékeztetni szükséges arra, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz **nem tekinthető** a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi **jogsérelem orvoslása eszközének**” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}. (IV/2694/2021 – 28)

[29] Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az **Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja.** Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint **nem vizsgálja**, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek **megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállónan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket**, a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy **azt sem vizsgálja** az Alkotmánybíróság, hogy **a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz** {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; a legutóbbi gyakorlatból lásd például: 3198/2019. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [11]}. (IV/2694/2021 – 29)

[30] Az Alkotmánybíróság tehát **nem bírálhatja felül a bíróságok jogértelmezését szakjogi kérdések tekintetében**, és az uniós jog értelmezésének felülbírálata is kívül esik a hatáskörén. (IV/2694/2021 – 30)

A korábban már hivatkozott 3075/2016. (IV. 18.) AB határozatból:

[33] Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság hangsúlyozza azt a **következetes gyakorlatát**, amely szerint **tartózkodik annak vizsgálatától**, hogy a bírósági döntések indokolásában megjelölt **bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e**, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó **helytállónan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket**, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A

tényállás megállapítása, **a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat** {3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}. Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az ítéleteknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálata során van jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére, azonban nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazásának felülbírálatára, így a bizonyítékok felülmérlegelésére, a tényállás megállapítására vagy a jogvitát lezáró határozat kizárólag szakjogi tartalmú kritikájára {3212/2015. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [11], 3024/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [29]}. (3075/2016 – 33)

Panaszosok megismétlik, hogy éppen azért fordultak panasszal az Alkotmánybírósághoz, mert **az ügyükben eljáró bíróságok nem végezték el a „jogalkalmazó számára fenntartott feladatot”: nem értékelték a bírói eljárásban előterjesztett állításokat és az állításokat alátámasztó érveket.** A beadványban nem kérik panaszosok a per alkotmánybírósági újratárgyalását, nem kérik annak a megállapítását, hogy „a bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e”. Azt viszont kérik megállapítani, hogy az ítéletekből kiderül-e hogy a bíróságok elvégezték-e tisztességesen a feladatukat.

[18] Az Abtv. 52. § (6) bekezdése szerint **az indítvány mellékleteként meg kell küldeni** az Alkotmánybíróság részére azokat a dokumentumokat, amelyek az indítványban foglaltakat igazolják. Az indítványozó azonban az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jog egyes részjogosultságaival kapcsolatban **olyan állításokat tesz, amelyeket nem igazolt.** Az indítványozó csupán állította, de nem igazolta, hogy kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárást a Kúria előtt. Az indítványozó azt sem igazolta, hogy a Kúria mely napon tette számára elérhetővé a felülvizsgálati ellenkérelmet. Az Alkotmánybíróság ezeket **a hiányosságokat az indítványozó terhére értékeli,** és az Abtv. 57. § (1) bekezdés értelmében a rendelkezésre álló iratok, vagyis a mellékletek körét kizárólagosan képező ítéletek alapján dönt {hasonlóan lásd: 3206/2020. (VII. 11.) AB végzés, Indokolás [24]}. (IV/2694/2021 – 18)

Panaszosok jelen kiegészítésükhöz csatolják az összes dokumentumot, hogy az Alkotmánybíróság megalapozott döntést tudjon hozni. Semmiképpen se fordulhasson elő, hogy (akaratuk ellenére) panaszosok olyan állítást tesznek, ami mögött nincs ellenőrizhető igazolás. Amennyiben nem felel meg az Alkotmánybíróság számára ezen módon (e-mail) továbbítani a dokumentumokat, panaszosok kérik az Alkotmánybíróságot, hogy az elsőfokon eljáró bíróságtól hivatalosan kérje be a peranyagból a panasz elbírálásához szükséges iratokat, dokumentumokat. **Panaszosok szeretnék elkerülni, hogy bármilyen hiányosságot a terhükre értékeljen az Alkotmánybíróság.** Ismételten kérik panaszosok, hogy az Alkotmánybíróság legyen tekintettel arra, hogy panaszosok nem szereztek semmilyen jogi végzettséget. Ügyvédi munkák kifizetésére pedig nincs pénzük a 12 évnyi költséges pereskedés után, valamint a kirótt hatalmas perilletékek miatt.

Folytatva az Alkotmánybíróság döntésével:

[20] **Az indítványozó az ítéletek megsemmisítését** – így elsősorban a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmének kimondását – **nemzetközi szerződések alapján is kéri,** az Emberi Jogok Európai Egyezményének és az Európai Unió Alapjogi Chartájának a sérelmét állítva. Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt csak az Alaptörvényben foglalt jog

sérelmére lehet alapítani. **Az Alkotmánybíróságnak egyáltalán nem áll hatáskörében bírói döntés nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálata**, az Abtv. 32. §-a szerint csak jogszabály ilyen irányú vizsgálata kérhető, és az is csak meghatározott indítványozói kör által {ugyanígy pl. 3327/2018. (X. 16.) AB végzés, Indokolás [22]}. (IV/2694/2021 – 20)

Az elsőként hivatkozott 3327/2018. (X. 16.) AB végzésből:

[20] 4.1. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az (1b) bekezdés e) pontja alapján pedig a kérelem akkor határozott, ha indokolást tartalmaz arra nézve, hogy **a kifogásolt bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével**. Az indítványozó az Alaptörvény V. cikkét, XXI. cikk (2) bekezdését, 25. cikk (3) bekezdését, illetve 26. cikk (1) bekezdését **csak megjelölte, azonban semmilyen indokolást nem terjesztett elő** arra nézve, hogy **a bírói döntések miért sértik az Alaptörvény ezen rendelkezéseit**, így az indítvány e részeiben nem felel meg a fenti törvényi követelménynek. (3327/2018 – 20)

[22] 4.2. Az indítványozó hivatkozott az EJEE, illetve az EJENY egyes rendelkezéseinek sérelmére is, a tisztességes eljáráshoz való jogának, illetve a tulajdonjogának sérelméhez kapcsolódóan. Az Alkotmánybíróság ezeket a hivatkozásokat nem tekintette önálló, érdemi elbírálásra alkalmas indítványi elemeknek, ugyanakkor ezzel összefüggésben megjegyzi, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés f) pontja alapján kizárólag jogszabály (és nem bírói ítélet) **nemzetközi szerződésbe ütközésének a vizsgálata kérhető, az is csak az Abtv. 32. § (2) bekezdésében meghatározott indítványozói kör által, nem alkotmányjogi panasz keretében**; tehát az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panasz esetén nincs lehetőség a bírói döntés nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára. (3327/2018 – 22)

[21] Az Alkotmánybíróság az ügy uniós jogi érintettségére tekintettel azt is kiemeli, hogy **„az uniós jogszabályok helyes értelmével és alkalmazásával kapcsolatos** vélt vagy valós ellentétre hivatkozással benyújtott alkotmányjogi panaszok érdemi elbírálására következetes gyakorlata alapján – **hatáskör hiányában** – egyébként **sincs lehetősége**” {3335/2022. (VII. 21.) AB végzés, Indokolás [14]; lásd továbbá: 3472/2021. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [6]}. (IV/2694/2021 – 21)

Panaszosok kiemelik, hogy nem kérik az Alkotmánybíróságtól azt, hogy vizsgálja és értelmezze a nemzetközi szerződéseket, uniós irányelveket. Panaszosok azért említik meg a beadványukban ezeket, mert ezekből vezethető le több fogyasztóvédelmi rendelkezés, valamint az irányelv által elérendő cél megismeréséhez szükséges ezen nemzetközi szerződések ismerete. Panaszosok álláspontja az, hogy ha a perükben eljáró bírók megsértik a nemzetközi jogot, akkor nem végezhetnek tisztességes bírói eljárást, nem végezhetnek törvényes bírói eljárást és megszegik a bírói esküjüket.

A következőkben panaszosok áttérnek az októberi alkotmánybírósági döntés kapcsán az előzetes döntéshozatali eljárás megítélésére:

[12] Az indítványozó előadása szerint a Kúria az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmét „az ítélet felülvizsgálati kérelmet bemutató részéből, illetve jogi indoklásából egyszerűen kihagyta”, ezzel megsértve a XXVIII. cikk (1) bekezdését. (IV/2694/2021 – 12)

[34] Az indítványozó kérte, hogy az Alkotmánybíróság kezdeményezzen előzetes döntéshozatali eljárást, és függessze fel az ítéletek végrehajtását. Mivel az indítvány visszautasításának van helye, ezekről az indítványi elemekről nem kellett döntést hozni. (IV/2694/2021 – 34)

Az előzetes döntéshozatali eljárással már több alkalommal is foglalkozott az Alkotmánybíróság A 26/2015 (VII.21) pontosan idézi az EUMSZ 267. cikkét:

[10] 2. Az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés érintett rendelkezései:

„267. cikk (az EKSz. korábbi 234. cikke)

Az Európai Unió Bírósága hatáskörrel rendelkezik előzetes döntés meghozatalára a következő kérdésekben:

a) a Szerződések értelmezése;

b) az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusainak érvényessége és értelmezése;

Ha egy tagállam bírósága előtt ilyen kérdés merül fel, és ez a bíróság **úgy ítéli meg, hogy ítélete meghozatalához szükség van a kérdés eldöntésére, kérheti az Európai Unió Bíróságát**, hogy hozzon ebben a kérdésben döntést.

Ha egy tagállam **olyan bírósága előtt** folyamatban lévő ügyben merül fel ilyen kérdés, **amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság köteles** az Európai Unió Bíróságához fordulni.

Ha egy tagállami bíróság előtt folyamatban lévő ügyben olyan kérdés merül fel, amely valamely fogva tartott személyt érint, az Európai Unió Bírósága a lehető legrövidebb időn belül határoz.” (26/2015 – 10)

Panaszosok a saját EDE kezdeményezésüket és az azzal kapcsolatos álláspontjukat később fogják ismertetni jelen beadvány kiegészítésben.

Az Alkotmánybíróság döntésében ezt követte a közösségi jogrendszer ismertetése:

[14] 1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt a közösségi jog vonatkozó rendelkezéseit tekintette át, mivel az indítvány vizsgálata – tekintettel annak tárgyára – nem végezhető el azok ismertetése nélkül. Ezzel kapcsolatban az Alkotmánybíróság rámutat, hogy **Magyarország 2004. május 1-je óta tagja az Európai Uniónak, és ezzel együtt részese az Unió alapját képező szerződéseknek** (beleértve azok módosításait és kiegészítéseit). **A csatlakozás időpontjától tehát a fenti szerződések közvetlenül alkalmazandóak Magyarországon**, így az EUMSZ-nek az előzetes döntéshozatalra vonatkozó rendelkezései is. **A közvetlen hatály elvéből fakadóan a szerződéseket nem kell átültetni** (implementálni) **a hazai jogba**, így a magyar bíróságok közvetlenül az EUMSZ alapján, abból fakadóan kezdeményezhetnek előzetes döntéshozatali eljárást. (26/2015 – 14)

[15] Más oldalról megközelítve ez Magyarország, és végső soron **a magyar bíróság kötelezettsége is**, amely egyrészt az Európai Unióról szóló Szerződés 5. cikkéből, másrészt az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdéséből fakad. Az uniós szerződés 5. cikke rendelkezik az **Unión belüli hatáskör-átruházásról**, illetve a hatáskörök közös gyakorlásáról, amelyek az arányosság és szubszidiaritás talaján állnak. Az Alaptörvény E) cikke pedig kimondja, hogy Magyarország az Európai Unióban tagállamként való részvétele érdekében nemzetközi szerződés alapján – az alapító szerződésekből fakadó jogok

gyakorlásához és kötelezettségek teljesítéséhez szükséges mértékig – az Alaptörvényből eredő egyes hatásköreit a többi tagállammal közösen, az Európai Unió intézményei útján gyakorolhatja. Mindezek alapján **az előzetes döntéshozatali eljárás során a magyar bíróság köteles ellátni az EUMSZ 267. cikke által ráruházott feladatokat.** (26/2015 – 15)

Fontos megállapítás, hogy csak a Bíróság (vagyis az EUB) rendelkezik felhatalmazással a közösségi jog értelmezésére:

[17] 1.1. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikke szerint előzetes döntéshozatali eljárást lehet kezdeményezni a Bíróságánál a Szerződések (az Európai Unióról Szóló Szerződés és az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés), valamint az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusainak érvényessége és értelmezése miatt. **Az előzetes döntéshozatali eljárás célja a közösségi jog egységes értelmezésének a biztosítása.** Az EUMSZ erre tekintettel **a Bíróságot hatalmazza fel a közösségi jog értelmezésének monopóliumával.** Ugyanakkor a tagállami bíróságok is alkalmazhatják a közösségi jogot és ennek során értelmezési (érvényességi) problémák merülhetnek fel. **Amennyiben** tehát egy tagállami bíróság előtti ügyben **közösségi jogot kell alkalmazni és észszerű kétely merül fel annak érvényességét, értelmezését illetően,** a tagállami bíró kezdeményezésére **a Bíróság egy közbenső eljárás keretében megválaszolja a nemzeti bíró szerint jelentékeny közösségi jogi kérdést.** Az EUMSZ tehát az előzetes döntéshozatali eljárás révén **megakadályozza, hogy a tagállami bíróságok a közösség jogot eltérően értelmezzék,** ugyanakkor szervezeti értelemben nem teremt alá-fölérendeltségi viszonyt a Bíróság és a tagállami bíróságok között. (26/2015 – 17)

[20] További kérdésként merül fel, hogy a tagállami bíróságok számára az előzetes döntéshozatal kezdeményezése lehetőség vagy kötelezettség. Az EUMSZ 267. cikkének (2) bekezdése szerint, ha egy tagállam bírósága előtt a(z) elsődleges vagy másodlagos) közösségi jog érvényességére/értelmezésére vonatkozó kérdés merül fel, és ez a bíróság úgy ítéli meg, hogy ítélete meghozatalához szükség van a kérdés eldöntésére, kérheti a Bíróságot, hogy hozzon ebben a kérdésben döntést. Az EUMSZ tehát **főszabályként az eljáró tagállami bíró belátására bízta, hogy az előtte folyamatban lévő per eldöntéséhez szükség van-e a közösségi jogszabály értelmezésére vagy érvényességének vizsgálatára.** A tagállami bíró ennek alapján lényegében korlátlan mérlegelési jogkörrel bír az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése körében. (26/2015 – 20)

[21] Ezzel szemben a 267. cikk (3) bekezdése szerint, ha egy tagállam olyan bírósága előtt folyamatban lévő ügyben merül fel ilyen kérdés, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében **nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság köteles a Bírósághoz fordulni (ún. kötelezett bíróság).** (26/2015 – 21)

[26] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján **azt a bíróságot tekinti az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére köteles bíróságnak, amelynek ügydöntő határozata ellen nincs helye további hazai jogorvoslatnak (a továbbiakban: kötelezett bíróság).** (26/2015 – 26)

A fentiek alapján a Kúria kötelezett bíróságnak tekinthető! Pontosan meghatározott esetekben teheti csak azt meg a Kúria, hogy nem fordul kérdéssel (Előzetes Döntéshozatali Eljárás) az EUB-hez:

[28] A korábban már idézett CILFIT-ügyben a Bíróság egyrészt megállapította, hogy az EUMSZ 267. cikk [EGKSZ 177. cikk] (3) bekezdésében említett bíróságok abban a kérdésben, hogy határozatuk meghozatalához szükséges-e valamely közösségi jogi kérdés eldöntése, ugyanolyan mérlegelési joggal rendelkeznek, mint bármely más nemzeti bíróság. Másrészt **a Bíróság konkrétan meghatározta mely esetekben mentesülnek a fenti bíróságok az előterjesztési kötelezettség alól.**

Így a kötelezett bíróságoknak **nem kell előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezniük, ha (1) azt állapították meg, hogy a felmerült kérdés nem releváns, vagyis a kérdésre adott válasz nem befolyásolhatná érdemben a jogvita megoldását; (2) a szóban forgó közösségi jogi rendelkezést a Bíróság már értelmezte; (3) a közösségi jog helyes alkalmazása annyira nyilvánvaló, hogy az minden észszerű kétséget kizár** (az egyértelműség körében azonban tekintettel kell lenni arra, hogy: a) a valamennyi nyelvi változat hiteles, így azok eltéréseit is figyelembe kell venni; b) a közösségi jog és a tagállami jogok eltérő terminus technicus-okat használnak; c) a közösségi jogot szövegösszefüggésében, a közösségi jog rendelkezéseinek összessége tükrében, céljára tekintettel, a közösségi jognak az alkalmazás időpontjában fennálló fejlődési állapota alapján kell megítélni (EU:C:1982:335, 15–21. pont). Az EUMSZ 267. cikk (3) bekezdése szerinti bíróságoknak is **van tehát mérlegelési lehetősége** a tekintetben, hogy a Bírósághoz fordulnak-e előzetes döntéshozatalt kérve, **de csak a fentebb ismertetett szűk körben.** (26/2015 – 28)

Nagyon fontos megállapítás, hogy nem lehet megvizsgáltatni az EUB-val, hogy a magyar jog megfelel-e a közösségi jognak:

[40] A magyar bírói gyakorlat követi a **Bíróság precedensjogát**, amikor megállapítja, hogy nincs helye előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének, ha a fél nem a közösségi jog értelmezését, hanem annak megállapítását kéri, hogy az irányadó magyar jog nem felel meg a közösségi jog által védett alapelveknek (EBH2005.1320, BH2006. 18.). (26/2015 – 40)

Kis kitérő következik a precedens joggal kapcsolatban, a Kúria így fogalmazta meg a „problematikát” (a későbbiekben részletesen ismertetésre kerülő szeptemberi EDE kezdeményezésében):

[32] Az előterjesztő bíróság álláspontja szerint a 93/13. irányelv értelmezésével kapcsolatosan jelen ügyben **nem megkerülhető problematika a Bíróság által hozott ítéletek hatályának kérdése.** Az EUMSZ 267. cikke szerinti értelmező döntésnél **az előterjesztő bíróság az előzetes döntésben meghatározott tartalommal köteles az uniós jogi normát alkalmazni.** Az előzetes döntés nemcsak az előterjesztő bíróságra kötelező, hanem az ugyanazon ügyben eljáró fellebbviteli bíróságra is (1991. február 21-i Zuckerfabrik Süderdithmarschen és Zuckerfabrik Soest ítélet, C-143/88. és C-92/89. EU:C:1991:65, 52. pont). Az előterjesztő bíróságnak az is alaptétele, hogy **egy másik tagállami bíróság által tett előterjesztés alapján adott jogértelmezésnek is lehet kihatása más ügyekre**, hiszen a Bíróság sok döntésében alapvető érdeknek tekintette, hogy **az uniós jog egységesen kerüljön alkalmazásra minden tagállamban** (2005. december 6-i Gaston Schul Douaneexpediteur ítélet, C-461/03, EU:C:2005:742, 27. pont), és magasabb elvekre – az uniós jog maradéktalan és hatékony érvényesülésére (2004. június 17-i Recheio - Cash & Carry ítélet, C-30/02, EU:C:2004:373, 17. pont), az e körben **biztosított jogok hatékony védelmére** (2007. március 13-i Unibet ítélet, C-432/05, EU:C:2007:163, 37. és 38. pont), és az EUMSZ 267. cikk alapvető funkciójára, azaz **az uniós jog valamennyi tagállamban egységes alkalmazására** (1997. július 17-i Palmisani ítélet, C-261/95, EU:C:1997:351, 31. pont), továbbá **a jogbiztonság követelményére** (1996. február 13-i Gebroeders van

Es Douane Agenten ítélet, C-143/93, EU:C:1996:45, 27. pont) – vezeti vissza az előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítéletek **tagállami bíróságokra kiterjedő általános és kötelező hatályát** (1974. január 16-i Rheinmühlen-Düsseldorf ítélet, 166/73, EU:C:1974:3, 2. pont). (Kúria Gfv.VI.30.204/2023/2 – 32)

[33] Több példa hozható arra is, hogy a Bíróság egy konkrét kérdésben **esetről esetre gazdagodó jogértelmezési gyakorlatában** foglal állást – **árnyalva, gazdagítva az értelmezendő norma tartalmát** [a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdésének értelmezése körében a tagállami bíróságok jogköre tekintetében a Bíróság a 2012. június 14-i Banco Español de Crédito ítélete, (C-618/10, EU:C:2012:349) 73. pontjában **kimondott elv értelmezését fejlesztette tovább** a 2014. április 30-i Kásler és társa ítéletben (C-26/13, EU:C:2014:282), és ezt a jogértelmezést árnyalta tovább a 2019. március 14-i Dunai ítéletben (C-118/17, EU:C:2019:207) – a tagállami bírák által feltett, konkrét uniós jogforrás alkalmazása során felmerült uniós jogi jogértelmezési kérdésekben. Ilyenkor előfordul, hogy **különböző tagállami bírósági előterjesztésekből tevődik össze egy konkrét kérdésben az esetjogi értelmezési mátrix**, így a más tagállami bíróság által feltett kérdésre adott válasz felhasználható a tagállami bíró saját ügyének eldöntésénél is. (Kúria Gfv.VI.30.204/2023/2 – 33)

A Kúriának, a saját bevallása szerint is problémái vannak a precedens jog működésével, érvényesülésével. Azzal, hogy korábbi EUB, EJEB (netán Alkotmánybírósági) döntéseket kell átolvasnia és értelmeznie. **A Kúria nem tudja a szükséges „esetjogi értelmezési mátrix”-ot létrehozni.**

A Kúria még kifejti, hogy az EUB-től kér útmutatást:

[48] Amennyiben a javasolt jogértelmezés nem összeegyeztethető az uniós joggal, úgy az előterjesztő bíróság **abban kér jogértelmezési útmutatást a Bíróságtól**, hogy közvetlenül az uniós jog alapján **milyen dogmatikai alapon, milyen jogkövetkezményeinek levonására kerülhet sor** az árfolyamkockázatról adott átláthatatlan tájékoztatás következtében érvénytelen szerződés esetén. (Kúria Gfv.VI.30.204/2023/2 – 48)

A kis kitérő után panaszosok visszatérnek az Alkotmánybíróság 26/2015 (VII.21) számú döntéséhez. Ebben az Alkotmánybíróság összesítést készített a bírósági eljárások iránti elvárásokról:

[47] Az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdése szerinti értelmezési szabályok alapján az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és a történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni. (26/2015 – 40)

[48] A Nemzeti hitvallás deklarálja, hogy: „népuralom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi”. Ennek értelmében **a demokratikus jogállammal szembeni elvárás, hogy polgárai számára biztosítsa a tisztességes eljárást**, amelynek során az eljáró szerveknek részrehajlás nélkül, azaz pártatlanul és ésszerű határidőn belül kell döntenüik. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése a hatósági ügyintézés során biztosítja, hogy a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül hozzák meg döntésüket. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése pedig **a bírósági eljárásokkal szemben fogalmazza meg követelményként a pártatlanságot, a tisztességes és nyilvános eljárást**, valamint a jogviták ésszerű határidőn belüli elbírálását. (26/2015 – 40)

[49] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése az eldöntendő kérdés szempontjából tartalmilag és kontextuálisan is megegyezik az Alkotmány 57. § (1) bekezdésében foglaltakkal. Ezért az Alkotmánybíróság **az alapvető jog célját érintően figyelembe vette az Alkotmányban azonos módon biztosított alapjog rendeltetésével kapcsolatban korábban megállapított szempontokat.** (26/2015 – 40)

Továbbra is részletek a 26/2015 (VII.21) ügyből, áttérve az indoklási kötelezettségre:

[54] 2.1. A fentiekben kifejtettek szerint a közösségi jog alapján **még a kötelezett bírót sem köti a peres felek indítványa**, így a bírói mérlegelés körébe tartozik annak megítélése, hogy szükség van-e egyáltalán az ügy eldöntéséhez a felhívott közösségi norma alkalmazására. **A kötelezett bíróság csak szigorúan meghatározott feltételek mellett dönthet úgy, hogy nem kéri előzetes döntéshozatali eljárás lefolytatását a Bíróságtól.** Ezzel szemben a nem kötelezett bíróságot széles mérlegelési jog illeti meg, a tekintetben, hogy a felek kérelme alapján él-e az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének lehetőségével. A közösségi jog tehát megadja a tagállami bíróságoknak a kezdeményezésről való döntési lehetőséget, de annak formájáról nem szól, továbbá nem foglalkozik azzal a kérdéssel sem, hogy **a felek indítványát elutasító bírói döntést kell-e indokolni.** (26/2015 – 54)

[55] 2.2. A Pp. vonatkozó 155/A. § (2) bekezdése szerint a bíróság végzéssel határoz az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezéséről, a (3) bekezdés szerint pedig e végzés, illetve az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelem elutasítása ellen nincs helye külön fellebbezésnek.

Ha a bíró úgy dönt, hogy előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményez, erről végzést hoz, amelynek kötelező tartalmi elemeit a 155/A. § (2) bekezdése határozza meg. E szerint a végzésnek tartalmaznia kell a kérdést, amely a Bíróság döntését igényli, illetve a tényállás és az érintett magyar jogszabályok ismertetését. Ebből következően **a kérelem elutasítása tárgyában is döntenie kell a bíróságnak**, azonban a Pp. nem határozza meg expressis verbis a döntés formáját. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint azonban a hivatkozott rendelkezés sem értelmezhető másként, minthogy **a bíróságnak a kezdeményezés elutasítása tárgyában is végzést kell hoznia.** Ezt az értelmezést támasztja alá a Pp. 212. §-a is, amely szerint **a bíróság a per érdemében ítélettel, míg a per során felmerült minden más kérdésben végzéssel határoz.** (26/2015 – 55)

[58] 2.3. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III. 1.) AB határozatban – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését értelmezve – **az indokolási kötelezettséget a tisztességes eljárás egyik összetevőjeként határozta meg.** Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy **az indokolási kötelezettség a tisztességes eljárásból fakadó olyan alkotmányos követelmény, amely abszolút korlátot állít a bírói döntési szabadság elé.** A bíró ugyanis köteles döntésének indokairól az eljárási törvények keretei között számot adni, **az indokolási kötelezettség elmulasztása lényegében az eljárási szabályok alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti.** (26/2015 – 58)

[59] Az Alkotmánybíróság fenti határozatában rámutatott, hogy: „[a] tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, **a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást**

mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek **az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon.**” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]} (26/2015 – 59)

[60] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint, **ha egy előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére kötelezett bíróság** előtt merül fel a felek részéről a közösségi jog alkalmazásának, érvényessége megállapításának, illetve értelmezésének a kérdése, és a bíróság a kezdeményezésére irányuló indítvány elutasítása tárgyában **nem hoz indokolt döntést, az egyértelműen alappal veti fel a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét.** A bíróság mérlegelési lehetősége ugyanis nagymértékben korlátozott, főszabály szerint a Bírósághoz kell fordulnia és **csak akkor mentesül e kötelezettsége alól, ha a közösségi jog nem releváns** az adott ügyben vagy **a közösségi szabály helyes értelmezése a bíró szerint egyértelmű,** illetve ha az érintett jogkérdésben **a Bíróságnak kialakult gyakorlata van.** A kezdeményezésre **kötelezett bírónak tehát számot kell adnia** arról, hogy kötelezettsége ellenére **miért nem fordul a Bírósághoz.** Ugyanakkor bármely – nem kötelezett – tagállami bíróság is dönthet úgy akár saját meggyőződése, akár a felek kérelme alapján, hogy él az előzetes döntéshozatal-kezdeményezés lehetőségével, illetve dönthet úgy is, hogy nem kezdeményez ilyen eljárást. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint – a tisztességes eljáráshoz való jogból fakadóan – az eljáró bíróságnak függetlenül attól, hogy kötelezettnek minősült-e vagy sem, továbbá függetlenül attól, hogy helyt ad-e a kezdeményezésre irányuló kérelemnek, avagy sem, **alakszerű döntést kell hoznia a kezdeményezésről, és azt legkésőbb az ügydöntő határozatban meg kell indokolnia.** Az indítványozó peres fél ugyanis joggal számíthat arra, hogy az ügye kapcsán felmerült és annak eldöntése szempontjából releváns közösségi jogi probléma a Bíróság elé kerül. Ennek elmaradása érdemi kihatással lehet a jogvita végeredményére, ezért **a bíróság köteles megindokolni az indítvány elutasítását, mivel egyrészt ez garantálja, hogy megalapozott döntést hozott a kezdeményezés tárgyában, másrészt a peres fél innen ismerheti meg a döntés okát.** (26/2015 – 60)

Az indoklási kötelezettségtől az Alkotmánybíróság levezetett egy új alapelvet. A tisztességes bírói eljárás ismérvei közé bekerül így: **a bíróságnak döntenie kell!!!**

[62] Az Alkotmánybíróság szerint ugyanis a bírósági úthoz, **a bíróság általi döntéshez való jognak szerves része az eljárás minősége: ez adja a bírósághoz fordulás értelmét.** [35/2002. (VII. 19.) AB határozatban ABH 2002, 199, 211.] Az eljárás tisztességességének önmagában ugyanis nem elégséges feltétele a bírósági út igénybevételének lehetővé tétele, az **csak akkor biztosított, ha a bíróság érdemben reagál (dönt) a perben előterjesztett kérelmekre.** (26/2015 – 62)

Panaszok kiemelik: **a bíróság érdemben dönt a perben előterjesztett kérelmekben.**

Végső következtetés:

[63] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján úgy ítélte meg, hogy **sérül a felek tisztességes eljáráshoz való joga, amennyiben az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése esetén az eljáró bíróság a kezdeményezés elutasítása tárgyában nem dönt, és döntését nem indokolja.** (26/2015 – 63)

Panaszosok hivatkoznak a régi Pp. alábbi pontjára is az indoklási kötelezettséggel kapcsolatban:
221. § (1) Az ítélet indokolásában röviden **elő kell adni a bíróság által megállapított tényállást** az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével, hivatkozni kell azokra a jogszabályokra, amelyeken a bíróság ítélete alapszik. Meg kell **röviden említeni azokat a körülményeket**, amelyeket a **bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett**, végül **utalni kell azokra az okokra**, amelyek miatt a bíróság **valamely tényt nem talált bizonyítottnak**, vagy amelyek miatt **a felajánlott bizonyítást mellőzte**.

Újabb elvek kerültek napvilágra az EUB döntésében:

48 Továbbá **a tényleges érvényesülés elvét** illetően emlékeztetni kell arra, hogy a jelen ítélet 38. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat által megkövetelt elemzésre figyelemmel az a kérdés, hogy **valamely nemzeti eljárási rendelkezés gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehezé teszi-e az uniós jogrend által a magánszemélyekre ruházott jogok gyakorlását**, azon elvek – így például a védelemhez való jog, **a jogbiztonság elvének**, valamint az **eljárások jogszerű lefolytatása elvének** – figyelembevételével kell megvizsgálni, amelyek az érintett nemzeti bírósági rendszer alapját képezik (lásd különösen ebben az értelemben a fent hivatkozott Peterbroeck-ügyben hozott ítélet 14. pontját és a fent hivatkozott Pontin-ügyben hozott ítélet 47. pontját).

38 E követelmények tiszteletben tartását az érintett rendelkezéseknek a különböző nemzeti hatóságok előtti eljárás egésze során betöltött helyének, valamint **alkalmazásának és sajátosságainak figyelembevételével kell megvizsgálni** (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Peterbroeck-ügyben hozott ítélet 14. pontját; a C-326/96. sz. Levez-ügyben 1998. december 1-jén hozott ítélet [EBHT 1998., I-7835. o.] 44. pontját, valamint a C-63/08. sz. Pontin-ügyben 2009. október 29-én hozott [EBHT 2009., I-10467. o.] 46. és 47. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

39 Először is az **egyenértékűség elvének** tiszteletben tartását illetően a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy ezen elv tiszteletben tartása azt feltételezi, hogy **a szóban forgó nemzeti szabály különbségtétel nélkül vonatkozik az uniós jogból származó és a belső jog megsértésén alapuló, hasonló tárggyal és joggal rendelkező keresetekre**. A nemzeti bíróság feladata – amelynek közvetlen ismeretei vannak az alkalmazandó eljárási szabályokról –, hogy megvizsgálja, hogy **az érintett keresetek tárgyukat, indokaikat és lényeges elemeit tekintve hasonlóak-e** (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Pontin-ügyben hozott ítélet 45. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, valamint a C-591/10. sz., Littlewoods Retail Ltd és társai ügyben 2012. július 19-én hozott ítélet 31. pontját).

Az Alkotmánybíróságnak a vizsgálata során arra is ki kell térnie, hogy a tényleges érvényesülés elve, az eljárás jogszerű lefolytatásának az elve és az egyenértékűség elve miként jelent meg a vizsgált perben?

A Kúria pár héttel ezelőtt, rendkívül nagy meglepetésre, több kérdéssel is az EUB-hez fordult:

A Kúria

mint felülvizsgálati bíróság végzése

Az ügy száma: Gfv.VI.30.204/2023/2.

A tanács tagjai: Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke

Dr. Tibold Ágnes előadó bíró

Dr. Döme Attila bíró

Dr. Farkas Antónia bíró

Dr. Madarász Anna bíró

Budapest, 2023. szeptember 26.

[6] **Az alperesek a jogerős ítélet ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmükben** annak hatályon kívül helyezését és a keresetet elutasító döntés hozatalát, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérték azzal, hogy az új eljárásban a lízingszerződés érvényessé nyilvánítása mellett új elszámolás szerint számoljon el a felek között. **Álláspontjuk szerint nem alkalmazhatók a peres felek jogviszonyára az uniós jog betartása mellett a tisztességtelen árfolyamrés helyébe a Magyar Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamának alkalmazását előíró,** ezáltal az ebből adódó tisztességtelenséget orvosló, valamint az ezzel kapcsolatos elszámolást elrendelő, továbbá az eredeti állapot helyreállítását kizáró és a forintosítást elrendelő **DH törvények, hacsak a fogyasztó nem kéri ezek alkalmazását.** A bíróság nem módosíthat a tisztességtelen feltétel tartalmán.... (Gfv.VI.30.204 – 6)

[10] A Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló **2014. évi XXXVIII. törvény** (a továbbiakban: **DH1 törvény**)

3. § (1) A fogyasztói kölcsönszerződésben – az egyedileg megtárgyalt szerződési feltétel kivételével – semmis az a kikötés, amely szerint a pénzügyi intézmény a kölcsön-, illetve a lízingtárgy megvásárlásához nyújtott finanszírozási összeg folyósítására a vételi, a tartozás törlesztésére pedig az eladási vagy egyébként a folyósításkor meghatározott árfolyamtól eltérő típusú árfolyam alkalmazását rendeli.

(2) Az (1) bekezdés szerinti **semmis kikötés helyébe** – a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel – mind a folyósítás, mind pedig a törlesztés (ide értve a törlesztőrészlet és a devizában megállapított bármilyen költség, díj vagy jutalék fizetését) tekintetében **a Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza árfolyamának alkalmazására irányuló rendelkezés lép.** (Gfv.VI.30.204 – 10)

[19] **A Bíróság a C-705/21. határozatában emlékeztetett arra,** hogy az európai uniós jogalkotó által a 93/13 irányelv keretében követett célkitűzés arra irányul, hogy a felek közötti egyensúlyt akként állítsa helyre, hogy közben főszabály szerint fenntartja a szerződés egészének érvényességét, nem pedig arra, hogy a tisztességtelen feltételeket tartalmazó valamennyi szerződést semmissé nyilvánítsa (37. pont). Megerősítette azt a korábbi gyakorlatát, hogy a 93/13 irányelv 6. cikke (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy ha a nemzeti bíróság megállapítja a szolgáltató és a fogyasztó között létrejött szerződésben szereplő tisztességtelen feltétel semmisségét, **e bíróság nem egészítheti ki a szerződést e feltétel tartalmának módosításával** (38. pont). Ugyanis, ha a nemzeti bíróság jogosult lenne arra, hogy a szolgáltató és a fogyasztó között létrejött szerződésben foglalt tisztességtelen feltételek

tartalmát módosítsa, e lehetőség sérthetné a 93/13 irányelv 7. cikke által **elérni kívánt hosszú távú célt, amely az ilyen szerződésekben foglalt tisztességtelen feltételek alkalmazásának megszüntetésére irányul** (40. pont). Pontosította, hogy ha a nemzeti bíróság a kölcsönszerződés jellegét figyelembe véve úgy ítéli meg, hogy a felek vonatkozásában nem lehet helyreállítani azt az állapotot, amelyben akkor lettek volna, ha e szerződést nem kötötték volna meg, e bíróság feladata gondoskodni arról, hogy a fogyasztó végső soron abba a helyzetbe kerüljön, amelyben akkor lett volna, ha a tisztességtelennek ítélt feltétel soha nem létezett volna (47. pont). Ezért a nemzeti bíróság jogosult többek között arra, hogy a fogyasztó érdekeit védelemben részesítse azáltal, hogy visszatéríteti neki azokat az összegeket, amelyeket a hitelező a tisztességtelennek ítélt feltétel alapján szedett be azzal, hogy e visszatérítés a jogalap nélküli gazdagodás jogcímén történik (48. pont). Rámutatott arra, hogy a bíróság hatásköre nem terjeszkedhet túl azon a mértéken, amely feltétlenül szükséges a szerződő felek közötti szerződéses egyensúly helyreállításához, és ily módon a fogyasztónak azon különösen hátrányos következményektől való védelméhez, amelyeket a szóban forgó kölcsönszerződés semmissé nyilvánítása válthat ki (49. pont). (Gfv.VI.30.204 – 19)

[21] A lengyel jogi helyzettől azonban lényegesen eltér a magyar jogszabályi környezet és jogalkalmazási gyakorlat is. Az alapügybeli szerződés a DH1 törvényben tisztességtelennek minősített árfolyamrést is tartalmazott, azonban az e tisztességtelen feltétel alapján a fogyasztótól beszedett összegeket a felperes a DH2 törvény rendelkezései szerint a fogyasztó javára túlfizetésként elszámolta, ezzel csökkentve a fogyasztó bankkal szemben fennálló tartozásának az összegét. Az adott szerződés vonatkozásában (a lengyel joggal szemben) **a jogalkotói behelyettesítés folytán (a vételi és eladási árfolyam helyett a Magyar Nemzeti Bank középárfolyama)** a teljesítendő szolgáltatás mértéke kiszámítható akár lerovó, akár kirovó pénznemben, így az átváltási mechanizmus működésére vonatkozó szerződési rendelkezések – az árfolyamkockázatra vonatkozó kikötések kiesése esetén is – képesek joghatás kiváltására. (Gfv.VI.30.204 – 21)

[23] Mindezeket figyelembe véve a Kúria az uniós jog értelmezését látta szükségesnek abban a kérdésben, hogy **megfelel-e** a 93/13. irányelv 6. cikk (1) és 7. cikk (1) bekezdésében megfogalmazott **célkitűzésnek a magyar jogszabályok akként történő értelmezése** és alkalmazása, hogy a szerződés teljes érvénytelensége esetén az érvénytelenség jogkövetkezményeként a nemzeti bíróság a szerződést a megkötésére **visszamenő hatállyal érvényessé nyilvánítja olyan tartalommal, hogy az abban szereplő (az árfolyamrés és az egyoldalú szerződésmódosítási jog jogszabály általi orvoslását követően még fennmaradt)** tisztességtelen feltétel: az árfolyamkockázat átláthatatlan tájékoztatás mellett történő fogyasztóra hárítása figyelmen kívül marad, ezáltal a fogyasztóra nézve nem jelent semmilyen kötelezettséget (nem kell viselnie az árfolyamkockázatot, hanem azt a pénzintézet viseli), ugyanakkor a szerződés nem tisztességtelen egyéb feltételei (a kamatra és egyéb díjakra vonatkozó fizetési kötelezettség stb.) változatlan tartalommal kötik a feleket. A szerződés az érvénytelenség okának ilyen módon történő kiküszöbölésével, az érvényessé nyilvánítással „fennmaradhat”, mert a DH1 és DH2 törvényben rendezett átváltási mechanizmus eredményeként a fogyasztót terhelő árfolyamváltozás kiesését követően is teljesíthető. Az érvényessé nyilvánítás eredményeként a bíróság a már megszűnt szerződések esetén visszatéríteti, míg a meg nem szűnt szerződések esetén teljesítésként elszámolja a fogyasztó javára azokat az összegeket, amelyeket a pénzintézet a nem

átlátható módon a fogyasztóra telepített árfolyamkockázat alapján szedett be, vagy írt elő (C-472/20. 58. pont). (Gfv.VI.30.204 – 23)

[24] **Avagy a Bíróság által a C-705/21. ítéletben kifejtettek akként értelmezendők**, hogy azok **teljeskörűen kizárják a magyar jog által szabályozott érvénytelenségi jogkövetkezmény**: az érvényessé nyilvánítás alkalmazását (nem csak a C-705/21. előterjesztésben megjelölt, a tisztességtelen feltétel módosítását jelentő tartalommal, hanem a tisztességtelen feltétel kihagyásával is), mert az uniós jognak kizárólag olyan nemzeti jogalkalmazás felel meg, amelynek eredményeként a felek olyan helyzetbe kerülnek, mintha a tisztességtelen feltételt tartalmazó szerződést nem kötötték volna meg. (Gfv.VI.30.204 – 24)

[30] A 93/13. irányelv 1., 6. és 7. cikkének Bíróság által történő értelmezését **a Kúria azért is tekinti feltétlenül szükségesnek**, mert Magyarországon az érvénytelenség jogkövetkezményének levonása tárgyában **nagyszámú per van folyamatban különböző hatáskörű bíróságok előtt**. A Kúria már több, precedens értékű határozatot hozott e tárgyban, azonban Magyarországon korlátozott precedensrendszer érvényesül: az alsófokú bíróságok indokaik határozatukban való kifejtése mellett eltérhetnek a Kúria közzétett határozatától. **Nem lenne kívánatos egyrészt széttartó, másrészt olyan joggyakorlat kialakulása** (és annak megfelelően a perek egy részének jogerős lezárása), amely nem felel meg a Bíróság által értelmezett irányelvi rendelkezéseknek. (Gfv.VI.30.204 – 30)

Panaszosok szeretnék arra felhívni az Alkotmánybíróság figyelmét, hogy **a Kúria nem tudott azzal a perbeli kéréssel mit kezdeni, hogy a banki károsultak nem kérik a DH törvény alkalmazását**, különösen nem a tisztességtelenség miatt kieső vételi és eladási árfolyam helyett az MNB árfolyam használatát. Ezáltal a kölcsönszerződés teljes mértékben érvénytelen.

Ugyanezen Kúriai tanács pár héttel korábban panaszosok ügyében még teljesen más alapon döntött!!!

A Kúria

mint felülvizsgálati bíróság

í t é l e t e

Az ügy száma: Gfv.VI.30.462/2022/8.

A tanács tagjai: Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke

Dr. Farkas Antónia előadó bíró

Dr. Döme Attila bíró

Dr. Madarász Anna bíró

Dr. Tibold Ágnes bíró

Budapest, 2023. június 21.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

[9] A felperesek pontosított keresetükben **elsődlegesen annak megállapítását kérték**, hogy az alperessel 2007. április 26-án megkötött kölcsönszerződés CHF alapú elszámolását biztosító rendelkezések, valamint az I.1., I.4., II.1., III.3., IV.3., IV.8. és VII. pontjában foglalt

kikötések tisztességtelenségéből fakadóan a szerződés érvénytelen a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 209/A. §-a alapján....Jogkövetkezményként az elsődleges kérelemhez kapcsolódóan **a 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1 törvény) 3. § (2) bekezdése szerinti jogvédelem figyelmen kívül hagyásával** a teljesítéseik forintban és jegybanki alapkamattal történő elszámolását kérték annak megállapításával, hogy a tartozásuk 14.176.854 forint.... (Gfv.VI.30.462 – 9)

Panaszosok idézik az első- és a másodfokú ítéletekből:

„Elsődleges jogkövetkezményként a felperesek kijelentették, hogy az EUB C-932/19. számú ítélet rendelkező részében is megjelenő, a 47., 48. pontokban kifejtett álláspontjuk alapján a felperesek, mint fogyasztók nem tartanak igényt a DH1 törvény 3. § (2) bekezdés által biztosított, az irányelv rendelkezéseihez képest kivételes védelemre, mivel az **számukra kifejezetten hátrányos, ellentétes az érdekeikkel, a tisztességtelen vételi és eladási árfolyam helyettesítése az MNB árfolyamával**, ezért az érvénytelenség jogkövetkezményeként elsődlegesen a teljesítéseiket forintban figyelembe vevő, a tartozásukat a jegybanki alapkamattal kiszámolt tartozásuk összegét 14.176.581,- Ft-ban jelölik meg.” (Fővárosi Törvényszék 10.G.41.219/2021/18-I. – 6. oldal)

„Jogkövetkezményi keresetükben az elsődleges kérelemhez kapcsolódóan a 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1 törvény) 3. § (2) bekezdése szerinti **jogvédelem figyelmen kívül hagyásával a teljesítéseik forintban** és jegybanki alapkamattal történő elszámolását kérték 14.176.854 forint felperesi tartozás fennállásával...” (Fővárosi Ítéltábla 20.Gf.40.132/2022/3-II. – 1. oldal)

Mindhárom bírói szint teljes egészében elutasította panaszosok esetében az uniós jog alkalmazását, egy nagyon lényeges kereseti kérelem elbírálását teljes mértékben figyelmen kívül hagyták, annak ellenére, hogy alperes nem tett semmilyen ellentétes véleményt, nem fogalmazott meg ilyen álláspontot.

Gyakorlatilag a bíróságok ezzel az eljárással kizárták panaszosokat az Európai Unióból! Megfosztották őket attól, hogy magas szintű fogyasztóvédelemben legyen részük!

Pár héttel később pedig a Kúria saját maga ismerte be, hogy valójában nem érti az uniós jogot és nem tudja alkalmazni az EUB ezzel kapcsolatos döntéseit.

Panaszosok álláspontja szerint amikor a saját felülvizsgálati eljárásuk folyt a Kúrián, a Kúria eljáró tanácsa ugyanúgy nem tudott dönten. Csak éppen **félretolta a kérdést, ahelyett hogy kérdésekkel fordult volna az EUB-hez.** Ezt az eljárás panaszosok nem tartják sem törvényesnek, sem pedig tisztességesnek.

A felülvizsgálati eljárásban nem a fenti (MNB árfolyam alkalmazásának a mellőzése), hanem egy másik irányelv kapcsán kérték panaszosok a Kúriát, hogy forduljon az EUB-hez.

Panaszosok 2022. augusztus 23.-i felülvizsgálati kérelmének 26. pontja összesen 5 kérdésben kérte, hogy a Kúria forduljon az EUB-hez:

26.

Felperes kezdeményezi, hogy a Kúria jelen ügy kapcsán forduljon gyorsított előzetes döntéshozatali eljárással az Európai Unió Bíróságához a következő kérdésekben:

1. Az Európai Parlament és a Tanács **2005/29 irányelv 6. és 7. cikke a megtévesztő kereskedelmi gyakorlaton belül nevesíti a megtévesztő tevékenységet és a megtévesztő mulasztást.** Ahhoz, hogy mihez képest adott pl. hamis információt egy kereskedő, egy pénzügyi intézet, vagy mihez képest hagyott ki lényeges információt, tisztában kell lenni a termék, szolgáltatás minden lényeges jellemzőjével, tulajdonságával. Ezek ismeretében tud a fogyasztó megalapozott szerződéskötési döntést hozni. **Megfelel-e az irányelv célkitűzéseinek, ha egy nemzeti bíróság önmaga határozza meg – esetleg más országok bíróságaitól eltérő tartalommal- a több uniós országban tömegesen forgalmazott devizahitel alapvető tulajdonságait?**
2. Amennyiben devizahitel alapvető tulajdonságainak meghatározására nem alkalmas a nemzeti bíróság, **megfelelő-e az, ha nemzeti állami pénzügyi fogyasztóvédelmi hatóság végzi el ezt a feladatot?**
3. Amennyiben devizahitel alapvető tulajdonságainak meghatározására alkalmas a nemzeti bíróság, akkor **megfelelő-e az olyan bírósági eljárás, mely teljesen titkos és a fogyasztók semmilyen módon sem ismerhetik meg, hogy mi alapján határozza meg a nemzeti bíróság a devizahitel tulajdonságait?**
4. Megfelel-e az irányelv célkitűzéseinek az olyan nemzeti bíróság által hozott döntés, mely **korlátozza a fogyasztókat abban, hogy egyedi ügyekben az eljáró bíróságon adott kérdésben pert indítsanak?** Megtilthatja-e, hogy konkrét, lényeges kérdésekben nyilvános tárgyaláson vizsgáljanak „kényes kérdéseket” a devizahittel kapcsolatban?
5. A nemzeti jogszabály ismeri a „jó erkölcs” fogalmát és kimondja, hogy **a jó erkölcsbe ütköző szerződés semmis.** Megfelel-e az irányelv célkitűzéseinek az, ha **a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat alapján kötött szerződést jó erkölcsbe ütközőnek minősíti a bíróság, és semmisnek tekinti?**

A felülvizsgálati eljárásukban panaszosok hivatkoztak a 99. oldalon a 267. cikkre és nyomatékosan megismételték:

„Ha egy tagállam olyan bírósága előtt folyamatban lévő ügyben merül fel ilyen kérdés, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, **e bíróság (esetünkben a Kúria) köteles az Európai Unió Bíróságához fordulni.** (E kötelezettségének a Kúria jogsértő módon már több esetben nem tett eleget.)”

Mivel a Kúria ismerte, hogy milyen indokok alapján tekinthet el attól, hogy az EUB-hoz forduljon, az ítéletébe belemásolta a „kifogásokat”. A Kúria egyrészt blöffölt, másrészt csúsztatott, hogy elkerülje az EUB eljárás elindítását.

Panaszosok most idézik a Kúria ítéletéből:

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[26] A devizahiteles jogegységi határozatok általuk szükségesnek ítélt felülvizsgálata kérdésében a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 33. § (1) bekezdés b) pontja alapján jogegységi eljárás lefolytatását indítványozták.

Emellett a felperesek a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 155/A. § (1) bekezdése alapján **előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését is kérték** az Európai Parlament és a Tanács 2005/29 irányelv 6. és 7. cikke értelmezésére, továbbá a devizahitel – általuk interpretált – alapvető tulajdonságait érintő kérdésekben. (Gfv.VI.30.462 – 26)

[27] Megsértett jogszabályhelyként a régi Pp. 1. §-át, 3. § (1) bekezdését, 206. § (1) bekezdését, 221. § (1) bekezdését, a régi Ptk. 4. § (1) bekezdését, 5. §-át, 200. § (2) bekezdését, 205. §-át, 205/B.§-át, 205/C. §-át, 207. § (1) és (2) bekezdését, 209. § (1) bekezdését, 209/A. § (2) bekezdését, 523. § (1) bekezdését, a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjait jelölték meg. **Hivatkoztak arra is, hogy a jogerős ítélet a Lisszaboni Szerződéshez csatolt 17. nyilatkozatba ütközik az uniós jog és uniós joggyakorlat tagállamok jogával szembeni elsőbbségét megállapító jogelv figyelmen kívül hagyása miatt.** (Gfv.VI.30.462 – 27)

A Kúria döntése és jogi indokai

[40] A Kúria először a felperesek által indítványozott előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének szükségességét vizsgálta. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikk (2) bekezdése alapján előzetes döntéshozatali eljárást a jogvita eldöntéséhez szükséges uniós jogkérdés vonatkozásában lehet indítványozni. Jelen esetben a felperesek által előterjesztett, kölcsönszerződés érvénytelenségének kimondására és jogkövetkezményeinek levonására irányuló módosított kereseti kérelmeket jogerősen elbíráló másodfokú ítélettel szembeni felülvizsgálati kérelem szempontjából **valamennyi releváns jogkérdésben már rendelkezésre áll az EUB iránymutató jogértelmezése**, ahogy arra a felperesek is számos esetben hivatkoztak terjedelmes felülvizsgálati kérelmükben. A kérelemben **a felperesek nem vetettek fel olyan további jogkérdéseket, amelyek a felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából relevánsak lennének**, illetve hipotetikus megfogalmazások (devizahitel alapvető tulajdonságai, jóerkölcs fogalma) és **tényszerűen sem igazolt és keresettel nem érintett kérdések szintén nem szolgálhatnak előzetes döntéshozatal kezdeményezésének alapjául** (Kúria Gfv.VI.30.378/2022/11.). (Gfv.VI.30.462 – 40)

[41] Az Európai Parlament és a Tanács 2005/29/EK irányelve (2005. május 11.) a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról (a továbbiakban 2005/29/EK irányelv) a 3. cikk (2) bekezdésében kifejezetten kizárja a tárgyi hatálya alól a szerződések jogát, és **különösen a szerződések érvényességére, létrejöttére és joghatásaira vonatkozó szabályokat, ezen kérdéseket az irányelvnem érinti.** Az EUB értelmező joggyakorlata szerint még a

megállapítható – és nem pusztán a fél véleményeként hangoztatott – tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat sem olyan, amely automatikusan és **önmagában megalapozza** a vitatott feltételek tisztességtelen jellegét, következésképpen még valamely kereskedelmi gyakorlat tisztességtelen jellegének megállapítása sem gyakorol közvetlen hatást arra, hogy valamely szerződés a fogyasztói irányelv 6. cikkének (1) bekezdése szempontjából érvényes-e (C-453/10. sz. Jana Pereničová és Vladislav Perenič kontra SOS financ spol. s r. o. ügyben 2012. március 15-én hozott ítélet, ECLI:EU:C:2012:144, 44-46. pont), ezért a felülvizsgálati kérelem szempontjából releváns és érdemben elbírálandó jogkérdések megítéléséhez a 2005/29/EK irányelv 6. és 7. cikkének a megtévesztő kereskedelmi gyakorlat fogalmának és terjedelmének értelmezésére sem szükséges az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése. (Gfv.VI.30.462 – 41)

[42] A Kúria mindezek alapján a felperesek indítványát a régi Pp. 155/A. § (2) bekezdése alapján elutasította. (Gfv.VI.30.462 – 42)

Az ítéletében a Kúria így érvelt: „valamennyi releváns jogkérdésben már rendelkezésre áll az EUB iránymutató jogértelmezése”. Azonban **hiányzik azon EUB döntések megnevezése, és hiányzik a belőlük származó idézet, mely pontosan illik panaszosok kezdeményezéséhez. Így ez a blöff,** nem tekinthető megalapozott indoklásnak.

Majd pár héttel később ugyanez a bírói testület saját maga fordul az EUB-hez „iránymutató jogértelmezésért”. Panaszosok álláspontja szerint ez az egyetlen egy, megdönthetetlen tény önmagában is azt igazolja, hogy a Kúria a felülvizsgálati eljárás során nem tisztességes bírói eljárást folytatott. Ezáltal az ítéletét az Alkotmánybíróságnak meg kell semmisítenie. Azonban panaszosok arra kérik az Alkotmánybíróságot, hogy teljes körű vizsgálatot folytasson, mert csak így lehet biztosítani, hogy ügyükben tisztességes bírói eljárás érvényesüljön.

Az ítéletében a Kúria így is érvelt: „szerződések érvényességére, létrejöttére és joghatásaira vonatkozó szabályokat az irányelv nem érinti.” **Ez csúsztatás,** mivel teljesen egyértelműen megállapítható, hogy **panaszosoknak a perben nem volt ilyen kérésük a bíróság felé.** Pontosán megfogalmazták, hogy az uniós irányelv és egy nemzeti jogszabályi rendelkezés kapcsolatát kívánták megvizsgáltatni az EUB által:

5. A nemzeti jogszabály ismeri a „jó erkölcs” fogalmát és kimondja, hogy **a jó erkölcsbe ütköző szerződés semmis.** Megfelel-e az irányelv célkitűzéseinek az, ha **a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat alapján kötött szerződést jó erkölcsbe ütközőnek minősíti** a bíróság, és semmisnek tekinti?

A törvény egyértelműen fogalmaz:

Ptk.200. § (1) A szerződés tartalmát a felek szabadon állapíthatják meg. A szerződésekre vonatkozó rendelkezésektől egyező akarattal eltérhetnek, ha jogszabály az eltérést nem tiltja.

(2) Semmis az a szerződés, amely jogszabályba ütközik, vagy amelyet jogszabály megkerülésével kötöttek, kivéve ha ahhoz a jogszabály más jogkövetkezményt fűz. **Semmis a szerződés akkor is, ha nyilvánvalóan a jóerkölcsbe ütközik.**

A Kúria „indoklása” még: „a felperesek nem vetettek fel olyan további jogkérdéseket, amelyek a felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából relevánsak lennének, illetve hipotetikus megfogalmazások (devizahitel alapvető tulajdonságai, jóerkölcs fogalma) és tényszerűen sem igazolt és keresettel nem érintett kérdések szintén nem szolgálhatnak előzetes döntéshozatal kezdeményezésének alapjául.” A Kúria nem indokolja meg, hogy

- miért nem tartja jogkérdésnek, hogy a bíróság alkalmazza a Ptk. 200.§ (2) pontját;
- miért nem jogkérdés a megtévesztő tevékenység és a megtévesztő mulasztás vizsgálata az uniós irányelv szempontjai alapján;
- mitől hipotetikusak azok a pénzügyi-gazdasági megfogalmazások, melyek egyetemi tankönyvekből, MNB oktatási füzetekből származnak;
- mitől hipotetikusak a több évszázados gazdasági törvényszerűségek, amiket a deviza árfolyam tényleges alakulása igazol;
- miért nem „keresettel érintett kérdés” a jóerkölcs megsértése miatti szerződés semmisség?

Önkéntelenül is felmerül a kérdés: **miért hoznak az Unióban tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot tiltó irányelvet, ha annak a Kúria szerint az égvilágon semmilyen következménye sincs.** Vagyis a jövőben is bátran megtéveszthetik a fogyasztókat a vállalkozások, a bankok, mert ennek az égvilágon semmi következménye. És mivel nincs következménye, vizsgálni is felesleges bíróság által, hogy volt-e megtévesztés?

A Kúriának kötelessége lett volna az EUB-hoz fordulnia, mivel nem jogosult értelmezni az irányelvet, nem jogosult megítélni, hogy a Ptk. 200. § (2) pontjának alkalmazása megfelel-e az irányelv által kitűzött célnak. A fogyasztók magas szintű védelmének?

Panaszosok kérik, hogy az Alkotmánybíróság adja be a panaszos idézett kérdéseit az EUB-hez. Ki kell derülnie, hogy az uniós irányelv megalkotóit milyen cél vezette valójában? Hogyan kívánták elérni a fogyasztók magas szintű védelmét ezzel az irányelvvel?

Panaszosok szeretnék az előzőek fényében egy összképet felvázolni.

Hogyan kapcsolódik egymáshoz az Alkotmánybíróság és az EUB eljárása bírósági eljárások kapcsán? Miket kell még figyelembe venni?

A részletesen kidolgozott nemzeti jogszabályok felett van három Fő-Törvény, mely általánosságban rögzít elveket, melyeket minden szinten be kell tartani. Ez egyrészt az országgyűlésünk által megalkotott Alaptörvény, másrészt az Európai Unió testületei által létrehozott uniós irányelvek, harmadrészt az Európa Tanács készített Emberi Jogok Európai Egyezménye.

Ezek keretet adnak, melyen belül kell mozognia pl. a bíróságoknak az eljárásuk során.

Az Alaptörvény esetén értelmezéssel kizárólag az Alkotmánybíróság van felhatalmazva, az uniós jog esetén, kizárólag az EUB, az emberi jogok esetén pedig az EJEB (Emberi Jogok Európai Bírósága)

Az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatja az uniós jogot, az EUB pedig nem vizsgálhatja az Alaptörvénynek való megfelelést. Az EJEB kizárólag azt vizsgálja, hogy sérültek-e az emberi jogok?

Van jelen esetben egy jogerősen befejezett, felülvizsgált peres eljárás.

Ezt utólag csak az Alkotmánybíróság semmisítheti meg (pl. tisztességtelen bírói eljárás miatt). Ilyen megsemmisítésre senki másnak sincs lehetősége (sem EUB, sem EJEB). Az AB-hoz csak a per befejezése után lehet fordulni, ha már nincs tovább semmilyen jogi lehetőség. Csak az érintett peres fél adhat be alkotmányjogi panaszt.

Az EUB teljesen más keretek közt dolgozik. Folyamatban lévő peres ügyben, kizárólag csak bíróság adhat be kérelmet. A kérelem csak az uniós jog értelmezésére vonatkozhat. Majd ez alapján kell döntést hozni az eljáró bíróságnak. Az EUB eljárás jellegét megadja a neve is: Előzetes Döntéshozatali Eljárás.

Az EJEB-hez csak akkor lehet fordulnia az állampolgárnak, ha minden hazai lehetőség ki van merítve, beleértve az Alkotmánybíróság eljárását is. Megvalósult sérelem esetén az EJEB a magyar államot kötelezi intézkedésekre illetve kártérítés megfizetésére. Azonban a jogerős bíróségi döntést, panaszosok ismerete szerint, nem jogosult megsemmisíteni az EJEB.

Van lényeges közös pont az Alkotmánybíróság, az EUB eljárás és az EJEB eljárás között. Ez a precedens jog. Mivel az Alaptörvény és az irányelvek is keretet adnak, az AB, az EUB és az EJEB döntései precedens jellegűknél fogva jogszabályt pótolnak. A későbbiekben nem lehet másként értelmezni és alkalmazni az Alaptörvény, az uniós illetve európai jog rendelkezéseit, mint amilyen döntés született az Alkotmánybíróság illetve az EUB és az EJEB által.

A precedens jogból adódóan aztán az AB és az EUB döntései egyaránt korábbi döntésekre hivatkozva indokolják a friss döntésüket.

A fentiek miatt van olyan szigorú előírás arra nézve, hogy a Kúria köteles bíróságnak számít, köteles az EUB-hoz fordulni, ha a perben kéri. Ekkor és csak ekkor van lehetőség tisztázni a felmerült jogi kérdést, az uniós jog helyes értelmezését, a megfelelő alkalmazását. Az Alkotmánybíróság a per végén léphet be a folyamatba, azonban az uniós joggal nem foglalkozhat: nincs jogosultsága az uniós jogot értelmezni. EUB viszont jogosult arra, hogy az Alkotmánybíróság joggyakorlatáról (vagy a tervezett döntéséről) megállapítsa, hogy az ellentétes az uniós joggal.

17. alkotmányjogi kérdés

Amikor az Alkotmánybíróságnak egy alkotmányjogi panasz megítéléséhez az uniós jog értelmezése szükséges, akkor az Alkotmánybíróság köteles bíróságnak számít? Vagyis köteles-e a panaszos kezdeményezésére az EUB-hoz fordulni?

Legvégül panaszosok szeretnének hivatkozni a legújabb devizahiteles döntésre, az EUB 2023. szeptember 21.-én hozott döntést a C-139/22. számú, mBank ügyben.

Az EUB ismételten megerősítette, hogy lehet a fogyasztó fokozott védelme érdekében szigorúbb magyar törvény, mint amit az uniós jog meghatároz:

39 Végül, ezen irányelv tizenkettedik preambulumbekzdése szerint az irányelv a tisztességtelen feltételekre vonatkozó nemzeti jogszabályoknak csak részleges és minimális harmonizációját végzi el,

meghagyva a tagállamok számára azt a lehetőséget, hogy a Szerződés rendelkezéseinek tiszteletben tartásával saját nemzeti jogszabályaikban **az említett irányelvben előírtaknál szigorúbb rendelkezésekkel biztosítsanak magasabb szintű védelmet az érintett fogyasztók számára**. Ezenkívül ugyanezen irányelv 8. cikke értelmében a tagállamok az ezen irányelv által szabályozott területen **elfogadhatnak vagy hatályban tarthatnak** a Szerződéssel összhangban lévő **szigorúbb rendelkezéseket** annak érdekében, hogy e **fogyasztóknak magasabb szintű védelmet biztosítsanak** (lásd ebben az értelemben: 2021. december 21 i Trapeza Peiraios ítélet, C 243/20, EU:C:2021:1045, 54. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). (C-139/22 - 39)

Panaszosok már nagyon részletesen kifejtették (135 oldaltól az első, augusztusi, beadványban), hogy miként szigorított a törvényhozás a fogyasztók érdekében, amikor a szerződés adathiányaihoz a szerződés semmisségét kötötte, és ismertették, miként értelmezi félre a Kúria a tisztességtelen bankok érdekében ezt a jogszabályt.

Az EUB ismételten megerősítette, hogy a per folyamán minden jelzett, perbe vitt tisztességtelenséget vizsgálnia kell a bíróságnak:

50 Kétségtelen, hogy **a nemzeti bíróságnak az eléje terjesztett kérelem** alapját képező szerződési feltétel esetlegesen tisztességtelen jellegének értékelése érdekében **figyelembe kell vennie az érintett szerződés összes többi feltételét** (2021. január 27 i Dexia Nederland ítélet, C 229/19 és C 289/19, EU:C:2021:68, 58. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), mivel e szerződés tartalmától függően **szükséges lehet a szerződés összes feltételének együttes hatását értékelni** (lásd ebben az értelemben: 2020. március 11 i Lintner ítélet, C 511/17, EU:C:2020:188, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). (C-139/22 - 50)

56 Egyébiránt, **ha nem állapítható meg valamely tisztességtelen feltétel semmissége, az sértheti a** 93/13 irányelv 7. cikke által **elérni kívánt hosszú távú célt**, amely arra irányul, hogy megszüntessék az eladók vagy szolgáltatók fogyasztókkal kötött szerződéseiben a tisztességtelen feltételek alkalmazását. (C-139/22 - 56)

Panaszosok már nagyon részletesen kifejtették, hogy milyen pontokat kellett volna vizsgálni az eltelt 12 év alatt a különböző szintű bíróságoknak. Azonban erre a bíróságok nem voltak hajlandóak. Ez kiderül az első- és a másodfokú ítéletekből. Ezt részletesen tartalmazza panaszosok első, augusztusi beadványa.

Az EUB ismételten megerősítette, hogy szerződéskötés körülményeit meg kell vizsgálnia a bíróságnak abból a szempontból is, hogy minden szükséges információt megkapott-e a banktól:

64 **A nemzeti bíróság feladata**, hogy **a szerződéskötés körülményeit** figyelembe véve **megvizsgálja**, hogy tájékoztatták e az érintett fogyasztót minden olyan tényezőről, amely **befolyásolhatja kötelezettségvállalásának terjedelmét**, és amely lehetővé teszi számára a kötelezettségvállalás pénzügyi következményeinek értékelését (2023. január 12 i D. V. [Ügyvédi munkadíjak – Óradíj elve] ítélet, C 395/21, EU:C:2023:14, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). (C-139/22 - 64)

Panaszosok részletesen ismertették azokat a kérdéseket, amiket egyáltalán nem vizsgált a bíróság.

A fent idézett EUB megállapítások és indoklások nem újak, ezek ismertek voltak akkor, amikor panaszos felülvizsgálati kérelmében döntött a Kúria.

Panaszosok kiegészítik az augusztusi beadványukban megfogalmazott alábbi kérésüket:

„Kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján („ha az Alkotmánybíróság megállapítja a bírói döntés alaptörvény-ellenességét, a döntést megsemmisíti”) semmisítse meg a Kúria Gfv.VI.30.462/2022/8 számú, 2023. június 21.-én meghozott ítéletét.”
Panaszosok kérik, a Fővárosi Törvényszék 10.G.41.219/2021/18-I. számú elsőfokú ítéletének és a Fővárosi Ítéltábla 20.Gf.40.132/2022/3-II. számú másodfokú ítéletének a megsemmisítését is.

Panaszosok úgy vélik, az Alkotmánybíróság részéről, **a tisztességes bírói eljárás szempontjai tárgyában** olyan **összefoglaló-iránymutató elemzésre van szükség**, mint amilyen összefoglalást-iránymutatást kért a Kúria az EUB-től a fogyasztóvédelmi irányelv értelmezésével kapcsolatban. Ezáltal látják biztosítottak panaszosok, hogy a jövőben a banki károsult fogyasztók számára is, uniós irányelveknek megfelelő döntés szülessen, tisztességes bírói eljárás lefolytatása során.

Panaszosok úgy vélik az Alkotmánybíróságnak az eljárása során a panaszosok, mint fogyasztók védelmét kell előtérbe helyezni.

Az Európai Unió Alapjogi Chartája szerint is:

38. cikk

A fogyasztók védelme

Az Unió politikáiban biztosítani kell a fogyasztók védelmének magas szintjét.

Valamint az Alaptörvény szerint is:

M) cikk

(2) ... Magyarország fellép az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben,
és védi a fogyasztók jogait.

A tisztességes bírói eljárás minden szinten alapjog. Az Európa Tanács szerint:

6. CIKK

Tisztességes tárgyaláshoz való jog

1. Mindenkinnek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában...

(Panaszosok első beadvány kiegészítése több idézetet is tartalmaz az EJEB tíz évvel ezelőtt készült kézikönyvéből, amely a tisztességes eljárásban folytatott vizsgálatait ismerteti.)

Amennyiben a Kúria a felülvizsgálati eljárás során azért folytatott tisztességtelen bírói eljárást, azért hagyta figyelmen kívül az uniós jog alkalmazását, azért tekintett el az EUB döntéseinek betartásától, hogy a „fogyasztók magas védelmi szintjét” csökkentse, hogy a „fogyasztók jogait védelem” helyett csorbítsa, akkor az Alkotmánybíróságnak kötelessége a fogyasztó érdekében, és a tisztességes bírói eljárás érdekében határozottan fellépnie.

Sajnos Magyarország nem tartja be a nemzetközi szerződések pontjait, ezáltal vizsgálatot folytat hazánk ellen az Európai Unió több testülete és az Európa Tanács több testülete is. Panaszosok úgy vélik, a saját perük során is sérültek a jogaik, bízna azonban abban, hogy az Alkotmánybíróság határozottan és rövid időn belül kivizsgálja részletesen a panaszukat és megalapozott döntést hoz.

Panaszosok mindhárom beadványt kérik egyben kezelni az Alkotmánybíróság eljárása során.

Szabó József

Az Alkotmánybíróság döntése

Az Alkotmánybíróság érdemi vizsgálatot nem folytatott, mert megállapította, hogy a Kúria korrekt volt. Csak két pontot idézek a végzésből:

[49] Az indítványozók az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező indokolt bírói döntéshez való jog sérelmeként ismétlődően hangoztatták, hogy a Kúria és az alsóbb fokú bíróságok nem ismertették kellő alapossággal a tényállást, illetve számos hivatkozásukra nem tértek ki részletesen döntéseik indokolásában. Megállapítható ezzel szemben, hogy a Kúria valamennyi, az indítványozók által felvetett, és az ügy szempontjából releváns jogkérdésben – így többek között az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelem elutasításában, az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás jogszerűségében, a kölcsönszerződés régi Hpt. szerinti értékelésében, a kezelési költséget és a késedelmi kamatot illetően – részletes magyarázatokkal, jogi érvekkel, magyar bírói gyakorlattal és az EUB esetjogával alátámasztott indokolást adott. „Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó indokolási kötelezettség azt a követelményt állítja a bíróságok eljárása elé, hogy döntésük indokairól az eljárási törvényeknek megfelelő részletességgel adjanak számot. Az indokolási kötelezettség alkotmányos követelményéből ugyanakkor nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolásának kötelezettsége, és különösen nem következik az indítványozók szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása.” {3125/2023. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [20]; 3369/2023. (VII. 19.) AB végzés, Indokolás [31]}

[50] Az Alkotmánybíróság jelen esetben megállapította, hogy a Kúria az ügy érdeme vonatkozásában alkotmányjogi értelemben véve kellő részletességgel támasztotta alá döntésének jogi indokait. Önmagában az, hogy az indítványozók a bírói döntés indokolásának részletességét vitatják, illetve hiányosnak tartják, még nem veti fel az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó indokolási kötelezettség követelménye sérelmének kételyét. Az Alkotmánybíróság ezért az indítványozók ezen kifogása kapcsán sem talált olyan körülményt, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességgént lehetne értékelni, és amely ezért az indítvány érdemi vizsgálatát indokolná.

Az Alkotmánybíróság döntését nem lehet megfellebbezni. Azt sem lehet kérni, hogy javítsa ki a tévedéseit.

Így aztán nem tehettem mást, mint a jelenleg folyó végrehajtási perben hívtam fel a bíróság figyelmét az alkotmánybírósági hibákra és csúsztatásokra.

Észrevételek az Alkotmánybíróság döntéséről

Sajnálatos módon az Alkotmánybíróság automatikusan átvette a korábbi bírósági ítéletek valótlan állítását:

„A bíróság által megállapított tényállás szerint az indítványozók és a bank – az alapügyben alperes – 2007. április 26-án kötötték A kölcsönszerződés értelmében a bank 133 660 CHF összegű kölcsönt bocsátott az indítványozók rendelkezésére” (1. és 2. oldal)

Felperes emlékeztetni szeretné a Tisztelt bíróságot arra, hogy jelen perben is azt a nézetet próbálta meg képviselni alperes, hogy CHF összeget szerzett be és CHF összeget bocsátott felperes rendelkezésére. Jelen per folyamán az is kiderült, a 133.660 CHF egy a mai napig ismeretlen eredetű és tartalmú banki előírás szerint került megállapításra, kizárólag azért, hogy a valóságosnál 15%-kal magasabb összegű jelzalogot tudjon alperes a földhivatalban bejegyeztetni.

Az Alkotmánybíróság érdemben az alkotmányjogi panaszt nem vizsgálta. Több okot is említett az Alkotmánybíróság, ezek közül alperes egyet idéz:

„7. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.” (15. oldal)

Felperesek a devizahiteles jogegységi határozatokkal és a DH törvényekkel kapcsolatban több alkalommal is alkotmányjogi panaszt nyújtottak be.

„9. Az indítványozók azt is kérték az Alkotmánybíróságtól, hogy a korábban előterjesztett alkotmányjogi panaszait ismételten bírálja el. E panaszok közül azonban **egyedül egy ügyben hozott az Alkotmánybíróság olyan tartalmú visszautasító végzést**, amelynek indokolásában felhívta az indítványozók figyelmét arra, hogy az 1/2016. számú PJE határozatot támadó indítványukat az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján, a törvényben előírt határidő és a befogadási kritériumok betartásával, **ismételten benyújthatják, ha ügyükben a bírósági eljárás lezárult. Az e végzésben hivatkozott bírósági eljárás** azonban nem a jelen ügyben támadott kúriai döntéssel lezárt eljárás, hanem az indítványozók által az indítványkiegészítésben is említett **végrehajtás megszüntetése iránti per**, amely még nem zárult le. Minden egyéb esetben az Alkotmánybíróság által már elbírált alkotmányjogi panaszok ismételt elbírálására törvényes lehetőség nincs; figyelemmel az Abtv. 39. § (2) bekezdésére is, amelynek értelmében az Alkotmánybíróság döntései – ideértve az egyesbíróként meghozott végzéseket is – ellen jogorvoslatnak nincs helye.” (16-17. oldal)

Az Alkotmánybírósága felperesek IV/1764-1/2016 számú panaszát az Alkotmánybíróság visszautasította, de az indokolásra a felperes más szempontból hivatkozik: az AB ugyan ismerteti a felperesi álláspontot, de a felperesi állítások feletti érezhető felháborodással, mondván, hogy a felperesek **„a mindhárom fokon egybehangzó bírói döntéseket hazugnak, megtévesztőnek és hiányosnak tartják”... „sőt tagadják a Kúria (és az alsóbb fokú bíróságok) érvekkel, jogszabályi rendelkezésekkel és az EUB döntéseivel alátámasztott és megmagyarázott jogértelmezését”** (a felperesek ezzel szemben épp azt hiányolták, hogy érdemi hivatkozás, tehát épp megmagyarázás és alátámasztás nélkül hozták meg a bíróságok döntéseiket):

„Végül rögzítette az ítéletábra, hogy az indítványozók által **hivatkozott nyilatkozatok, állásfoglalások és tanulmányok nem támasztják alá azt a vélekedésüket, hogy a bankoknak rendelkezésükre állt volna a devizaárfolyamok jövőbeli alakulásra vonatkozó biztos ismeret, amelyet csalárd módon elhallgattak volna az indítványozók elől. Az indítványozók fellebbezése ezért nem vezetett eredményre.**” (6. oldal) „Sérelmezték, hogy bár ők a terjedelmes felülvizsgálati kérelmükben minden adatot és összefüggést bemutattak, ezekre **a Kúria a bankot nem nyilatkoztatta, sőt azokkal egyáltalán nem is foglalkozott. Tisztességtelennek tartották az indítványozók, hogy a bank a szerződéskötéskor nem tájékoztatta őket a Budapesti Értéktőzsde Nyrt. 2004. októberi, deviza elszámolású kölcsönök kockázatát elemző tanulmányáról, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (a továbbiakban: PSZÁF) devizahitelezés rendszerszerű kockázatairól szóló ajánlásáról, valamint a Magyar Bankszövetség elnökének nyilatkozatairól. Előadták, hogy a közgazdászok és a pénzügyi szakemberek előtt már több mint száz éve ismertek azok a gazdasági törvényszerűségek, amelyek**

alapján az árfolyamváltozás várható iránya és mértéke előre kiszámítható. Ezekkel a közgazdasági tanokkal véleményük szerint a 6/2013. számú PJE határozatban foglaltakat ellentétesek. Azt is állították, hogy **a PSZÁF és a Magyar Nemzeti Bank félrevezethette és megtéveszthette a Kúriát, amikor az titkos körülmények között meghozta a PJE határozatot.** (8.-9. oldal)

„6.2.2 Másrészt nem felel meg az alkotmányjogi panasz e befogadási feltételnek a következők miatt sem. **Az indítvány igen terjedelmesen idéz különböző jogi dokumentumokból, szakmai tanulmányokból, értekezésekből, tananyagokból, kézikönyvekből, konferencia előadásokból, gazdasági szakemberek és közéleti szereplők nyilatkozataiból, az EUB, az Alkotmánybíróság és a Kúria különböző döntéseiből, jogszabályokból, valamint az indítványozók saját korábbi perbeli nyilatkozataiból, a fellebbezésükből és a felülvizsgálati kérelmükből.** Az ilyen módon összeállított indítványból – azt a tartalma szerint értékelve – az tűnik ki, hogy az indítványozók a **mindhárom fokon egybehangzó bírói döntéseket hazugnak, megtévesztőnek és hiányosnak tartják.** Nem fogadják el, sőt **tagadják a Kúria** (és az alsóbb fokú bíróságok) érvekké, jogszabályi rendelkezésekkel és az EUB döntéseivel alátámasztott és **megmagyarázott jogértelmezését a kölcsön összegéről, pénzneméről, a kamatmértékekről, az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás jogszerűségéről és elégségességéről, a kezelési költségről, a THM feltüntetéséről, és általánosságban a deviza alapú kölcsönszerződés konstrukciójáról.** Ezzel szemben – visszatérően megismételve – annak a saját meggyőződésüknek adtak hangot többször is, hogy a kölcsönszerződésben CHF-ben kifejezett összeget és a törlesztőrészeket is a megkötés időpontjában irányadó árfolyamon át lehetett volna számítani Ft-ra, és ezt rögzíteni (a kamat mértékének változatlanul hagyásával), így kizárva az árfolyamkockázatot. **Hiányolták továbbá, hogy a Kúria nem elemezte, és nem cáfolta vagy erősítette meg egyenként a fent említett hivatkozásait, valamint az indítványban is kifejtett közgazdaságtani elméleteket.** Mindezen kifogásaik mellett fogalmazták meg az indítványozók további, absztrakt „alkotmányjogi kérdéseiket” és „előzetes döntéshozatali kezdeményezéseiket”(14. oldal)

E beadvány AB határozatokra vonatkozó részében arra kívánták a felperesek felhívni a Tisztelt Bíróság figyelmét, hogy az Alkotmánybíróság is hibázik, amit azt a melléklet döntések bemutatják, illetve fejleszti a saját gyakorlatát... Arra is jó a példa, hogy bemutassa, hogy az első fokon eljáró bíró hibás döntése hogyan fut végig az egész bírói karon akkor, ha az a bankoknak kedvez. A régi felperesi panaszok közül egyre (az 1/2016 PJE-t támadóra) mondta azt az AB, hogy a jelen per jogerős befejezése után fordulhatnak a felperesek majd érdemben az AB-hoz., de több esetben is úgy döntött az AB, hogy a per felülvizsgálati szakasza után fordulhatnak az AB-hoz panasszal, azonban hiába kérték a felperesek a felülvizsgálat után az AB-t, hogy végezze el a korábbi panaszok vizsgálatát, nem volt rá akarata.

Az Alkotmánybíróság továbbá megállapította:

„... **ha az indítványozók kellően körütekintők lettek volna, akkor már a szerződéskötést megelőzően is tisztába kerülhettek volna a deviza alapú hitel kockázataival.**” (4. oldal)

Felperesek szeretnék emlékeztetni egyrészt arra a Tisztelt Bíróságot, hogy az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata alapján a kockázatok ismertetése a bank (így alperes) feladata. Semmiképpen sem lehet egyetlen egy fogyasztó számára sem felróni, hogy miért nem volt „kellően körütekintő”. Másrészt felperesek több alkalommal is jártak az alperesnél, így lett volna lehetősége alperesnek a „szerződéskötést megelőzően” is átadni tájékoztatást a devizahitel kockázatairól, azonban az általános tájékoztatást is csak a szerződés aláírásának pillanatában kapták meg, a szerződésben hivatkozott, és jogszabálynak megfelelően előírt kockázati nyilatkozatot a mai napig

nem látták felperesek. Mint ahogy jelen per során felperesek ismertették, több árfolyamkockázati elemről sem szóban, sem írásban nem kaptak alperestől tájékoztatást.

Teljesen érthetetlen az Alkotmánybíróság alábbi megállapítása:

„... Az indítványozók ráadásul az említett „Tájékoztató a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól” elnevezésű okiratot is aláírták, **amelynek elkészítését egyébként jogszabály kifejezetten nem írta elő, és az elmaradásához sem fűződne a semmisség jogkövetkezménye.**” (4. oldal)

A jogszabály által aláírt kockázati nyilatkozatot viszont nem írták alá felperesek, ez a tény pedig a szerződés semmisség általi teljes érvénytelenségét okozza.

Van még további csúsztatás is az Alkotmánybíróság részéről:

„**Megállapította továbbá a bíróság,** hogy a szerződés fő tárgya vonatkozásában történő késedelmes fizetés esetére meghatározott **évi 6%-os kamat,** illetve a minden egyéb lejárt követelés késedelmes fizetése után számítandó **20%-os kamat sem tisztességtelen.**” (4. oldal)

Valójában az eljáró bíróságok egyáltalán nem foglalkoztak azzal, hogy a 6%-os késedelmi kamatfelár illetve a 20%-os késedelmi kamatláb tisztességes-e? A 6%-os késedelmi kamatfelár egyáltalán nem volt a már lezárt per tárgya, a 20%-ról pedig annyit állapítottak meg, hogy nem vonatkozik a szerződésben szereplő fizetési kötelezettségek megfizetésének elmaradásának esetére.

Az árfolyamkockázattal kapcsolatos megállapítások:

„Az ítéltábla szerint **nem szükséges, hogy az árfolyamkockázati tájékoztató az indítványozók által elvárt részletes közgazdasági elemzést, vagy a jövőre vonatkozó árfolyamprognosztizálást tartalmazzon.**” (5. oldal)

„Végül rögzítette az ítéltábla, hogy az indítványozók által hivatkozott nyilatkozatok, állásfoglalások és tanulmányok **nem támasztják alá** azt a vélekedésüket, hogy a **bankoknak rendelkezésükre állt volna a devizaárfolyamok jövőbeli alakulásra vonatkozó biztos ismeret, amelyet csalárd módon elhallgattak volna az indítványozók elől.** (6. oldal)

Jelen perben felperes ismerteti az alperes tevékenységei közül a határidős deviza árfolyammal kapcsolatos szolgáltatást. Ezáltal bizonyított, hogy alperes tudott arról, hogy a kamatparitás elve alapján tartós és jelentős CHF árfolyam emelkedés várható.

Az Alkotmánybíróság teljesen félreértette és ezáltal az ellenkezőjére fordította felperesek hivatkozását és érvelését:

„Ezt követően az **indítványozók** hosszan idéztek az EUB 1978. március 9-i *Simmenthal*, C-106/77, ECLI:EU:C:1978:49 ítéletéből, valamint a 2016. április 5-i *Puligienca Facility Esco SpA kontra Airgest SpA*, C-689/13, ECLI:EU:C:2016:99 ítéletből, és **arra a következtetésre jutottak, hogy azokkal ellentétben áll dr. Szabó Marcel alkotmánybírónak a 3297/2020. (VII. 17.) AB végzéshez fűzött párhuzamos indokolása.** Idéztek továbbá több részt az Emberi Jogok Európai Bírósága „Kézikönyv a 6. Cikkről” című kiadványából is, és utaltak rá, hogy ügyükben a bíróság sok itt leírt visszaélést elkövetett.” (11. oldal)

Részlet felperesek alkotmányjogi panasz kiegészítéséből:

Panaszosok a beadványukban több példát is ismertettek, milyen ellentétek vannak az uniós jog, az EUB döntései és a bírói gyakorlat között. **Panaszosok szerint a problémák megoldása csak a Simmenthal ügyben hozott döntések alapján lehetséges.** Az Alkotmánybíróság a 2020. június 30.-i, V/00732/2019 számú ügyében kifejtette, hogy nem szükséges az Alkotmánybíróságtól kérni pl. a devizahiteles törvény vagy devizahiteles PJE megsemmisítését:

„...az esetlegesen az uniós joggal ellentétesnek bizonyuló tagi (jelen esetben magyar) jogszabály félretételére az első jog elsőbbségéből következően az Alkotmánybíróság eljárásától független is sor kerülhet, sőt arra az egyedi ügyben eljáró bíróságok nem csupán jogosultak, hanem kötelesek is.” [14]
„Amennyiben úgy ítélik meg, hogy az uniós jog teljesen egyértelmű, azonban a magyar jog valamely szabálya ellentétes az új jogból fakadóan kötelesek a hatályos joggal ellentétes szervek (magyar) jogszabályi rendelkezéseinek automatikus félretételére. Ez esetben az ügyet oly módon kell eldönteni, mintha a kérdéses magyar jogszabályi rendelkezés egyáltalán nem létezne.” [17]

Azonban az „Alkotmánybíróság eljárásától független is sor kerülhet” állítás panaszos szerint ellentétes a Simmenthal ügyben hozott döntéssel, (nem lehet „is”), mivel az Alkotmánybíróság egyáltalán nem járhat el. A beadványban már megfogalmazott 4. alkotmányjogi kérdést ezáltal módosítják panaszosok.

Panaszosok kiemelik, hogy a Simmenthal ügyben lefektetett elveket megerősítették a C-689/13. sz. PFE-ügy 40. és 41. pontjában:

„40 Az uniós jogi rendelkezéseket hatáskörének keretei között alkalmazni hivatott nemzeti bíróság köteles biztosítani e normák teljes érvényesülését, szükség esetén – saját hatáskörénél fogva – eltekintve a nemzeti jogszabályok uniós joggal ellentétes rendelkezéseinek alkalmazásától, utólagosan is, anélkül hogy előzetesen kérelmeznie vagy várnia kellene azok jogalkotói vagy bármilyen egyéb alkotmányos úton történő megsemmisítésére [...]” (hivatkozás a 106/77. sz. Simmenthal ügy 21. és 24. pontjára, valamint a C-112/13 sz. A ügy 36. pontjára).

„41 Az uniós jog természetében rejlő követelményekkel ugyanis összeegyeztethetetlen valamely nemzeti jogrendszer minden olyan rendelkezése, illetve minden olyan jogalkotási, közigazgatási, vagy bírósági gyakorlat, amely csökkentené az uniós jog hatékony érvényesülését azáltal, hogy megfosztja az e jog alkalmazására hatáskörrel rendelkező bíróságot azon jogtól, hogy már az alkalmazás időpontjában minden szükséges lépést megtehesse annak érdekében, hogy az uniós normák teljes érvényesülésének esetleges akadályát képező nemzeti jogszabályi rendelkezések alkalmazását mellőzze [...]” (hivatkozás a 106/77. sz. Simmenthal ügy 22. pontjára és a C-112/13 sz. A ügy 37. pontjára).

Az előző két kivágás-idézet az Alkotmánybíróság honlapjáról származik (8. oldal)

[https://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/f1345834823c2391c1258a20005af823/\\$FILE/IV_1813_4_2023_Indkieg.anonim.pdf](https://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/f1345834823c2391c1258a20005af823/$FILE/IV_1813_4_2023_Indkieg.anonim.pdf)

A 2016 június 16. született 1/2016 PJE érdemi része:

1. A deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés **abban az esetben is megfelel a** hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 213. § (1) bekezdés a) pontja által **előírt követelménynek, ha az írásba foglalt szerződés** - ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is - **a kölcsön összegét forintban** (lerovó pénznem) **határozza meg, feltéve**, hogy az így meghatározott kölcsönösszeg **devizában** (kírovó pénznem) **kifejezett egyenértéke pontosan kiszámítható** az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában a folyósításkor, az akkor irányadó árfolyam figyelembevételével.

2. A deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés **abban az esetben is megfelel** a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja által előírtaknak, ha az írásba foglalt szerződés - ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is - **kiszámítható módon tartalmazza a törlesztő részletek számát, összegét és a törlesztési időpontokat**. A törlesztő részletek összege kiszámíthatónak tekintendő, ha a **szerződés rögzíti** legalább **azokat az adatokat és azt a számítási módot, amelyek alapján a törlesztő részletek összege** az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában az egyes törlesztő részletek esedékességekor **pontosan meghatározható**.

3. Ha a deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés - ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is - tartalmazza az 1. és a 2. pontban írtakat, a szerződéskötést követően közölt egyoldalú jognyilatkozat (pl. folyósítási értesítő, törlesztési terv, fizetési ütemezés) a pénzügyi intézmény fogyasztónak nyújtott tájékoztatásának minősül, amely nem érinti a szerződés létrejöttét vagy érvényességét.

Felperesek az alábbiak szerint kérték a panaszukban az Alkotmánybíróságot, hogy tárgyalják újra a korábban benyújtott alkotmányjogi panaszukat.

„A PJE-k fogyasztó ellenes megállapításai és előírásai miatt, valamint a bankokat előnyben részesítő törvények miatt nagyon sokan fordultak az Alkotmánybírósághoz az elmúlt tíz évben. Mivel nagyon széles és mély társadalmi problémáról volt szó, az Alkotmánybíróság a honlapján külön oldalt hozott létre: „Áttekintés az Alkotmánybíróság által befejezett devizahiteles ügyekről. (2021. december 1-i állapot. A felsorolás 2016-tól kezdődően csak az érdemi döntéssel befejezett ügyeket tartalmazza.)” <https://alkotmanybirosag.hu/devizahiteles-ugyek/>

A panaszosok alábbi négy alkotmányjogi panaszát az Alkotmánybíróság nem fogadta be.

IV/1328-1/2014 2014. július 23.

IV/1566-1/2014 2014. szeptember 4.

IV/1985-1/2014 2014. december 1.

IV/1764-1/2016 2016. október 19.

Gyakran visszatérő indoklás volt az elutasítások során: „Mindazonáltal tájékoztatom Önöket, hogy alkotmányjogi panasz indítvány benyújtásának lehetősége továbbra is fennáll, amennyiben a bíróság jogerős ítéletében alkalmazza a jogegységi határozatot.”

Mivel megszületett már (közel 12 év pereskedés elteltével) a jogerős ítélet, befejeződött a felülvizsgálati eljárás a Kúrián, panaszosok jelen panaszukban kérik majd a 2014-2016-os években benyújtott panaszuk elbírálásait is. (Ezt az elbírálást panaszosok jelen kérelmükben a későbbiekben részletesen kifejtik.)

Az alábbi panaszukat (az Alkotmánybíróság által hozzá csatolva több tucat alkotmányjogi panaszt) viszont érdemben tárgyalta az Alkotmánybíróság:

IV/810-0/2015 2015. március 16.”

Az Alkotmánybíróság felületes vizsgálatot folytatott, mivel **nem csak egy esetben hozta korábban azt a döntést, hogy a folyamatban lévő per befejeződésével lehet újra benyújtani az alkotmányjogi panaszt:**

Az Alkotmánybíróság a felperes IV/1328-1/2014 számú panaszát az alábbi indoklással, 2014. július 30.-án elutasította:

„Az Alkotmánybíróság főtárgyára tájékoztatta az indítványozókat, hogy mivel **az általuk kezdeményezett per jelenleg is folyamatban van**, a bíróság a 2/2014. Polgári jogegységi határozatot még nem alkalmazta, **indítványuk idő előttinek minősül**, ezért annak alapján érdemi eljárás megindítására nincs lehetőség.”

„Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz **indítvány benyújtásának lehetősége azonban még nem áll fenn az indítványozók számára**, mert a bíróság az indítványozók által indított peres eljárást jogerősen befejező döntést – melyben alkalmazná a 2/2014. Polgári jogegységi határozatot – még nem hozott.

Feníték értelmében az indítványozók beadványa nem felel meg az Abtv.-ben meghatározott tartalmi feltételeknek, tehát **az indítványozók beadványa nem tekinthető indítványnak** [Abtv. 55. § (4) bekezdés d) pont].”

A felperesek IV/1566-1/2014 számú panaszát az Alkotmánybíróság 2014. december 16.-án nem fogadta be:

„Az indítványozók kifejtették, hogy nézetük szerint a Törvény 3. § (1) bekezdése igazságtalan, azonban sem az első beadványukban, sem a főtárgyi hiánypótlási felhívásra közölt kiegészítésben nem terjesztettek elő alkotmányjogi érvekkel alátámasztott kellő indokolást arra vonatkozóan, hogy a Törvény 3. § (1) bekezdése miért és mennyiben ellentétes az Alaptörvény általuk megjelölt rendelkezéseivel. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint **az alkotmányjogi panaszban előadott indokolásnak alkotmányjogi érvekkel alátámasztottnak kell lennie**, amennyiben az indokolás alapjogi érvekkel nem alátámasztott, **a kérelem nem felel meg** az Abtv. 52. § (1)-(1b) bekezdése szerinti határozottság **követelményének** [lásd pl.: 3064/2014. (III.26.) AB határozat, 3078/2014. (III. 26.) AB végzés].

Mindezek alapján az alkotmányjogi panasz indítvány nem felel meg a törvényi követelményeknek, így annak **érdemi vizsgálatára nincs lehetőség.**”

Az Alkotmánybíróság 2015. április 8.-án felperes IV/1985-1/2014 számú panaszát IV/1963/2014. sz. ügyhöz egyesítette. Ebben az egyesített ügyben 2015. május 11.-én hozott az Alkotmánybíróság döntést:

„1. Az Alkotmánybíróság a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény 3. § (1)-(2) bekezdése, a 2014. október 14. napjáig hatályos 16. §-a, illetve a 2014. október 15. napjától hatályos 16. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszokat visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló a 2014. évi XL. törvény 37. §-a, 38. § (1)-(2) bekezdése, 39. §-a és 40. § (3) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszokat visszautasítja.

3. Az Alkotmánybíróság a deviza alapú kölcsönszerződésekkel kapcsolatos perekben felmerült egyes elvi kérdésekről szóló 6/2013. Polgári jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszokat visszautasítja.

4. Az Alkotmánybíróság a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben

rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló a 2014. évi XL. törvény 2014. november 1. napja és december 5. napja között hatályos 38. § (1)-(2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz tárgyában indult eljárást megszünteti.”

Az Alkotmánybíróság ebben az egyesített ügyben megállapította:

„[a]z Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti **alkotmányjogi panasz** az absztrakt utólagos normakontrollt felváltó speciális eljárás-fajta, mely **személyes érintettséget feltételez**. A panaszra tehát a jogszabály alkalmazása vagy hatályosulása ad okot, azonban úgy, hogy konkrét (bíróági) eljárás nem folyt/folyik az ügyben.” {3208/2013. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [42]} Az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti panasz feltétele tehát az, hogy a jogsérelem hatósági vagy bírói jogalkalmazás nélkül közvetlenül következzen be. Ez a feltétel azonban az alábbiakban kifejtettek szerint panaszokkal érintett jogszabályi rendelkezések egy része vonatkozásában nem teljesül.”

„Mivel mindegyik említett rendelkezés alkalmazására kifejezett bírói döntés által kerül sor (a per felfüggesztése, valamint a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítása/az eljárás megszüntetése, illetve a perköltség viselése), ezen előírások tehát nem minősülnek olyan, közvetlenül hatályosuló (alkalmazandó) normának, mely az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti panasszal támadható lenne.”

„**Tekintettel tehát a jogegységi határozat jogi jellegére** – arra, hogy az csak a bíróságokra kötelező –, **az indítványozó jogait érintő közvetlen hatályosulás**, illetve közvetlen indítványozói érintettség a jelen indítvánnyal támadott PJE határozat vonatkozásában **nem állapítható meg** {hasonlóan döntött az Alkotmánybíróság a 3023/2012. (VI. 21.) AB végzésben és a 7/2015. (III. 19.) AB határozatban is}.”

„Ismételten emlékeztetni szükséges továbbá arra, hogy **az M) cikk (2) bekezdése (a fogyasztók jogainak a védelme) nem minősül olyan**, Alaptörvényben biztosított **jognak, melynek sérelmére alkotmányjogi panasz alapítható lenne** (ld. jelen végzés indokolásának 3.1. pontja).”

A felperesek IV/1764-1/2016 számú panaszát az Alkotmánybíróság 2017. március 2.-án nem fogadta be:

„Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban a Kúria 1/2016. PJE határozata alaptörvényellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték az Alkotmánybíróságtól arra hivatkozással, hogy jogsérelmük közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be.”

„... indítványozók esetében a Fővárosi Törvényszék előtt 28.G.42.877/2013. szám alatt **bíróági eljárás van folyamatban**, ebből kifolyólag indítványozók jogorvoslati lehetőségeiket nem merítették ki, így az alkotmányjogi panasz az Abtv. 26. § (2) bekezdésében foglalt követelmények egyikének sem felel meg, annak érdemi elbírálására nincs lehetőség.”

„Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az indítványozóknak az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján a törvényben előírt határidő betartásával **alkotmányjogi panasz benyújtására van lehetőségük, ha a bíróági eljárás lezárult**, az eljárásban az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán sérült az Alaptörvényben biztosított joguk, és a jogorvoslati lehetőségeiket már kimerítették, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számukra biztosítva.”

Rövid részlet felperes alkotmányjogi panaszának összegzéséből:

„Bíróági tárgyalótermekből származó tapasztatunk az, hogy a bírók szó szerint idézik a jogegységi határozatok pontjait, mindenféle értelmezés és mérlegelés nélkül. Az Alkotmánybíróság álláspontja az, hogy meg kell várni a jogerős ítéletet, és azt követően lehet alkotmányjogi panaszt benyújtani”

„Ezekben az esetekben a jogerős bírói döntést követően ... van lehetőség alkotmányjogi panasz benyújtására. Amennyiben tehát a sérelmezett jogegységi határozatot a bíróság az ügyében folytatott

bíróági eljárásban alkalmazta, a törvényi feltételek fennállása esetén, az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján van lehetősége alkotmányjogi panasz benyújtására.”

„Több mint ötvenezer devizahiteles per van folyamatban hazánkban. Életszerű-e az Alkotmánybíróság azon elképzelése, hogy az adósok a 4-6-8 évig tartó perek végeztével forduljanak egyesével az Alkotmánybírósághoz panasszal? Otthonuk elvesztése után, a teljes anyagi összeomlás időpontjában, kilátástalan jövőkép tudatában és véglegesen elkeseredett érzelmi állapotban lesz nekik erre energiájuk? Lesz nekik jogi tudásuk, hogy önállóan olyan tartalmú panaszt benyújtsanak, melyre nem fogja azt mondani a Főtitkár úr, hogy nem tartalmaz kellő számú alkotmányjogi érvet? Ezek a családok meg tudnak majd fizetni ügyvédek, hogy a panaszt megírják és beadják?

Mi történik akkor, ha páran beadják az alkotmányjogi panaszukat és az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a jogegységi határozat valóban ellent mond az Alaptörvénynek és ellentétes az uniós fogyasztóvédelmi elvekkel? Újra tárgyalják majd mind az 50.000 pert? Lehetséges lesz ez? Ki fogja majd kárpótolni a tönkrement embereket?

Nem lenne célszerű mindezt megelőzni? Pár év alatt jelentősen változtak a körülmények! Eddig még nem volt olyan a tudunkkal, hogy a Kúria sorra hozza egy ügyben a jogegységi határozatokat (melyek egymásnak is ellentmondanak, lényeges valótlanságokat tartalmaznak), melyekre alapozva ráadásul még törvényeket is építenek.”

Amikor megszülettek a devizahiteles jogegységi határozatok és a DH törvények, az aggályaimat megosztottam az Alkotmánybírósággal. Ezek lényegi részét könyvbe szerkesztettem:

Alkotmányjogi panaszaim 2014-2016

valamint Civil kezdeményezésre parlamenti képviselők által... az AB megoldása

2023 május

<https://mek.oszk.hu/24600/24631/24631.pdf>

Kudarca a civil szervezeteknél

Az Alkotmánybíróság után még egy lehetőségem maradt, az emberjogi bírósághoz való fordulás. Az elmúlt években két alkalommal fordultam az EJEB-hez, mindkét alkalommal valós indoklás nélkül visszautasította az EJEB a beadványomat (pedig a másodikat ügyvéden keresztül nyújtottam be).

Az előzményekből tanulva, kerestem a neves civil szervezetek közt olyant, aki vállal ügyet tisztességes bírói eljárás témában.

Sajnos kudarcot vallottam. Egyik megkeresett szervezet sem foglalkozik a tisztességes bírói eljárással és nem is akar ebbe belevágni.

Tisztelt Magyar Helsinki Bizottság!

Tisztelt dr. Kádár András Kristóf társelnök!

Kedves dr. Berta Dominika jogállamisági jogi előadó!

A honlapjukon lévő tájékoztatás szerint a fő tevékenységi körükbe tartozik a „jogállam védelme”.

<https://helsinki.hu/rolunk/>

A honlapjukon találtam összesítést arról, hogy milyennek kell lennie a tisztességes bírói eljárásnak: „...mindannyiunk számára fontos, hogy a bíróságok függetlenek legyenek, átláthatóan működjenek, és hogy a bírók pártatlanul, politikai befolyástól mentesen hozzanak ítéletet az eléjük kerülő ügyekben.” „A tisztességes eljárás olyan minőség, amit az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csak megítélni. Ezért egyes részletek hiányának ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás „méltánytalan” vagy „igazságtalan”, azaz „nem tisztességes”.”

<https://helsinki.hu/tisztesseseg-es-eljarashoz-valo-jog/>

Meggyőződésünk, hogy a 12 évig tartó perünkben nem volt tisztességes bírói eljárásban részünk. Ezért kénytelenek voltunk az Alkotmánybírósághoz fordulni. Elsősorban az esetünket szeretnénk Önökkel ismertetni. Milyen is a bíróságok eljárása 2023-ban? Tisztességes? Független?

Elsőként adódik a kérdés, hogy mitől tisztességes egy bírói eljárás?

Az alkotmányjogi panaszunkban (csatolom) a 7. oldaltól a 21. oldalig gyűjtöttem össze az elveket, pl.: rendelkezési elv, a bíróság közrehatásának az elve, anyagi igazság elve, a kérelemhez kötöttség elve, a vizsgálati elv, indoklási kötelezettség, az ítélet teljességének elve (stb.).

Ezen elvek megismeréséhez felhasználtam az AB korábbi döntéseiben szereplő indoklásokat; doktori disszertáció anyagát; a "A bírósági szervezetrendszer jogalkalmazásának javítása az ítélkezési tevékenység hatékonyságának fokozása érdekében" című tananyagából „A tisztességes eljáráshoz való jog („fair trial”)" című fejezetét; a Kúria Polgári Kollégiumának Joggyakorlat-Elemző Csoportjának „A perorvoslati bíróságok hatályon kívül helyezési gyakorlata” című összefoglaló véleményét; az Igazságügyi Minisztérium Emberi jogi kézikönyvét; „Féluralom vagy hivatalbóliség – a Cél határozza meg az eszközt” című pályázat megállapításait; „A bírói függetlenség intézményes garanciái” című

összehasonlító jogtörténeti konferencián elhangzottakat (stb.). Sajnos Önöktől nem találtam elemzést, összefoglalást a „kutatásaim” során a tisztességes bírói eljárásról.

Az alkotmányjogi panaszunkban ezt követően a Kúria perünkben hozott döntését alaposan elemeztem, és több tucat példát ismertetek, melyek bizonyítják az elfogult bírói ítélkezést, a tisztességes bírói eljárás súlyos és rendszerszintű sérelmét.

Az Alkotmánybíróság nemrég tájékoztatott (csatolom), hogy lehetőségünk van további beadványokat csatolni az üggyhöz.

Másodszorban szeretném a segítségüket kérni. Mivel a pereinket elvesztettük, milliókat kell fizetnünk összességében a NAV-nak, a pernyertes alperesnek, és az ügyvédünket sem fizettük ki még teljes egészében. Így az AB panaszt kénytelen voltam ügyvédi segítség nélkül megírni.

Amiben Önök tudnak ebben az alapvetően jogállamisági ügyben segíteni, közreműködni:

1. segítség kiegészítő beadványt írásban az Alkotmánybírósághoz, egészen biztos, hogy laikusként kihagyhattam lényeges elveket, szempontokat.
2. nagyon valószínű, hogy az AB felszólít hiánypótlásra pl. azért, mert a panasz nem tartalmaz kellő jogállami felvetést. „Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az alkotmányjogi panaszban előadott indokolásnak alkotmányjogi érvekkel alátámasztottnak kell lennie” – ezáltal szükségem lehet jogi támogatásra
3. amennyiben az AB elutasítja a panaszunkat, akkor az Emberi Jogok Európai Bíróságához (EJEB) szükséges fordulnunk – ilyen kezdeményezés összeállítására jogi ismeret és gyakorlati tapasztalat hiányában egyedül teljesen alkalmatlan vagyok.

Úgy vélem az EJEB-hez fordulás lehetőségét sem szabad figyelmen kívül hagyni, ugyanis az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata 10 cikke alapján:

„Minden személynek teljesen egyenlő joga van arra, hogy ügyét független és pártatlan bíróság méltányosan és nyilvánosan tárgyalja, s ez határozzon egyrészt jogai és kötelezettségei felől, másrészt minden ellene emelt bűnügyi vád megalapozottsága felől.”

Az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikke alapján:

„Mindenkinek, akinek az Unió joga által biztosított jogait és szabadságait megsértették, az e cikkben megállapított feltételek mellett joga van a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz.

Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja. Mindenkinek biztosítani kell a lehetőséget tanácsadás, védelem és képviselő igénybevételéhez.

Azoknak, akik nem rendelkeznek elégséges pénzeszközökkel, költségmentességet kell biztosítani, amennyiben az igazságszolgáltatás hatékony igénybevételéhez erre szükség van.”

Bízom benne, hogy az ügyemmel sikerül felkeltenem az érdeklődésüket. Rendkívül széleskörű társadalmi kérdésről van szó, és a helyzet egyre inkább romlik, mert nincs olyan szervezet, mely felemelné a hangját a banki károsult állampolgárok érdekében.

Várom kedvező válaszukat, tisztelettel:

Szabó József

2023. szeptember 21.

Tisztelt Szabó József!

Köszönjük, hogy megtisztelt minket bizalmával és hozzánk fordult panaszával.

Sajnáljuk, amiért ilyen nehéz helyzetbe került, de az Ön által vázoltakban (banki károsodás) nem tudunk érdemi segítséget nyújtani, mert ez nem tartozik a tevékenységi körünkbe, így a szükséges szakértelemmel sem rendelkezünk ehhez.

Ezen az oldalon talál tájékoztatást a Bíróság eljárásáról, valamint kérelmezői nyomtatványt és kitöltési útmutatót is: https://www.echr.coe.int/web/echr/apply-to-the-court-other-languages?filter_category_2348815=1675185

Itt pedig egy kézikönyvet talál a 6-os cikkről, a tisztességes eljáráshoz való jogról: https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/Guide_Art_6_HUN

Olyan ügyvéddel érdemes konzultálnia, aki jártas ilyen ügyekben és van strasbourgi kérelemmel kapcsolatos tapasztalata.

Minden jót kívánunk Önnek!

Budapest, 2023. október 6.

--

*A Magyar Helsinki Bizottság adatvédelmi tájékoztatóját [itt](#) találja.

A Magyar Helsinki Bizottság minden munkavállalóját, gyakornokát és ügyvédjét titoktartási kötelezettség terheli minden információval kapcsolatban, amit a szervezethez segítségért forduló személyek közölnek.

Tisztelettel:

**MAGYAR
HELSINKI
BIZOTTSÁG**

Magyar Helsinki Bizottság | Hungarian Helsinki Committee

Hungary, 1074 Budapest, Dohány utca 20.

| www.helsinki.hu

1% tőled, 100% tőlünk. [Adószámunk: 19013983-1-42](#)

Tisztelt Helsinki Bizottság!

Köszönöm a válaszukat és az ajánlott kézikönyvet.

Épp ma szeretném befejezni az alkotmányjogi panaszom kiegészítését, így a kézikönyvet használni tudom.

Attól tartok tévednek, mivel én egyáltalán nem "banki károsodás" ügyében kértem segítséget Önöktől, hanem általában a tisztességes bírói eljárás kapcsán.

Mivel minden általam megkeresett szervezet visszautasított, egyedül kell tovább harcolnom a tisztességes bírói eljárásért az ügyemben.

Tisztelettel:

Szabó József
2023. október 7.

Tisztelt Szabó József!

Sajnáljuk, amiért az Alkotmánybíróság elutasította a panaszukat. Azonban ahogyan a korábbi levelünkben is írtuk, az Ön által vázoltakban nem tudunk segíteni.

Reméljük, hogy találnak olyan ügyvédet, aki tud segíteni a strasbourgi kérelem benyújtásában.

Budapest, 2024. január 8.

MAGYAR
HELSINKI
BIZOTTSÁG

Magyar Helsinki Bizottság | Hungarian Helsinki Committee

Hungary, 1074 Budapest, Dohány utca 20.

| www.helsinki.hu

1% tőled, 100% tőlünk. [Adószámunk: 19013983-1-42](#)

Tisztelt TASZ Jogsegélyszolgálat!

Szeretnék érdeklődni, hogy foglalkoznak-e a bírói függetlenség, a tisztességes bírói eljárás és a jogállamiság kérdéskörével?

Konkrét perről van szó, mely a Kúrián már túl van és tíz napja nyújtottam be alkotmányjogi panaszt..

Két éve leírták Önök nekem, hogy milyen ügyekkel foglalkoznak - akkor az általam felsoroltak nem szerepeltek a tevékenységi területük között. Bízom benne, hogy kedvező változás következett be.

Üdvözlettel:

Szabó József
2023. augusztus 31.

Kedves Szabó József!

Köszönjük, hogy megkeresett minket!

Az elmúlt két évben nem változott jelentősen azon ügyek köre, amelyekkel foglalkozunk.

A biztonság kedvéért röviden, 3-4 mondatban le tudná írni a jogsérelem lényegét, hogy el tudjam dönteni, hogy tudunk-e segítséget nyújtani?

Köszönettel,

--

dr. MÉCS János

Jogi munkatárs, Politikai Szabadságjogok Projekt / Legal Officer, Political Freedoms Project

Társaság a Szabadságjogokért / Hungarian Civil Liberties Union

1136-Budapest, Tátra u. 15/b., Hungary

tasz.hu

Tisztelt Mécs úr!

Köszönöm érdeklődő válaszát.

A jogsérelem lényege az esetünkben, hogy nem volt tisztességes bírói eljárásban részünk a 12 évig tartó perünkben. Ezért kénytelenek voltunk az Alkotmánybírósághoz fordulni. Elsőként adódik a kérdés, hogy mitől tisztességes egy bírói eljárás?

Az alkotmányjogi panaszban (csatolom) a 7. oldaltól a 21. oldalig gyűjtöttem össze az elveket, pl.: rendelkezési elv, a bíróság közrehatásának az elve, anyagi igazság elve, a kérelemhez kötöttség elve, a vizsgálati elv, indoklási kötelezettség, az ítélet teljességének elve (stb.).

Felhasználtam az AB korábbi döntéseiben szereplő indoklásokat; doktori disszertáció anyagát; a "A bírósági szervezetrendszer jogalkalmazásának javítása az ítélkezési tevékenység hatékonyságának fokozása érdekében" című tananyagából „A tisztességes eljáráshoz való jog („fair trial”)” című fejezetét; a Kúria Polgári Kollégiumának Joggyakorlat-Elemző Csoportjának „A perorvoslati bíróságok hatályon kívül helyezési gyakorlata” című összefoglaló véleményét; az Igazságügyi Minisztérium Emberi jogi kézikönyvét; „Féluralom vagy hivatalbóltság – a Cél határozza meg az eszközt” című pályázat megállapításait; „A bírói függetlenség intézményes garanciái” című összehasonlító jogtörténetikonferencián elhangzottakat (stb.).

Ezt követően a Kúria döntését alaposan elemeztem, és több tucat példát ismertetek, melyek bizonyítják az elfogult bírói ítélkezést, a tisztességes bírói eljárás súlyos és rendszerszintű sérelmét.

Az Alkotmánybíróság nemrég tájékoztatott (csatolom), hogy lehetőségünk van további beadványokat csatolni az ügghöz.

Mivel a pereinket elvesztettük, milliókat kell fizetnünk összességében a NAV-nak, a pernyertes alperesnek, és az ügyvédünket sem fizettük ki még teljes egészében. Így az AB panaszt kénytelen voltam ügyvédi segítség nélkül megírni.

Amiben Önök tudnak ebben a lényegében jogállamisági ügyben segíteni, közreműködni:

1. kiegészítő beadványt írni az Alkotmánybírósághoz, egészen biztos hogy laikusként kihagyhattam lényeges elveket, szempontokat.

2. nagyon valószínű, hogy az AB felszólít hiánypótlásra pl. azért, mert a panasz nem tartalmaz kellő jogállami felvetést. *”Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az alkotmányjogi panaszban előadott indokolásnak alkotmányjogi érvekkel alátámasztottnak kell lennie”*
3. amennyiben az AB elutasítja a panaszunk, akkor az Emberi Jogok Európai Bíróságához szükséges fordulnunk

Ugyanis az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata 10 cikke alapján:

„Minden személynek teljesen egyenlő joga van arra, hogy ügyét független és pártatlan bíróság méltányosan és nyilvánosan tárgyalja, s ez határozza meg egyrészt jogai és kötelezettségei felől, másrészt minden ellene emelt bűnügyi vád megalapozottsága felől.”

Az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikke alapján:

„Mindenkinek, akinek az Unió joga által biztosított jogait és szabadságait megsértették, az e cikkben megállapított feltételek mellett joga van a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz.

Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja. Mindenkinek biztosítani kell a lehetőséget tanácsadás, védelem és képviselő igénybevételéhez.

Azoknak, akik nem rendelkeznek elégséges pénzeszközökkel, költségmentességet kell biztosítani, amennyiben az igazságszolgáltatás hatékony igénybevételéhez erre szükség van.”

Elnézést, de nem tudtam betartani a kért 3-4 mondat terjedelmi korlátot.

Bízom benne, hogy a jogállamiság és a tisztességes bírói eljárás kérdése van olyan fontos, ami belefér az Önök tevékenységi területébe. Rendkívül széleskörű társadalmi kérdésről van szó, és a helyzet egyre inkább romlik, mert nincs olyan szervezet, mely felemelné a hangját az állampolgárok érdekében.

Várom kedvező döntését, tisztelettel:

Szabó József

2023. szeptember 18.

Ezt követően csak az alábbi sablon levelet kaptam – miután sürgettem a válaszukat.

Tisztelt Érdeklődő!

Köszönjük, hogy bizalmával tisztelte meg szervezetünket és hozzánk fordult jogi tanácsadásért és elnézést, hogy ilyen soká válaszolunk, levele elkeveredett a beérkezett üzenetek között.

Szervezetünk sajnos nem tud minden témában jogi tanácsot adni, és az Ön kérdése olyan területet érint, amivel nem foglalkozik szervezetünk, de lentebb javaslunk más, ingyenesen igénybe vehető jogi segítségnyújtó szolgáltatásokat.

A TASZ ingyenes Jogsegélyszolgálatja jogi tanácsadást és esetenként jogi képviselőt kizárólag az alábbi ügycsoportokban biztosít:

- [szólásszabadság, gyülekezési jog, polgári engedetlenség, lelkiismereti és vallásszabadság](#);
- [egészségügyi önrendelkezési jog](#) (különösen [abortusz, otthonszülés, ellátás visszautasításának joga](#), intézmény elhagyásának joga); műhibaperekkel szervezetünk csak kivételes esetekben foglalkozik;

- [gondnoksági eljárás](#) a cselekvőképesség megtartása vagy visszaszerzése miatt (választójogi igények is);
- intézetben élő fogyatékos vagy [pszichiátriai beteg személyt](#) ért jogsértés;
- fogyatékos tanköteles korú gyerek [iskolai oktatáshoz való jogának](#) sérülése;
- [sürgősségi és kötelező gyógykezelés](#);
- [HIV-vel élő](#) személyek egészségügyi ellátásához és egyenlő bánásmódhoz való jogának sérelme;
- állami, önkormányzati és más közintézmények, közszolgáltatást nyújtó szervezetek, rendészeti szervek részéről történt hátrányos megkülönböztetés akkor, ha a sérelmet szenvedett fél az alábbi sérülékeny csoporthoz való tartozása miatt szenvedte el a [diszkriminációt](#): roma kisebbség, LMBTQI, HIV-vel élő, drogfogyasztó, fogyatékossgal élő személy;
- [gyermekvédelmi](#) eljárásokban történt diszkrimináció, szegénység miatti [gyermekkiemelési ügyek](#);
- sértetti képviselet rasszista, homofób, antiszemita, más hasonló [előítélet-indítékú bűncselekmény](#) esetén;
- [választójog, választhatóság](#);
- [közérdekű adatigénylés](#), [információszabadság](#) (újságírók részére is);
- [közérdekű bejelentők védelme](#);
- [személyes adatok védelme](#) (különös tekintettel iskolai, vallási adatok kezelése, egészségügyi dokumentáció megismerése, világnézeti, politikai hovatartozásról szóló adatok védelme);
- [csekély mennyiségű](#) kábítószerrel visszaélés;
- [tanszabadság](#).

Tekintettel korlátozott erőforrásainkra, kizárólag a felsorolt ügycsoportok vonatkozásában tudunk jogi segítséget, tanácsot nyújtani! Ingyenes jogi képviseletet csak olyan stratégiai ügyekben biztosítunk, amelyekről alapjog-fejlesztő hatás várható. **Az Ön által előadott ügyben munkatársaink nem találtak olyan elemet, ami a fenti szempontoknak megfelelne, ezért abban nem tudunk segíteni önnek.**

Ebben a táblázatban felsorolunk néhány szervezetet, amelyek különféle témákban **ingyenes jogi segítséget nyújtanak**. Reméljük, megtalálja köztük azt, amelyik választ tud adni a kérdésére.

Ha más kérdése lenne, ami a TASZ Jogsegélyszolgálatának témái közé tartozik, forduljon hozzánk bizalommal!

E-mailben (jogsegely@tasz.hu) vagy telefonon keresztül kedden 14.30-17.00 között, szerdán 15.00-17.00 között, csütörtökön 10.00-12.00 között és pénteken 14:00-16:00 között a 06 1 279 2235-ös telefonszámon tudja jogsegélyszolgálatunkat elérni.

Személyes ügyfélfogadásra nincs lehetőség.

Üdvözlettel:
A TASZ Jogsegélyszolgálat
2024. február 12.

Az alábbi megkeresésekre egyáltalán nemjött válasz.

Tisztelt Amnesty International Magyarország jogvédő szervezet!

Kedves dr. Diós Erzsébet!

A jogállamiság kérdésköre láthatóan nagyon fontos a szervezetük számára. A honlapjukon lévő tájékoztatás szerint:

„A jogállamiság az Európai Unió egyik alapértéke, és mint ilyen, alapfeltétele egy ország emberi jogok tiszteletén alapuló működésének. Jogainkat jogállam nélkül nem tudjuk gyakorolni.

Magyarországgal kapcsolatban 2010 óta egyre gyakrabban merül fel, hogy a jogállam értékei veszélyben vannak.”

„Az emberek ügyeiben független és pártatlan bíróságok döntenek”

<https://www.amnesty.hu/jogallam/>

„A bíróságok függetlensége azért is fontos, mert így tudják kontrollálni a mindenkori kormányt, és így védik meg az embereket az igazságtalanságtól. Ha nem bízhatunk abban, hogy ügyünkben független bíróság jár majd el, mindannyian veszélyben vagyunk.”

„...veszélyben van a tisztességes eljáráshoz, és a törvényes bíróhoz való jogunk, amelyek olyan létfontosságú jogállami garanciák, amelyek nélkül nincsen biztonság, kiszámíthatóság és egyenlőség.

Független bíróság és bírák nélkül nincs jogállam. Egy jogállamban mindenkinek joga van a független és pártatlan bírósághoz, ahogyan az ártatlanság védelme is mindenkit megillet. A bíró véd meg az igazságtalanságtól. Ha az ő függetlensége veszélyben van, akkor a mi jogaink is veszélyben vannak.”

“A bírói függetlenség belül a bíróban van.”

<https://www.amnesty.hu/jogallam/igazsagszolgalatas/>

Sajnos a most jelzett problémák a tudomásom szerint nem részei a folyamatban lévő „jogállamisági vizsgálatnak”.

A mellékelt összesítésemben fogalmaztam meg négy kérdést, melyben szeretném, ha segítenének.

Nagyon boldog és sikeres új évet kívánok!

Tisztelettel:

Szabó József

2024. január 2.

Próbálkozás az Igazságügyi Bizottságnál az AB döntés után

Tisztelt Vejkey Imre elnök úr!

Tisztelt Igazságügyi Bizottság!

A mellékelt összesítésemben fogalmaztam meg három kérdést, melyek megmutatják, hogy miként működik hazánkban a jogállamiság (állampolgári szinten). Szeretném, ha az Igazságügyi Bizottság kiállna a jogállamiság, a független bíróságok és a tisztességes bírói eljárás mellett. Ezt szükségesnek érzem ahhoz, hogy a jelzett torzulások a lehető leghamarabb megszűnjenek.

Nagyon boldog és sikeres új évet kívánok!

Tisztelettel:

Szabó József

Jogállamiság az Alkotmánybíróság gyakorlatában

Az Alkotmánybíróság (mai nap átvett) elutasító végzésével a 12 évig tartó pereskedésem zárult le. A benyújtott alkotmányjogi panasz összesítette sok évnyi bírósági tapasztalatomat: már jócskán túlhaladva azt, hogy végül is kinek van igaza egy-egy adott jogi kérdésben. Az utolsó években már egyértelműen az uniós jog és az Európai Unió Bíróságának (EUB) döntéseinek az érvényesülésén volt a hangsúly. Nem beszélhetünk jogállamiságról, ha az előzőek nem érvényesülnek, nem beszélhetünk jogállamiságról, ha nincs független és tisztességes bírósági eljárás.

Az esetem kapcsán három jogállamisági kérdésre szeretném felhívni a figyelmüket.

1.

Az Alkotmánybíróságnak lehetősége lett volna hitet tenni a tisztességes bírói eljárás, a pártatlan és független bíróságok valamint az uniós jog elsőbbsége tekintetében. Ez utóbbiba beleértve azt is, hogy az Európai Unió Bíróságának döntéseit minden uniós tagállam bíróságainak kötelezően alkalmaznia kell. Ezek a pontok szoros kapcsolatban vannak a jogállamisági kérdésekkel.

Az Alkotmánybíróság a jelzett problémákkal egyáltalán nem foglalkozott, pedig egészen pontosan felsorolta a panasz lényegét, köztük az Európai Unió Bíróságához való fordulás igényét is:

[14] 3. Az indítványozók a Kúria Gfv.VI.30.462/2022/8. számú ítélete ellen alkotmányjogi panaszt nyújtott be, kérve annak megsemmisítését. Kérték továbbá azt is, hogy az Alkotmánybíróság kezdeményezzen előzetes döntéshozatali eljárást az EUB-nál...

(AB végzés 7. oldal)

[20] Az alkotmányjogi panasz egyes részeiben az indítványozók megfogalmaztak továbbá 13 absztrakt „alkotmányjogi kérdést” és 6 „előzetes döntéshozatali kezdeményezést”. Kérték továbbá valamennyi korábbi alkotmányjogi panaszuk ismételt elbírálását.

(AB végzés 10. oldal)

[33] ... Mindezen kifogásaik mellett fogalmazták meg az indítványozók további, absztrakt „alkotmányjogi kérdéseiket” és „előzetes döntéshozatali kezdeményezéseiket”.

(AB végzés 14. oldal)

[36]Az indítvány azon eleme kapcsán, hogy az Alkotmánybíróság kezdeményezzen előzetes döntéshozatali eljárást az EUB-nél, az Alkotmánybíróság rámutat, hogy „[a]z indítványozó kizárólag az általa alaptörvény-ellenesnek vélt bírói ítélet megsemmisítését kezdeményezheti az Abtv. 27. §-a alapján lefolytatott eljárásban. Az Abtv. hivatkozott rendelkezése szerint azonban nem indítványozhatja előzetes döntéshozatali eljárás megindítását” {3165/2014. (V. 23.) AB végzés, Indoklás [19]}.

(AB végzés 14. oldal)

Az Alkotmánybíróság az indoklásában átsiklott azon tény fölött is, hogy köteles bíróságnak számítani, és köteles előzetes döntéshozatali eljárással az Európai Unió Bíróságához fordulni, kivéve, ha a pontosan megfogalmazott két mentesítő indoklás legalább egyike nem áll fenn.

Az Alkotmánybíróság értelmezés helyett csupán minősítette az indítványaimat: ABSZTRAKT

2.

Jól láthatóan az Alkotmánybíróság sem tartja szükségesnek, hogy az EUB döntései, az EU irányelvei érvényesüljenek a hazai bírói gyakorlatban.

A végzés így ismerteti a kezdeményezéseimet:

[4] Jogkövetkezményként az elsődleges kérelmükhöz kapcsolódóan a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1. tv.) 3. § (2) bekezdése szerinti jogvédelem figyelmen kívül hagyásával a teljesítéseik Ft-ban és jegybanki alapkamattal történő elszámolását kérték, 14 176 854 Ft indítványozói tartozás fennállásának megállapításával. Másodlagos keresetükkel összefüggésben...

(AB végzés 3. oldal)

[18] ...Hangsúlyozták, hogy nem kérik a DH1. tv. szerinti jogvédelmet, mert nem állt szándékukban „fix kamatozású szerződést kötni, vagy ilyenre átalakítani a szerződésüket”.

(AB végzés 8. oldal)

A kezdeményezések a panaszban így szerepelnek (rövid részletek):

10.

„Az EUB a C-932/19 számú ítéletében 2021.szeptember 2.-án hozott ítéletet.”

„47 E tekintetben a Bíróság ítélezési gyakorlatából kitűnik, hogy a fogyasztó hatékony védelemhez való joga magában foglalja azt a jogosultságát is, hogy lemondjon azon jogok érvényesítéséről, amelyek a 93/13 irányelv által – a tisztességtelen kikötések eladók vagy szolgáltatók általi használatával szemben – a fogyasztók javára bevezetett védelmi rendszerből erednek. Ily módon a nemzeti bíróság feladata tehát, hogy adott esetben figyelembe vegye a fogyasztó által kifejezett szándékot, amikor a tisztességtelen kikötés kötelező ereje hiányának tudatában ez utóbbi mégis kijelenti, hogy tiltakozik ennek mellőzése ellen, ezáltal szabad és tájékozott hozzájárulását adja a kérdéses kikötéshez (lásd ebben az értelemben: 2019. október 3.-i Dziubak ítélet, C 260/18, EU:C:2019:819, 53. és 54. pont; 2021. április 29-i Bank BPH ítélet, C 19/20, EU:C:2021:341, 46. és 47. pont; 2021. június 1.-jei Banco Santander végzés, C 268/19, nem tették közzé, EU:C:2021:423, 30. és 31. pont).> Felülvizsgálati kérelem 96. oldal

Panaszosok kiemelik az EUB ítéletből, hogy „a nemzeti bíróság feladata tehát, hogy adott esetben figyelembe vegye a fogyasztó által kifejezett szándékot”. A Kúria elfogult módon teljesen figyelmen kívül hagyta a panaszosok által idézett EUB döntést. Figyelmen kívül hagyta, mert nem kívánt olyan

döntést hozni, ami hátrányos az Erste Banknak. Mint látható a per előzményeiből, panaszosok következetesen, mindhárom bírói eljárásban kérték a „jogvédelem figyelmen kívül hagyását”.

(Panasz 30. oldal)

11.

Nem állt szándékában panaszosnak fix kamatozású szerződést kötni, vagy ilyenre átalakítani a szerződésüket, ezért panaszosok kérték a DH törvény mellőzését. A felülvizsgálati kérelmükben így hívták fel erre a Kúria figyelmét:

<Felperes álláspontja szerint súlyosan sérti az anyagi érdekeit, ha számára kedvező tisztességes szerződési pont, a referencia kamatozás indokolatlanul kiesik a szerződésből és helyette egy számára kedvezőtlen fix kamatozás kerül, erre tekintettel nem igényli a DH-törvények által a részére biztosított védelmet, amelyhez joga van a C-932/19 számú ítélet 51. pontja alapján.> (Fellebbezés 44. oldal) > Felülvizsgálati kérelem 73. oldal

„A felperes jelezte, hogy a CHF LIBOR-hoz kötött kamatmódosulás számára nem csak tisztességes, hanem előnyös is, ezért nyújtott be olyan számítást még 2012-ben, mely 2,0%-os kamatfelárat állapít meg a 3 havi CHF LIBOR felett.

A Kúria iránymutatásai alapján a törvényhozás a tisztességtelen kamatemelési lehetőségeket kivette a szerződésekből és a korábban változó kamatozású kölcsönöket fix kamatozásúvá alakította majd a forintosítás után az élő szerződéseket ismét átalakította változó kamatozású kölcsönökké.

Ez a megoldás viszont hátrányos felperes számára, mivel a szerződéskötés és az elszámolás közti időpontban korlátlanul terhelte a CHF árfolyam folyamatos emelkedése, ami növelte a törlesztés és törlesztő részlet forint összegét, azonban elesett a ténylegesen bekövetkezett svájci kamatcsökkentés kedvező hatásától. Alperes a szerződésben egyértelműen arra vállalt kötelezettséget, hogy a CHF kamatszintjét fogja követni az üzleti kamat.

(Panasz 32. oldal)

Az Alkotmánybíróság nem tartotta lényeges szempontnak azt, hogy EUB döntésre hivatkozó elsődleges kereseti kérelemben a Kúria (valamint a perben korábban eljáró Fővárosi Törvényszék és Fővárosi Ítéltábla) egyáltalán nem hozott döntést.

3.

Az Alkotmánybíróságot nem zavarta (mint ahogy a korábban a Kúriát sem), hogy állításomat megfordítsa és ellentétes tartalommal hivatkozzon rá. Erre egy példa:

A végzés így ismerteti a hivatkozásomat:

[24] Ezt követően az indítványozók hosszan idéztek az EUB C-106/77. számú ítéletéből (Simmenthal ügy), valamint a C-689/13. számú ítéletből, és arra a következtetésre jutottak, hogy azokkal ellentétben áll dr. Szabó Marcel alkotmánybírónak a 3297/2020. (VII. 17.) AB végzéshez fűzött párhuzamos indokolása....

(AB végzés 11. oldal)

Ez a panasz 1. kiegészítésében így szerepel (részlet):

Panaszosok szükségesnek tartják, hogy részletesen hivatkozzanak a Simmenthal ügyre.

Az Európai Unió Bírósága a 106/77 számú, úgynevezett Simmenthal ügyben 1978 március 9.-én (közel fél évszázada) hozott rendkívül jelentős döntést az uniós jog, a közösségi jog elsőbbségéről.

„A BÍRÓSÁG a Pretore de Susa 1977. július 28-i végzésével hozzá intézett kérdésekre válaszolva a következőképpen határozott:

A közösségi jogi rendelkezéseket – hatáskörének keretei között – alkalmazni hivatott nemzeti bíróság köteles biztosítani e normák teljes érvényesülését, szükség esetén – saját hatáskörénél fogva – anélkül eltekintve a nemzeti jogszabályok közösségi joggal ellentétes, akár azt követő rendelkezéseinek alkalmazásától, hogy kezdeményeznie kellene vagy meg kellene várnia, hogy a nemzeti jogszabályt előzetesen, jogalkotási vagy bármely más alkotmányos eljárás útján megsemmisítsék.”

...

Panaszosok a beadványukban több példát is ismertettek, milyen ellentétek vannak az uniós jog, az EUB döntései és a bírói gyakorlat között. Panaszosok szerint a problémák megoldása csak a Simmenthal ügyben hozott döntések alapján lehetséges. Az Alkotmánybíróság a 2020. június 30.-i, V/00732/2019 számú ügyében kifejtette, hogy nem szükséges az Alkotmánybíróságtól kérni pl. a devizahiteles törvény vagy devizahiteles PJE megsemmisítését:

„...az esetlegesen az uniós joggal ellentétesnek bizonyuló tagi (jelen esetben magyar) jogszabály félretételére az első jog elsőbbségéből következően az Alkotmánybíróság eljárásától független is sor kerülhet, sőt arra az egyedi ügyben eljáró bíróságok nem csupán jogosultak, hanem kötelesek is.” [14]

„Amennyiben úgy ítélik meg, hogy az uniós jog teljesen egyértelmű, azonban a magyar jog valamely szabálya ellentétes az új jogból fakadóan kötelesek a hatályos joggal ellentétes szervek (magyar) jogszabályi rendelkezéseinek automatikus félretételére. Ez esetben az ügyet oly módon kell eldönteni, mintha a kérdéses magyar jogszabályi rendelkezés egyáltalán nem létezne.” [17]

Azonban az „Alkotmánybíróság eljárásától független is sor kerülhet” állítás panaszos szerint ellentétes a Simmenthal ügyben hozott döntéssel, (nem lehet „is”), mivel az Alkotmánybíróság egyáltalán nem járhat el. A beadványban már megfogalmazott 4. alkotmányjogi kérdést ezáltal módosítják panaszosok.

Panaszosok kiemelik, hogy a Simmenthal ügyben lefektetett elveket megerősítették a C-689/13. sz. PFE-ügy 40. és 41. pontjában...

(1. panasz kiegészítés 7. és 8. oldal)

Önmagát leplezi le a bírói kar ezzel az alkotmánybíróági végzéssel. A kérdés az, hogy ezzel a ténnyel mit tud kezdeni az érintett parlamenti bizottság?

Csatolom az AB elutasító végzését, a panaszom (és az első kiegészítése) az AB honlapjáról letölthető...

[https://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/f1345834823c2391c1258a20005af823/\\$FILE/IV_1813_0_2023_Inditvany.anonim.pdf](https://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/f1345834823c2391c1258a20005af823/$FILE/IV_1813_0_2023_Inditvany.anonim.pdf)

[https://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/f1345834823c2391c1258a20005af823/\\$FILE/IV_1813_4_2023_Indkieg.anonim.pdf](https://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/f1345834823c2391c1258a20005af823/$FILE/IV_1813_4_2023_Indkieg.anonim.pdf)

... ám én is szívesen átküldöm szerkeszthető formában, ha szükségesnek tartják.

Remélem sikerült felkeltenem az érdeklődésüket.

Várom válaszukat, látnak-e jogállamisági problémát? Amennyiben a válasz igen, akkor milyen lépéseket terveznek, hogy a jogállamiság helyre álljon?

Tisztelettel:

Szabó József

20-9642-639

Budapest, 2024. 01. 02.

**Az Országgyűlés
Igazságügyi Bizottsága**

IUB-42/2-1/2024

Szabó József

részére

szabojozef59@gmail.com

Tisztelt Szabó József Úr!

Levélben fordult hozzám, mint az Igazságügyi Bizottság elnökéhez és indítványában az Alkotmánybíróság által elbírált alkotmányjogi panaszával összefüggő észrevételeket fogalmazott meg.

Beadványát és az ahhoz csatolt alkotmánybírósági végzést alaposan áttanulmányoztam. Indítványában kifogásolja az Alkotmánybíróságnak az alkotmányjogi panasz értelmezését, és az ezek alapján meghozott alkotmánybírósági végzés indokolását.

Magyarország Alaptörvényének 24. cikke kimondja, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, amelynek keretében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját.

Ezen alaptörvényi felhatalmazás alapján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 9. alcíme rendelkezik az alkotmányjogi panasz elbírálásának szabályairól és feltételeiről. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be (Abtv. 29. §).

A becsatolt alkotmánybíróági végzést áttanulmányozva megállapítható, hogy Alkotmánybíróság a jogszabályi előírásokat betartva, alapos vizsgálat alá vette az alkotmányjogi panaszt annak érdekében, hogy megalapozott döntést hozhasson annak befogadhatóságáról és döntését kellő részletességgel indokolta. Az indokolás részletes magyarázatot ad továbbá az indítványában is kifogásolt előzetes döntéshozatali eljárás megindítására vonatkozó kérelem elutasításának okairól is.

Az Abtv. 39. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság döntése mindenkre nézve kötelező, ezért az Igazságügyi Bizottság, és annak elnöke is köteles az Alkotmánybíróság által hozott döntéseket tiszteletben tartani.

Köszönöm figyelemfelhívó megkeresését és további jó munkát kívánok.

Budapest, 2024. január 18.

Üdvözlettel:

Dr. Vejkey Imre
elnök

A korábbi próbálkozásaim közül kettő itt ismerhetőek meg:

El nem mondhatott hozzászólás az Igazságügyi bizottságban

2023 március

<https://mek.oszk.hu/24500/24509/>

Probléma ismertetés és megoldási út az Igazságügyi bizottságnak

2022 február

<https://mek.oszk.hu/22700/22795/>